

Tilinpäätös 2024

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus	5
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2024	5
1.1.1 Kokkolan kaupungin hallinto.....	7
1.1.2 Kokkolan kaupunginvaltuusto- ja hallitus	8
1.2 Yleinen taloudellinen tilanne ja talousalueen kehitys.....	9
1.3 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä olennaiset tapahtumat	19
1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	23
1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	24
1.6 Ympäristötilinpäätös 2024.....	27
1.7 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	31
1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	38
1.8.1 Tuloslaskelman ja sen tunnusluvut.....	38
1.8.2 Toiminnan rahoitus	42
1.8.3 Tase.....	44
1.9 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	47
1.10 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	51
2 Talousarvion toteutuminen	52
2.1 Valtuuston nähteen sitovien tavoitteiden toteutuminen.....	52
2.2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	56
2.2.1 Toimialojen toimintakertomukset	56
2.2.1.1 Tarkastuslautakunta	56
2.2.1.2 Keskusvaalilautakunta	57
2.2.1.3 Kaupunginhallitus	58
2.2.1.4 Kaupunginhallitus - Kaupungin johtaminen.....	60
2.2.1.5 Kaupunginhallitus - Kaupungin kanslia	61
2.2.1.6 Kaupunginhallitus - Talous- ja tietohallintopalvelut.....	63
2.2.1.7 Kaupunginhallitus - Elinkeinot ja kaupunkikehitys.....	67
2.2.1.8 Kaupunginhallitus - Työllisyyspalvelut.....	69
2.2.1.9 Kaupunginhallitus - Käyttövaraus.....	71
2.2.1.10 Kaupunginhallitus - Pelastustoimi	72
2.2.1.11 Kaupunginhallitus - Henkilöstöpalvelut.....	73
2.2.1.12 Ympäristöterveyslautakunta - Ympäristöterveydenhuolto	75
2.2.1.13 Opetus- ja kasvatustalokunta	78
2.2.1.14 Opetus- ja kasvatustalokunta - Sivistyskeskus	79
2.2.1.15 Opetus- ja kasvatustalokunta - Varhaiskasvatustalokunta	82
2.2.1.16 Opetus- ja kasvatustalokunta - Perusopetus	86
2.2.1.17 Opetus- ja kasvatustalokunta - Lukiokoulutus.....	92
2.2.1.18 Opetus- ja kasvatustalokunta - Kokkolan seudun opisto	98
2.2.1.19 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	103
2.2.1.20 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Yhteiset menot ja Kieppi	104
2.2.1.21 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kulttuuripalvelut	106
2.2.1.22 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kirjastopalvelut	110
2.2.1.23 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Museopalvelut	112
2.2.1.24 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Nuorisopalvelut.....	115
2.2.1.25 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Liikuntapalvelut.....	119
2.2.1.26 Kaupunkirakennelautakunta.....	124
2.2.1.27 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkialueet.....	126
2.2.1.28 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkisuunnittelu	130
2.2.1.29 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkirakentaminen.....	146
2.2.1.30 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkitoimitilat	153
2.2.1.31 Rakennus- ja ympäristölaikunta - Kaupunkiluvitus	161
2.2.1.32 Kokkolan vesi	168
2.2.2 Konsernin tytäryhteisöjen salkkukohtaiset tavoitteet.....	169

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	175
2.3.1 Käyttötalouden ja tuloslaskelman toteutuminen.....	175
2.3.2 Yhteenveto määrärahojen tuloarvioiden toteutumisesta sitovuustasolla.....	176
2.3.3 Investointien toteutuminen	182
2.3.4 Investointien erittelyt.....	183
3 Tilinpäätöslaskelmat	192
3.1 Tuloslaskelma	192
3.2 Rahoituslaskelma.....	194
3.3 Tase	196
3.4 Konsernilaskelmat.....	200
4 Tilinpäätöksen liitetiedot	210
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot.....	210
4.2 Tuloslaskelman liitetiedot.....	212
4.3 Taseen liitetiedot	215
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	221
4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	224
4.6 Osakkeet ja osuudet	226
5 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat.....	228
5.1 Liikelaitosten tilinpäätökset	228
5.2 Yhteenveto liikelaitoksista	262
5.3 Muut eriytetyt laskelmat	268
6 Allekirjoitukset ja merkinnät.....	269
7 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	270

1 Toimintakertomus

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2024

Kokkolan kaupunki lähti vuoteen 2024 alijäämäisellä talousarviolla. Vuoden alussa kaupunginhallitus käynnisti talousohjelman vuosille 2024–2026. Sen tavoitteena on turvata kaupungin taloudelliset edellytykset ja tulevien vuosien kasvu.

Valtio sopeuttaa taloutta edelleen vahvasti. Meneillään olevat säästötoimet ovat välttämättömiä hyvinvointivaltion säilyttämisen kannalta. Niiden vastapainona näemme Suomeen sijoittuvien investointien mahdollistaman talouden kasvun. Kokkola on edelleen sijoittujia kiinnostava investointikohde, ja jatkammekin tiivistä työtä investointien – sekä uusien että jo julkistettujen – toteutumiseksi. Korkojen ja inflaation lasku tuo meille positiivista virettä talouteen.

Suomen kunnat tekivät koko vuoden ajan töitä talouden sopeuttamiseksi, niin Kokkolakin. Verotuloja, valtionosuuksia ja suunnitelmallisia poistoja koskevat muutokset kasvattivat Kokkolan vuoden 2024 talousarvion alijäämää yli kolme miljoonaa euroa. Loppuvuodesta valtuusto käsitteli lisää talousarviomuutoksia, joita aiheuttivat takausvastuiden realisoituminen, lomapalkkavelka sekä työterveyshuollon, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannusten nousu.

Loppuvuoden myönteisten suhdanteiden ja talousohjelman toimenpiteiden johdosta kaupungin tulos jäi vain 1,4 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehtiin lisäksi yli 3,5 miljoonan euron lisäpoistoja. Kaupunkikonsernin tulos on ilahduttavasti ylijäämäinen. Myös jatkossa on varmistettava konsernin tuloksentelekyky.

Päättävän strategiakauden 2022–2025 tavoitteet on pääosin saavutettu. Tavoitteista jäätiin yrittäjätyytyväisyydessä, talouden mittareissa sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden osalta.

Talousohjelman tavoitteisiin pääsemiseksi kaupunginhallitus vahvisti vuoden 2025 talousarvioraamin ilman veronkorotuksia ja nolatuloksella. Haasteellisessa talousarvion laadintatilanteessa kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti 0.3 % veronkorotuksesta vuodelle 2025.

Kaupungille siirtyi uusia palveluja ja teki- jöitä

TE25-uudistusta valmisteltiin kiihtyvällä aikataululla koko loppuvuoden ajan. Uusi

työllisyysjohtaja Perttu Kellomäki aloitti virassaan elokuun lopulla ja alueen työllisyysasioista vastaava Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta aloitti toimintansa lokakuussa. Työ- ja elinkeinopalvelut siirtyivät valtiolta kunnille 1.1.2025. Myös kotoutumispalvelut siirtyivät osaksi työllisyyspalveluita. Uudistus on hallinnollisesti suuri, ja siihen liittyy useita lakimuutoksia, jotka tuovat haastetta mm. talousarvioon.

Vuoden 2024 aikana kaupunkiorganisaation palvelukseen astui useampia uusia johtavia viranhaltijoita. Anette Törmänen-Lindqvist aloitti henkilöstöjohtajan virassa, ja Ronnie Djup-sund opetus- ja kasvatusjohtajan virassa. Entinen sivistysjohtaja Terho Taarna siirtyi kulttuuri- ja vapaa-aikajohtajan virkaan.

Vuoden alussa esille nousi aloitteita Alavetelin ja Teerijärven osakuntaliitoksista osaksi Kokkolaa. Kokkolan kaupunki antoi aloitteisiin oman, myönteisen lausuntonsa. Kruunupyyn valtuusto otti elokuussa kielteisen kannan osakuntaliitoksiin, ja tällä hetkellä asia on ministeriön arvioitavana.

Vastuullista kasvua kohti tavoitteita

Taloudellisista haasteista huolimatta Kokkola kasvaa ja kehittyy. Väestö kasvoi vuoden aikana maltillisesti, etupäässä maahanmuuton ansiosta.

Ruotsinkielisen Donnerska skolan ja Karleby svenska gymnasiumin peruskorjatut ja osittain laajennetut toimitilat otettiin käyttöön syyslukukauden alussa. Talousarvion suurimman investoinnin, Piispanmäen koulun ja päiväkodin harjakaisia vietettiin elokuussa. Piispanmäen koulu ja päiväkotitoimitilat aloittaa toimintansa elokuussa 2025. Kaupungin seuraava kouluhanke, Halkokarin koulu, on jo suunnittelun alla.

Kokkolan Urheilupuisto Oy:n Kokkola Areenan peruskivi murattiin huhtikuussa ja rakennustyö etenee aikataulussa. Harjoitusjäähallin rakentaminen on sekin käynnissä. Uudistunut Musiikkikeskus Snellman avattiin syyskuun alussa. Peruskorjauksen ja laajennuksen myötä käytössä on kaksi salia ja laadukkaat oheistilat.

Joulukuussa projektiyhtiö Arctial julkaisi suunnitelmansa alumiinituotantolaitoksen selvityksestä Kruunuportin alueelle. Valtuuston

vuoden viimeisessä kokouksessa hyväksyttiin Osuuskauppa KPO:n maakauppa, joka käynnistää Rautatienhotellin hankkeen.

Kehitämme strategista edunvalvontaa

Kaupunginhallitus hyväksyi toukokuussa edunvalvontasuunnitelman, jonka tavoitteena on edistää kaupungin strategisia tavoitteita. Suunnitelmassa on nostettu esille ne keskeiset asiakokonaisuudet, jotka eivät ole kaupungin päätäntävällässä, mutta vaikuttavat merkittävästi kaupungin kasvuun ja elinvoimaisuuteen. Suunnitelma kokoaa kaikki Kokkolan edunvalvonnan teemat: infran, liikenteen ja maankäytön; kestävän talouden; työllisyyden ja osaamisen; kilpailukyvyn varmistamisen sekä asukkaiden hyvinvoinnin, asumisen ja kaupunkiympäristön viihtyisyyden.

Maailman geopoliittinen tilanne sekä talouden ja turvallisuuden haasteet vaikuttavat edelleen globaalisti. Venäjän kolme vuotta jatkuneeseen hyökkäyssotaan Ukrainassa etsitään paraikaa ratkaisua useilla kokoonpanoilla. Yhdysvaltojen presidentinvaihdos on vaikuttanut jo nyt maailman talouteen ja liittolaissuhteisiin. Eurooppa panostaa puolustukseensa aiempaa vahvemmin. Huoltovarmuus ja varautuminen korostuvat myös Suomessa.

Vuosi 2024 oli kunnille taloudellisesti haastava, eivätkä lähivuodet tule olemaan yhtään helpompia. Teemme joka päivä määrätietoisesti työtä asettamiemme tavoitteiden eteen. Meillä on jatkossakin kaikki edellytykset onnistua kasvukaupunkina.

Kiitän kaupungin koko työyhteisöä vuoden aikana tehdystä hyvästä työstä. Meillä on laajempi horisontti.

Stina Mattila kaupunginjohtaja

1.1.1 Kokkolan kaupungin hallinto

KOKKOLAN KAUPUNGIN HALLINTO- JA PALVELUORGANISAATIO 2024

1.1.2 Kokkolan kaupunginvaltuusto- ja hallitus

KOKKOLAN KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuusto kokoontui 10 kertaa ja käsitteli 128 pykälää vuonna 2024. Valtuustossa on 43 jäsentä.

Valtuuston kokoonpano 1.1. – 31.12.2024

Puheenjohtaja Tiina Isotalus (SDP)
I varapuheenjohtaja Johanna Paloranta (KESK)
II varapuheenjohtaja Mauri Peltokangas (PS)

KESK (10 jäsentä)

Anttila Markus
Hankaniemi Tapani
Herlevi Reino
Innanen Sari
Kauppila Jorma
Leivo Marjaana
Ojala Jyrki
Pajunpää Tapio
Paloranta Johanna
Pietilä Oliver

SDP (8 jäsentä)

Haapasaari Emma
Isotalus Tiina
Koljonen Risto

Lahti Mauri
Orjala Sirpa
Pikkarainen-Haapasaari
Jaana
Ruisaho Sakari
Teerikangas Emilia

PS (7 jäsentä)

Hautamäki Jorma
Kalliokoski Matti
Keränen Ulpu
Kivelä Tomi
Koskela Minna
Peltokangas Mauri
Sillanpää Timo

KOK (6 jäsentä)

Haimakainen Pentti
Jukkola Janne
Kivilehto Kauko
Nurmi Pekka
Nurmi-Lehto Anna
Puurula Juha

KD (4 jäsentä)

Fiskaali Heimo
Kippo Hannu
Paananen Jukka
Salo Mauri

RKP (4 jäsentä)

Anderson Stefan

Lukkarinen Margita
Snellman Hans
Timonen Marlén

VAS (2 jäsentä)

Leinonen Pia
Simpanen Sami

VIHR (2 jäsentä)

Cygnel Hanna
Egge Faisa

KOKKOLAN KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallitus kokoontui 29 kertaa ja käsitteli 540 pykälää vuonna 2024.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.1. – 31.12.2024 (12 jäsentä)

Puheenjohtaja Sari Innanen (KESK)
I varapuheenjohtaja Timo Sillanpää (PS)
II varapuheenjohtaja Juha Puurula (KOK)

KESK (3 jäsentä)

Innanen Sari
Ojala Jyrki
Pietilä Oliver

SDP (2 jäsentä)

Koljonen Risto
Teerikangas Emilia

PS (2 jäsentä)

Koskela Minna
Sillanpää Timo

RKP (1 jäsentä)

Timonen Marlén

KOK (2 jäsentä)

Nurmi Pekka
Puurula Juha

KD (1 jäsentä)

Salo Mauri

VIHR (1 jäsentä)

Egge Faisa

Muut kaupunginvaltuuston päättämät toimielimet

Kaupunkirakennelautakunta
Keskusvaalilautakunta
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Opetus- ja kasvatuslautakunta
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
Tarkastuslautakunta
Valtuuston vaalilautakunta

Vesilaitoksen johtokunta
Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

1.2 Yleinen taloudellinen tilanne ja talousalueen kehitys

Maailmantalouden tilanne

Valtionvarainministeriön 19.12.2024 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan, maailmantalouden näkymät ovat melko myönteiset, mutta merkittävät riskit varjosta6000vat niitä. Erityisesti kauppapoliittisten jännitteiden kiristyminen hidastaisi kasvua ja voisi kiihdyttää inflaatiota. Ne hidastaisivat myös maailmankaupan odotettavissa olevaa elpymistä.

Katsauksessa todetaan, että maailmantalouden kasvu on pysytellyt melko vahvana monista epävarmuustekijöistä huolimatta, ja näkymä ennustejaksolla on varovaisen toiveikas. Euroalueen talous elpyy kasvuun inflaation hidastuttua ja reaalitylojen kasvaessa, mutta näkymät ovat hyvin haastavat. Yhdysvaltojen talouden vahva veto jatkuu yksityisen kulutuksen kannattelemana, vaikkakin talouskasvu hidastuu. Kiinan kasvu hidastuu ennustejaksolla viennin elpymisestä huolimatta. Maailmantalous kasvaa 3,1 prosenttia vuonna 2024, ja kasvu hidastuu 2,9 prosenttiin 2025 ja edelleen 2,8 prosenttiin 2026.

Euroalueen pidempään jatkunut hitaan kasvun vaihe päättyy kasvun elpymiseen ensi vuonna, kun inflaation hidastuminen ja melko vahva nimellispalkkakehitys tukevat yksityisen kulutuksen elpymistä. Tähän viittaa kuluttajien luottamuksen koheneminen viimeisen kahden vuoden aikana. Monenlaiset haasteet kuitenkin varjostavat näkymiä, päällimmäisenä Saksan teollisuuden vaikea tilanne. Euroalueen tilannetta vaikeuttavat myös haastava geopoliittinen sekä poliittinen tilanne Saksassa ja Ranskassa. Sen sijaan eteläisen Euroopan melko hyvät näkymät kannattelevat euroalueen elpymistä. Euroalueen kasvu elpyy kuluvan vuoden 0,8 prosentista 1,2 prosenttiin 2025 ja edelleen 1,3 prosenttiin 2026.

Yllä kuvattuun maailmantalouden perusnäkömään liittyy merkittäviä riskejä. Päällimmäisenä negatiivisena riskinä on odotettavissa olevat Yhdysvaltojen uuden hallinnon kauppapoliittiset toimet. Sellaisenaan ne vaikuttaisivat lähinnä Yhdysvaltojen talouteen, erityisesti hintojen nousun muodossa. Suorat vaikutukset muuhun maailmantalouteen olisivat vähäisiä. Jos kuitenkin muut taloudet vastaisivat Yhdysvaltojen toimiin, vaikutukset maailmanlaajuisesti voisivat olla merkittäviä. Maailmantalouden kasvu hidastuisi ja inflaatio voisi

kiihtyä uudelleen. Geopoliittiset haasteet varjostavat maailmantalouden kasvua. Erityisesti Euroopan näkymiä varjostaa Ukrainan tilanteen heikkeneminen. Lähi-idän tilanne voi vaikuttaa energiamarkkinoihin. Saksan ja Ranskan poliittisen tilanteen paheneminen voi jatkuessaan heikentää sentimenttiä Euroopassa. Kiinan talouskehitykseen liittyy monia riskejä, jotka voivat vaikuttaa maailmantalouteen. Päällimmäinen riski on talouden ajautuminen deflaatioon. Toinen keskeinen riski liittyy teollisuuspoliittisten toimien vaikutukseen vientiin ja sitä kautta kauppasuhteisiin. Lisäksi paikallishallinnon ja velkaantuneen kiinteistösektorin ongelmat ovat yhä toisiinsa nivoutunut riski.

Katsauksessa positiivisena riskinä mainitaan Yhdysvaltojen ja euroalueen odotettua nopeampi elpymisen ja niiden heijastuminen laajemmin maailmantalouteen. Myös geopoliittisten jännitteiden lieventyminen kohentaisi sentimenttiä maailmanlaajuisesti.

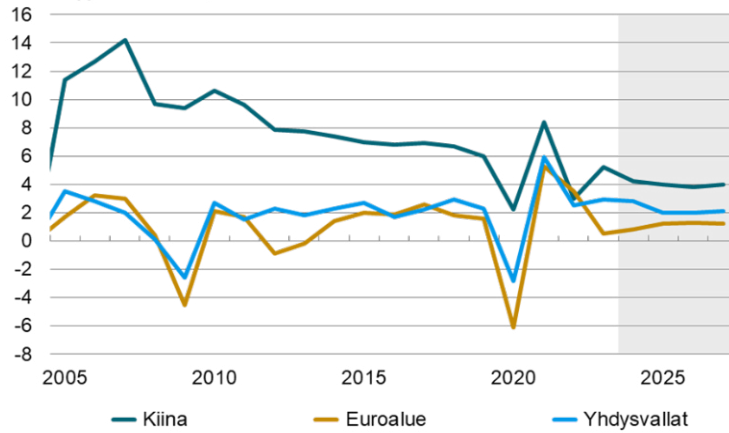
Maailmanlaajuisten rahoitusmarkkinoiden tilanne on säilynyt yllättävän vakaana erilaisten jännitteiden kasvusta huolimatta. Osakemarkkinat ovat etenkin Yhdysvalloissa nousseet vahvasti. Lyhyet markkinakorot ovat laskeneet inflaation hidastuttua ja rahapolitiikan kevennyttyä laajalti. Keskuspankkien odotetaan jatkavan ohjauksorkojen alentamista myös ensi vuonna. Valtionlainojen markkinoilla koroilla ei ole ollut selvää suuntaa tämän vuoden aikana pois lukien Ranskassa, jossa korot ovat nousseet kesästä alkaen. Valuuttamarkkinoita on leimannut Yhdysvaltojen dollarin vahvistuminen ja Kiinan yuanin heikkeneminen. USA:n mahdollisten kauppapoliittisten toimien odotetaan vahvistavan dollaria lyhyellä aikavälillä. Kullan hinta on noussut ennätystasolle joutuksen pitkälti kiristyneistä geopoliittisista jännitteistä. Kryptovaluutat ovat bitcoinin johdolla olleet vahvassa vedossa USA:n presidentinvaalien jälkeen, mutta niiden kehitykseen liittyy poikkeuksellisen suuria riskejä.

Maailman tavarakaupan pidempään jatkuneen vaimean kehityksen odotetaan päättyvän kaupan elpymiseen vuonna 2025. Elpymisen on laaja-alaista, ja erityisesti Euroopan kauppa piristyy pitkän alhon jälkeen.

Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus Talvi 2024, VM:n julkaisu - 2024:68

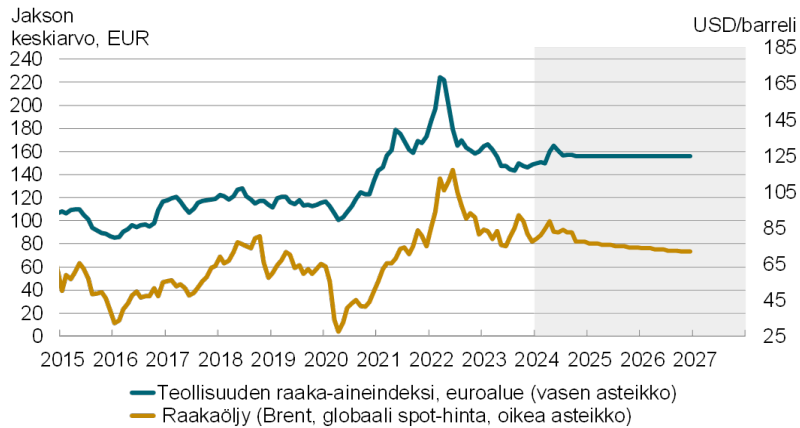
Bruttokansantuote

volyymien muutos, %

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

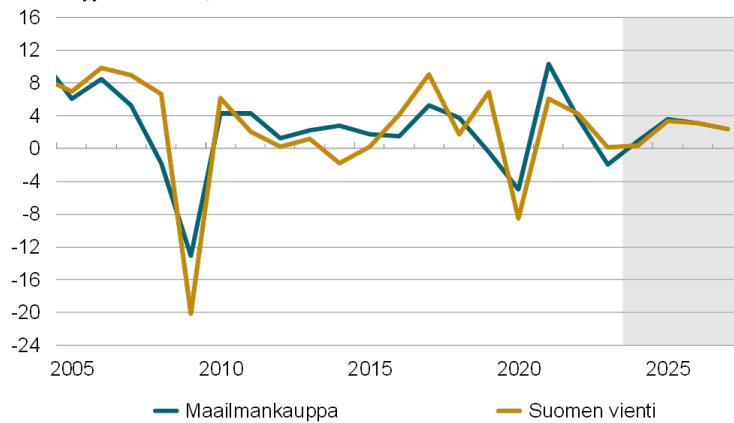
Raaka-aineiden hinnat

Lähde: HWWI, Macrobond, VM

Maailmankauppa

volyymien muutos, %

Lähde: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, Tilastokeskus, VM

Suomen taloudennäkymät tulevina vuosina

Valtionvarainministeriön viime joulukuun katselmuksen perusteella, vuonna 2024 Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja tänä vuonna myös yksityinen kulutus hieman laskee.

Kasvua sen sijaan tulee ulkomaankaupasta. Vienti on kasvanut haastavasta ympäristöstä huolimatta. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun ensi vuonna. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Vuonna 2025 BKT kasvaa 1,6 prosenttia ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027.

Inflaatio on hidastunut selvästi ja lähivuosina se pysyy maltillisena. Veronkorotukset, kuten arvonlisäveron ja tupakkaveron nousut, nostavat kuluttajahintoja ja hidastavat inflaation laskua. Näiden välillisten veromuutosten vaikutus inflaatioon on vuosina 2025–2027 kumulatiivisesti yli prosenttiyksikön. Tästä huolimatta inflaatio säilyy hitaana, ja se on keskimäärin 1,5 prosenttia vuosina 2024–2027. Palveluiden hintojen nousu ylläpitää inflaatiota, mutta muuten hintapaineet ovat varsin maltilliset. Erityisesti energian hintojen lasku ja korkojen aleneminen tukevat inflaation hidastumista. Inflaation hidastumisen myötä kotitalouksien reaalitytulot ovat kääntyneet kasvuun. Tämä ei ole kuitenkaan heti näkynyt kulutuksessa, sillä kulutus on laskenut ja kotitalouksien säästäminen on kasvanut selvästi. Reaalitytuloiden kasvu hidastuu vuonna, mutta yksityisen kulutuksen odotetaan silti kasvavan. Lainakorkojen lasku keventää asuntovelallisten velanhoitomenoja ja kertyneet säästöt alkavat suuntautua kulutukseen. Kulutuksen kasvu kiihtyy vuonna 2026 työllisyystilanteen kohentuessa.

Valtionvarainministeriö arvioi, että rakentamisen jyrkkä lasku näyttäisi pysähtyneen. Ensi vuodesta lähtien asuntorakentamisen odotetaan toipuvan, kun korkojen lasku piristää asuntomarkkinoita. Toipuminen kuitenkin kestää, sillä markkinoilla on edelleen paljon uusia

asuntoja tarjolla. Muussa rakentamisessa nousu on nopeampaa. Sekä rakentamista että kone- ja laiteinvestointeja vauhdittavat osataan energiasiirtymä ja siihen liittyvät hankkeet. Erityisesti ensi vuodelle odotetaan paljon uusia investointeja, kun myös puolustushankinnat kasvattavat investointien määrää huomattavasti. Myös tutkimus- ja tuotekehitysinvestoinnit sekä digitalisaatioon liittyvät panostukset ovat kasvussa, ja niiden kasvua tukevat myös julkisten panostusten kasvu ja verokannusteet.

Ministeriö arvioi, että keskipitkällä aikavälillä vuosina 2028–2029 Suomen talouden odotetaan kasvavan 1,4 prosenttia vuosittain. Kasvua pitää yllä se, että taantumasta myötä Suomen talouden tuotanto on jäänyt alle potentiaalisen tasonsa ja ennustejaksolla tuotanto kuroo kiinni eroa potentiaaliseen tasoonsa. Maahanmuuton myötä työikäisen väestön määrä on kääntynyt kasvuun ja se on omiaan kasvattamaan Suomen talouden potentiaalista tuotantoa. Ennusteessa on nostettu oletusta maahanmuutosta myös tulevina vuosina. Potentiaalisen tuotannon kasvua jarruttaa puolestaan jo pitkään jatkunut tuottavuuden erittäin heikko kasvu. Ennustevuosina kokonaistuottavuuden ei juuri arvioida kasvavan, kun 2000-luvun alkupuolella kasvu oli vielä keskimäärin noin kaksi prosenttia vuosittain.

Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus Talvi 2024, VM:n julkaisu - 2024:68.

Keskeiset ennusteluvut (VM)

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Volyymin muutos, %					
Bruttokansantuote markkinahintaan	-1,2	-0,3	1,6	1,5	1,5
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-6,6	-0,3	4,4	3,0	2,8
Kokonaistarjonta	-2,9	-0,3	2,4	1,9	1,9
Tavaroiden ja palvelujen vienti	0,2	0,4	3,4	3,1	2,4
Kulutus	1,3	0,1	0,7	1,0	1,1
yksityinen	0,3	-0,4	1,2	1,8	1,6
julkinen	3,4	1,2	-0,5	-0,4	0,1
Investoinnit	-9,0	-5,6	7,4	2,6	4,1
yksityiset	-10,1	-8,1	5,3	4,2	4,8
julkiset	-3,6	6,0	15,9	-2,9	1,2
Kokonaiskysyntä	-2,8	-0,3	2,4	1,9	1,9
kotimainen kysyntä	-4,2	-0,6	2,0	1,4	1,7

Julkisen talouden keskeiset ennusteluvut (VM)

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	55,7	57,4	56,9	55,9	55,1
Veroaste	42,5	42,1	42,5	42,4	42,4
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-3,0	-4,2	-3,5	-2,9	-2,5
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,3	-3,5	-3,9	-3,5	-3,2
Julkisyhteisöjen velka	77,1	82,5	85,0	86,1	86,3
Valtionvelka	57,1	61,2	63,2	64,1	64,4

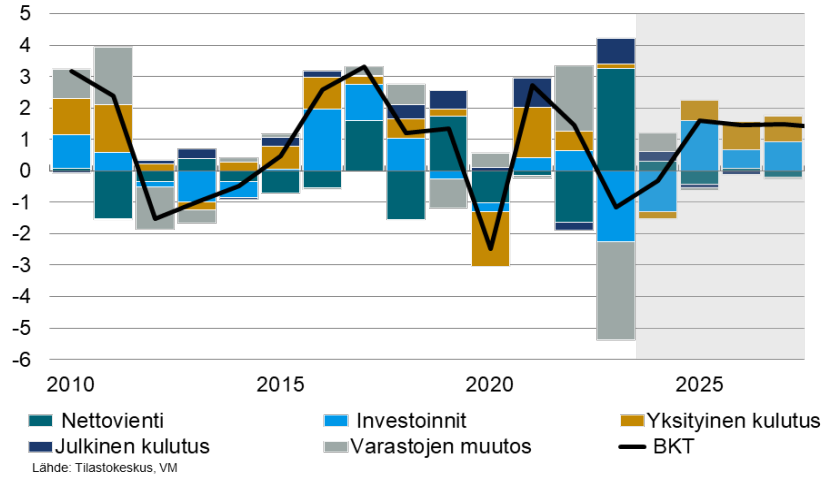
Muut keskeiset ennusteluvut (VM)

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	287	298	310
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,9	1,4	2,2	2,4	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,4	0,2	0,5	1,0	1,1
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	2,1	-0,1	3,0	2,0	1,5
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,8	0,4	0,9	0,4	0,2
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	0,2	1,2	1,2
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,6	76,3	76,8	77,4
Työttömyysaste, %	7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,4	3,1	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,1	-0,2	-1,2	-0,8	-1,4
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,4	2,1	2,0

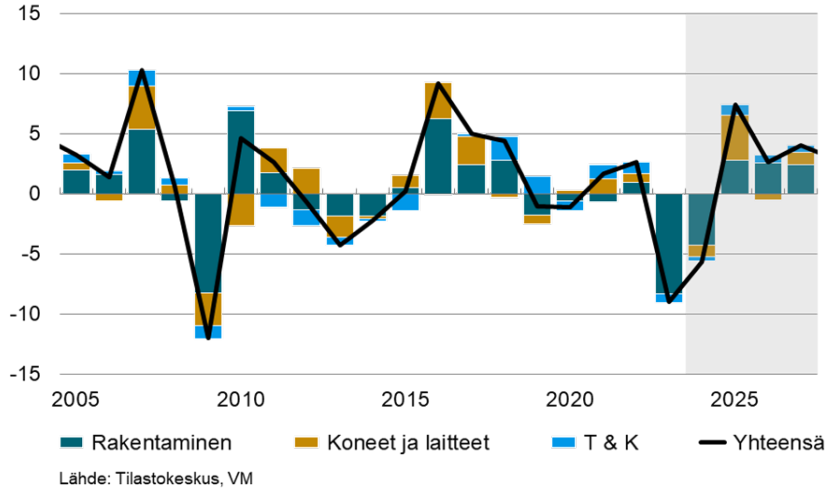
Suomen BKT ja kysyntäerät

vuosimuutos ja kontribuutio, %

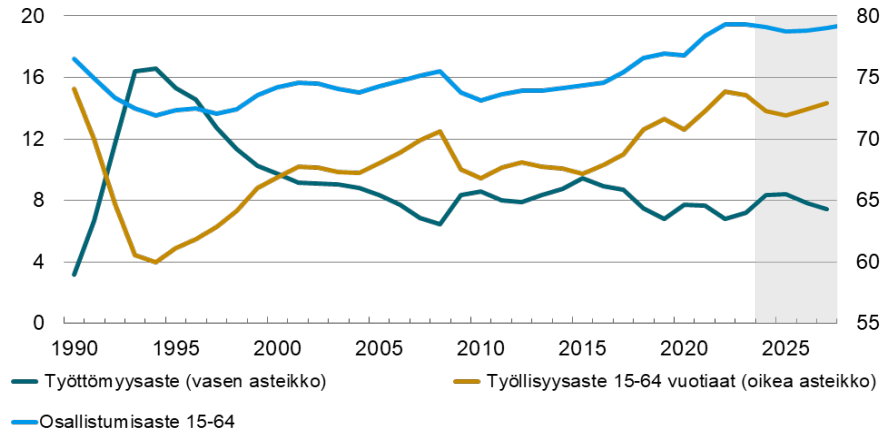
Investoinnit

volyymin muutos ja kasvuvaikutukset, %

Työllisyys ja työttömyys

%

Lähde: Tilastokeskus, VM

Työttömyysaste = työttömät / työvoima (15–74-vuotiaat)
 Työllisyysaste = työlliset / työikäinen väestö
 Osallistumisaste = työvoima / työikäinen väestö

Julkinen talous ja kuntien taloudellinen tilanne

Valtionvarainministeriön mukaan, julkisen talouden alijäämä heikkeni 4,2 prosenttiin vuonna 2024 heikon suhdanteen, varautumis- menojen kasvun sekä aiempien vuosien nopean inflaation vaikutusten takia. Verotulot kasvoivat edelleen, vaikkakin vaimeasti. Rahoitusasemaa heikensi myös työttömyysvaikutusmaksun merkittävä alentaminen. Suuren alijäämän ja mm. puolustushankintojen rahoituksen takia julkinen velka nousee v. 2024 nopeasti yli 82 prosenttiin.

Vuonna 2025 alijäämä paranee 3,5 prosenttiin. Vaikka menoja kasvattavat suuret puolustushankinnat, vähentävät hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt sopeutustoimet menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen asteittain ja asettuu 2,0 prosenttiin vuonna 2029.

Pitkällä aikavälillä julkisen talouden tulojen ja menojen välillä vallitsee epätasapaino eli kestävyysvaje. Kestävyysvaje-arvio kertoo, kuinka paljon julkista taloutta olisi vahvistettava lähitulevaisuudessa, jotta julkinen talous olisi pitkän aikavälin tasapainossa. Valtiovarainministeriö arvioi, että kestävyysvaje on noin 1,5 % suhteessa BKT:hen eli n. 5 mrd. euroa vuoden 2029 tasolla. Verrattuna edelliseen ennusteeseen arvio kestävyysvajeen suuruudesta on pienentynyt noin 0,5 prosenttiyksikköä. Kestävyysvaje-arvion muutokseen vaikuttavat päivitetty väestöskenaario ja ennustemuutokset.

Julkisyhteisöjen alasektoreista valtionhallinto on alijäämäisin. Valtion taloustilanne heikenee vuonna 2025, vaikka silloin tehdään myös mittavia sopeutustoimia. Menot kasvavat muun muassa maanpuolustuksen ja rajaturvallisuuden tarpeiden vuoksi. Verotulojen kasvu on ollut hidasta, mutta veronkorotusten myötä kasvu piristyy. Korkomenot kasvavat edelleen korkojen nousun ja velan kasvun takia.

Paikallishallinnon kohdalla alijäämä pysyy noin 1,1 prosentissa vuonna 2024 ja paranee vuonna 2025 0,7 prosenttiin. Kuntahallinnon alijäämä syvenee vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun määräaikaiset valtionosuusleikkaukset hidastavat kuntien

saamia tulonsiirtoja. Hyvinvointialueiden menojen kasvu hidastuu selvästi vuonna 2025 ja valtion rahoituksen kasvu parantaa alueiden rahoitusasemaa. Sopeutustarpeet alueilla ovat kuitenkin edelleen suuret, vaikka sopeutustoimia on meneillään paljon.

Kuntahallinto

Valtionvarainministeriö arvioi katsauksessaan, että kuntahallinnon alijäämä pysyy vuonna 2024 likimain viime vuoden lukemissa eli n. 1,2 miljardissa eurossa, jolloin alijäämä suhteessa BKT:hen on 0,4 prosenttia. Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti.

Valtion tulonsiirrot kunnille vähenevät mm. sote-siirtolaskelman tarkentumisesta johtuvan jälkikäteistarkistuksen ja hallituksen päättämien indeksisäästöjen vuoksi. Kuntahallinnon alijäämä syvenee 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2027. Kuntahallinnon kulutusmenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä johtuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehitys vaikuttaa uudistuksen jälkeen entistä enemmän kuntien talouteen, mikä tekee kuntahallinnosta herkemman suhdannevaihteille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluihin, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannuksia saataisiin pienennettyä samaa tahtia. Palvelutarpeen laskua onkin totuttuun tapaan loivennettu painelaskelmassa.

Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kunta-
hallinnon menoja kasvattavat investoinnit.
Kuntahallinnon heikkenevä taloustilanne ja
kohonneet rahoituskustannukset korostavat
kuitenkin investointien tarveharkinnan tär-
keyttä. Välttämättömiä investointeja on kuiten-
kin paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat
valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun
perusinfrastruktuuriin.

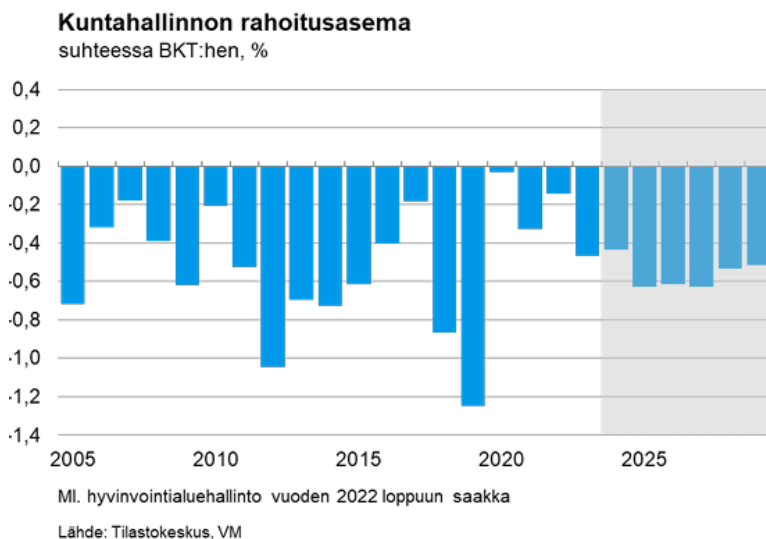
Vuonna 2025 kuntien tulonsiirrot valtiolta kas-
vavat TE-palveluiden järjestämisestä muodos-
tuvan uuden valtionosuustehtävän myötä. Val-
tionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikai-
sesti tuntuvia leikkauksia vuosina 2025–2027
muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautu-
vasti perittävien valtionosuuksien ja hallituk-
sen päättämän yhden prosenttiyksikön indek-
sijarrun vuoksi.

Ministeriö toteaa, että verotulot ovat edelleen
kuntien merkittävin tulonlähde. Kuntien

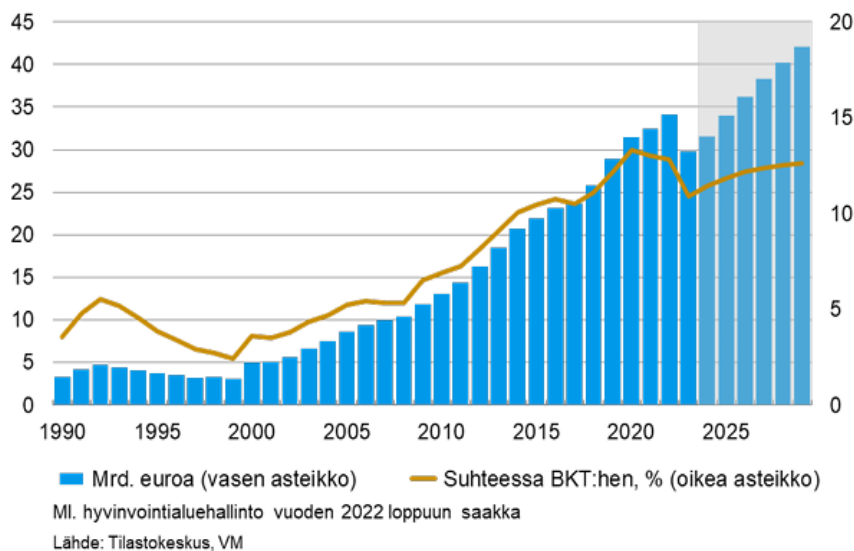
talousnäkymien heikkenemisen ennakoitiin
heijastuvan kuntiin veronkorotuspaineina,
mutta veroprosenttiaan vuodelle 2025 nostaneita
kuntia oli vain noin viidennes kunnista.
Keskimääräinen kunnallisvero nousee vuonna
2025 koko Suomessa 7,59 prosenttiin, minkä
arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja n. 85
milj. euroa vuositasolla. Selvää on, ettei vero-
rahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin meno-
paineisiin. Kuntien ja kuntayhtymien sopeutus-
toimet painottunevatkin menojen kasvua hillit-
seviin toimiin. Tähän viittaa myös se, että syk-
syn aikana monet kunnat ovat ilmoittaneet yt-
neuvotteluista.

Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa,
ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuo-
sina.

Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen
katsaus Talvi 2024, VM:n julkaisu - 2024:68.

Kuntahallinnon velka

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Miljardia euroa					
Verot	13,1	14,0	14,8	15,4	16,0
kunnallisvero	9,0	9,9	10,6	11,1	11,6
yhteisövero	2,0	1,7	1,7	1,8	1,9
kiinteistövero	2,1	2,4	2,4	2,4	2,5
Myynti- ja maksutulot	5,7	5,8	5,8	5,9	6,0
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	8,6	8,6	8,9	9,2	9,3
Muut tulot	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1
Kokonaistulot	29,3	30,4	31,6	32,5	33,4
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	22,2	22,8	23,6	24,3	25,0
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	0,7	0,8	1,0	1,1	1,2
Muut tulonsiirrot	1,7	1,6	2,1	2,1	2,1
Omaisuusmenot	0,6	0,9	0,9	0,9	1,0
Pääoman bruttomuodostus	5,4	5,5	5,7	6,0	6,2
Muut menot	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Kokonaismenot	30,6	31,6	33,3	34,3	35,3
Kulutusmenot	21,6	22,4	23,6	24,6	25,5
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-1,3	-1,2	-1,7	-1,8	-1,9
Perusjäämä ²	-0,7	-0,3	-0,8	-0,9	-1,0

¹ Pl. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi.

² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

Oman alueen taloudellinen kehitys, sekä yleiskuva alueen tilanteesta ja näkymistä

Työ- ja elinkeinoministeriön syksyn 2024 alueellisen kehitysnäkymän mukaan, Keski-Pohjanmaalla on monipuolinen elinkeinorakenne: alueella on vahvaa vientiteollisuutta, monipuolista alkutuotantoa ja merkittävä kaupan ja palveluiden toimiala. Keski-Pohjanmaalla viriää uusia innovaatioita erityisesti vihreää siirtymää edistävillä toimialoilla, kuten akkuteollisuudessa ja vetytaloudessa. Alueella on merkittävä rooli koko Suomen akkuarvoketjussa ja jättimäisessä vihreän siirtymän investointiaallossa.

Panostukset vihreän siirtymän edistämiseksi ovat lisääntyneet voimakkaasti EU:ssa viime vuosien aikana. Pohjanmaan kauppakamarin laskelmien mukaan investointeja on suunniteltu vuosikymmenen loppuun mennessä jopa 22 miljardin euron edestä Pohjanmaan ELY-keskuksen alueelle. Vihreän siirtymän investointiaalto koostuu muun muassa akkuteollisuus-, vetyteollisuus- ja tuulivoimainvestoinneista, minkä lisäksi alueella jo toimivat yritykset kehittyvät ja investoivat jatkuvasti. Teollisuusinvestointien positiiviset kerrannaisvaikutukset ulottuvat tietenkin myös muille toimialoille.

Epävarma maailmantalouden tilanne, korkotason kasvu ja kustannusten nousu sekä epävakaa työmarkkinatilanne ovat viime aikoina vaikeuttaneet yritystoimintaa useilla toimialoilla, mutta positiivista käännettä odotetaan tapahtuvaksi lähiaikoina. Vaikka heikko suhdanne on viime aikoina lisännyt työttömyyttä Keski-Pohjanmaalla, työvoiman kysyntä maakunnassa tulee kasvamaan voimakkaasti pidemmällä tähtäimellä, kun esimerkiksi kaivosalan suurhankkeet ovat jo kovaa vauhtia toteutussa.

Keski-Pohjanmaan maakunnassa oli 67 800 asukasta vuonna 2023. Väkimäärä on pienentynyt viime vuosina ja Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan tulevaisuudessakin väestö ikääntyy ja työikäisten määrä vähenee. Myös Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n tuoreet väestöennusteet povaavat Keski-Pohjanmaan väestömäärän pienentyvän vuoteen 2040 mennessä. Elinkeinoelämän kasvavien

työvoimatarpeiden näkökulmasta ennusteet ovat huolestuttavia. Työvoimareservin täysimääräinen hyödyntäminen sekä maakunnan veto- ja pitovoiman kehittäminen ovat tärkeässä roolissa työvoiman saatavuusongelman ratkaisussa ja alueelle suunniteltujen investointien toteutumisen mahdollistamisessa. Myös kansainvälisen työvoiman veto- ja pitovoiman kehittämiseen täytyy panostaa maakunnassa merkittävästi.

TEM:in julkaisun mukaan, Pohjalaisessa elinkeinoelämässä on historiallisen kova kasvuvauhti. Jättimäiset vihreän siirtymän investoinnit jakautuvat Keski-Pohjanmaalla muun muassa akkuteollisuuteen, maa- ja merituulivoimarakentamiseen, muihin uusiutuviin energiantuotantomuotoihin kuten aurinkovoimaan ja biokaasutuotantoon sekä vihreän vedyn ja metanolin tuotantoon. Myös alueella jo toimivat yritykset innovoivat ja investoivat aktiivisesti. Investointien myötä alueelle syntyy tuhansia uusia suoria työpaikkoja. Työvoimaa tarvitaan myös teollisuuslaitosten rakennusvaiheessa ja tuotannon käynnistyttyä alueelle asettunut uusi työvoima luonnollisesti lisää kysyntää myös mm. asumisessa, palveluissa ja sotealalla.

Vaikea taloustilanne ja korkeat korot ovat viime aikoina jarruttaneet investointien toteutumista ja muuta kasvua. Monien kilpailijamaiden, kuten Yhdysvaltojen, Saksan ja Ranskan massiiviset valtiontuet houkuttelevat investointeja pois Suomesta, jossa tukisummat ovat huomattavasti alhaisemmat. Ennusteiden mukaan taloustilanne alkaa kuitenkin piristyä lähiaikoina, kun korot laskevat ja inflaatio hidastuu.

Kilpailuun vastaaminen ja investointien toteutuminen edellyttää valtion vahvaa läsnäoloa alueella, esimerkiksi panostuksia koulutuksen ja infrastruktuuriin.

Toiveikkaat tulevaisuudennäkymät käyvät ilmi myös yrityksille tehtävistä kyselytutkimuksista. Syyskuussa julkaistussa Pk-yritysbarometrisissa yleiset suhdannenäkymät olivat Keski-Pohjanmaalla erittäin positiiviset, kun samaan aikaan koko maassa suhdannenäkymien saldoluku on nollassa. Myös alueen pk-yritysten henkilökunnan määrän, liikevaihdon, investointien arvon ja innovaatioiden kehitystä arviointiin koko maan keskiarvoa positiivisemmin.

Kannattavuus on kuitenkin edelleen alhaisella tasolla.

Kokkolassa sijaitsee Pohjoismaiden suurin epäorgaanisen kemianteollisuuden keskitelmä, Kokkola Industrial Park (KIP), ja jota pidetään kiertotalouden edelläkävijänä Suomessa ja koko Euroopassa. KIP-alueella toimii noin 80 vientipainotteista kemian ja metallialan huippuyritystä, jotka työllistävät suoraan 2 400 ihmistä. Alue kehittyy jatkuvasti, kun uutta teknologiaa otetaan käyttöön, vanhoja tehtaita laajennetaan ja päivitetään ja uusia tehtaita rakennetaan. Lähialueelle kaavoitettu Kruunuportti-teollisuusalue on herättänyt huomattavasti kansainvälistä kiinnostusta. Myös

Kruunuportti II -alueen suunnittelu on käynnissä. Kemianteollisuuden lisäksi maakunnassa on voimakas bioklusteri ja koko maan mittakaavassa merkittävää veneteollisuutta. Suurimmat elintarviketeollisuuden yritykset ovat lihanjalostuksessa, meijeritoimialalla sekä virvoitusjuomien valmistuksessa.

Akkumateriaaleja tuottavan Keliberin litiumhanke käsittää viisi kaivosaluetta, Kaustisille sijoittuvan rikastamon sekä Kokkolan suurteollisuusalueella sijoittuvan litiumjalostamon. Keliber kertoi elokuussa saaneensa puolen miljardin euron lainapaketin, jolla käynnistetään akkulaatuisen litiumhydroksidin valmistus omasta malmista – ensimmäisenä Euroopassa. Litiumjalostamo on rakentumassa Kokkolaan ja tuotannon ylösajo on tarkoitus aloittaa loppukesästä 2025. Rikastamon peruskivi muurattiin kesäkuussa ja rikastamon on tarkoitus valmistua Kaustisille vuonna 2026.

Keski-Pohjanmaalla on muitakin merkittäviä akkuarvoketjuun liittyviä toimijoita. Kansainvälinen metallijätti Umicore on suunnitellut uuden nikkelijalostamon sekä nikkeli pohjaisia akkukemikaaleja valmistavan prekursorimateriaalitehtaan rakentamista Kokkolan suurteollisuusalueelle, mutta projekti on jäädytetty toistaiseksi yrityksen ilmoittaneen uudelleenarvioivansa akkumateriaalitehtaan suurlaajenusta Kokkolassa hankkeelle myönnetyn ympäristöluvan sulfaattipäästörajatusten vuoksi.

Maakunnassa on eri vaiheissa useita vetylaitoshankkeita. Vihreä vety ja siitä tuotettava synteettinen metaani ovat avainasemassa päästöjen vähentämisessä muun

muassa eri teollisuudenaloilla, lannoitteiden valmistuksessa, liikenteessä, huoltovarmuuden parantamisessa sekä energijärjestelmän tasapainottajana. Vedyn tuotannon edellytyksenä taas on puhtaan energian saanti, jonka tuotanto lisääntyy tulevaisuudessa entisestään Keski-Pohjanmaalla.

Pohjalaisten suurhankkeiden toteutumisen edistämiseksi ja sitä kautta koko Suomen viennin ja kilpailukyvyn parantamiseksi tulisi infrastruktuuriin panostaa voimakkaasti. Elinkeinoelämän kehittymisen edellytyksiä ja tärkeitä huoltovarmuuden turvaamisen elementtejä ovat hyväkuntoinen tieverkko, kattavat satamat, kehittyneemmät raideyhteydet sekä vilkas lentoliikenne. Infrarakentamiseen suunnatut lisäpanostukset ilahduttavat, mutta niistä huolimatta esimerkiksi maanteiden korjausvelan kasvu ei taitu vielä tulevanakaan vuonna. Kokkolan Sataman kehittämiseen on investoitu viime vuosina ja tällä hetkellä satamassa työllistää tuulivoimalogistiikan jättiurakka, kun Lestijärvellä rakentuvan Suomen suurimman tuulivoimapuiston voimalakomponentit kuljetaan sataman kautta.

Keski-Pohjanmaalla on perinteisesti ollut hyvä työmarkkinatilanne, vaikkakin viime aikoina työttömien määrä on ollut kasvussa vaikean taloustilanteen vuoksi. Työllisyysaste eli työllisten osuus väestöstä oli vuoden 2024 toisella vuosineljänneksellä 71,2 prosenttia, kun koko maan keskiarvo oli 73,3 prosenttia. Viime vuosina Keski-Pohjanmaan työllisyysaste on ajoittain ollut jopa Manner-Suomen korkein.

Pienen väestöpohjan takia vaihtelut työllisyysasteessa ovat kuitenkin suuria, kun pienetkin muutokset työllisten määrässä vaikuttavat siihen voimakkaasti. Työttömyysaste eli työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Keski-Pohjanmaalla vuoden 2024 elokuussa 7,7 prosenttia, mikä on alhaisempi kuin koko maan keskiarvo, 10,4 prosenttia. Keski-Pohjanmaan kunnista matalin työttömyysaste oli Lestijärvellä, 3,8 prosenttia ja korkein Halsualla, 9,2 prosenttia.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Alueelliset kehitysnäkymät 2024:44.

1.3 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä olennaiset tapahtumat

Kokkolan kaupungin talouden kehitys

Kaupungin vuoden 2024 tulos toteutui odotusten mukaisesti alijäämäisenä, vaikkakin tulos toteutui talousarviota selkeästi paremmin. Eroa talousarvioon lisämäärärahamuutosten jälkeen oli noin 5,2 miljoonaa euroa. Neljän peräkkäisen ylijäämäisen tuloksen jälkeen kaupungin ja liikelaitoksen tulos painui pakkaselle. Vaikka toimintakate heikkeni, vuosikate toteutui kuitenkin talousarviota paremmin. Tähän vaikutti oleellisesti rahoituserien toteumat, jossa verotulot, valtionosuudet ja rahoitusuotot ja -kulut päättyivät talousarviota paremmille tasoille.

Vaikka tilikausi toteutui talousarviota paremmin, tulos on kuitenkin negatiivinen ja talouden tilanne on edelleenkin vähintään haasteellinen. Toimintatulot kasvoivat, mutta suhteellisesti edelliseen vuoteen verrattuna toimintakulut kasvoivat enemmän. Viime tilikaudella taloutta kannattelivat verotulojen arviota parempi kehitys, vaikka yhteisöverot olivat laskusuuntaisia yleisestä taloudellisesta tilanteesta johtuen. Valtionosuudet toteutuivat myös talousarviota paremmin, mutta valtionosuuksien valitettava laskusuunta jatkuu edelleen, eikä näköpiirissä ole tähänkään helpotusta lapsimäärän kehityksen vuoksi. Korkomenojen hallinnassa kuitenkin onnistuttiin aktiivisella lainasalkun hoitamisella ja näillä toimilla voitiin katata osa toimialojen vuoden 2024 lisämääräraharapeista.

Taseeseen kertynyt ylijäämä auttaa hieman talousarviota alhaisemmaksi jääneen alijäämän kanssa, mutta kaupungin vuosikate on edelleen heikolla tasolla ja kaupunki velkaantuu entisestään korkean investointitaakan johdosta. Vuosikate ei riittänyt viime vuonna kattamaan kokonaisuudessaan poistoja sekä arvonalentumisia.

Vuoden 2024 kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden tulokseksi muodostui -2,2 miljoonaa euroa ennen tilinpäätössiirtoja. Tappiollisesta tuloksesta johtuen, henkilöstö-, vahinko- ja työllisyysrahaston varauksia ei voida täydentää. Tilinpäätössiirtojen jälkeen kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden alijäämä oli -1,4 miljoonaa euroa. Edellisen tilikauden vastaava ylijäämä oli 10,3 miljoonaa euroa, ja tulos heikkeni noin 11,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 verotulot olivat yhteensä 122,7 miljoonaa euroa ja ne laskivat edellistä vuodesta noin 2,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 ei enää ollut vuoden 2023 tapaisia kertaluonteisia verohäntiä, joten siinä mielessä edellinen tilikausi oli verotulojen näkökulmasta normaali. Verojen osalta yhteisöverojen kehitys on ollut huolestuttavaa. Positiivista yleisessä taloustilanteessa on kuitenkin se, että tuloverojen sekä kiinteistöverojen kehitys on oikean suuntaista, ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta. Tuloverojen odotetaan myös kasvavan vuonna 2025 tuloveroprosentin noston myötä, mikäli palkkasummassa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Myös valtionosuudet jatkoivat laskuaan, ja ne päättyivät 26,3 miljoonaan euroa. Laskua edellisestä vuodesta tuli noin 6,6 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien kehitys on siis ollut heikkoa, eikä meneillään oleva valtionosuusuudistukseen lupaa haasteisiin suurempia muutoksia, ja samanaikaisesti lapsimäärän sekä syntyvyys painavat valtionosuuksista kertyvää rahoitusta alaspäin.

Yleinen alavireinen taloustilanne näkyy edelleen myös kaupungin toiminnassa. Vaikka vuoden 2023 palkkaratkaisut ovat yksi keskeisimmistä kustannuksista nostavista eristä edelleen, näkyy inflaation vaikutukset myös muissa kustannuserissä. Inflaatio on nostanut nopeasti yleistä hintatasoa ja se näkyy kaupungin palveluiden tuottamisessa. Kasvua näkyy erityisesti palveluostojen hinnoissa ja korkokustannuksissa. Kaupungin lainakannalla korkokulut- ja tulot päättyivät 3,8 miljoonaan euroon korkosuojuukset huomioiden. Ilman korkosuojuuksia kaupungin todellisten sopimusten korkokustannukset olisivat olleet noin 6,5 miljoonaa euroa. Tämä kertoo siitä, että korkosuojuukset ovat pureet hyvin pahimpiin korkopiikkeihin korkojen noustessa. Investointisuunnitelman mukaisesti kaupungin lainakanta tulee kuitenkin kasvamaan edelleen vuosikatteiden ollessa heikkoja. Tämä tulee näkymään myös kasvavina korkokustannuksina tulevina vuosina, vaikka korkotasot ovat jo laskeneet ja ohjauskorkojen odotetut laskut hieman rauhoittuneet. Toisaalta korkomarkkinoiden volatiliiteetin odotetaan olevan voimakasta vuonna 2025 yleisestä geopolitiisesta tilanteesta johtuen.

Kuten edellisen vuoden tilinpäätöksessä arviointiin, Kokkolan kaupungin talouden kehityksen kannalta tulevina vuosina on ratkaisevan

keskeistä, että käyttötalouden kehitys on maltillista ja vuosikate on kestävällä pohjalla. Vuoden 2024 vuosikatteen muodostui 18,2 miljoonaa euroa, ja se kattoi poistot 89,3 prosenttisesti. Vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta 57,4 prosenttia. Vuosikatteen suuruus määrittelee yhdessä investointiohjelman kanssa kaupungin velkojen ja vastuiden kehittymisen myös tulevaisuudessa. Vuosikatteen kehitys jatkuu kuitenkin edelleen heikkona, ja tällä on suora yhteys kaupungin lainakannan kasvuun.

Kaupunki talouden kehityksen näkökulmasta näiden rinnalla kuitenkin positiivisuutta luo alueen investointinäköymät, väestön kehitys sekä suunnitellut tuulivoimahankkeet, jotka toteutuessaan kohentavat kaupungin talouden tasapainoa. Näistä viimeisimpänä kaupungin Kruunuportin alueelle suunniteltu alumiinitehdashanke, joka toteutuessa tuo alueelle merkittävästi työtä ja elinvoimaa. Hankkeet ovat kuitenkin luonnollisesti pitkiä, eikä niistä saatavia positiivisia hyötyjä ole vielä lähivuosina odotettavissa. Kaupungin näkökulmasta nämä investoinnit vaativat investointeja, jotta mahdollistetaan yritysten alueelle sijoittuminen. Tämä luo luonnollisesti paineita kaupungin konsernin taloudelliseen tilanteeseen.

Vaikka vuodesta 2025 eteenpäin kaupungin taloudenkehitysnäköymät ovat haasteelliset, kaupunkia kehitetään määrätietoisesti mutta taloudellisesti kestävällä tavalla kaupunkistrategian mukaisesti. Peruseriaatteet ovat edelleen voimassa, talouden näkökulmasta väestönkehitys ja työllisyys ovat avain asemassa. Vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa kaupungin kehittäminen ei kuitenkaan ole helppoa, ja se vaatii tarkkaa sekä suunnitelmallista taloudenpitoa ympäröivä taloustilanne huomioiden. Kaupunki haluaa jatkossakin tarjota asukkailleen laadukkaita ja kestäviä palveluita.

Olellaiset tapahtumat

Kaupunginhallitus käynnisti helmikuussa 2024 talousohjelman vuosille 2024-2026 talouden tasapainottamiseen. Talousohjelman tavoitteena on varmistaa, että Kokkolan kaupungin talous on tulevaisuudessa vakaalla pohjalla. Kuntalaki edellyttää, että kaupungin talous on tasapainossa tai ylijäämäinen taloussuunnitelmakauden päättyessä. Kaupunginhallitus on toukokuussa 2024 arvioinut, että vuosien 2024–2026 aikana kaupungin on säästettävä

29,7 miljoonaa euroa. Mikäli säästöjä ei toteuteta, talouden tasapainoa ei saavuteta ja taloussuunnitelmakaudet jäävät alijäämäisiksi. Kaupungin toimialat ovat valmistelleet säästötoimenpiteitä. Suunnitelluilla toimenpiteillä on merkittävää vaikutusta palveluihin.

Keskeisiä toimenpiteitä ovat palvelujen toiminnan tehostaminen, palvelujen lakkauttaminen, kaupungin kiinteistöjen myynti ja vuokraus, investointien priorisointi, uudelleenarviointi ja luopuminen, verojen korottaminen sekä henkilöstömenojen leikkaukset. Vaikka talousohjelman tunnistetut toimenpiteet kohdistuvat pääsoin vuosiin 2025-2026, saatiin toimenpiteillä säästöjä aikaan arviolta 1,5 miljoonaa euroa. Tekemistä talousohjelman puitteista on vielä paljon, eikä niiden toteutumisesta ole täyttä varmuutta poliittinen ympäristö huomioiden. Tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan saatonta yhteistyötä kaupungin, sen päättäjien kuin kuntalaistenkin kesken.

Kaupunki ja liikelaitos investoi voimakkaasti vuonna 2024. Investointimenot olivat kokonaisuudessaan 37,5 miljoonaa euroa. Investointihankkeita saatiin päätökseen ja uusia aloitettiin. Keskeisimmät investointimenot kohdistuivat Patamäen uuden vesilaitoksen rakentamiseen, Kokkolan Urheilupuisto Oy:n pääomittamiseen sekä Donnerskan koulun valmiiksi saattamiseen. Investointimenot kuitenkin jäivät hieman talousarviotavoitteesta, kun uuden vesilaitoksen menoja siirtyi vuodelle 2025. Huomioimisen arvioista on myös, että Piispanmäen hanke etenee aikataulussa ja Halkokarin koulun ja päiväkodin suunnittelua jatkettiin määrätietoisesti vallitsevat muutokset toimintaympäristössä. Myös Kokkolan Areenahanke etenee suunnitelmien mukaan. Kaupungin investointimenot tulevat olemaan edelleen merkittäviä myös vuosina 2025-2027.

TE24-uudistuksen valmistelu jatkui vielä vuoden 2024 loppuun asti, ja valmistelut niin toiminnan kuin tukipalveluiden osalta saatiin toteutettua aikataulussa niin että toiminta yhteiskuntamallilla voitiin käynnistää 1.1.2025. Uudistus aiheuttaa kuitenkin edelleen epävarmuutta, etenkin siitä näkökulmasta riittävätkö sitä koskevat valtionosuudet kattamaan siirtyvien palveluiden kustannuksia.

Ministeriö valmisteli viime tilikauden aikana valtionosuusjärjestelmän uudistusta, mutta se siirtyi yhdellä vuodella eteenpäin. Toisin sa-

noen tähän kuntien rahoitusjärjestelmään koskevaan uudistukseen ei vielä saatua valoa puhumattakaan sen kuntakohtaisista vaikutuksista. Uudistuksen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2027.

Keväällä 2024 kaupunginvaltuusto käsitteli lisämäärärahamuutoksia koskien verotuloja, valtionosuuksia sekä suunnitelman mukaisia poistoja. Heikentyneiden vero- ja valtionosuusennusteiden vuoksi talousarviota korjattiin verojen osalta noin 1,5 miljoonalla eurolla ja valtionosuuksia vastaavasti 0,7 miljoonalla eurolla alaspäin. Samalla poistosuunnitelman arvioita korjattiin 0,8 miljoonalla eurolla.

Syksyllä vastaavasti valtuusto käsitteli talousarviomuutoksia. Kokkolan Veden investointimäärärahoja siirrettiin vuodelle 2025. Lisämäärä rahaa haettiin myös myöhemmin syksyllä työterveyshuollon kustannuksiin 0,5 miljoonaa euroa, takausvastuiden realisoitumiseen 0,5 miljoonaa euroa, lomapalkkavelan muutoksiin 0,2 miljoonaa euroa sekä opetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstömenoihin yhteensä 1,5 miljoonaa euroa. Lisämäärärahatarpeet voitiin kattaa kokonaisuudessa korkomenosäästöjen ja verokertymien avulla. Vuoden 2025 talousarvio hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa -1,9 miljoonaa euroa alijäämäisenä, vaikka talousarvio piti sisällään 0,3 prosentin tuloverokorotuksen ja toimialojen säästötoimenpiteitä yhteensä noin 4,0 miljoonalla eurolla.

Selonteko vuoden vaihteen jälkeen toteutusta talousarviopoikkeamista tilinpäätöksessä 2024

Tilinpäätöksessä on kirjattu alas kiinteistöjen tasearvoja yhteensä 3,4 miljoonalla eurolla niiden kiinteistöjen kohdalla, joilla arvonalennus on käynyt ilmeiseksi ja pysyväksi.

Henkilöstö 2024

Henkilöstöpalveluiden tehtäviin kuuluu henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittäminen, palkat ja palvelussuhdeasiat, työsuojelu, työhyvinvoinnin kehittäminen, uudelleensijoitustoiminta, yhteistoiminta-asiat, työterveyshuollon koordinointi sekä konsernin yleinen henkilöstöpolitiikka. Henkilöstöpolitiikan strategiset tavoitteet, painopisteet ja toimenpiteet määritellään henkilöstöohjelmassa, joka on laadittu

vuosille 2022-2025 kaupunkistrategian ohjaamana. Henkilöstösuunnitelma 2025-2027 laadittiin ja hyväksyttiin syksyllä 2024.

Vuoden 2024 aikana saavutettiin loput kuluvalle strategiakaudelle asetetut kaupungin henkilöstöohjelman tavoitteet koskien mm. työhyvinvointia ja työkykyä, osaamisen kehittämistä, monimuotoisuuden johtamista ja työntekijäkokemusta. Työntekijäkokemusta mittaava eNPS-luku nousi työhyvinvointikyselyssä tavoiteltuun lukuun +20 (edellisen vuoden tulos oli +12). Kunta-alan palkkaratkaisun mukaisia palkankorotuksia ja kertaeriä maksettiin touko-kesäkuussa.

Kokkolan kaupungilla oli 31.12.2024 vakituista henkilöstöä 1 742 ja määräaikaista 520 sekä 15 työllistettyä, yhteensä siis 2 277 henkilöä. Vastaavat määrät vuoden 2023 lopussa olivat 1 739 vakituista, 514 määräaikaista sekä 13 työllistettyä, yhteensä 2 266 henkilöä. Kokonaisuudessaan henkilötyövuosien (2 216,4 htv) määrä kasvoi 3,1:lla vuoteen 2023 verrattuna (2 213,3 htv). Vakituisten henkilöstön määrä kasvoi 4 henkilöllä ja määräaikaisen henkilöstön määrä 6 henkilöllä. Määräaikaisuuksia on erityisesti opetus- ja varhaiskasvatustalveissa. Kun tarvittava resurssi on mahdollisimman suurelta osalta vakituista, vakiinnuttaa tämä työyksiköiden tilanteita ja vähentää perehdyttämiseen käytettävää aikaa ja mahdollistaa resurssin käytön vahvemmin substanssin tehtäviin. Määräaikaisuuksia tulee kuitenkin aina organisaatiossa olemaan sijaisuuksissa ja tyypillisesti naisvaltaisessa organisaatiossa perhevapaiden määrä on suhteellisen suuri. Sairauspoissaoloja oli vuonna 2024 henkilöstöllä yhteensä 38 738 kalenteripäivää eli 17,5 kpv/htv. Vastaavasti vuoden 2023 kaupungin henkilöstön sairauspoissaoloja oli yhteensä 37 765 kalenteripäivää eli 17,1 kpv/htv. Sairauspoissaolojen määrä kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattaessa. Eniten lisääntyivät tuki- ja liikuntaelinsairauksista johtuvat poissaolot.

Kevan tilastoinnin mukaan Kokkolan kaupungin välittömien sairauspoissaolokustannusten osuus palkoista vuoden 2024 aikana oli 3,76 %, 3 181 421 euroa. Edellisvuodesta sairauspoissaolokustannukset laskivat 0,16 prosenttiyksikköä. Kustannukset muodostuvat palkoista, jotka on maksettu tekemättömistä työtunneista. Niissä on huomioitu Kelan maksamat sairauspäivärahat ja poissaolon osapalkkaisuus tai palkattomuus. Kevan tilaston mu-

kaan samankokoisten verrokkikuntien poissa-
olokustannus vaihtelee 1,59% ja 3,95% välillä.
Henkilöstöasioita kuvataan tarkemmin erik-
seen laaditussa henkilöstökertomuksessa.

1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin kehitysnäkymät

Vuoteen 2024 lähdettiin selkeästi alijäämäisellä talousarviolla ja vuodesta odotettiin tulevan haastava monestakin eri näkökulmasta. Usean ylijäämäisen vuoden jälkeen, kaupungin taloudessa tapahtui nopea muutos, jossa rahoituspohja heikkeni, henkilöstökulut kasvoivat vuoden 2023 palkkaratkaisujen myötä, inflaatio nosti toimintakuluja, myös korkokulut nousivat oleellisesti aikaisempiin vuosiin verrattuna, samaan aikaan kun maailmantaloudessa elettiin epävarmoja ja alasuhdanteisia aikoja. Myös investoinnit ovat olleet merkittävä osa kaupungin kehittämistä ja investointitarpeet ovat korkealla tasolla. Haasteista huolimatta, vuonna 2024 toteutettiin useita merkittäviä rakennushankkeita, jotka luovat edellytyksiä kasvulle ja palveluiden kehittämiseksi. Tulevaisuudessa kaupungin on kuitenkin tasapainotettava investointitasoa ja velkaantumista, jotta voidaan turvata taloudellinen kestävyys.

Talouden tasapainottamiseksi kaupunginhallitus käynnisti alkuvuonna 2024 talousohjelman vuosille 2024-2026. Toimenpiteet ovat välttämättömiä, jotta turvataan tulevien vuosien kasvu ja kaupungin taloudelliset edellytykset. Toimenpiteillä saatiin jo positiivisia vaikutuksia vuoden 2024 vuosikatteeseen, mikä näkyy nyt laaditun tilinpäätöksen tuloksessa. Talous ei vielä kuitenkaan ole optimaalisessa tasapainossa ja sopeuttamistoimenpiteitä on jatkettava suunnitelmallisesti sekä kurinalaisesti.

Haasteiden rinnalla kaupungilla on myös valtavia kehitysmahdollisuuksia. Tulevaisuudessa on tärkeää keskittyä elinvoiman vahvistamiseen, jotta veropohja säilyy kestävä. Väestörakenteen kehitys, erityisesti syntyvyyden lasku, vaikuttaa pitkällä aikavälillä kaupungin palvelutarpeisiin ja valtionosuuksiin. Tulevaisuudessa on ratkaisevaa, miten kaupunki pystyy houkuttelemaan uusia asukkaita ja vahvistamaan elinvoimaisuutta. Panostukset asumisviihtyvyyteen, koulutukseen ja työpaikkojen saatavuuteen ovat keskeisessä roolissa tässä kehityksessä.

Alueelliset teollisuuden investoinnit tarjoavat Kokkolalle mahdollisuuksia vahvistaa elinkeinolaamaa ja työpaikkojen määrää. Erityisesti teollisuuden vihreät investoinnit voivat avata uusia kasvumahdollisuuksia ja edistää kestävä kehitystä. Kaupungin on aktiivisesti tuettava tällaisia hankkeita ja luotava edellytyksiä

yritystoiminnan kasvulle. Alueelliset teollisuuden investoinnit, kuten projektiyhtiö Arcialin esiselvitys alumiinin vähähiilisestä tuotannosta Kruunuportin alueella, voivat tuoda tulevaisuudessa positiivisia vaikutuksia kaupungin talouteen ja työllisyyteen.

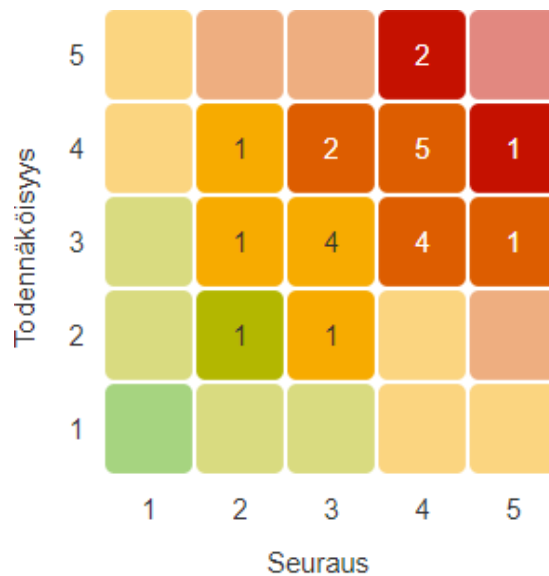
Työ- ja elinkeinoministeriön viimeisimmän alueellisen kehitysnäkymä -julkaisun mukaan (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu, Alueelliset kehitysnäkymät 2024:44.), Kokkolan seutukunnan kehityssuunta seuravan 12 kuukauden aikana on positiivinen, erityisesti elinkeinonelämän ja yritystoiminnan sekä työllisyyden näkökulmasta. Työvoiman saatavuuden osalta tilanne on haastavampi. Työllisyyden näkökulmasta TE-uudistus on tuonut mukanaan muutoksia, jotka edellyttävät kaupungilta uudenlaista otetta työvoimapaalveluiden järjestämisessä. Jotta työllisyysaste saadaan pysymään korkealla, on tärkeää vahvistaa yhteistyötä yritysten ja oppilaitosten kanssa sekä tukea työllistymistä edistäviä toimenpiteitä.

Julkisella sektorilla tapahtuu parhaillaan paljon muutoksia ja uudistuksia. Valtionosuusjärjestelmän oli tarkoitus astua voimaan 1.1.2026, mutta uudistus siirtyi vuodelle eteenpäin vuoteen 2027. Valtionosuusjärjestelmässä keskiöön on noussut politisoitumisen vuoksi voimailaitosverotus sekä valtionosuuksiin sisältyvät sote-erät. Uudistus ja sen siirtyminen tuleville vuosille lisäävät epävarmuutta, joten kaupungin on varauduttava erilaisiin skenaarioihin.

Myös hankintalainsäädäntöön ehdotetuilla muutoksilla on kauaskantoisia vaikutuksia. Työ- ja elinkeinoministeriön asettama työryhmä, jonka tehtävänä on ollut valmistella ehdotukset hankintalainsäädännön uudistamiseksi, on päättänyt työnsä marraskuussa 2024. Valmistelutyössä on kuultu eri sidosryhmiä, mutta kuntien olennaiset huolenaiheet eivät ole saaneet riittävästi huomiota. Toteutuessaan tällä on merkittäviä vaikutuksia kuntien menoihin ja järjestettäviin palveluihin.

Kokonaisuudessaan Kokkolan kehitysnäkymät ovat sekä haasteelliset että mahdollisuuksia täynnä. Tulevat vuodet edellyttävät tarkkaa taloudenhallintaa, elinvoimaisuuden vahvistamista ja ennakoivaa päätöksentekoa, jotta kaupunki voi säilyttää asemansa houkuttelevana ja kehittyvänä alueena.

1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaan ja sen tarkoituksena on tunnistaa, arvioida sekä hallita tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Kaupunkikonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään: strategisiin, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin. Kokkolan kaupungin riskienhallintaprosessi muodostuu toimintaympäristön määrittelystä, riskien arvioinnista, riskien käsittelystä, riskien seurannasta ja katselmoinnista sekä viestinnästä ja tiedonvaihdosta.

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä perustuu riskienhallintaprosessin mukaiseen riskianalyyysiin. Kaupunkitasoiset riskit on määriteltä ja arvioitu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmän toimesta. Vuoden 2024 riskianalyyysissä nousevat esille edelleen taloudelliset riskit. Yhdeksi merkittävimmiksi riskeiksi onkin tunnistettu se, että kaupungin taloutta ei saada tasapainoon pitkällä aikavälillä. Todennäköisiksi ja seuraukseltaan merkittäviksi riskeiksi on tunnistettu myös negatiivinen väestönmuutos ja sen mukanaan tuomat haasteet sekä valtakunnalliset häiriötilanteet.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen ja menestystekijöihin, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista. Tilinpäätöshetkellä kaupunkiorganisaation riskianalyyysissä tunnistetut strategiset riskit liittyvät negatiivisen väestönmuutokseen ja syntyvyyden laskuun, työvoiman saatavuuteen liittyviin haasteisiin, energiatuotannossa

tapahtuviin muutoksiin sekä elinkeinoelämän toimivuuteen ja kaupunkikehityksen heikkeneemiseen.

Taloudellisesti haastavina aikoina yhtenä strategisena riskinä nähdään myös se, että päättäjät ja henkilöstö eivät ole sitoutuneita kaupunkistrategiaan ja talousarvioon, jolloin asetettuja tavoitteita jää toteutumatta ja kaupungin talous heikkenee talousarvioylitysten seurauksena. Lisäksi riskinä nähdään myös se, että energiatuotannon muutoksiin ei pystytä vastaamaan, jolloin uusi energiakriisi on mahdollinen.

Kaupungin kehityksen ja talouden näkökulmasta väestön positiivinen kehitys ja työllisyys ovat avainasemassa. Kokkolan kaupunki tarvitsee kehittyäkseen ihmisiä ja osaavaa työvoimaa. Toimiva elinkeinoelämä puolestaan vaatii elinkeinorakenteen ylläpitämistä ja kehittämistä.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät kaupunkiorganisaation taloudelliseen suoriutumiseen, kuten menojen hallintaan ja tulorahoituksen riittävyyteen. Tilinpäätöstä laadittaessa Kokkolan kaupungin merkittävimmät riskit liittyivät pääasiassa taloudellisiin riskeihin.

Riskianalyyysissä näkyy erityisesti kuntatalouden heikentynyt tilanne kustannusten nousun ja kuntien rahoitus pohjan uudistumisen seurauksena. Merkittävimpänä riskinä nähdään se, että kaupungin tulopohja ei kehity yhtä nopeasti kuin kustannukset nousevat, eikä

kaupungin taloutta saada tasapainoon pitkällä aikavälillä. Talouden tasapainottamiseksi on päätetty käynnistää talousohjelma vuosille 2024-2026.

Merkittäväksi riskiksi on tunnistettu lisäksi verojen ja valtionosuuksien muutokset. Hyvinvointialueuudistus on muuttanut kuntien rahoituspohjaa merkittävästi, ja valtionosuuksien leikkaukset sekä heikentyneet verotuloennusteet lisäävät kuntien taloudellista ahdinkoa. Myös tulevien vuosien lapsimäärän negatiivinen kehitys vaikuttaa valtionosuuksiin olennaisesti. Rahoituspohjan kaventuessa suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa, joka vaikuttaa negatiivisesti investointien rahoittamiseen ja kaupungin kehittymiseen.

Taloudellisiksi riskeiksi on tunnistettu myös kaupungin maksuvalmiuden heikkeneminen ja korkokustannusten nousu, sillä jos tulopohjan heikentymistä joudutaan kompensoimaan velkarahalla, lisää velkamäärän kasvu korkokustannuksia ja heikentää kaupungin maksuvalmiutta. Korkokustannusten nousua on kuitenkin pystytty hillitsemään korkosuojausten avulla.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit ovat kaupunkiorganisaation päivittäisiin toimintoihin liittyviä riskejä, jotka uhkaavat toiminnan jatkuvuutta sekä prosessien ja järjestelmien toimivuutta.

Kokkolan kaupungin merkittävimäksi toiminnallisiksi riskeiksi on tunnistettu tietoliikenteeseen ja tietojärjestelmiin liittyvät riskit, jotka ovat korostuneet erityisesti viime vuosien aikana. Tietojärjestelmien toimintahäiriöt sekä tietosuoja- ja tietoturvaloukkaukset voivat aiheuttaa kaupungille merkittäviä maine- ja kustannushaittoja palveluprosessien häiriintymisen ja tietovuotojen seurauksena.

Muut toiminnalliset riskit liittyvät pääasiassa osaavan henkilöstön saatavuuteen sekä henkilöstön jaksamiseen, hyvinvointiin ja osaamiseen. Työvoiman saatavuuden heikkeneminen sekä henkilöstön huono vointi ja jaksaminen vaikuttavat suoraan kaupungin tuottamien palveluiden tasoon ja laatuun.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät yleensä tiettyyn kohteeseen, ja toteutuessaan ne aiheuttavat

taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittoja ympäristölle. Maailman geopoliittinen tilanne vaikuttaa olennaisesti myös Kokkolan kaupungin riskianalyysiin, jossa tilinpäätöshetkellä vahinkoriskeiksi nousevat erityisesti valtakunnalliset häiriötilanteet sekä poikkeukselliset sää- ja luonnonolosuhteet.

Vahinkoriskeiksi on tunnistettu myös kiinteistöjen kuntoon liittyvät riskit sekä turvallisuuden vaarantuminen niin asiakkaiden, henkilöstön kuin ympäristönkin osalta. Lisäksi vahinkoriskeiksi on tunnistettu tapaturma- ja omaisuusriskit.

Vahinkoriskejä voidaan ennaltaehkäistä tehokkaasti muun muassa vakuutuksilla, varautumissuunnitelmilla ja työturvallisuutta parantamalla. Kokkolan kaupungin tunnistetut vahinkoriskit ovatkin siten todennäköisyydeltään ja vaikutukseltaan muiden riskiryhmien riskejä pienempiä.

Konserniyhteisöjen keskeisimmät riskit

Tilikauden aikana konsernin eri liiketoimintasegmenttien raportoimissa riskeissä korostuivat operatiiviset, taloudelliset ja strategiset riskit. Yhtiöiden tavoitteista, riskeistä ja taloudesta tarkemmin myös tilinpäätöksen konsernia ja tytäryhteisöjä koskevassa osiossa.

Kiinteistöyhteisöt

Kiinteistöyhtiöt tunnistivat keskeisiksi riskeiksi vuokrausasteen laskun, korjausvelan kasvun sekä kiinteistöihin liittyvät vahinkoriskit. Taloudelliset riskit ovat kasvaneet, mikä näkyi liikevaihdon ja liikevoiton laskuna. Toisaalta korkotason lasku toi lievitystä tilanteeseen ja luvuissa näkyy vahvasti yksittäisten yhtiöiden tilinpäätösten tulokset. Riskien hallintaa tuettiin esimerkiksi tilojen kehittämisellä, kiinteistöjen salkutuksella sekä suunnitelmallisella korjaustoiminnalla.

Liiketoimintayhteisöt

Liiketoimintayhtiöiden suurimmat riskit liittyivät operatiivisiin toimintahäiriöihin, kuten tietoturvaan ja henkilöstöön. Lisäksi tunnistettiin taloudellisia ja strategisia riskejä, joihin vaikuttivat muun muassa toimintaympäristön muutokset ja investointien toteutuminen. Riskienhallinnan keinoina hyödynnettiin palveluiden monipuolistamista, ennakointia, talouden tarkkaa

seurantaa sekä henkilöstön osaamisen varmistamista.

Palvelut ja neuvonta -yhteisöt

Palvelut- ja neuvonta -salkun yhteisöissä keskeisimmät riskit liittyivät operatiivisiin tekijöihin, kuten henkilöstön saatavuuteen, rahoituksen epävarmuuteen ja kiinteistöjen kuntoon. Riskienhallintatoimina painotettiin talouden tasapainottamista ja osaavan työvoiman varmistamista.

Konserni on aktiivisesti pyrkinyt hallitsemaan tunnistettuja riskejä ennakoivilla toimenpiteillä ja sopeuttamissuunnitelmilla varmistaakseen liiketoiminnan vakauden.

1.6 Ympäristötilinpäätös 2024

1. Yleistä ympäristötilinpäätöksestä

Ympäristötilinpäätöksen muotoa, sisältöä ja määrittelyjä on kehitetty vuosina 2005-2007 Efeko Oy:n vetämän Kunnan ympäristökustannukset ja –tunnusluvut (KUTU) –hankkeessa. Kokkolan kaupunki osallistui hankkeeseen yhdessä eräiden muiden pilottikuntien kanssa. Hankkeessa on laadittu koetilinpäätökset vuosille 2005 ja 2006, mutta varsinainen ensimmäinen ympäristötilinpäätösraportti julkaistiin vuoden 2007 tietojen pohjalta ympäristöraportin osana. Tämä on kahdeksastoista Kokkolan kaupungin ympäristötilinpäätös, joka liitetään osaksi kaupungin varsinaista tilinpäätöstä.

Ympäristötilinpäätökseen on koottu Kokkolan kaupungin ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit kokonaisuudessaan. Ympäristötilinpäätös sisältää lisäksi suhteutettuja taloudellisia tunnuslukuja. Tunnusluvut ovat vuosilta 2017 - 2024. Vuodesta 2016 lähtien ympäristötilinpäätös ei sisällä enää yhtiöitettyjen liikelaitosten, Kokkolan Sataman ja Energian tietoja. Vuosien 2017 - 2022 ympäristötilinpäätöksen tunnuslukujen laskemiseen vaikuttaa Sosiaali- ja terveystoimen siirtyminen Soiteen ja vuoden 2023 ympäristötilinpäätökseen vaikuttaa pelastustoimen siirtyminen 2023 alusta lähtien Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan Hyvinvointialueiden alaisuuteen.

1.1 Laskentaperiaatteet ja rajaukset

Ympäristötilinpäätös on rajattu siten, että se kattaa Kokkolan kaupunkiorganisaatioon kuuluvat toimialat sekä kaupungin liikelaitoksista Kokkolan Veden. Tämä tulee huomioida eri kaupunkeja vertailtaessa. Ympäristötalouden tunnusluvut on määritelty ns. ensisijaisuuden periaatteella. Sen mukaan ympäristökustannuksia aiheutuu toiminnoista, joiden ensisijainen tarkoitus on ympäristönsuojelu.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit on kohdennettu ympäristönsuojelun eri osa-alueille; ulkoilman- ja ilmastonsuojeluun, vesiensuojeluun ja jätevesien käsittelyyn, jätehuoltoon ja roskaantumiseen, maaperän ja pohjavedensuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan, luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun, ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ja ympäristönsuojelun edistämiseen.

2. Ympäristötoiminnan taloudelliset vaikutukset

Ympäristötoiminnan taloudelliset tunnusluvut kuvaavat tiivistetysti kaupungin kykyä toteuttaa sen toimintaan kuuluvaa ympäristönsuojelua talousnäkökulmasta tarkasteltuna.

Kokkolan kaupungin ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit 2024 (1000eur)			
	Tuotot 1000€	Kulut 1000€	Investoinnit 1000€
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	61	232	5
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	3 758	2 367	701
Jätehuolto ja roskaantuminen	111	652	53
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	125	0
Melun ja tärinän torjunta	0	50	0
Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	0	69	21
Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	74	315	0
Ympäristönsuojelun edistäminen	34	93	200
Yhteensä 1000 €	4 038	3 903	980

Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut	(1000 eur)
b) Polttoainevero	26
Yhteensä 1000 €	26
YMPÄRISTÖTOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 929
Ympäristönsuojelulaitteiden (investointien) poistot ja arvoalentumiset:	
a) Viemäriverkoston poistot	880
b) Jäteveden puhdistaminen/ poistot	808
c) kaupungille jääneet jätehuollon poistot	116
Yhteensä 1000 €	1804
Korkokulut (joko laskennalliset (esim. kunnan keskimääräinen korko%) tai kohdennetut todelliset kork	
a) Vesilaitoksen tuloutus, viemärlaitoksen osuus	253
Yhteensä 1000 €	253
<u>Taseeseen tulevat tiedot:</u>	
Pakolliset varaukset (budjetoitu):	
Käsittelyalue	0
Yhteensä 1000 €	0

Ympäristötilinpäätöksen tiedot on kerätty samalla tavoin vuosina 2006-2024. Suurin osa ympäristötilinpäätöksen luvuista on saatu kirjanpidosta ja osa perustuu arvioon. Menojen ja tulojen suuruusluokka on oleellista ja siitä syystä luvut on esitetty tuhansina euroina.

2.1 Ympäristötilinpäätöksestä johdettuja tunnuslukuja

KOKKOLAN YMPÄRISTÖTALOUDELLISET TUNNUSLUVUT	v. 2024	v. 2023	v. 2022	v. 2021	v. 2020	v. 2019	v. 2018	v. 2017
1. Ympäristötuotot/ kunnan kaikki toimintatuotot	10,5	9,9	8,1	8,5	9,2	8,3	8,5	8,8
	%							
2. Ympäristötuotot/ asukas	83,5	75,0	79,6	82,0	83,3	81,9	81,3	88,1
	eur							
3. Ympäristökulut + poistot/ kunnan kaikki toimintakulut ja poistot	3,2	2,9	1,4	1,6	1,6	1,7	2,1	2,0
	%							
4. Ympäristökulut + poistot/ asukas	118,5	111,5	107,6	117,8	115,1	116,8	143,7	131,7
	eur							
5. Ympäristöinvestoinnit/ kunnan kokonaisinvestoinnit	2,8	2,0	11,0	3,8	10,1	4,8	4,1	16,1
	%							
6. Ympäristöinvestoinnit/asukas	20,3	9,3	29,0	23,0	32,6	17,5	11,5	44,0
	eur							

Tunnusluvuista voidaan havaita, että ympäristötuottojen suhteellinen osuus kaupungin kokonaistuotoista on noussut vuodesta 2023 ja ovat korkeammalla tasolla kuin koskaan Kokkolan kaupungin ympäristötilinpäätöshistoriassa. Lähes sama tilanne näkyy ympäristöön kohdistuvissa kustannuksissa. Ympäristöinvestointien osuus kaupungin kokonaisinvestoinneista on niin ikään noussut vuodesta 2023.

2.2. Ympäristötuotot

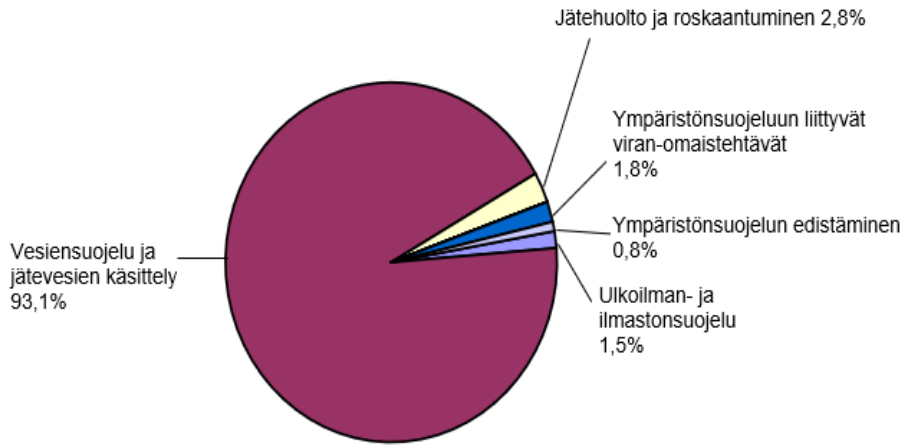
Ympäristötuotot muodostuvat tilikaudelle jaksotetuista ympäristötuloista. Kunta voi saada ympäristömenojensa vastineeksi ympäristötuloja. Ympäristötuloja ovat esimerkiksi jätevesi- ja jätehuoltomaksut, ympäristön pilaajilta perityt korvaukset johtuen kunnan suorittamista tai teettämistä kunnostustöistä ja siivouksista, öljynsuojarahastolta saadut avustukset koskien öljyvahinkojen aiheuttamia korjaus- ja kunnostustöitä, torjuntakaluston hankintaan ja pilaantuneiden maiden kunnostukseen saadut avustukset, ympäristöinvestointien rahoitusosuudet ja -avustukset sekä muut vastaavat ympäristötulot.

Kokkolan kaupungin ympäristötuotot olivat vuonna 2024 yhteensä n. 4,0 miljoonaa euroa, mikä oli n. 0,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Ympäristötuotot vastasivat 10,5 % kaupungin

kaikista toimintatuotoista (v. 2023 9,9%). Tulojen nousu johtuu vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn tulojen noususta, joka on seurausta Kokkolan Veden vesimaksujen nostosta. Ympäristötuotot olivat 83,50 euroa asukasta kohden.

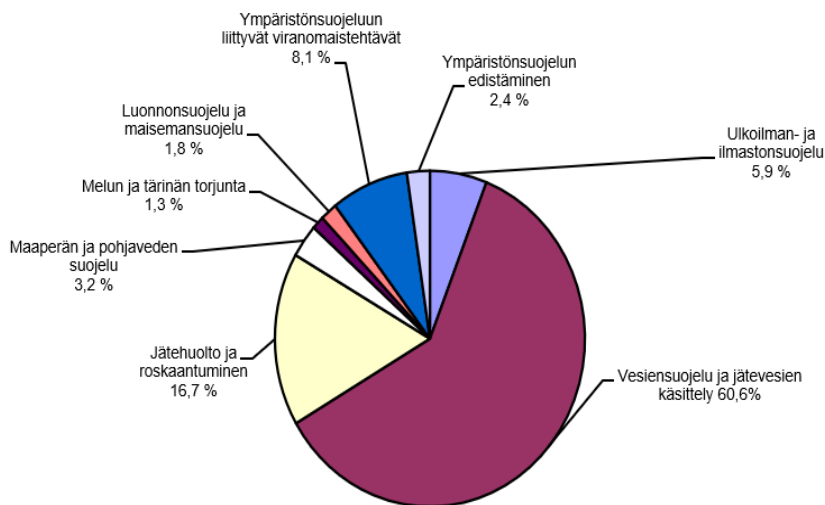
Ympäristötuottojen jakautuminen 2024 (yht. n. 4,0 milj.eur)

2.3 Ympäristökulut

Ympäristökulut ovat tilikaudelle jaksotettuja ympäristömenoja. Ympäristömenot aiheutuvat toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käyttöä. Tällaisia menoja muodostuu muun muassa jätteen käsittelyssä ja jätteen syntymisen ehkäisyssä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmastonsuojelussa, melun torjunnassa sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Ympäristömenoja voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa.

Ympäristökulujen jakautuminen 2024 (yht. n. 3,9 milj.eur)

Ympäristöperusteisia veroja ja veroluonteisia maksuja peritään tietystä luonnonvarojen käytöstä tai haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavasta toiminnasta. Ympäristöveroja ovat jätevero, sähkövero ja polttoainevero. Öljyjättemaksu on veroluonteinen maksu. Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut ovat taloudellisia ohjauskeinoja, joilla valtio kerää verotuloja ja pyrkii ohjaamaan toimijoita niin, että ne valitsevat ympäristölle vähemmän haitallisia tuotteita ja toimintatapoja.

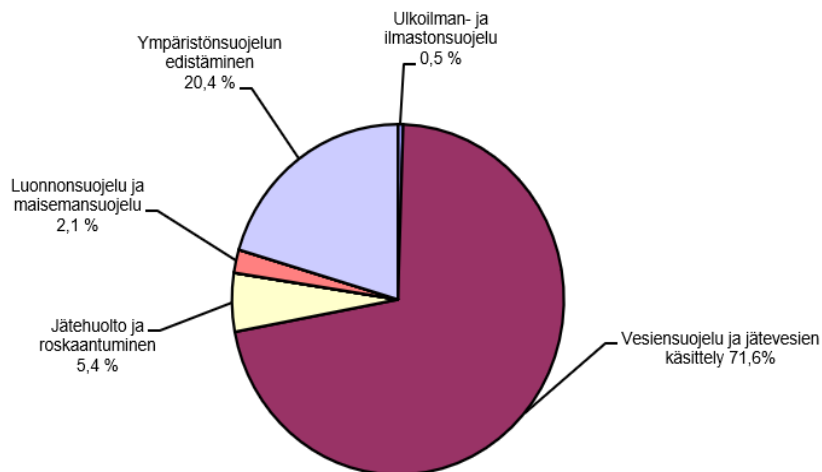
Kokkolan kaupungin ympäristökulut olivat vuonna 2024 yhteensä 3,9 miljoonaa euroa, mikä on n. 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Tähän summaan ei sisälly ympäristöperusteisia veroja ja veroluonteisia maksuja eikä poistoja ja korkoja. Ympäristötoimintakulut ja poistot olivat 3,2 % kaupungin kaikista toimintakuluista ja poistoista. Soiten ja pelastustoimen siirtyminen Hyvinvointialueiden alaisuuteen 2023 alusta lähtien vaikutti kaupungin kokonaistoimintakuluihin alentavasti ja siitä syystä ympäristökulujen suhteellinen osuus nousi kokonaiskuluista ja poistoista. Ympäristöön kohdistuvat kulut ovat nousseet edellisestä vuodesta pääosin vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn sekä maaperän ja pohjaveden suojelun toimenpiteissä. Kaupungin asukasmäärään suhteutettuna ympäristötoimintakulut ja poistot olivat 118,50 euroa/asukas.

2.4 Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestointi on meno, joka aiheutuu ympäristönsuojelutarkoituksessa hankitusta hyödykkeestä. Tällaisella hyödykkeellä tuotetaan ympäristöhyötyjä, ennaltaehkäistään, vähennetään tai korjataan ympäristöhaittoja, parannetaan tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistetään luonnonvarojen kestävästä käyttöä. Hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan. Lisäksi hyödykkeen hankintamenon on ylitettävä poistosuunnitelman mukainen pienhankintaraja. Ympäristöinvestointeja ovat esimerkiksi ympäristönsuojelua varten hankitut koneet ja laitteet. Ne voivat olla myös infrastruktuuri-investointeja, jotka kohdistuvat eri ympäristönsuojelun osa-alueille.

Kokkolan kaupungin ympäristöinvestoinnit olivat toimialojen ilmoitusten perusteella tilikaudella 2024 yhteensä 0,98 miljoonaa euroa, mikä on n. 0,53 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Ympäristöinvestoinnit vastasivat 2,8 % kaupungin kokonaisinvestoinneista. Asukasta kohden laskettuna ympäristöinvestoinnit olivat 20,30 euroa/asukas. Vuoden 2024 ympäristöön kohdistuvat investoinnit ovat olleet vesiensuojelun ja jätevesien sekä ympäristönsuojelun investointeja.

Ympäristöinvestintien jakautuminen 2024 (yht. n. 0,98 milj.eur)

1.7 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kokkolan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet kokouksessa 15.6.2020 § 46 ja kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet kokouksessa 22.6.2020 § 313. Perusteissa on määritelty Kokkolan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet, tarkoitus, tehtävät ja vastuut. Ohjeessa on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan välineet ja keinot, kohteet ja osa-alueet sekä toteuttaminen ja raportointi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että kaupunkiorganisaation toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupunkiorganisaation johtamista ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja resurssit turvataan.

Operatiivinen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä on kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla, jotka valvovat ja arvioivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaista järjestämistä, riittävyyttä ja tehokkuutta. Lautaja johtokunnat vastaavat omalla tehtävä- ja toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa

olevalle toimielimelle. Henkilöstön velvollisuutena on toimia tavoitteiden ja annettujen ohjeiden mukaisesti ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida havaitsemistaan epäkohdista esihenkilölleen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana osavuosisikatsauksissa. Hallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta.

Palvelukokonaisuudet, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskien hallinnan kehittämisestä osana talouden ja toiminnan raportointia. Palvelukokonaisuuksien, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen toiminnasta tuotettu raportointi palvelee siten sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Kaupunginjohtajan nimeämä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä arvioi ja kehittää kaupunkikonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä kokoaa palvelukokonaisuuksien, liikelaitosten ja tytäryhteisöiden raportoimista riskitiedoista yhteenvedoja, joiden avulla kaupunkikonsernin johto saa tietoa kaupunkiorganisaation merkittävimmistä riskeistä ja riskienhallinnan tasosta.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta ja kehittämistarpeista

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä arvioi kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tasoa ja kehittämistarpeita. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä kokoontui vuonna 2024 yhteensä viisi kertaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä päätti vuonna 2023 ottaa käyttöön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien kehittämisen tueksi yleisesti tunnetun COSO-mallin. Tämän lisäksi ohjausryhmä päätti valita uudeksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan työkaluksi Graniten tarjoaman kokonaisuuden, joka otettiin käyttöön alkuvuonna 2024. Kaupunkiorganisaation riskit raportoitiin ensimmäistä kertaa Graniten avulla kaupungin 1. osavuosisikatsauksessa.

Tilikauden aikana aiempi sivistystoimen toimiala jaettiin hallintosääntömuutoksella

1.9.2024 alkaen kahteen toimialaan: opetus- ja kasvatustoimeen sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimeen. Tässä yhteydessä sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimelle että opetus- ja kasvatustoimelle laadittiin uudet toimintasäännöt, joissa viranhaltijoiden toimivaltuudet ja vastuunjaot on määritelty aiempaa tarkemmin. Lisäksi toimialoilla muun muassa laskujen tarkastajat ja hyväksyjät on tarkistettu ja määritelty uudelleen, uusien toimintojen varten on laadittu toimintamalleja ja -käytänteitä sekä hinnastoja on uusittu kattavimmiksi. Opetus- ja kasvatustoimessa toteutettiin vuoden aikana useita rekrytointeja, joissa pääsääntöisesti onnistuttiin rekrytoimaan kelpoisia viranhaltijoita.

Konsernihallinnon ja -palveluiden toimintasääntöä päivitettiin kaksi kertaa vuoden 2024 aikana, joiden yhteydessä päivitettiin konsernihallinnon ja -palveluiden viranhaltijoiden tehtävänkuvia. Lisäksi aloitettiin muun muassa taloushallintojärjestelmän kirjautumiskäytänteiden päivittäminen sekä tehtiin maksuliikennejärjestelmän hyväksyntäkäytänteiden selvitys ja tarkastelu. Myös tiedottamista ja tietoisuutta pyrittiin parantamaan lisäämällä tietoa kaupungin sisäiseen tiedotuskanavaan Horisonttiin, jonne avattiin muun muassa uusi sivu sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle.

Kaupunkiympäristössä sekä kaupunkirakennelautakunnan että rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintasäännöt päivitettiin ja tehtävänkuvia selkeytettiin. Lisäksi aloitettiin talouden seurannan perehdytyspalaverit ja perustettiin hallintotiimi hallinnollisten toimintatapojen kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi. Sisäistä valvontaa kehitettiin myös muun muassa parantamalla tiedottamista eri palaverikäytänteiden ja toimintatapojen kehittämisen avulla. Myös eri prosesseja ja prosessikuvauksia päivitettiin ja kehitettiin sekä otettiin käyttöön toimintaa tukevia uusia järjestelmiä. Lisäksi kaupunki-infra eriytettiin kaupunkirakentamisesta omaksi vastuualueekseen.

Ympäristöterveydenhuollon osalta otettiin muun muassa käyttöön käytäntö, jossa kaikki asiakirjat viedään jatkossa toimialan kirjaimoon. Lisäksi tehtiin vuosittainen arviointi monivuotiseen valvontasuunnitelmaan. Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin myös TE-uudistukseen luomalla uusi työllisyyslautakunta 1.1.2025 aloittavalle työllisyystoimelle. Uudelle lautakunnalle laadittiin organisaatiokaavio, määriteltiin vastuut sekä laadittiin toimintasääntö.

Kokkolan Veden organisaatio uudistettiin keväällä 2024. Uudistuksen yhteydessä taloushallinto siirtyi Monetra Oulu Oy:lle ja uusi vastualuejako otettiin käyttöön. Vuoden 2024 aikana Kokkolan Vesi on pyrkinyt kehittämään sisäistä valvontaa muun muassa jatkamalla sopimushallinnan kehittämistä, käynnistämällä huoltovarmuusvaraston kehittämissuunnitelman, panostamalla kriittisten kohteiden valvontaan esimerkiksi avainten käyttöoikeuksien ja seurannan vastuiden avulla, tietojärjestelmien käyttäjätunnusten tarkistuksella, omaisuudenhallinnan sekä tiedottamisen kehittämisellä, ylityökäytäntöjen yhtenäistämällä sekä päivystyssopimusten laatimisella. Vesi-johtokunnan hyväksymät ja päivittämät toimintaperiaatteet sisäistä valvontaa koskien on esitetty tarkemmin Kokkolan veden tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Todetaan, että Kokkolan veden osalta oikeusprosessi, jossa mm. kolme Kokkolan veden entistä työntekijää ovat syytteessä on edennyt käsittelyvaiheeseen käräjäoikeudessa. Kokkolan kaupunki on prosessissa asianomistajan asemassa.

Kokkolan kaupungin sisäinen valvonta toteutuu muun muassa selkeinä tehtävien, toimivaltan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, riskien hallintana, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena sekä sopimusten hallintana. Sisäisen valvonnan nykytilan selvittämiseksi ohjausryhmä on päättänyt toteuttaa vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoituskyselyn, jonka perusteella mahdollisiin ongelmakohtiin sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa pystytään reagoimaan. Vuoden 2024 kysely toteutettiin Webropol -kyselyllä marraskuussa. Kysely rakennettiin COSO-malliin pohjautuen.

Tavoitteet

Sisäinen valvonta lähtee liikkeelle tavoitteiden määrittelemisestä. Kaupunkiorganisaation tavoitteet muodostuvat strategian pohjalta ja yksiköille asetettavien tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotka tukevat strategiaa. Tavoitteiden ja niiden toteutumisen seurannan tulee olla systemaattista ja talousarvion ollen mitoitettu suhteessa tavoitteisiin.

Kokkolan kaupunkistrategian tavoitteet määritellään strategiakausittain ja niitä tarkastellaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista seurataan

osavuositarkastusten, tilinpäätöksen ja henkilöstöraportin yhteydessä. Lisäksi palvelukokonaisuuksille, liikelaitokselle ja tytäryhteisöille asetetaan talousarviovuosittain yleiset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan tilinpäätösten yhteydessä. Raportoinnin yhteydessä ilmenneisiin poikkeamiin pyritään reagoimaan mahdollisuuksien mukaisesti.

Kaupunkiorganisaatiossa yksiköille asetetut tavoitteet tukevat pääasiassa kaupungin strategiaa. Tavoitteiden toteutumista seurataan, mutta toteutumisen seuranta voisi olla vielä systemaattisempaa ja poikkeamiin reagointi järjestelmällisempää. Talousarvio pyritään mittaamaan suhteessa tavoitteisiin, mutta taloudellisesti vaikeina aikoina talousarvion mitoittaminen on haastavaa ja kompromisseja joudutaan tekemään. Kokonaisuudessaan tavoitteiden määrittämisen ja seurannan koettiin kuitenkin kehittyneen parempaan suuntaan edellisvuoteen verrattuna.

Ohjausympäristö

Ohjausympäristö tarkoittaa organisaatiossa vallitsevaa johtamisjärjestelmää, -tapaa ja organisaatiokulttuuria. Toimivassa ohjausympäristössä organisaatio osoittaa, että se on sitoutunut rehellisyyteen, oikeudenmukaisuuteen ja eettisiin arvoihin. Organisaatiossa on myös sellaiset rakenteet, raportointisuhteet sekä toimivaltuudet ja vastuut, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi organisaatio on sitoutunut ammattitaitoisen henkilöstön palkkaamiseen, kehittämiseen ja säilyttämiseen sekä huolehtii, että henkilöstö toteuttaa sisäisen valvonnan vastuitaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kokkolan kaupungin hallinto- ja johtamistapa perustuu kunnallis- ja hallintolainsäädännön sekä muiden säännösten lisäksi kaupungin toimintaa ohjaaviin periaatteisiin, sääntöihin ja ohjeistuksiin. Kokkolan kaupungin toimintaa ohjaavat arvot on määritelty strategian laadinnan yhteydessä.

Hallintosääntö on keskeinen kaupungin hallintoa ja toimintaa ohjaava asiakirja, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 25.9.2023 § 98. Hallintosääntö määrittää, miten hallinto ja toiminta järjestetään, miten päätöksenteossa menetellään ja kuinka valtuusto toimii. Hallintosäännössä on määritelty muun muassa raportointisuhteet sekä toimivaltuudet ja vastuut.

Kaupunginvaltuusto käsittelee ja hyväksyy hallintosäännön muutokset.

Hallintosäännön lisäksi Kokkolan kaupungilla on toimintasääntöjä, joissa määritellään hallintosääntöä yksityiskohtaisemmin toimialan organisaatio, tehtävät ja toimivallat. Omistajapolitiittiset linjaukset, konserniohje ja hyvä hallintotapa ohjaavat kaupunkikonsernin johtamista, ohjaamista ja valvomista. Henkilöstöohjelma määrittelee henkilöstöjohtamisen tavoitteet, painopisteet ja toimenpiteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan välineet ja keinot.

Kokkolan kaupungin ohjausympäristön koetaan olevan pääosin kunnossa. Arvot ja toimintaperiaatteet on määritelty, mutta jalkauttaminen yksikkötasolle asti suuressa organisaatiossa koettiin välillä haasteelliseksi. Myös kehittämiskohteiden ja puutteiden esille tuomista arvostetaan, mutta suuressa organisaatiossa oikean kanavan löytäminen kehittämiskohteiden esille tuomiselle ei ole aina yksiselitteistä. Vuoden 2024 aikana lähes kaikki kaupungin toimialat ovat päivittäneet toimintasääntöjään ja sen yhteydessä myös tehtävänkuviaan sekä niitä koskevia ohjeistuksia.

Sisäisen valvonnan kartoituskyselyssä nousi esille erityisesti se, että kaikilla yksiköillä ei ole käytössään tavoitteiden saavuttamisen edellyttämää määrää riittävän osaavaa henkilöstöä. Edellisvuoteen verrattuna tilanne on jonkin verran parantunut, mutta tuo edelleen haasteita tietyille yksiköille. Riittävän ja osaaavan henkilöstön saatavuus on tunnistettu myös yhdeksi merkittäväksi kaupunkitasoiseksi riskiksi.

Henkilöstön rekrytointiin, palkitsemiseen ja kehittämiseen liittyen laadittu uusi ohjeistus, ja edellisessä kartoituskyselyssä ohjeistuksen käyttöönoton koettiin olevan vielä vaiheessa. Ohjeistus on nyt saatu jalkautettua, joka näkyy kyselyn vastauksissa. Kyselyyn vastaajat kuitenkin kokivat, että henkilöstön palkitsemista voisi kehittää edelleen ja palkitsemista linkittää enemmän tavoitteiden saavuttamiseen. Toimintaa ohjaavien sääntöjen, määräysten, ohjeiden ja päätösten koettiin olevan ajan tasalla ja nyt paremmin henkilöstön tiedossa, vaikkakin suuresta tietomäärästä johtuen kaiken tiedon saattaminen henkilöstön tietoisuuteen koettiin toisinaan haasteelliseksi.

Riskien arviointi

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportointiseksi. Riskienhallintaa tulee tehdä kaikilla organisaation tasoilla ja sen tulee sisältää myös väärinkäytösten mahdollisuuden arviointi sekä toimintaympäristön muutosten tunnistaminen ja arviointi.

Kokkolan kaupungin toimielimet ja konserniyhteisöt analysoivat riskienhallintaprosessissa toimintaympäristön muutoksia, tunnistavat tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioivat niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laativat tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Merkittävistä riskeistä ja riskienhallinnan kehittämisestä raportoidaan osana toiminnan ja talouden seuranta ja raportointia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä kokoaa palvelukokonaisuuksien, liikelaitosten ja tytäryhteisöiden raportoimista riskitiedoista yhteenvetoja, joiden avulla kaupunkikonsernin johto saa tietoa kaupunkiorganisaation merkittävimmistä riskeistä ja riskienhallinnan tasosta. Kaupunginhallitus kokoaa koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Edellisvuoden kyselyssä merkittävimmäksi sisäisen valvonnan kehityskohteeksi nousi riskien arviointi. Riskienhallinnan kehittäminen aloitettiin ohjausryhmän toimesta ja vuoden 2024 alusta otettiin käyttöön Graniten riskienhallinnan työkalu, kaikille vastuualueille laadittiin riskienhallinnan toimintasuunnitelmat sekä pidettiin vastuualuekohtaiset riskienhallinnan työpajat. Riskienhallinnan kehittämistoimenpiteet näkyivät myös kyselyn tuloksissa riskien arviointi -osion merkittävänä parantumisena, vaikkakin uuden järjestelmän ja toimintatapojen vakiinnuttaminen osaksi päivittäistä työskentelyä vaatii vielä kehittämistä.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteet ovat organisaation toimintatapoja ja -periaatteita, joiden avulla

varmistetaan, että organisaatio toimii asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja että lakeja, toimintaa ohjaavia periaatteita, sääntöjä, ohjeituksia ja arvoja noudatetaan. Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista, joka toimiesaan ehkäisee ja paljastaa väärinkäytöksiä.

Kaupunkiorganisaation valvonta- ja varmistustoimenpiteet sisältyvät pääasiassa organisaation päivittäisiin toimintaprosesseihin. Valvonta- ja varmistustoimenpiteitä ovat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, tavoitteiden ja talouden toteuman sekä poikkeamien seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt, järjestelmien pääsynrajoitukset sekä fyysiset valvontatoimenpiteet. Sisäisen tarkastuksen velvollisuutena on arvioida sisäisen valvontajärjestelmän tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja pyrkiä siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista.

Valvonta- ja varmistustoimenpiteiden määrittelemiseksi organisaation keskeiset toimintaprosessit tulisi olla tunnistettu ja kuvattu. Toimintaprosesseihin liittyvät riskit pitäisi olla niin ikään tunnistettu ja riskeille asetettu kontrollit. Kaupunkiorganisaation keskeiset prosessit on pääosin tunnistettu, mutta kuvaaminen dokumentoidusti on vielä keskeneräistä. Samoin toimintaprosesseihin sisältyvien kontrollien määrittely ja toimivuuden tarkastelu sekä tavoitteiden seuranta voisi olla kaupunkiorganisaatioissa järjestelmällisempää.

Kokkolan kaupungissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi. Väärinkäytöksen havaitseminen perustuu väärinkäytöksen merkkien tunnistamiseen. Nämä merkit voivat tulla esiin johdon käyttöön ottamissa valvontatoimenpiteissä, tarkastusten tuloksena tai muista lähteistä, kuten Whistleblowing -kanavan kautta.

Tieto ja viestintä

Tieto ja viestintä ovat välttämättömiä sille, että tavoitteiden saavuttamista tukevat organisaation sisäisen valvonnan vastuut toteutuvat. Organisaatio hankkii tai tuottaa ja käyttää olennaista ja laadukasta tietoa tukeakseen sisäisen valvonnan toimivuutta. Viestinnän avulla

johto osoittaa henkilöstölle valvontavastuiden tärkeyden.

Sisäisen valvonnan toimivuuden edellytyksenä on, että kaupunkiorganisaation raportointi- ja tietojärjestelmät tuottavat luotettavaa, ajantasaista ja riittävää tietoa päätöksenteon tueksi. Tämän lisäksi tiedonkulku tulee olla järjestetty siten, että tieto tavoittaa oikeat henkilöt oikea-aikaisesti mukaan lukien ulkoiset sidosryhmät. Myös toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset tulee olla henkilöstön tiedossa.

Kaupunkiorganisaatiossa on käytössä raportointi- ja tietojärjestelmät, jotka tuottavat riittävästi tietoa. Kaupunkiorganisaatiossa viestintä on hajautettu. Yksiköt ja asiantuntijat vastaavat omaa tehtävänsä ja toimiala- ja liikelaitosjohtajat toimialaansa koskevasta viestinnästä. Kaupungilla on käytössä viestintäohjeet sekä erillinen häiriö- ja kriisiviestintäohje.

Raportointikäytänteitä ja tiedon saavutettavuutta on pyritty parantamaan, mutta suuressa organisaatiossa kaiken tiedon saattaminen henkilöstön tietoisuuteen oikea-aikaisesti koetaan välillä edelleen haasteelliseksi. Henkilöstön tietousuuden lisäämisen apuna on hyödynnetty muun muassa kaupungin sisäistä tiedotuskanavaa Horisonttia. Kaupungilla on käytössään yhteinen perehdyttämisuunnitelma, mutta yksiköstä ja yksikön toimialasta riippuen perehdyttäminen voisi olla järjestelmällisempää ja tehokkaampaa.

Seurantatoimenpiteet

Seurantatoimenpiteet ovat joko jatkuvia tai erillisiä arvioiteja, joiden avulla on tarkoitus varmistaa, että muut sisäisen valvonnan osatekijät (ohjausympäristö, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet sekä tieto ja viestintä) ovat olemassa ja toimivia. Keskeisiä seurantatoimenpiteitä ovat toimintaperiaatteiden, ohjeiden, sääntöjen ja päätösten noudattamisen valvonta sekä poikkeamien säännöllinen seuranta, arviointi ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhtyminen. Lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta tulisi arvioida säännöllisesti ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin ilmenneiden puutteiden ja toimimattomuuden korjaamiseksi.

Tällä hetkellä kaupunkiorganisaation seurantatoimenpiteet painottuvat sisäisen tarkastuksen toteuttamiin erillisiin arviointeihin eri

toimintaprosesseissa. Lisäksi tehdään erilaisia jatkuvia arvioiteja, mutta näiden dokumentointi on koettu osin puutteelliseksi. Yksi seurantatoimenpide on myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoituskysely, jonka avulla pyritään tuomaan esille merkittävimmät puutteet ja kehittämiskohteet sisäisen valvonnan eri osa-alueilla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä arvioi kartoituskyselyn tulokset ja päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Kaupunkiorganisaatiossa on käytössä Whistleblowing -kanava, jota kautta henkilöstö voi tuoda esiin epäkohtia ja huolia epäasiallisesta toiminnasta. Kyseisen kanavan avulla vastaan myös lakiin EU:n ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta ja edistetään lahjonnan ja korruption vastaista toimintakulttuuria.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen velvollisuutena on arvioida sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja tukea organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa tarjoamalla objektiivisen, riippumattoman ja järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu riskiperustaiseen suunnitteluun, jossa huomioidaan organisaation toimintaa ja taloutta koskevat riskit, toiminnassa tapahtuneiden muutosten olennaisuus ja suhteellinen riski sekä johdon toimeksiannot. Sisäinen tarkastus raportoi tarkastuskohteen vastuuhenkilölle ja hänen esihenkilölleen. Kaupunginjohtajalle annetaan yhteenvetoraportteja tarpeellisin väliajoin. Merkittävistä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteista sekä väärinkäytöksistä raportoidaan viivytyksettä kaupunginjohtajalle.

Vuoden 2024 tarkastussuunnitelman mukaisesti sisäisen tarkastuksen tarkastustoimenpiteitä kohdennettiin muun muassa koulujen ja päiväkotien salivuokriin sekä laskutettaviin uimahallivuokriin, varhaiskasvatuspaikkojen jakamiseen sekä laskuttamiseen, koulukuljetuksiin, sivistystoimen ja kaupunginhallituksen myöntämiin avustuksiin, luottokorttilaskuihin sekä pienhankintoihin. Merkittäviin

työtehtäviin, joita hoitaa vain yksi henkilö suositeltiin koulutettavan varahenkilö sekä myös kirjallisten ohjeiden tekemiselle suositeltiin varattavan aikaa. Näihin toimenpiteisiin on ryhtydytty.

Varhaiskasvatuksen sekä koulukuljetuksien tarkastuksen kohteena olevat asiat olivat kunnossa ja erityisesti huomioitiin hyvät kirjalliset ohjeet työtehtävistä, varahenkilöjärjestelmä sekä selkeät ja kattavat verkkosivut. Avustuksiin liittyvien viranhaltijapäätösten julkaisemisessa verkkosivuille havaittiin hieman puutteita, myös niiden säilytysajoissa oli pieniä eroavaisuuksia. Muutoin avustusten tarkastuksen kohteena olevat asiat olivat kunnossa. Luottokorttilaskuihin liittyvässä tarkastuksessa annettiin suosituksena tarkistaa hyväksyntävaltuutuksia.

Hankintojen ohjeistuksia verkkosivuilla on parannettu ja kaupungille on palkattu hankintapäällikkö vuoden 2024 alussa. Pienhankintojen tarkastuksessa sisäinen tarkastus antoi pieniä kehityssuosituksia, joiden avulla kontrolloja voidaan tehostaa. Kokkolan Veden työsopimukset, pitämättömät lomat, ylityökorvaukset ja erilliskorvaukset käydään läpi vuosittain. Muutamia huolimattomuusvirheitä lukuun ottamatta ei löytynyt huomautettavaa. Kehityssuosituksia annettiin ylityökorvausten ja erilliskorvausten ilmoittamisprosessiin.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Kokkolan kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 12.12.2022 § 119 omistajapolitiiset linjaukset ja konserniohjeen. Omistajapolitiikalla sekä omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kaupunki omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kaupungin tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus.

Kaupungin konserniohjeilla luodaan puitteet kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto on antanut yhtiö- ja vuosikokousedustajille tarvittavat ohjeet muun muassa yhteisöjen hallitusten jäsenten valinnasta.

Konsernin valvonnasta vastaa konsernijohto. Lisäksi kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa ja

taloutta tarvittavassa laajuudessa ja saada käyttöönsä tarkastustehtävän edellyttämät tiedot. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, onko kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu ja onko omistajapolitiisia linjauksia noudatettu sekä huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto tekee tarvittaessa omistajaohjauksellisia toimenpiteitä toiminnan tehostamiseksi ja omaisuuden arvon säilyttämiseksi. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt raportoivat vuosittain toiminnastaan konsernivalvontaryhmälle. Raporttien pohjalta konsernivalvontaryhmä kokoaa omistajakorttien mukaisen yhteenvetoraportin kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle käsiteltäväksi osavuositarkastusten sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Kokkolan Satama Oy:llä on tilinpäätöshetkellä vireillä oikeudenkäyntiprosessi, joka liittyy Kokkolan väylän ja sataman syventämisen pohjan kaivettavuuden lisäkustannusten korvaukseen.

Keskeiset johtopäätökset

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon perusteella voidaan todeta, että Kokkolan kaupunkiorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat tuottaneet pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta eikä merkittäviä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteita ole havaittu. Vuoden aikana toteutetut sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteet ovat vieneet kaupunkiorganisaation sisäistä valvontaa eteenpäin, ja tulokset näkyvät kartoituskyselyssä.

Vuoden 2024 kartoituskyselyssä esille nousseita kehityskohteita olivat muun muassa tiedonkulun kehittäminen entisestään, riskienhallinnan vakiinnuttaminen osaksi päivittäisiä

toimintoja, keskeisten toimintaprosessien kuvaamisen dokumentointi ja kontrollien määrittely sekä toimivuuden arviointi, jatkuvien seuranta-toimenpiteiden kehittäminen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tietoisuuden lisääminen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä käsittelee esille nousseet sisäisen valvonnan kehittämiskohteet ja päättää tarvittavista jatkotoimenpiteistä sisäisen valvonnan kehittämiseksi.

1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen

1.8.1 Tuloslaskelman ja sen tunnusluvut

Toimintatuotot

Kaupungin ja liikelaitoksen ulkoiset toimintatuotot päättyivät 38,6 miljoonaan euroon, ja paranasivat edellisestä vuodesta noin kahdella miljoonalla eurolla. Toimintatuotot ylittivät talousarviotavoitteet noin 2,9 miljoonalla eurolla.

Keskeisimpiä tuottoihin vaikuttavia tekijöitä olivat mm. vesi- ja jätevesimaksujen kasvu 0,5 miljoonalla euroalla, pakolaisten toimeentulo- korvausten nousu 0,4 miljoonalla eurolla ja tilaustöiden kehitys 0,3 miljoonalle eurolla. Lisäksi vuokratuotot kasvoivat noin 0,7 miljoonalla eurolla. Oman käytön valmistuksen osuus toimintatuotoista oli 1,8 miljoonaa euroa, jossa laskua oli noin 0,2 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut olivat viime vuonna yhteensä 170,9 miljoonaa euroa, ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta noin 4,8 miljoonalla eurolla. Toimintakulut alittivat kuitenkin talousarviotavoitteet noin 2,4 miljoonalla eurolla. Kustannuksissa näkyvät yleisen hintatason nousut.

Henkilöstökulut päättyivät 106,2 miljoonaan euroon, palvelujen ostot 27,2 miljoonaan euroon, aineet, tarvikkeet ja tavarat 15,3 miljoonaan euroon, avustukset 11,2 miljoonaan euroon ja muut toimintakulut 11,1 miljoonaan euroon. Edelliseen vuoteen verrattuna kulujen kasvua oli kaikissa tiliryhmissä, avustuksia lukuun ottamatta.

Henkilöstökulut kasvoivat noin 2,5 miljoonalla eurolla aikaisempaan vuoteen verrattuna, mihin keskeisesti vaikuttivat vuoden 2024 työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset. Henkilöstökulut jäivät kuitenkin talousarviotavoitteesta noin 1,5 miljoonalla eurolla, kun kaikkia avoimia tehtäviä toimialoilla ei saatu täytettyä.

Palvelujen ostot kasvoivat niin edelliseen vuoteen verrattuna kuin talousarvionkin nähden. Yhteensä palveluostot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 0,8 miljoonalla eurolla. Kustannusten nousua oli mm. palvelusetelimalksuissa, ICT-palveluissa, jäsenmaksuissa, jätehuoltopalveluissa sekä matkustus- ja kuljetuspalveluissa. Toisaalta kustannusten alituksia- kin oli, jotka hieman kompensoivat keskeisten erien kustannusten nousua.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat kasvoivat edellisestä vuodesta 0,6 miljoonalla eurolla. Kasvua edellisestä vuodesta oli erityisesti sähkömaksuissa, elintarvikkeissa sekä rakennusmateriaaleissa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat kuitenkin talousarvion tavoitteiden mukaisesti.

Poikkeuksena muiden kuluerien kasvuihin, avustukset laskivat kokonaisuudessaan aikaisemmasta vuodesta noin 0,5 miljoonalla eurolla. Erityisesti kotitalousavustukset laskivat 0,6 miljoonalla eurolla. Toiminta-avustukset yhteisöille kuitenkin kasvoivat noin 0,4 miljoonalla eurolla. Avustukset kokonaisuudessaan toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Muut toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta noin 1,4 miljoonalla eurolla. Huoneistojen ja koneiden vuokrat kasvoivat yhteensä noin 0,9 miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta. Takaustappiota syntyi noin 0,5 miljoonaa euroa, johtuen erityisesti Lohtajan vanhustentaloyhdistys ry:n konkurssista. Muut toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti.

Toiminta- ja vuosikate

Kaupungin ja liikelaitoksen vuoden 2024 ulkoiseksi toimintakatteeksi muodostui -132,3 miljoonaa euroa ja se heikkeni edellisestä vuodesta noin 3 miljoonalla eurolla. Tähän vaikutti keskeisesti toimintakulujen kasvu, eikä myynnin kasvu riittänyt sitä paikkaamaan.

Verotuloja kertyi vuonna yhteensä 122,7 miljoonaa euroa. Verotulot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 2,1 miljoonalla eurolla. Verotulot kuitenkin ylittivät talousarviotavoitteet noin 1,8 miljoonalla eurolla. Tulo- ja kiinteistöverot kasvoivat edellisestä vuodesta, mutta yhteisöverojen kehitys yleisestä taloustilanteesta johtuen oli heikkoa. Yhteisöverot laskivat edellisestä vuodesta noin 3,4 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien toteuma oli vuonna 2024 26,3 miljoonaa euroa, ja ne laskivat noin 6,6 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta, valtionosuusleikkauksista johtuen. Valtionosuudet ylittivät kuitenkin talousarviotavoitteet noin 0,5 miljoonalla eurolla. Tämä johtui pääasiassa valmistavan opetuksen oppilaiden ja lukion opiskelijamäärän kasvusta.

Rahoitustuotot ja -kulut päättyivät 1,5 miljoonaan euroon ja ne ylittivät talousarviotavoit-

teet. Aikaisempaan vuoteen verrattuna erityisesti osingot ja osuuspääomien korot kasvoivat noin 3,6 miljoonalla eurolla. Myös korkokulujen nousevaa kehitystä saatiin hillittyä korkosuojausten avulla. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna, korkokulut alittuivat noin 1,1 miljoonalla eurolla, mikä mahdollisti osittain mm. lisämäärärahojen kattamisen vuonna 2024.

Vuoden 2024 vuosikatteen muodostui 18,2 miljoonaa euroa. Se heikkeni edellisestä vuodesta noin 8,1 miljoonalla eurolla, mikä riitti kattamaan poistot vain noin 89,3 prosenttisesti. Euromääräisesti vuokate oli kuitenkin selkeästi talousarviotavoitetta parempi.

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 20,4 miljoonaa euroa, mikä piti sisällään suunnitelman mukaisia poistoja yhteensä 16,7 miljoonaa euroa, kertaluonteisia poistoja 0,2 miljoonaa euroa sekä arvonalentumisia 3,4 miljoonaa euroa. Arvonalentumiset koskevat erityisesti käytöstä poistuneita kiinteistöjä, joille ei ole enää käyttöä tulevaisuudessa. Kohteita olivat mm. Vasarakujan elintarvikelaboratorio, Urheilutalon uusiosa, sekä Ventuksen perhepalvelukeskus.

Tilikauden tulos ja yli- / alijäämä

Vuoden 2024 tilikauden tulokseksi muodostui -2,2 miljoonaa euroa. Tuloksen käsittelyerien jälkeen kaupungin ja liikelaitoksen alijäämä oli vuonna 2024 yhteensä -1,4 miljoonaa euroa. Tulos heikkeni edellisestä vuodesta noin 11,8 miljoonalla eurolla.

Varausten muutuskirjaukset koskevat Donnerskan investointivarausten purkuja sekä poistoeroja, johtuen koulun valmistumisesta vuonna 2024.

TULOSLASKELMA

	2024	2023
	1000 eur	1000 eur
Toimintatuotot	36 792	34 790
Valmistus omaan käyttöön	1 800	1 951
Toimintakulut	-170 907	-166 090
Toimintakate	-132 315	-129 349
Verotulot	122 685	124 792
Valtionosuudet	26 308	32 917
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	297	268
Muut rahoitustuotot	5 190	1 379
Korkokulut	-3 827	-3 521
Muut rahoituskulut	-158	-237
Vuosikate	18 179	26 248
Poistot ja arvonalentumiset	-20 359	-17 897
Tilikauden tulos	-2 179	8 351
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-7 981	378
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	8 690	1 621
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	71	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 399	10 350

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,8 %	21,2 %
Vuosikate/Poistot, %	89,3 %	146,7 %
Vuosikate, €/asukas	376	543
Asukasmäärä	48 368	48 299

Kokonaistuotot ja menot

Kunnan kokonaistulot- ja menot	2024		2023	
TULOT		%		%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	36 792 477,53	13,5	34 790 125,07	14,4
Verotulot	122 684 521,91	44,9	124 791 599,77	51,5
Valtionosuudet	26 307 538,00	9,6	32 916 977,00	13,6
Korkotuotot	296 963,93	0,1	267 922,65	0,1
Muut rahoitustuotot	5 190 163,24	1,9	1 378 734,09	0,6
Tulorahoituksen korjauserät				
- käyttöomaisuuden myyntivoitot	-1 298 866,85	-0,5	-1 092 703,18	-0,5
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	727 880,06	0,3	130 995,33	0,1
Käyttöomaisuuden myyntitulot	1 610 598,90	0,6	2 099 841,29	0,9
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	761 140,00	0,3	250 000,00	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	80 000 000,00	29,3	46 840 000,00	19,3
Kokonaistulot yhteensä	273 072 416,72	100,0	242 373 492,02	100,0
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	170 907 032,72	61,5	166 089 974,96	67,5
- valmistus omaan käyttöön	-1 799 947,35	**	-1 950 859,84	**
Korkokulut	3 826 995,41	1,4	3 521 074,23	1,4
Muut rahoituskulut	158 191,35	0,1	237 161,38	0,1
Tulorahoituksen korjauserät				
`+/- pakollisten varausten muutos	13 185,36	0,0	-10 683,20	0,0
`- Käyttöomaisuuden myyntitappiot	-19 187,00	0,0	-30 160,98	0,0
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	37 476 565,56	13,6	25 023 605,86	10,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	500 000,00	0,2	167 100,00	0,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	34 268 403,68	12,5	78 279 617,75	32,2
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	29 859 674,42	10,9	-28 298 255,10	4319,8
Kokonaismenot yhteensä	275 190 914,15	100,0	243 028 575,06	4431,4
Kokonaistulot	273 072 416,72		242 373 492,02	
Kokonaismenot	275 190 914,15		243 028 575,06	
	<u>-2 118 497,43</u>		<u>-655 083,04</u>	
Kassavarojen muutos	-3 541 441,65		-5 424 255,13	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 422 944,22		-4 769 172,09	
	<u>-2 118 497,43</u>		<u>-655 083,04</u>	

1.8.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungin ja liikelaitoksen rahoituslaskelman varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta oli tilikaudella -18,3 alijäämäinen, vaikka tulorahoituksen vuosikate toteutuikin talousarviota paremmin.

Vuosikate oli 18,2 miljoonaa euroa ja tulorahoituksen korjauserät -1,3 miljoonaa euroa. Investointimenot kokonaisuudessaan 37,5 miljoonaa euroa ja näin ollen toiminnan ja investointien nettorahavirta painui negatiiviseksi. Rahoitusosuudet olivat 0,7 miljoonaa euroa ja pysyvien vastaavien myyntituotot 1,6 miljoonaa euroa.

Rahoitustoiminta

Rahoitustoiminnan nettorahavirta oli vuonna 2024 yhteensä 14,7 miljoonaa euroa positiivinen.

Antolainauksen vähennykset olivat 0,8 miljoonaa euroa ja vähennykset vastaavasti -0,5 miljoonaa euroa, eli nettona yhteensä 0,3 miljoonaa euroa.

Lainakanan muutokset nettona olivat yhteensä 15,9 miljoonaa euroa, jossa pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 80,0 miljoonaa euroa ja lainojen vähennykset lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen osalta yhteensä -64,1 miljoonaa euroa.

Rahavarojen muutos

Varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos oli -3,5 miljoonaa euroa ja vuoden vaihteessa kaupungin kassavarojen tilanne oli kohtalainen. Rahavara tilinpäätöshetkellä olivat 22,9 miljoonaa euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta yhteensä oli -5,4 miljoonaa euroa, missä muutokset edelliseen vuoteen olivat vähäiset.

Investointien tulorahoitus laski viime tilikaudesta päättyen 49,5 prosenttiin. Tähän vaikutti erityisesti kasvaneet investointimenot.

Lainanhoitokate ilmaisee tulorahoituksen riittävyyttä velkojen korkojen ja lyhennysten maksuun. Laskennallinen lainanhoitokate oli 0,6, joka laski edellisestä vuodesta. Lainanhoitokate oli 0,6 joka vastaavasti kuitenkin parani edellisestä vuodesta. Molemmat tunnusluvut kuitenkin jäivät vielä tavoitetasosta selkeästi.

Kassan riittävyyttä päivinä mittaava tunnusluku laski edellisestä vuodesta kahdella päivällä, päättyen 34 päivään.

Rahoitusosan toteutuminen

Kaupungin ja liikelaitoksen vuoden 2024 talousarvioon nähden toiminnan ja investointien rahavirta toteutui paremmin vuosikatteen ylityessä talousarviotavoitteet. Toiminnan ja investointien rahavirta ylitti talousarviotavoitteet noin 14,1 miljoonalla eurolla. Vuosikate oli talousarviota (muutosten jälkeen) noin 8,2 miljoonaa euroa parempi. Investoinnit jäivät noin 7,5 miljoonaa euroa talousarviotavoitteita alhaisimmiksi, johtuen pääosin liikelaitoksen vesilaitosinvestoinnin menojen siirtymisestä seuraavalle vuodelle noin 5 miljoonan euron edestä. Kaupungin ja liikelaitoksen investointimenot olivat yhteensä 37,5 miljoonaa euroa.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta oli 14,7 miljoonaa euroa, mikä oli noin 1,0 miljoonaa euroa talousarviota pienempi.

Kaupungin ja liikelaitoksen talouden tasapainottamisen haasteet kulminoituvat edelleen rahoituslaskelmiin. Kaupungin tulevien vuosien investointitarpeet ovat merkittäviä ja on odotettavissa, että kaupungin lainakanta tulee kasvamaan merkittävästi. Vuosikatteen ovat alhaisella tasolla, ja ne eivät riitä ainakaan toistaiseksi kattamaan poistoja ja arvonalentumisia. Toisin sanoen kaupunki velkaantuu nopeammin ja velkaa joudutaan ottamaan myös operatiiviseen toimintaan. Lainakanan kasvassa myös kaupungin korkokustannukset tulevat nousemaan tulevina vuosina. Kuten edellisenä vuotena, kaupungin ja liikelaitoksen rahoituslaskelmien näkymät ovat vuoden kuluessa heikentyneet ja se aiheuttaa haasteita, että epävarmuutta talouden suunnitteluun mutta ennen kaikkea talouden tasapainottamiseen.

	TP 2024	TP 2023
RAHOITUSLASKELMA	1 000 €	1 000 €

Toiminnan ja investointien netto

Tulorahoitus		
Vuosikate	18 179	26 248
Tulorahoituksen korjauserät	-1 293	-1 052
Investoinnit		
Investointimenot	-37 477	-25 024
Rahoitusosuudet investointim	728	131
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 611	2 100
Toiminnan ja investointien netto	-18 252	2 403

Rahoitustoiminta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	761	250
Antolainasaamisten lisäys	-500	-167
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	80 000	46 840
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 268	-78 280
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys	-29 860	28 298
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	125	99
Vaihto-omaisuuden muutokset	-92	14
Saamisten muutokset	-902	2 975
Korottomat lyhytaik. velat muutos	-553	-7 857
Rahoitustoiminnan netto	14 710	-7 828

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos	-3 541	-5 424
Rahavarojen muutos	-3 541	-5 424
Rahavarat 31.12.	22 938	26 480
Rahavarat 1.1.	-26 480	-31 904

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja inv. Rahavirta ja sen kertymä 5 v.(1000€)	-5 439	3 098
Investointien tulorahoitus, %	49,5 %	105,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,9
Lainanhoitokate	0,6	0,4
Kassan riittävyys, pv	34	36
Asukasmäärä	48 368	48 299

1.8.3 Tase

Taseen kokonaisuus

Tase sisältää kaupungin ja liikelaitosten omaisuus- ja pääomaerät luonteensa mukaisesti ryhmiteltyinä tilikauden lopussa.

Taseen erät

Taseen vastaavaa puolen pysyvät vastaavat muodostuvat pääsääntöisesti aineellisista hyödykkeistä kuten rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet.

Pysyvien vastaavien aineettomat hyödykkeet tilinpäätöshetkellä olivat 2,9 miljoonaa euroa ja aineelliset hyödykkeet 300,3 miljoonaa euroa. Keskeisimmät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna koskivat rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden hankintojen aktivointeja. Pysyvien vastaavien sijoituksen olivat vastaavasti 167,1 miljoonaa euroa ja se kasvoi Kokkolan Urheilupuisto Oy:n pääomituksen myötä. Pysyvät vastaavat tilinpäätöshetkellä olivat yhteensä 470,3 miljoonaa euroa.

Vaihtuvien vastaavien vaihto-omaisuus vuoden lopussa oli yhteensä 0,4 miljoonaa euroa ja saamiset 8,2 miljoonaa euroa, jossa muutokset koskivat lähinnä lyhytaikaisten saamisten muutoksia. Rahat ja pankkisaamiset olivat tilinpäätöshetkellä 22,9 miljoonaa euroa.

Taseen vastaavaa puolen keskeisimmät muutokset koskivat siis pääosin vaihtuvien vastaavien muutoksia.

Taseen vastattavaa puolen oma pääoma laski edellisestä vuodesta noin 1,5 miljoonaa euroa, mihin keskeisesti vaikutti vuoden 2024 tilikauden alijäämäinen tulos. Kaupungin ja liikelaitoksen tulos vuonna 2024 oli -1,4 miljoonaa euroa ja edellisten tilikausien ylijäämä 48,7 miljoonaa euroa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset päättyivät 29,0 miljoonaan euroon, jossa poistoeroa oli 14,5 miljoonaa euroa ja vapaaehtoisia varauksia 14,5 miljoonaa euroa. Investointivaroista purettiin Donnerskan koulua koskevat varaukset. Toimeksiantojen pääomat olivat yhteensä 3,6 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen vieras pääoma oli yhteensä 273,4 miljoonaa euroa. Vastattavaa puolen

vieras pääoma nousi edellisestä tilinpäätöksestä 15,3 miljoonaa euroa, missä keskeisimmät muutokset liittyivät pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen lisäyksiin sekä vähennyksiin. Taseen pitkäaikainen vieras pääoma päättyi 215,3 miljoonaan euroon ja lyhytaikainen vieras pääoma 58,1 miljoonaan euroon. Toisin sanoen pitkäaikaiset lainat kasvoivat, ja lyhytaikaiset laskivat.

Taseen tunnusluvut

Taseen omavaraisuutta kuvaava tunnusluku laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Kaupungin ja liikelaitoksen omavaraisuusaste päättyi 45,0 prosenttiin, joka on kuitenkin kaupunkistrategian tavoitteiden mukainen tulos.

Kaupungin ja liikelaitoksen suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi edellisestä vuodesta ja päättyi 147,1 prosenttiin. Tähän vaikutti keskeisesti vieraanpääoman kasvu.

Kaupungin ja liikelaitoksen lainakanta nousi edellisestä vuodesta 248,4 miljoonaan euroon ja vastaavasti lainat sekä vuokravastuut 306,9 miljoonaan euroon. Lainakanta nousi noin 15,9 miljoonalla eurolla ja vuokravastuut noin 5,6 miljoonalla eurolla.

Lainat ja vuokravastuut olivat 6 345 euroa per asukas. Lainakanta oli yhteensä 5 135 euroa per asukas, joka nousi edellisestä vuodesta 321 eurolla.

Lainasaamiset vuoden vaihteessa olivat yhteensä 7,9 miljoonaa euroa, jotka käsittävät konserniyhteisöjen antolainaukset.

Keskeisimmät muutokset taseessa

Kaupungin ja liikelaitoksen taseen loppusumma oli 503,4 miljoonaa euroa ja loppusumma kasvoi vuodesta 2023 noin 13,8 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2024 kaupungin ja liikelaitoksen taseessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Tase kuitenkin hieman koheni edellisestä vuodesta huolimatta, vaikkakin vieraspääoma kasvoi. Keskeisimmät muutokset koskivat vastaavaa puolen aineellisia hyödykkeitä ja sijoituksia. Vastaavasti vastattavaa puolen muutokset liittyivät pääosin vieraan pääoman muutoksiin.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVA	31.12.2024 1000 eur	31.12.2023 1000 eur
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2 868	3 452
1. AINEETTOMAT OIKEUDET	1 853	2 175
2. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 015	1 277
II AINEELLISET HYÖDYKKEET	300 343	293 616
1. MAA- JA VESIALUEET	56 206	55 029
2. RAKENNUKSET	140 282	135 394
3. KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	89 358	87 988
4. KONEET JA KALUSTO	2 127	2 208
5. MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 900	1 900
6. ENNAKKOMAKSUT JA KESKENER. HANKINNA	10 472	11 098
III SJOITUKSET	167 071	157 416
1. OSAKKEET JA OSUUDET	158 773	148 857
3. MUUT LAINASAAMISET	7 900	8 162
4. MUUT SAAMISET	397	397
PYSYVÄT VASTAAVAT yhteensä	470 282	454 484
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
2. LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	538	537
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 106	586
TOIMEKSIANTOJEN VARAT yhteensä	1 644	1 123
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I VAIHTO-OMAISSUUS	397	304
1. AINEET JA TARVIKKEET	373	289
4. MUU VAIHTO-OMAISSUUS	23	15
II SAAMISET	8 173	7 271
PITKÄAIKAISET SAAMISET	852	894
2. LAINASAAMISET	36	72
3. MUUT SAAMISET	817	822
LYHYTAIKAISET SAAMISET	7 320	6 377
1. MYYNTISAAMISET	3 403	3 166
3. MUUT SAAMISET	2 092	1 354
4. SIIRTOSAAMISET	1 825	1 856
IV RAHAT JA PANKKISAAMISET	22 938	26 480
VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä	31 508	34 055
VASTAAVA YHTEENSÄ	503 434	489 662

VASTATTAVAA**A OMA PÄÄOMA****I PERUSPÄÄOMA****II ARVONKOROTUSRAHASTO****IV MUUT OMAT RAHASTOT****V EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ****VI TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ****OMA PÄÄOMA yhteensä****B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET****1. POISTOERO****2. VAPAAEHTOISET VARAUKSET****POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET yhteensä****C PAKOLLISET VARAUKSET****1. ELÄKEVARAUKSET****PAKOLLISET VARAUKSET yhteensä****D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT****2. LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT****3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT****TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT yhteensä****E VIERAS PÄÄOMA****PITKÄAIKAINEN****2. LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA****4. LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA****7. MUUT VELAT****LYHYTAIKAINEN****1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT****2. LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA****3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ****5. SAADUT ENNAKOT****6. OSTOVELAT****7. MUUT VELAT****8. SIIRTOVELAT****VIERAS PÄÄOMA yhteensä****VASTATTAVAA YHTEENSÄ****31.12.2024**

1000 eur

31.12.2023

1000 eur

123 896

123 896

19 121

19 121

7 055

7 127

48 661

38 311

-1 399

10 350

197 335**198 806**

14 537

6 556

14 510

23 200

29 047**29 756**

55

68

55**68**

736

720

2 899

2 269

3 635**2 989****215 289****169 587**

214 632

168 900

3

3

654

684

58 073**88 455**

0

30 000

33 729

33 586

0

2

0

256

8 104

8 109

1 759

1 770

14 480

14 732

273 362**258 042****503 434****489 662**

0

0

TASEEN TUNNUSLUVUT**Omavaraisuusaste, %**

45,0 %

46,7 %

Suhteellinen velkaantuneisuus %

147,1 %

133,9 %

Kertynyt ylijäämä-/alijäämä+, 1000 €

47 262

48 661

Kertynyt ylijäämä-/alijäämä+, €/asukas

977

1 008

Lainakanta 31.12., 1000 €

248 364

232 492

Lainat, €/asukas

5 135

4 814

Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€

306 893

285 149

Lainat ja vuokravastuut €/asukas

6 345

5 904

Lainasaamiset 31.12., 1000 €

7 900

8 162

Asukasmäärä

48 368

48 299

1.9 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernirakenne

Kokkolan kaupungin konserniin kuului tilikauden lopussa 27 tytäryhteisöä. Lisäksi konserniin yhdisteltiin 5 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Osakkuusyhteisöjä konserniin kuuluu 14 kpl, joista kaksitoista (12) on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Kaupungin konsernirakenne pieneni edellisestä vuodesta yhdellä osakkuusyhtiöllä.

Konsernin tilikauden tuloksen muodostuminen

Konsernitilinpäätöksessä puretaan yhtiöiden tilinpäätöksissään tekemät vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot ja ne näkyvät tilikauden tuloksessa sekä yli-/alijäämässä.

Konsernin toimintatuotot olivat vuonna 2024 yhteensä 195,3 miljoonaa euroa ja vastaavasti toimintakulut 228,7 miljoonaa euroa. Vuoteen 2023 verrattuna konsernin toimintatuotot kasvoivat 2,3 miljoonaa euroa ja toimintakulut 13,9 miljoonaa euroa.

Toimintakatteeksi muodostui -92,9 miljoonaa euroa, ja se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 11,5 miljoonaa euroa. Toimintatuotoilla rahoitettiin konsernin toiminnasta 67,6 % (edellinen vuosi 70,3 %). Suhde laski edelliseen vuoteen nähden 2,7 prosenttiyksikköä.

Konsernin rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä -6,9 miljoonaa euroa. Korkokulut jatkoivat kasvuaan edelliseen vuoteen verrattuna, mutta toisaalta myös konsernin rahoitustuototkin kasvoivat.

Vuosikatteeksi muodostui 48,0 miljoonaa euroa. Vuosikate laski edelliseen vuoteen verrattuna 19,3 miljoonaa euroa. Keskeisimmät syyt vuosikatteen laskuun liittyvät toimintakulujen kasvuun, verotulojen ja valtionosuuksien heikkenemiseen. Vuosikatteella kyettiin kattamaan poistoista 110,1%, mikä ei riittänyt kaupunkistrategian tavoitteeseen (120 %).

Konsernin tilikauden tulos oli 4,5 miljoonaa euroa ja se heikkeni edellisestä vuodesta 2,7 miljoonalla eurolla. Tilinpäätössiirtojen ja verojen jälkeen konsernin ylijäämäksi muodostui 2,2 miljoonaa euroa. Tulos heikkeni vuodesta 2023 noin 0,8 miljoonaa euroa.

Konsernin toiminnan rahoitus

Konsernin investointimenot olivat kokonaisuudessaan 98,3 miljoonaa euroa, ja investointimenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 36,8 miljoonaa euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta päättyi -48,6 miljoonaan euroon, ja heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna konsernin vuosikatteen laskun ja investointimenojen kasvusta johtuen. Rahoituksen rahavirta oli tilikauden päättyessä 48,0 miljoonaa euroa positiivinen, mihin keskeisesti vaikutti pitkäaikaisten lainojen lisäykset.

Konsernin rahavarat kauden lopussa olivat yhteensä 63,1 miljoonaa euroa, mikä pysyi edellisen vuoden tasolla. Rahavarojen muutos oli -0,6 miljoonaa euroa.

Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

Konsernin taseen vastaavaa puolen aineettomien hyödykkeiden tasearvo tilinpäätöshetkellä oli 7,1 miljoonaa euroa. Muutos edelliseen vuoteen oli noin -0,7 miljoonaa euroa.

Konsernin aineelliset hyödykkeet olivat yhteensä 688,1 miljoonaa euroa, ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna pääosin rakennusten aktivoinneista, ennakkomaksuista sekä keskeneräisistä hankinnoista johtuen. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo nousi kokonaisuudessaan edellisestä vuodesta 52,8 miljoonaa euroa.

Konsernin sijoituksissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuoteen verrattuna ja ne päättyivät 23,4 miljoonaan euroon.

Konsernin pysyvät vastaavat olivat yhteensä 718,6 miljoonaa euroa. Vaihtuvat vastaavat olivat yhteensä 102,3 miljoonaa euroa, josta saamisten osuus oli 31,7 miljoonaa euroa ja rahojen sekä pankkisaamisten osuus 63,1 miljoonaa euroa. Taseen vastaavaa puoli tilinpäätöshetkellä oli yhteensä 825,9 miljoonaa euroa.

Taseen vastattavaa puolen oma pääoma oli 277,9 miljoonaa euroa, josta perusoman osuus oli 123,90 miljoonaa euroa ja edellisten tilikausien ylijäämä 120,7 miljoonaa euroa. Taseen oma pääoma kasvoi noin 1,4 miljoonalla eurolla.

Pakollisten varausten loppusumma oli 1,1 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomat päätyivät vastaavasti 7,0 miljoonaan euroon.

Konsernin taseen vastattavaa puolen vieraspääoma päätyi 535,6 miljoonaan euroon, joka kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 50,5 miljoonaa euroa. Konsernin pitkäaikainen korollinen vieraspääoma kasvoi 13,3 miljoonalla eurolla. Lyhytaikainen korollinen vieraspääoma puolestaan kasvoi 33,5 miljoonalla eurolla.

Konsernin lainakanta oli yhteensä 441,1 miljoonaa euroa, 9 120 euroa per asukas. Lainakanta kasvoi edellisestä vuodesta 956 euroa per asukas. Konsernin vuokravastuut tilipäätöshetkellä olivat noin 66,5 miljoonaa euroa. Konsernin lainat ja vuokravastuut kasvoivat yhteensä 507,6 miljoonaan euroon, missä kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli yhteensä 43,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä konsernin omaisuusaste päättyi 34,3 prosenttiin, mikä jäi strategiakaudelle asetetusta tavoitteesta 0,7 prosenttiyksikköä. Suhteellinen velkaantuneisuus nousi edellisestä vuodesta 156,1 prosenttiin. Investointien tulorahoitus laski edellisestä vuodesta ja päättyi 49,2 prosenttiin. Lainanhoitokate oli 1,0 ja laskennallinen lainanhoitokate 0,89. Viiden vuoden toiminnan ja investointien rahavirrankertymä oli -52,5 miljoonaa euroa.

Ylijäämäisestä tuloksesta johtuen, taseen kertynyt ylijäämä tilinpäätöshetkellä oli yhteensä 122,9 miljoonaa euroa ja 2 541 euroa per asukas.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen

Ei tiedossa olevia olellaisia tapahtumia.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginhallitus johtaa, ohjaa ja valvoo Kokkola -konsernia. Kaupungissa toimii konserni- ja kaupunkikehitysjaosto, jonka tehtävänä on huolehtia kaupungin liikelaitoksen ja konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjauksesta, toiminnan ohjaamisesta sekä valvonnasta.

Konsernijohdon muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, konserni- ja kaupunkikehitysjaosto, kaupunginjohtaja, konsernivalvontaryhmä ja controller.

Merkittävä konserniohjauksen muoto on hallitustyöskentely. Yhtiöiden hallitusten kokoonpanot muodostuvat pääsääntöisesti luottamushenkilöistä, viranhaltijoista sekä substanssiaajista. Hallitusten jäsenet tuovat hallitustyöskentelyyn omistajan tahtotilaa.

Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto kokoontui vuonna 2024 yhteensä 11 kertaa. Konserni- ja kaupunkikehitysjaostossa käsiteltiin konserni-konserniyhtiöitä koskevia ajankohtaisia asioita. Jaosto käsitteli mm. hallitusten jäsenten valintoja ja tytäryhteisöjen hallitustyöskentelyjen itsearviointeja. Lisäksi useat keskeiset konserniyhteisöt ja muut sidosryhmät kävivät esittelemässä ajankohtaista toimintaansa kaupunki- ja konsernikehitysjaostossa vuoden aikana.

Omistajapolitiikka ja konserniohjaus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Kokkolan kaupungin omistajapolitiittisten linjausten ja konserniohjeen päivittämisen kokouksessaan 12.12.2022 § 119.

Kuluneen vuoden keskeiset tapahtumat ja konserniyhtiöiden toiminta

Yleinen taloustilanne ja epävarmuus heijastuivat edelleen yhtiöiden toimintaan. Vaikka konsernin tulos hieman heikkeni edellisestä vuodesta, positiivista oli se, että konserni päätyi ylijäämäväliseen tulokseen toimintaympäristön haasteista huolimatta.

Kiinteistöt -salkun yhtiöiden tulos kokonaisuudessaan heikkeni edellisestä vuodesta, mutta vuokrausasteet ovat pysyneet hyvällä tasolla. Talouden epävarmuus on lisännyt vuokra-asuntojen kysyntää yleisesti koko maassa. Kokkolassa asuntotilannetta kiristää käynnistyvät teollisuusinvestoinnit sekä rakentamisen taantuma rahoituksen korkean hinnan vuoksi. Erityisesti asuntojen vuokrausasteet ovatkin näistä syistä korkealla, vaikka mm. asumistukien leikkaus on aiheuttanut jonkin verran liikehdintää edullisimpiin asuntoihin ja tämä liikehdintä on voimistunut vuoden 2025 puolella vuoden alussa voimaan tulleen asumistukileikkauksen myötä.

Investointien osalta, Musiikkikeskus Snellmanin uudet tilat valmistuivat kesän aikana pääosin aikataulussa. Kokkolan Urheilupuisto Oy:n hanke eteni aikataulun ja suunnitelmien mukaisesti, ja kaupunki pääomitti yhtiötä 10

miljoonalla eurolla keväällä 2024 valtuuston päätöksen mukaisesti.

Kiinteistöt -salkun omistuksissa tapahtui vain pieniä muutoksia, jossa Asunto Oy Chydeniuksenkulman osakkeet myytiin. Tämä laski konserni osakkuusyhteisöjen määrää yhdellä yhteisöllä. Tämän lisäksi osakkuusyhteisön Kokkolan Linja-autoasemakiinteistö Oy:n kiinteistön purkamisen suunnittelu aloitettiin, yhtiön kiinteistön purkaminen toteutetaan alku vuonna 2025.

Liiketoiminta -salkun yhtiöiden tulos tilikaudella oli kokonaisuudessaan ylijäämäinen ja odotusten mukainen. Strategisten yhtiöiden osalta, Kokkolan Energia -yhtiöiden taloudellinen tila on tällä hetkellä vakaa, vaikkakin energiasektorin toimintaympäristössä tapahtuu jatkuvasti muutoksia. Sataman osalta liikevaihdon kehitys oli toimintaympäristön haasteista huolimatta positiivista, vaikkakin yhtiön tulos toteutui odotetusti alijäämäisenä. Työplussan molemmat yhtiöt suoriutuivat vuodesta 2024 hyvin huolimatta siitä, että toimintaa haastivat omistajien tiukentunut taloudellinen tilanne ja markkinoille epävakautta tuonut mahdollinen hankintalain muutos. Liiketoimintayhtiöiden osalta mainitsemien arvoista oli myös se, että Kokkolan Matkailu Oy:n laivaliikenteessä saavutettiin jälleen uusi matkustajaennätys ja kasvua syntyi tilausristeilyjen kysynnän kasvassa. Myös Tankarin majakkasaarelle myydyissä majoitusvuorokausissa oli vahvaa kasvua.

Palvelut- ja neuvonta salkun yhteisöjen osalta toiminnassa onnistuttiin kokonaisuudessaan edellistä vuotta paremmin. Yhtiöiden asiakasmäärissä näkyy piristymisen merkkejä ja yhteisöjen tuloksetkin toteutuivat aikaisempaa vuotta vahvempina. Taloudellista tilannetta varjostaa kuitenkin rahoituksen jatkuvuus ja yleinen epävarmuus. Salkun yhteisöjä koskien, kaupungin konserni- ja kaupunkikehitysjasto päätti puoltaa elokuussa 2024 Pohjoismaisen taidekoulusäätiön sääntöjen muuttamista ja Kokkolan kaupungin määräysvallasta luopumista. Tämän lisäksi Kokkolan kaupunginteatterin hallitus valmisteli yhdistyksen sääntöjen muuttamista, jota jaosto puolsi marraskuun kokouksessaan.

Konserniyhteisöjä koskevan konserniraportoinnin osalta, viime vuonna yhtenäistettiin kaupungin oman talousraportoinnin ja konser-

niraportoinnin aikatauluja, jotta raportit saadaan vietyä yhtä aikaa ja myös oikea-aikaisesti kaupunginhallitukselle tiedoksi ja päätöksenteon tueksi.

Tytäryhteisöjen omistajakortit saatiin kokonaisuudessaan valmiiksi alku vuodesta 2024.

Tytäryhteisöjen omistajakorttien toiminnallisten ja taloudellisten mittareiden toteutusta tarkemmin tilinpäätöksen osioissa tytäryhtiöiden salkkukohtaiset tavoitteet.

Tytäryhteisöt

Kiinteistö- ja asuntoyhteisöt

Asunto Oy Lohtajan Hakapuisto	61,41 %
Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate	61,21 %
Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman	100,00 %
Kiinteistö Oy Kälviän virastotalo	91,27 %
Kiinteistö Oy Pikkuruukki	100,00 %
Kiinteistö Oy Tankkari	98,59 %
Kokkolan Urheilupuisto Oy - Karleby Idrottspark Ab	100,00 %
Kokkolan Vuokra Asunnot Oy	100,00 %

Muut yhtiöt

Koivuhaan Palvelukeskus Oy	100,00 %
Kokkolan Talohoito Oy	100,00 %
KIP Infra Oy	100,00 %
* KIP Service Oy	54,00 %
* Kiinteistö Oy Kokkolan AH Park	70,30 %
* Kiinteistö Oy Kokkolan Alu-Boat Park	60,00 %
* Kiinteistö Oy Kokkolan Marin Park	60,00 %
Kokkolan Matkailu Oy	99,93 %
Nuorisokeskus Villa Elba Oy	100,00 %
Kokkolanseudun Kehitys Oy	93,00 %
Kokkolan Energia Oy	100,00 %
* Kokkolan Energiaverkot Oy	100,00 %
* Kokkolan Voima Oy	100,00 %
Kokkolan Satama Oy	100,00 %
* Silverstone Bay Logistics	100,00 %
Työplus Yhtiöt Oy	78,47 %
* Työplus Oy	100,00 %

Säätiöt ja yhdistykset

Kokkolan Kaupunginteatterin Kannatusyhdistys
Pohjoismainen Taidekoulusäätiö

Kuntayhtymät

Tytäryhtiö asemassa olevat

Keski-Pohjanmaan liitto	68,21 %
* Kiinteistö Oy Kokkolan Säästötori	

Muut

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	49,08 %
Kvarnen samkommun	19,05 %
Optima samkommun	13,62 %
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	2,25 %

Osakkuusyhteisöt

Asunto Oy Kirkkovainio	15,53 %
Centria-ammattikorkeakoulu Oy	27,16 %
Ekorosk Oy	36,86 %
Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus	25,00 %
Kiinteistö Oy Kokkolan Palvelutalo	21,38 %
Kiinteistö Oy Kruunupyyn lentohalli	44,57 %
Kokkolan Satama Oy (konserni)	
* Kiinteistö Oy Port Handling	39,40 %
Kiinteistö Oy Sokojan Kylätalo	30,00 %
Kokkolan Linja-autoasemakiinteistö Oy	26,81 %
KIP Infra Oy (konserni)	
* Kokkolan Teollisuusvesi	35,00 %
Kokko-Pesu Oy	49,94 %
Kälviän Liiketalo Oy	32,92 %
Pohjanmaan Biokaasu Oy	27,31 %
Kokkolan Energia Oy (konserni)	
* Naps Solar Oy	20,40 %

1.10 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 13 luvun 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden tulos on 2 179 298,34 euroa alijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tehtyjä poistoeroja Kokkolan kaupungin ja liikelaitos Kokkolan Veden poistosuunnitelman mukaan yhteensä -7 980 725,39 euroa, käsittää Donnerskan koulun poistoeron lisäystä 8 500 000,00 ja poistoeron vähennystä 519 274,61.
- Varausten lisäystä kirjataan 8 689 589,41 johtuen Donnerskan koulun investointivarausten 8 500 000,00 purkamisesta ja henkilöstön kehittämisrahaston vähenemisestä 189 589,41.
- Vahinkorahastoon kirjataan vähennystä 71 380,33 euroa toteutuneiden menojen katteeksi.
- Tilikauden alijäämä 1 399 053,99 euroa kirjataan taseen omaan pääomaan kohtaan edellisten tilikausien yli- /alijäämä.

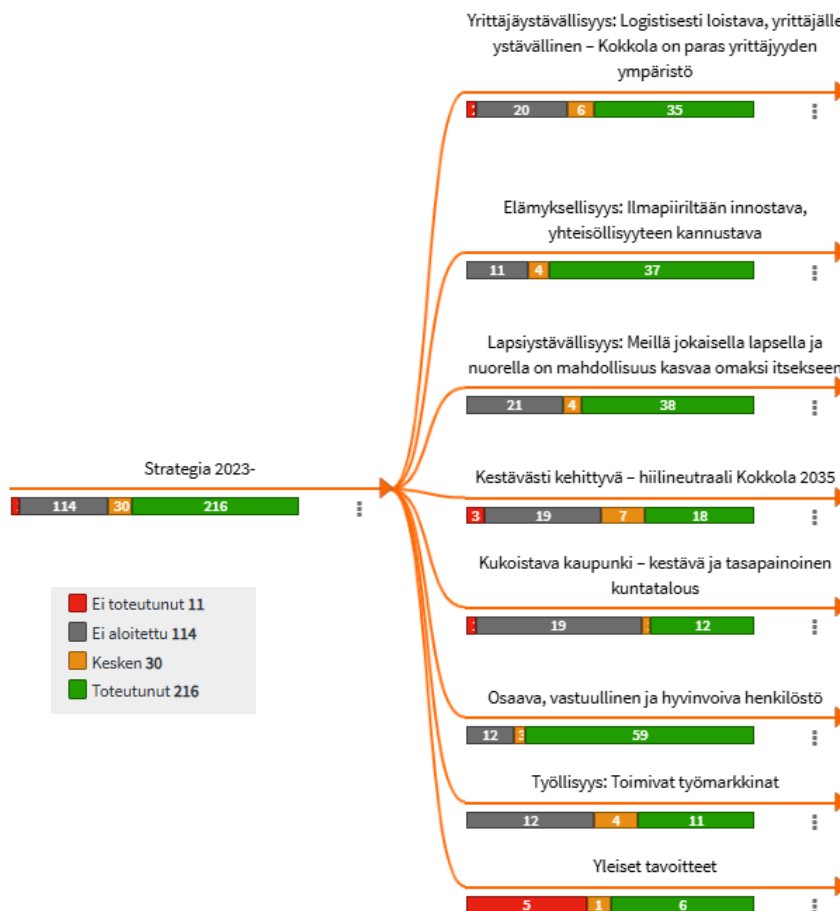
2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Valtuuston nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain mukaisesti kaupunkistrategiaa ja sen linjausten suuntaa on tarkasteltava vähintään kerran valtuustokauden aikana. Kuluva valtuusto- ja strategiakausi on edennyt jo yli puolenvälin ja strategian väliarviointi toteutettiin siten, että kaupunginvaltuusto hyväksyi strategian väliarvioinnin 5.2.2024 § 5. Väliarvioinnissa todettiin, että kaupunkistrategian painopisteet ovat edelleen relevantteja, eikä niiden sisältöjä ole tarpeen muuttaa. Valtuustokauden tavoitteiden mittareiden osalta päivitettiin ainoastaan talouden tavoitteiden osalta velat ja vastuut/asukas – mittaria ja hiilidioksidipäästöjen väheneminen -mittaria tarkennettiin Hiilineutraalit kunnat -verkoston tavoitteiden mukaisesti.

Strategiassa on määritelty jokaisen strategisen painopisteen osalta mittarit, joiden avulla voidaan arvioida asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mittareita tarkastellaan vuosittain toteutunut / ei toteutunut -periaatteella. Vuoden 2024 osalta valtuustokauden tavoitteista mittareiden mukaan oli toteutunut kuusi tavoitetta: kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alan toimijoiden tyytyväisyys toiminnan edellytyksiin, positiivinen väestönkasvu, hiilidioksidipäästöjen väheneminen, konserniyhtiöiden määrän väheneminen ja työntekijäkokemus eNPS -indeksi. Tavoitteita ei ole saavutettu kestävän kuntatalouden mittareiden osalta, yrittäjien tyytyväisyydessä kaupungin yrittäjäturvallisuuden eikä työmarkkinatuen sakkomaksujen pienenemisessä.

Huolimatta valtuustokauden vaihtumisesta kesäkuussa 2025, nykyistä kaupunkistrategiaa toteutetaan vielä vuoden 2025 loppuun saakka. Uuden kaupunkistrategian valmistelu käynnistyy uuden valtuuston aloittaessa toimikautensa. Nykyisen strategian loppuarviointi toteutetaan alkuvuodesta 2026.

Hyvinvointityö

Kuntalain 1§:n mukaisesti: ”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.” Lisäksi Terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Asukkaiden terveyttä, hyvinvointia ja niihin vaikuttavia tekijöitä seurataan kaupungin eri vastuualueilla ja hyvinvointityötä koordinoi kaupunginjohtajan nimeämä hyvinvointiin ja terveyden edistämisen työryhmä eli HYTE-työryhmä.

HYTE-työryhmä vastasi vuoden 2024 aikana hyvinvointikertomuksen laadinnasta. Tarkastelun kohteena oli indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi, sekä hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemisen tarkastelu. Lasten ja nuorten hyvinvointityön kannalta oli merkittävää uuden Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman 2024-2027 laatiminen. Uusi toimintasuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.03.2024 (§ 113).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn näkyvyyttä ja löydettävyyttä parannettiin lisäämällä kaupungin verkkosivuille oma osio sitä varten. Osio sisältää tietoa kokkolalaisten hyvinvoinnista, tietoa hyvinvointisuunnitelmista ja lisäksi siellä on eri ikäryhmille suunnattua tietoa ja linkkejä myös hyvinvointialueen palveluihin.

HYTE-kerroin otettiin käyttöön vuonna 2023 ja sen kehittymistä seurattiin HYTE-ryhmän toimesta vuoden 2024 aikana. HYTE-kerroin on kannustin, jossa valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan toimintaa ja tulosindikaattorit väestön terveyttä ja hyvinvointia. Kunnan saama summa lasketaan kertomalla kunnan asukasluku, HYTE-kerroin ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta keskenään. Kokkolan HYTE-kerroin vuonna 2024 oli 18,9 euroa / asukas, mikä on verrokkikuntien (Seinäjoki, Mikkeli, Porvoo) toiseksi korkein. HYTE-kerroin, euroa / asukas, on laskenut hieman Kokkolassa ja kaikissa verrokkikunnissa vuodesta 2023 vuoteen 2024.

Valtuustokauden kokonaistavoitteet

Kaupunkistrategian tavoite	Lähtötaso	Toteuma	Tila
Yrittäjien tyytyväisyys kaupungin yrittäjystävällisyyteen, valtuustokauden tavoite 4 (asteikko 1-5)	Vuosi 2021: 3 Vuosi 2022: 3 Vuosi 2023: 3,1 Vuosi 2024: 2,9	Yrittäjätyytyväisyyskysely toteutettiin 9.9. - 27.10.2024. Kyselyyn vastasi 249 yrittäjää. Yrittäjien tyytyväisyys kaupungin yrittäjystävällisyyteen oli 2,9.	Ei toteutunut
Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, valtuustokauden tavoite 3,5 (asteikolla 1-5)	Vuosi 2020: 3,3 Vuosi 2022: 3,5 Vuosi 2023: 3,5 Vuosi 2024: 3,6	Kuntalaisten palvelutyytyväisyyskysely toteutettiin joulukuussa 2024. Kyselyyn vastasi yhteensä 1 391 vastaajaa ja kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin oli 3,6.	Toteutunut
Kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alan ammattilaisten tyytyväisyys toiminnan edellytyksiin	Lähtötasotietoja ei määritelty. Vuosi 2022: 3,5 Vuosi 2023: 3,7 Vuosi 2024: 3,6	Kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alan toimijoiden tyytyväisyys toiminnan edellytyksiin -kysely toteutettiin joulukuussa 2024. Kyselyyn saatiin 59 vastausta. Keskiarvoksi muodostui 3,6 (asteikolla 1-5).	Toteutunut

Positiivinen väestönkasvu	Väkiluku Vuosi 2021: 47 915 Vuosi 2022: 48 039 Vuosi 2023: 48 295 Vuosi 2024: 48 368 (Tilastokeskus ennakkotieto)	Kokkolan väkiluku 31.12.2024 oli 48 368 (Tilastokeskuksen ennakkotieto). Kasvua edelliseen vuoteen oli + 73 henkilöä.	Toteutunut
Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen: Lähtötasona vuoden 2007 taso, tavoite vuodelle 2030 vähennys -80 % ja hiilineutraalisuus vuonna 2035	Vuosi 2007: 12,6 t. CO2 / asukas Vuosi 2019: 8,2 t. CO2 / asukas Vuosi 2020: 7,5 t. CO2 / asukas Vuosi 2021: 7,4 t. CO2 / asukas Vuosi 2022: 7,0 t CO2 / asukas Vuosi 2023: 6,4 t CO2e / asukas	Sykkeen Alas-laskentamenetelmällä (Hinku-laskenta) vuoden 2023 ennakon mukaan CO2 päästöt olivat 6,4 t. / asukas.	Toteutunut
Velat ja vastuut/asukas ei kasva kasvukaupunkien keskiarvoa nopeammin	Vuosi 2020: Kokkolan kaupunki 6 285 euroa (ka. 4 371 euroa), konserni 11 134 euroa (ka. 8 795 euroa) Vuosi 2021: Kokkolan kaupunki 5 920 euroa (ka. 4 441 euroa), konserni 10 799 (ka. 9 065) Vuosi 2022: Kokkolan kaupunki 6 126 euroa (ka. 4 356 euroa), konserni 11 149 euroa (ka. 9 367) Vuosi 2023: Kokkolan kaupunki 5 904 euroa (ka. 4 360 euroa), konserni 9 616 euroa (ka. 9 347)	Kaupunki ja liikelaitos: Vuoden 2024 velat ja vastuut olivat 6 435 euroa per asukas. Konserni: Vuoden 2024 velat ja vastuut olivat 10 494 euroa per asukas. Tilinpäätöshetkellä kuntien 2024 keskimääräistä lukua velkojen ja vastuiden osalta ei ollut saatavilla. Ne raportoidaan myöhemmin vuonna 2025, kun kuntien tilinpäätökset ovat valmistuneet.	Kesken
Vuosikate ylittää poistot vuosittain 20 %:lla	Vuosi 2021: Kaupunki ja liikelaitokset 142,6 %, konserni 132,1 % Vuosi 2022: Kaupunki ja liikelaitokset 156,7 %, konserni 112,0 % Vuosi 2023: Kaupunki ja liikelaitokset 146,7 %, konserni 110,7 %	Kaupunki ja liikelaitos: Vuoden 2024 vuosikatteella kyettiin kattamaan kaikista poistoista 89,3 %. Konserni: Vuoden 2024 vuosikatteella kyettiin kattamaan kaikista poistoista 110,1 %.	Ei toteutunut
Kokonaisveroasteen keventäminen strategiakaudella 2022-2025	Vuosi 2022: Kokonaisverotuksen taso	Vuoden 2024 aikana kokonaisveroaste muuttui, kun tuloveroja nostettiin 0,3 prosenttiyksiköllä.	Ei toteutunut

<p>Omavaraisuusasteen nostaminen 45 %:iin (konserni 35 %)</p>	<p>Vuosi 2021: Kunta 45,3 %, Konserni 32,0 %</p> <p>Vuosi 2022: Kunta 45,1 %, konserni 32,1 %</p> <p>Vuosi 2023: Kunta 46,7 %, konserni 36,5 %</p>	<p>Kaupunki ja liikelaitos: Vuonna 2024 kaupungin ja liikelaitoksen omavaraisuusaste oli 45,0 %.</p> <p>Konserni: Vuonna 2024 konsernin omavaraisuusaste oli 34,3 %.</p> <p>Kaupungin ja liikelaitoksen osalta päästiin tavoitteisiin, mutta konserni jäi tavoitteesta.</p>	<p>Ei toteutunut</p> <p>☐</p>
<p>Konserniyhtiöiden määrä väheni 5-7 kpl strategiakaudella</p>	<p>Vuosi 2021: Kokkolan kaupungin konserniin kuului tilikauden lopussa 41 tytär- ja osakkuusyhteisöä.</p> <p>Vuosi 2022: Konserniyhteisöjen määrä väheni 5 kpl. Tilikauden lopussa kaupunkikonserniin kuului yhteensä 37 tytär- ja osakkuusyhteisöä.</p> <p>Vuosi 2023: Konserniyhteisöjen määrä väheni 3 kpl</p>	<p>Vuoden 2024 konserniyhteisöjen määrä väheni 1 kpl (osakkuusyhteisö).</p> <p>Strategiakauden aikana konserniyhtiöiden määrä on vähentynyt 9 kpl.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>☒</p>
<p>Työntekijäkokemuksen mittaaminen, eNPS –indeksi (suositeluindeksi), tavoite: yli 20</p>	<p>Vuosi 2020: +12 (0-20 hyvä tulos)</p> <p>Vuosi 2022: +9</p> <p>Vuosi 2023: +12</p> <p>Vuosi 2024 +20</p>	<p>Vuoden 2023 eNPS tulos työhyvinvointikyselyssä oli 20.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>☒</p>
<p>Työmarkkinatuen sakkomaksujen pieneneminen, tavoite - 10 % vuositasolla</p>	<p>Vuosi 2021: 3 287 881 euroa</p> <p>Vuosi 2022: 3 002 585 euroa</p> <p>Vuosi 2023: 3 265 394 euroa</p> <p>Vuosi 2024: 3 149 803 euroa</p>	<p>Vuoden 2024 osalta työmarkkinatuen kuntaosuus oli 3 149 803 euroa. Kuntaosuus laski 115 591 euroa eli noin 3,5 % edellisestä vuodesta.</p>	<p>Ei toteutunut</p> <p>☐</p>

2.2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.2.1 Toimialojen toimintakertomukset

2.2.1.1 Tarkastuslautakunta

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston asettama lautakunta, jonka tehtävänä on kuntalain 14 luvun mukaisesti valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta myös valvoo kuntalain 84 §:n mukaisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta käy toimikautensa aikana läpi toimialojen keskeiset tehtäväalueet ja toiminnot. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointiin liittyen lautakunta teki arviointikäyntejä sekä kuuli toimialojen luottamus- ja virkamiesjohtoa sekä muita asiantuntijoita.

Tilintarkastusyhteisönä toimi KPMG Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Elina Pesonen ja hänen varahenkilönä HT, JHT Martin Slotte. Tarkastuspäiviä kertyi kaiken kaikkiaan 68,5 päivää. Tämä sisälsi kolmen vuoden välein tehtävän laajemman IT-tarkastuksen, jonka tarkoituksena oli selvittää organisaation IT-ympäristön ja tietoturvan toteuttamisen nykytilaa. Tilintarkastaja raportoi lautakunnalle sovitun mukaisesti tarkastushavainnoistaan.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tarkastuslautakunta päätti 1.10.2024 § 91 valtuuston valtuutuksella käyttää optiovuoden 2025 hallinnon ja talouden tilintarkastuspalveluissa. Tilin-tarkastuspalveluissa on mahdollisuus käyttää vielä toinen optiovuosi tilikaudelle 2026, tästä päätetään syksyllä 2025. Uusi tarkastuslautakunta valitaan vuoden 2025 kuntavaalien jälkeen. Tiedossa ei ole muutoin olennaisia muutoksia, vaan tarkastuslautakunnan sekä tilintarkastuspalveluiden toiminta jatkuu samankaltaisena kuin vuonna 2024.

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	0 €	0 €			0 €	0 €
Maksutuotot	0 €	0 €			0 €	0 €
Tuet ja avustukset	0 €	0 €			0 €	0 €
Muut toimintatuotot	0 €	0 €			0 €	0 €
Valmistus omaan käyttöön	0 €	0 €			0 €	0 €
TOIMINTATUOTOT	0	0			0	0
Henkilöstökulut	-105 465 €	-98 986 €	93,9 %	5,0 %	-94 236 €	-94 236 €
Palvelujen ostot	-59 830 €	-45 292 €	75,7 %	0,9 %	-44 904 €	-44 904 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-900 €	-265 €	29,4 %	-80,7 %	-1 373 €	-1 373 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-6 634 €	-6 533 €	98,5 %	-15,6 %	-7 737 €	-7 737 €
TOIMINTAKULUT	-172 829 €	-151 077 €	87,4 %	1,9 %	-148 250 €	-148 250 €
TOIMINTAKATE	-172 829 €	-151 077 €	87,4 %	1,9 %	-148 250 €	-148 250 €

2.2.1.2 Keskusvaalilautakunta

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Tasavallan presidentin vaali järjestettiin suunnitellusti 28.1.2024 ja toinen vaali 11.2.2024. Ennakoäänestykset toteutettiin säädettyssä ajassa. Ensimmäisessä vaalissa annettiin ennakkoon 13709 ja vaalipäivänä 14044 ääntä. Toisessa vaalissa ennakkoon äänesti 13770 ja varsinaisena vaalipäivänä 11638 äänioikeutettua.

Europarlamenttivaalit toimitettiin 9.6.2024 ja ennakoäänestys 29.5. - 4.6.2024. Ennakoääniä annettiin 7203 ja varsinaisena vaalipäivänä äänestämässä kävi 6714 äänioikeutettua kokkolalaista.

Arvio tulevasta kehityksestä

Alue- ja kuntavaalit järjestetään 13.4.2025.

Vuonna 2026 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja.

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	283 800 €	261 883 €	92,3 %	200,7 %	87 101 €	87 101 €
Muut toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	283 800 €	261 883 €	92,3 %	200,7 %	87 101 €	87 101 €
Henkilöstökulut	-300 003 €	-306 791 €	102,3 %	235,9 %	-91 328 €	-91 328 €
Palvelujen ostot	-51 069 €	-36 897 €	72,2 %	60,6 %	-22 972 €	-22 972 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 700 €	-14 700 €	190,9 %	-42,2 %	-25 432 €	-25 432 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-12 000 €	-10 186 €	84,9 %	240,3 %	-2 993 €	-2 993 €
TOIMINTAKULUT	-370 772 €	-368 573 €	99,4 %	158,2 %	-142 725 €	-142 725 €
TOIMINTAKATE	-86 972 €	-106 690 €	122,7 %	91,8 %	-55 624 €	-55 624 €

2.2.1.3 Kaupunginhallitus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Esitellään tilinpäätöksessä vastuualuekohtaisesti.

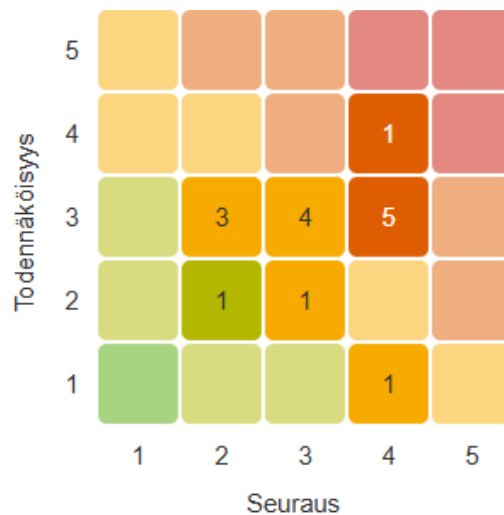
Arvio tulevasta kehityksestä

Esitellään tilinpäätöksessä vastuualuekohtaisesti.

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	4 187 267 €	4 771 812 €	114,0 %	35,2 %	3 528 743 €	3 528 743 €
Maksutuotot	53 200 €	605 €	1,1 %	-18,9 %	746 €	746 €
Tuet ja avustukset	1 050 754 €	1 370 544 €	130,4 %	41,4 %	969 152 €	969 152 €
Muut toimintatuotot	1 764 350 €	1 298 643 €	73,6 %	-2,0 %	1 324 581 €	1 324 581 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	7 055 571 €	7 441 604 €	105,5 %	27,8 %	5 823 222 €	5 823 222 €
Henkilöstökulut	-7 093 101 €	-6 069 803 €	85,6 %	4,1 %	-5 833 338 €	-5 833 338 €
Palvelujen ostot	-10 786 847 €	-10 181 395 €	94,4 %	-1,5 %	-10 331 248 €	-10 331 248 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-309 810 €	-248 155 €	80,1 %	-4,4 %	-259 571 €	-259 571 €
Avustukset	-4 400 000 €	-4 546 224 €	103,3 %	-1,4 %	-4 608 730 €	-4 608 730 €
Muut toimintakulut	-1 972 736 €	-1 949 779 €	98,8 %	27,7 %	-1 527 346 €	-1 527 346 €
TOIMINTAKULUT	-24 562 494 €	-22 995 356 €	93,6 %	1,9 %	-22 560 234 €	-22 560 234 €
TOIMINTAKATE	-17 506 923 €	-15 553 752 €	88,8 %	-7,1 %	-16 737 012 €	-16 737 012 €

Riskienhallinta

Kaupunginhallituksen alaisten vastuualueiden merkittävimmät riskit liittyvät hallitusohjelman inhouse-omistuksen rajaamiseen, aluekehittämiseen ja investointeihin, imagon heikkenemiseen, tietoturva- ja tietosuojaloukkauksiin, sekä päätöksenteon tukena käytettävään tietoon.

Kaupunginhallituksen muita strategisia riskejä ovat mm. päätöksentekoon ja viranomaistehtävään liittyvät riskit. Operatiivisissa riskeissä esiin nousee erityisesti avainhenkilöiden äkilliset poissaolot, sähkönjakelun keskeytyminen, henkilöstöön ja osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit. Taloudelliseksi riskiksi on tunnistettu sopimusrikkomuksiin liittyvä taloudellinen riski. Tunnistettujen riskien hallintakeinoja ovat muun muassa tietoturvateknologian lisääminen, riittävä valmistelu ja päätöksenteon seuranta, kouluttaminen ja perehdyttäminen, varautumissuunnitelmat, varahenkilöjärjestelmät sekä raportoinnin kehittäminen.

2.2.1.4 Kaupunginhallitus - Kaupungin johtaminen

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kaupungin johtamisen alaisten toimintojen toimintatuotot olivat vuonna 2024 yhteensä 1,05 miljoonaa euroa ja toimintakulut yhteensä 4,47 miljoonaa euroa. Toimintakate oli siten -3,42 miljoonaa euroa, joka ylitti talousarvion 0,57 miljoonalla eurolla. Talousarvion alittuminen johtui pääosin siitä, että toimintatuotot toteutuivat talousarviota alhaisempina. Toimintatuotot jäivät talousarviotavoitteista noin 0,65 miljoonaa euroa, mutta toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisesti. Toimintatuottojen alitus johtuu siitä, että käyttöomaisuuden myynti jäi odotettua alhaisemmaksi.

Toimintakulujen osalta henkilöstökulut olivat 0,64 miljoonaa euroa, ja toteumat olivat kokonaisuudessaan talousarvion mukaisia vaikkakin kokouspalkkiot olivat selkeästi talousarviota alhaisemmat. Henkilöstökulut alittavat talousarvion 0,08 miljoonalla eurolla. Palveluiden ostot olivat yhteensä 1,82 miljoonaa euroa ja toteumat olivat talousarvion mukaiset. Aineet, tarvikkeet ja tavarat päätyi 0,03 miljoonaan euroon ja ylittivät talousarvio tavoitteet. Avustusmenot olivat viime tilikaudella vastaavasti yhteensä 1,29 miljoonaa euroa, missä menot ylittivät talousarviotavoitteet noin 0,08 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2024 kaupungin johtamisen kustannukset muodostuivat pääasiassa henkilöstökuluista, jäsenmaksuista ja avustuksista. Henkilöstökulut muodostuivat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen kokouspalkkiosta sekä kaupunginjohtajan palkasta. Jäsenmaksut muodostuvat pääosin Kuntaliito ja Keski-Pohjanmaan liiton maksuista. Toiminta-avustuksia maksettiin muun muassa Keski-Pohjanmaan kesäyliopistolle ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniukselle.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kaupungin johtamisen vastuualueen toiminta painottuu nimensä mukaisesti pääasiassa kaupungin johtamiseen. Kaupungin johtamisen tulevaisuuden merkittävimmät haasteet liittyvät edelleen talouden tasapainon ylläpitämiseen, kun yleinen taloustilanne jatkuu epävarmana. Kaupungin strategian ja lukuisten suurten kehittämishankkeiden toteuttaminen edellyttävät määrätietoista ja hyvin valmisteltua päätöksentekoa, joka korostuu entisestään haastavassa taloudellisessa tilanteessa.

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	0 €	0 €		-100,0 %	308 295 €	308 295 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	1 701 650 €	1 047 432 €	61,6 %	1,3 %	1 033 645 €	1 033 645 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	1 701 650 €	1 047 432 €	61,6 %	-21,9 %	1 341 940 €	1 341 940 €
Henkilöstökulut	-723 465 €	-643 255 €	88,9 %	6,8 %	-602 333 €	-602 333 €
Palvelujen ostot	-1 842 095 €	-1 822 177 €	98,9 %	-5,4 %	-1 927 038 €	-1 927 038 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 300 €	-29 568 €	557,9 %	-50,3 %	-59 454 €	-59 454 €
Avustukset	-1 205 000 €	-1 289 741 €	107,0 %	8,4 %	-1 189 884 €	-1 189 884 €
Muut toimintakulut	-782 542 €	-687 197 €	87,8 %	278,8 %	-181 406 €	-181 406 €
TOIMINTAKULUT	-4 558 402 €	-4 471 938 €	98,1 %	12,9 %	-3 960 115 €	-3 960 115 €
TOIMINTAKATE	-2 856 752 €	-3 424 506 €	119,9 %	30,8 %	-2 618 175 €	-2 618 175 €

2.2.1.5 Kaupunginhallitus - Kaupungin kanslia

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuonna 2024 käyttöön otettavaksi suunniteltua Dynastyn arkistomoduulin käyttöönottoa jouduttiin siirtämään järjestelmässä havaittujen puutteiden vuoksi.

Asianhallintajärjestelmän koordinointi siirrettiin tietohallinnosta kaupunginkansliaan joulukuussa 2024.

Kanslian alaisuuteen perustettiin vaalitiimi, mihin kuuluu henkilöitä myös muilta vastuualueilta. Henkilöstön työtehtävissä tehtiin uudelleenjärjestelyjä.

Suomi.fi-viestit palvelu otettiin käyttöön

Arvio tulevasta kehityksestä

Sähköisen viestipalvelun käyttöä laajennetaan koko organisaatiossa.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kaupunkilaisten osallisuutta lisäävä toiminta. Palautekanavajärjestelmää kehitetään mm. palautteen kohdistamiseen kaupunkiorganisaatiossa.	Raportointi kaupunginhallitukselle.	Raportti käsitelty kaupunginhallituksessa.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Henkilöstön osaamista ja jaksamista tuetaan koulutuksilla ja tyhy-toiminnalla.	Työhyvinvointikyselyn tulosten parantuminen edelliseen kyselyyn verrattuna. Osallistuminen koulutuksiin ja tyhy-toimintaan.	Työhyvinvointikyselyssä parantamista edelliseen kyselyyn verrattuna. eNPS indeksi noussut kaupunkistrategian tavoitteen mukaiseksi.	Toteutunut ■
Monimuotoisuuden johtaminen	Henkilöstö osallistuu monimuotoisuuskoulutuksiin.	Koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä.	Kanslian henkilöstö suorittanut monimuotoisuuskoulutuksen.	Toteutunut ■
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Vaalien järjestämisen prosesseja tarkastellaan.	Henkilöstön ja tehtävien uudelleen määrittely tehty (kyllä / ei)	Kyllä	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokeemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Asiakaspalvelutiimin säännölliset kehityspalaverit otetaan käyttöön.	Säännölliset kehityspalaverit on otettu käyttöön (Kyllä / Ei)	Kyllä	Toteutunut ■

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	356 485 €	347 932 €	97,6 %	2,1 %	340 625 €	340 625 €
Maksutuotot	33 200 €	455 €	1,4 %	-30,5 %	654 €	654 €
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	3 200 €	1 350 €	42,2 %	0,0 %	1 350 €	1 350 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	392 885 €	349 737 €	89,0 %	2,1 %	342 629 €	342 629 €
Henkilöstökulut	-990 965 €	-841 166 €	84,9 %	3,9 %	-809 401 €	-809 401 €
Palvelujen ostot	-408 693 €	-364 451 €	89,2 %	10,8 %	-329 001 €	-329 001 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 950 €	28 873 €	-59,0 %	173,7 %	10 550 €	10 550 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-166 033 €	-147 909 €	89,1 %	-3,3 %	-153 014 €	-153 014 €
TOIMINTAKULUT	-1 614 641 €	-1 324 653 €	82,0 %	3,4 %	-1 280 865 €	-1 280 865 €
TOIMINTAKATE	-1 221 756 €	-974 916 €	79,8 %	3,9 %	-938 237 €	-938 237 €

2.2.1.6 Kaupunginhallitus - Talous- ja tietohallintopalvelut

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Talous- ja tietohallintopalveluiden osalta vuosi 2024 vauhdikas monestakin eri näkökulmasta katsoen. Hankintojen strateginen johtaminen, ohjaus ja kehittäminen siirtyivät vuoden vaihteessa talous- ja tietohallinnon alaisuuteen. Vastuualueella aloitti tammikuussa hankintapäällikkö ja kaupungin hankintojen ohjaukseen saatiin uutta vauhtia ja toivottua resurssointia.

Taloussuunnittelun osalta vuosi aloitettiin talousohjelman käynnistämällä, jonka kaupunginhallitus hyväksyi helmikuussa 2024. Kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteet, keskeiset investointihankkeet sekä poikkeuksellisen haasteellinen talousarvio työllistivät taloussuunnittelua läpi vuoden. Kuitenkin tämän ohella taloussuunnittelua uudistettiin, ja taloushallinnon tehtävien, prosessien ja vastuiden kehittämiseen laadittiin pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelma. Siinä on tunnistettu tukipalveluiden keskeisimmät kehittämiskohteet tuleville vuosille. Myös kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosesseja vahvistettiin, ja käyttöön otettiin uudistettu sisäisen valvonnan prosessi sekä riskienhallinta. Keskeisten taloushallinnon palvelukeskus-toimintojen osalta yhteistyö sujui kiitettävästi, toimintoja kehitettiin ja palveluissa ei esiintynyt katkoksia.

Tietohallinnon osalta keskeisimpinä tapahtumina oli tietohallintopäällikön eläköityminen ja viran uudelleen resurssointi. Uusi tietohallintopäällikkö aloitti tehtävässään syksyllä, ja vaihdos saatiin toteutettua onnistuneesti. TE-uudistuksen valmistelutyöt työllistivät merkittävästi niin tietohallintopalveluita kuin taloushallintopalveluita läpi vuoden mm. teknisten toiminnallisuuksien ja maksatusprosessien osalta. TE-uudistukseen liittyvät valmistelutyöt saatiin toteutettua tavoitteiden mukaisesti, ja toiminta työllisyysalueella voitiin käynnistää uudistuksen aikataulujen mukaisesti.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2024 tavoitteet saatiin pääosin toteutettua, vaikka vuosi oli kokonaisuudessa erityisen haasteellinen. Keskeiset tehtävät, muutokset ja uudistukset toteutettiin tavoitteiden mukaisesti. Tulevat vuodet tulevat olemaan kuitenkin tukipalveluiden osalta erityisen haasteellisia. Haasteita tuovat mm. kaupungin talouden kehitys, ja sitä kautta lisääntyvät taloussuunnittelun taloushallintopalveluiden tarpeet, lausuntokierroksella oleva hankintalain-uudistus, kasvavat tietoturva ja -suojaan sekä varautumisen tarpeet, osittain vanhentuneet järjestelmät ja tekoälyn hyödyntäminen. Vastuualueen toimintaa ja palveluita kuitenkin kehitetään määrätietoisesti vallitsevien resurssien puitteissa oman organisaation voimin, mutta selvää on kehittämistä hidastaa niukat resurssit. Tukipalvelut pystytään kuitenkin tuottamaan ja järjestämään toimialojen ja päätöksenteon tarpeisiin.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimintatila	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystavallisuus: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Kaupungin hankintojen strategisen johtamisen, ohjauksen, kehittämisen ja kokonaiskoordinaation parantaminen. Hankintapäällikön rekrytointi.	Hankintapäällikön rekrytointi ja hankintojen kokonaiskoordinaation jalkauttaminen (Kyllä / Ei).	Hankintapäällikön rekrytointi saatiin toteutettua jo vuoden 2023 loppuun mennessä, ja hankintapäällikkö aloitti tehtävässä 2.1.2024. Hankintojen kokonaiskoordinaation vastuu on siirretty talous- ja tietohallintopalveluiden vastuualueelle ja toiminnan jalkauttaminen on lähentynyt hyvin käyntiin hankintapäällikön aloitettua virassaan.	Toteutunut

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Taloussuunnittelua ja seurantaa kehitetään läpi organisaatiota leikkaavaksi. Pitkántähtäimen investointisuunnittelun käyttöönotto osaksi toimialojen päivittäistä taloussuunnittelua.	Säännönmukaiset läpi organisaation leikkaavat talouden ja investointien seurantakäytännöt otettu käyttöön (Kyllä / Ei).	Talouden raportointikäytänteitä on kehitetty alku vuodesta, ja investointisuunnitelmat on sidottu osaksi kokonaistalouden seurantaan (kuten esimerkiksi johdon talouskatsauksiin, pitkántähtäimen taloussuunnitteluun ja talousohjelmaan). Investointien raportointia ja käsittelyä tulee vielä kehittää talousarvion ja investointisuunnitelmien osalta.	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Taloussuunnittelun tehtävien, prosessien ja vastuiden kehittämistä jatketaan. Laadintaan pitkántähtäimen suunnitelman kehittämiskohtien selkiyttämiseksi ja priorisoimiseksi.	Laaditaan pitkántähtäimen suunnitelma toimintojen kehittämiseksi (Kyllä / Ei).	Talouhallintopalveluiden pitkántähtäimen visio on laadittu, sekä nykytilasta on tehty SWOT-analyysi. Analyysin pohjalta on tunnistettu kymmenen taloussuunnittelun keskeistä kehittämiskohdetta. Kehittämissuunnitelma on monivuotinen ja sitä tarvittaessa tarkennetaan.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien vahvistaminen, uudistuksen jalkauttaminen ja kehittäminen osaksi organisaation päivittäistä teke mistä.	Uudistettu sisäisen valvonnan prosessi on otettu käyttöön (Kyllä / Ei). Uudistettu riskienhallinnan prosessi on otettu käyttöön (Kyllä / Ei).	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmän on käsitellyt sisäisen valvonnan periaatteita ja kehittämistä organisaatiossa. Tammikuussa ohjausryhmän toimesta toteutettiin sisäisen valvonnan kartoituskysely ja uudistettu sisäisen valvonnan prosessi otettiin käyttöön ohjausryhmän toimesta kesäkuussa. Riskienhallinnan uudistettu prosessi on otettu käyttöön ja raportointi tehdään sen mukaisesti vuoden ensimmäisestä osavuosikatsauksesta alkaen.	Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Tietohallinnon omat kehittämistoimet (Tietohallinnon kehittämissuunnitelman päivittäminen 2023-2025). Käyttöoikeuksien ja elinkaaren hallintaprosessin luonti. IT Roadmapin päivitys.	Tietohallinnon kehittämissuunnitelma päivitetty (Kyllä / Ei). Käyttöoikeuksien ja elinkaaren hallintaprosessi luotu (Kyllä / Ei). IT Roadmap päivitetty (Kyllä / Ei).	Tietohallinnon kehittämissuunnitelmaa ei ole päivitetty vuonna 2024. Päivittystyö on aloitettu, mutta nykyinen suunnitelma on voimassa vuosille 2023–2025. Tämän vuoksi päivittämiselle ei ole ollut välitöntä tarvetta, vaan työ etenee osana normaalia kehitysprosessia. IT-Roadmapin digitiekartta päivitetty alkuvuodesta 2024.	Kesken

			Vuonna 2024 IAM-ratkaisun hankintaa ei toteutettu, koska järjestelmän kustannukset osoittautuivat odotettua korkeammiksi. Taloudellisista syistä johtuen tarvittavia määrärahoja ei ollut varattu kyseiselle vuodelle, minkä vuoksi hankinta jouduttiin siirtämään myöhempään ajankohtaan.	
--	--	--	--	--

Työllisyys: Toimivat työmarkkinat

Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelualue ja asiointipiste	Toimialojen toimintojen ja järjestelmien jatkokehittäminen (Dynasty 10 sähköinen asiointi ja integroinnit. Tietosuojan ja -turvan jatkokehitys). Trimble Locus/Cloud ja NIS-ohjelmistojen SaaS-hankinta. Sähköisten palveluiden jatkokehittäminen.	Dynasty 10 – Cloudia integraatio. Toteutettu (Kyllä/Ei)	Dynasty - Cloudia integraatiota ei toteuteta, koska nykytilanteessa ei nähty merkittäviä etuja sen toteuttamiselle. Mahdollinen tarkastelu ja toteutus siirtyvät myöhempään ajankohtaan.	Kesken
		Dynasty 10 arkisto – Trimble NIS arkistosiirot suoraan Trimblestä Dynasty 10 arkistoon. Toteutettu (Kyllä/Ei).	Trimble NIS irtisanottiin ja siirryttiin käyttämään korvaavaa järjestelmää.	
		Innofactor allekirjoitusportaali ja/tai Dynasty10 allekirjoitus integraation mahdollisuus muihin järjestelmiin. Toteutettu (Kyllä/Ei).	Trimble Locus/Cloud on siirretty Trimblen SaaS palveluun.	
		Kaikki ulkoiset etäyhteydet hallinnon verkkoon toteutettu vahvalla tunnistautumisella (Kyllä / Ei).	Innofactor allekirjoitusportaali ja/tai Dynasty10 allekirjoitus integraation mahdollisuus muihin järjestelmiin ei toteuteta.	
		Trimble NIS on verkko-tietojärjestelmä, jolla ylläpidetään kaupungin hulevesi- ja Kokkolan Veden vesi ja jätevesiverkoston johtotietoja. Trimble Locus/Cloud paikatietojärjestelmällä ylläpidetään kiinteistö-, kaava-, osoite-, rakennus-, katu-, viher- ja huoneistorekisteriä, kaupungin maaomaisuutta, tontinvuokra- ja hulevesilaskutusta, yleisten alueiden, rakennusten ja ympäristöluvittamista sekä valvontaa ja tuotetaan asemakaavan pohjakartta, kiinteistötoimituksiin liittyvät tonttijako- ja tonttikartta, opaskarttapalvelu, taustakartat eri järjestelmiin, WMS- sekä WFS- rajapintapalvelut ja kaupungin palautepalvelu. Järjestelmät	Kaikki ulkoiset etäyhteydet hallinnon verkkoon toteutettu vahvalla tunnistautumisella. Tämä on tehty.	
			Selvitys toimialojen sähköisten palvelujen tilasta on aloitettu. Selvitys on vielä kesken.	

		siirretty Trimblen kone- saliin (Kyllä/Ei).		
		Selvitys toimialojen sähköisten palvelujen tilasta tehty (Kyllä / Ei).		

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	3 520 582 €	3 425 176 €	97,3 %	37,9 %	2 484 644 €	2 484 644 €
Maksutuotot	20 000 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	0 €	136 071 €		-17,4 %	164 805 €	164 805 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	3 540 582 €	3 561 247 €	100,6 %	34,4 %	2 649 450 €	2 649 450 €
Henkilöstökulut	-1 506 831 €	-1 416 559 €	94,0 %	6,1 %	-1 335 437 €	-1 335 437 €
Palvelujen ostot	-2 139 784 €	-2 151 904 €	100,6 %	-2,2 %	-2 199 870 €	-2 199 870 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-183 560 €	-99 109 €	54,0 %	-22,0 %	-127 070 €	-127 070 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-410 366 €	-455 552 €	111,0 %	0,4 %	-453 833 €	-453 833 €
TOIMINTAKULUT	-4 240 541 €	-4 123 123 €	97,2 %	0,2 %	-4 116 209 €	-4 116 209 €
TOIMINTAKATE	-699 959 €	-561 877 €	80,3 %	-61,7 %	-1 466 760 €	-1 466 760 €

2.2.1.7 Kaupunginhallitus - Elinkeinot ja kaupunkikehitys

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Talousarviovuoden aikana suoritettiin strategian väliarviointi ja valtuusto hyväksyi sen.

Kuntavastinrahoituksen osalta vuonna 2024 hakemuksia saapui yhteensä 32 kappaletta, joista myönteisiä päätöksiä tehtiin 16 kappaletta. Merkittävimmät hankkeiden toteuttajat olivat Centria-ammattikorkeakoulu, yliopistokeskus Chydenius. Kokkolan kaupungin rahoitusosuus oli keskimäärin 8,3%. Ekosysteemirahoituksesta hyväksyttiin yksi hanke. Keväällä 2024 avattiin uusi KP-kuntaraha.fi -asiointipalvelu.

Vuoden aikana toteutettiin Kokkolaworks 2 markkinointi kampanja, jossa päähenkilönä videoissa oli Niklas Pohjola. Videot ovat keränneet 700 000 katselukertaa Youtube palvelussa.

Joulukuussa julkaistiin mittavan teollisuushankkeen esiselvityksen käynnistäminen. Arctial hankkeessa olisi tarkoitus rakentaa vähähiilisen alumiinituotannon tehdas Kruunuportin teollisuusalueelle. Toteutuessaan hanke tuo arviolta noin 1500 uutta työpaikkaa.

Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin TE uudistukseen. Valmistelun tuloksena syntyi Keski-Pohjanmaan työllisyysalue ja lautakunta aloitti työskentelyn syksyllä 2024. Valmisteluprosessin aikana päätettiin, että kotoutuspalvelut siirtyvät työllisyysalueen alaisuuteen.

Akkukemian vetovastuuhanketta on toteutettu suunnitelman mukaan.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Yliopistokeskus Chydeniuksen uusien professuurisopimusten valmistelu.	Sopimukset on laadittu seuraavalle kaudelle. (kyllä/ei)	Kaupunginvaltuusto hyväksyi Yliopistokeskuksen professuuri- ja maisteriopintojen rahoituskokouksensa 26.8.2024.	Toteutunut ■
Kilpailukyvn varmistaminen	Alueelle sijoittuvien yritysten prosessien edistäminen kohti lopullisia sijoittumispäätöksiä	Kaksi puhdasta siirtymää edistävää teollisuuden investointipäätöstä on tehty. (kyllä/ei)	Vuoden aikana toteutunut yksi päätös. Päätökset ovat venyneet geopolitiisesta tilanteesta johtuen.	Ei toteutunut ☐
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Työstetään nykyisiä sijoittumisasiakkuuksia.	Yksi merkittävä lokatiopäätös Kokkolaan julkaistettu vuoden 2024 osalta (kyllä/ei)	Arctial alumiinitehdas.	Toteutunut ■
Kilpailukyvn varmistaminen	Lentoliikenteen alueellisen strategisen tavoitteen määrittely.	Kiinteistö Oy Kruunupyyn Lentohallin toiminnalle on laadittu kuntien välinen rahoitussuunnitelma vuosille 2024 - 2026. (kyllä/ei)	Rahoitussuunnitelma vuosille 2025 ja 2026 ei ole valmistunut vuoden aikana.	Ei toteutunut ☐
Valmistautuminen TE-palvelu 2024 uudistukseen	Valmistautuminen TE25 uudistukseen ja valtionhallinnon palvelu-uudistukseen.	Kaupungin elinkeino- ja työllisyyspalvelukokouksen arviointi vastamaan hallinnon uudistusta. (Kyllä/ei)	Keski-Pohjanmaan työllisyysalue on muodostettu ja kunnat ovat hyväksyneet tarvittavat sopimukset. Työllisyyslautakunta aloitti toimintansa syksyn 2024 aikana.	Toteutunut ■

Kilpailukyvyn varmistaminen	Tekoälyn käyttöönotto osaksi viestinnän toimintaprosesseja.	Tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuudet arvioitu ja yksi pilotti toteutettu. (kyllä/ei)	MAVI-tiimin henkilöstö on osallistunut tekoälyn käyttökoulutukseen (kouluttajana Esa Riutta). Tällä hetkellä tekoälyä hyödynnetään viestinnän sisällön tuotannossa.	Toteutunut ☒
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Konserniyhtiöiden määrän vähentäminen kiinteistösakun päätettyjen toimenpiteiden toteutus.	Tytär ja osakkuusyhteisöjen määrää väheneminen, vuonna 2024 4 kpl.	Ei ole toteutunut.	Ei aloitettu ☐

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	266 900 €	943 180 €	353,4 %	179,3 %	337 702 €	337 702 €
Maksutuotot	0 €	150 €		63,0 %	92 €	92 €
Tuet ja avustukset	390 754 €	740 174 €	189,4 %	160,3 %	284 336 €	284 336 €
Muut toimintatuotot	44 500 €	106 950 €	240,3 %	-4,6 %	112 160 €	112 160 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	702 154 €	1 790 453 €	255,0 %	143,8 %	734 291 €	734 291 €
Henkilöstökulut	-2 147 443 €	-1 920 116 €	89,4 %	8,2 %	-1 774 387 €	-1 774 387 €
Palvelujen ostot	-3 558 573 €	-3 085 553 €	86,7 %	-5,1 %	-3 250 286 €	-3 250 286 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 300 €	-126 940 €	331,4 %	163,0 %	-48 262 €	-48 262 €
Avustukset	-3 150 000 €	-3 238 053 €	102,8 %	-4,9 %	-3 404 247 €	-3 404 247 €
Muut toimintakulut	-346 013 €	-361 341 €	104,4 %	-26,0 %	-488 476 €	-488 476 €
TOIMINTAKULUT	-9 240 329 €	-8 732 002 €	94,5 %	-2,6 %	-8 965 657 €	-8 965 657 €
TOIMINTAKATE	-8 538 175 €	-6 941 549 €	81,3 %	-15,7 %	-8 231 367 €	-8 231 367 €

2.2.1.8 Kaupunginhallitus - Työllisyyspalvelut

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Työllisyyspalvelut toteutti työllisyyden kuntakokeilun viimeistä toimintavuotta. Laki työllisyyden kuntakokeiluista päättyi 31.12.2024. Kuntakokeilun toteuttamisen kanssa samaan aikaan valmisteltiin työllisyyspalvelut uudistusta, jossa vastuu työvoimaviranomaisten tehtävistä siirtyy kokonaisuudessaan kunnille. Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta aloitti toimintansa syksyllä 2024.

Arvio tulevasta kehityksestä

Työllisyyspalvelujen toiminnot siirtyvät vuoden 2025 alusta alkaen Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunnan vastuulle samalla muuttuu palvelujen rahoitus sekä työttömyysetuusmenojen kuntarahoitusosuudet. Rahoituksen, vastuiden ja lainsäädännön muutoksista johtuen vuoteen 2025 sisältyy työllisyyden osalta paljon epävarmuustekijöitä, joita tulee seurata tiiviisti läpi vuoden 2025.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Yhdistyksille myönnettävät harkinnanvaraiset avustukset, työllisyydenhoidon ekosysteemin arviointityö (eritoten pitkäaikaistyöttömien palvelut)	Yhdistysten avustukset (summa/määrä) Kolmannen sektorin ekosysteemin arviointi (palvelujen riittävyys, käytöaste) Sakkomaksujen väheneminen 20 % vuosittain.	Yhdistyksille myönnettiin työllisyysavustuksia vuoden 2024 loppuun mennessä 88 250 euroa (64 eri henkilöä). Kolmannen sektorin ekosysteemin arviointityö valmistui ja yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on jatkettu sekä nykyisten että uusien toimijoiden kanssa. Työmarkkinatuen kuntaosuudet vuonna 2024 olivat 3 265 394 €. Työmarkkinatuen kuntaosuus laski 115 591 € eli noin 3,5 % vuodesta 2023.	Toteutunut
Valmistautuminen TE-palvelu 2024 uudistukseen	Uuden organisaation valmistelu (TE24), työllisyyslautakunnan perustaminen	Työllisyyslautakunta aloittaa toimintansa KYLLÄ / EI	Kokkolan kaupungin hallintosääntö vahvistettu 18.3.2024 työllisyyslautakunnan osalta. Työllisyyslautakunnan kokoonpano on vahvistettu kaupunginvaltuuston kokouksessa 26.8.2024.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	66 900 €	64 601 €	96,6 %	-4,6 %	67 702 €	67 702 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	306 829 €	619 300 €	201,8 %	144,2 %	253 602 €	253 602 €
Muut toimintatuotot	0 €	25 168 €		3149,2 %	775 €	775 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	373 729 €	709 070 €	189,7 %	120,2 %	322 078 €	322 078 €
Henkilöstökulut	-1 235 846 €	-983 008 €	79,5 %	7,3 %	-915 902 €	-915 902 €
Palvelujen ostot	-94 596 €	-168 938 €	178,6 %	103,7 %	-82 941 €	-82 941 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 300 €	-109 876 €	471,6 %	611,0 %	-15 453 €	-15 453 €
Avustukset	-3 150 000 €	-3 238 053 €	102,8 %	-4,9 %	-3 404 247 €	-3 404 247 €
Muut toimintakulut	-114 500 €	-121 340 €	106,0 %	-3,4 %	-125 662 €	-125 662 €
TOIMINTAKULUT	-4 618 242 €	-4 621 216 €	100,1 %	1,7 %	-4 544 205 €	-4 544 205 €
TOIMINTAKATE	-4 244 513 €	-3 912 146 €	92,2 %	-7,3 %	-4 222 126 €	-4 222 126 €

2.2.1.9 Kaupunginhallitus - Käyttövaraus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Käyttövarauksen talousarvioon vuodelle 2024 oli varattu määrärahat lomapalkkojen jaksotukseen valtuuston hyväksymän talousarvionmuutoksen mukaisesti (198 775 euroa) sekä henkilöstön uudelleensijoitustoimintaan (99 664 euroa). Vuonna 2024 toimintakulut päättyivät 20 152 euroon, ja toteutuivat talousarviota pienempinä, sillä lomapalkkavelka kirjattiin kustannuspaikoittain suoraan toimialoille talousraportoinnin vaatimusten mukaisesti. Uudelleensijoitustoiminnan henkilöstökustannuksiin käytettiin yhteensä 17 936 euroa, joka oli selkeästi alle talousarvion. Muita yllättäviä henkilöstöön liittyviä kustannuksia ei viime vuoden aikana syntynyt.

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	0	0			0	0
Henkilöstökulut	-298 409 €	-17 936 €	6,0 %	-51,7 %	-37 164 €	-37 164 €
Palvelujen ostot	0 €	-2 212 €			0 €	0 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Muut toimintakulut	0 €	-3 €			0 €	0 €
TOIMINTAKULUT	-298 409 €	-20 151 €	6,8 %	-45,8 %	-37 164 €	-37 164 €
TOIMINTAKATE	-298 409 €	-20 151 €	6,8 %	-45,8 %	-37 164 €	-37 164 €

2.2.1.10 Kaupunginhallitus - Pelastustoimi

Yleiset tavoitteet

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	0 €	0 €		-100,0 %	-682 €	-682 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	0 €	0 €		-100,0 %	52 132 €	52 132 €
Muut toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	0 €	0 €		-100,0 %	51 450 €	51 450 €
Henkilöstökulut	0 €	0 €		-100,0 %	498 €	498 €
Palvelujen ostot	0 €	0 €		-100,0 %	2 852 €	2 852 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0 €	-10 500 €		0,0 %	-10 500 €	-10 500 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	0 €	0 €		-100,0 %	-5 000 €	-5 000 €
TOIMINTAKULUT	0 €	-10 500 €		-13,6 %	-12 150 €	-12 150 €
TOIMINTAKATE	0 €	-10 500 €		-126,7 %	39 299 €	39 299 €

2.2.1.11 Kaupunginhallitus - Henkilöstöpalvelut

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuonna 2024 henkilöstöpalveluissa toiminnassa painottui tiedolla johtamisen ja digitaalisten työvälineiden kehittäminen. Koko organisaatiossa otettiin käyttöön työkykyjohtamisen järjestelmä. Henkilöstön ja erityisesti esihenkilötyön kehittämistä jatkettiin strategian ja henkilöstöohjelman mukaisesti. Rekrytointi- ja perehdytysprosesseja kehitettiin, uutena toimintamallina mm. uuden työntekijän työsuojeluperehdytykset. Liikenneturva myönsi Kokkolan kaupungille Liikenneturvallinen työpaikka - tunnustuksen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Henkilöstöpalveluissa tavoitteena on muokata henkilöstön tehtäväkuvia joustavampaan suuntaan ja lisätä moniosaamista ja asiantuntijuutta vastuualueen sisällä.

Positiivisen työntekijäkokemuksen vahvistaminen on yksi tärkeimmistä tavoitteistamme. Toiminnan muita painopistealueita ovat koko henkilöstön osaamisen kehittäminen, esihenkilötyön vahvistaminen ja laadukkaiden hr-prosessien edelleen kehittäminen. Tavoitteena on olemassa olevien työkalujen ja järjestelmien täysimääräinen hyödyntäminen ja kehittäminen sekä yhteensovittaminen kaupungin prosessien kanssa. Tarkoituksena on myös lisätä verkostoitumista ja yhteistyötä lähikaupunkien hr-kollegojen kanssa.

Kehitämme edelleen yhteisöllisiä ratkaisuja vuorovaikutukseen sekä tiedon ja osaamisen jakamiseen sekä parannamme sisäistä tiedon kulkua.

Kasvatamme tiedolla johtamista uuden työkykyjohtamisjärjestelmän myötä. Tarkastelemme työterveyshuollon palvelukokonaisuutta. Selvitämme digitaalisten ratkaisujen mahdollisuuksia myös kehityskeskustelujen ja työhyvinvointikyselyn ketterämmässä toteuttamisessa.

Edistämme työnantajamielikuvaa osaavan työvoiman saatavuuden sekä työntekijöiden sitoutumisen vahvistamiseksi. Kehitämme edelleen rekrytointi- ja perehdytys prosesseja, tehostamme anonyymien rekrytoinnin käyttöä ja monimuotoisuuden johtamista. Lisäämme työsuojelutietoisuutta sekä ohjaamme vastuulliseen työkäyttäytymiseen erilaisten koulutusten ja tiedon avulla.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työsuojelutietoisuuden lisääminen ja Kokkolan kaupungin toimintamallien käytön vahvistaminen koulutuksin. Työkykyjohtamisen prosessin digitalisointi ja systematisointi.	Työkykyjohtamisjärjestelmän käyttöönotto. Sisäisten nonstop-koulutusten lukumäärä yli 8 koulutusta / vuosi.	Työkykyjohtamisjärjestelmä on otettu käyttöön koko organisaatiossa vuoden 2024 aikana. Non stop -koulutuksia on toteutettu noin kerran kuukaudessa, vuonna 2024 toteutui 17 koulutusta.	Toteutunut
Monimuotoisuuden johtaminen	Monimuotoisuuden johtaminen – koulutukset. Kokkolan kaupungin johtamisperiaatteiden mukaisen johtamisosaamisen sekä esihenkilöiden vertaistuen vahvistaminen. Anonyymien rekrytoinnin tehostaminen.	Lähiesiemiestyön ammattitutkinnon suorittaneita esihenkilöitä yli 100 (lähtötaso v. 2022: 58). Monimuotoisuuden johtaminen -koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä yli 50 (lähtötaso v. 2022: 12). Esihenkilöiden vertaistuen digitaalisen alustan käyttöönotto. Anonyymien rekrytoinnin lukumäärä yli 20 (lähtötaso v. 2022: 11).	Lähiesihenkilötyön ammattitutkinnon suorittaneita esihenkilöitä on 113 (tavoite yli 100). Monimuotoisuuden johtaminen -koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä on 100 (tavoite yli 50). Esihenkilöille on avattu intraan suljettu sivusto, joka sisältää vuorovaikutteisia toimintoja. Käyttö ja sisällön tuotanto on	Toteutunut

			jatkuva. Toteutuneiden anonyymien rekrytointien lukumäärä on 27 (tavoite yli 20).	
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Palkitsemisjärjestelmän ja -ohjeen uudistaminen. Ideatynnyrin käytön vakiinnuttaminen. Vastuullisen työkäyttämisen vahvistaminen mm. koulutuksin.	Palkitsemisohje laadittu. Ideatynnyrin tulleiden ideoiden lukumäärä yli 60 kpl (lähtötaso v. 2022: 30 kpl). Vastuullinen työkäyttämisen yli 70 % (lähtötaso v. 2020 70%).	Palkitsemisohje on laadittu. Ideatynnyrin tulleiden ideoiden lukumäärä vuonna 2024 oli 110 kpl (tavoite yli 60 kpl). Vastuullista työkäyttämistä on mitattu marraskuussa työhyvinvointikyselyssä. Vuoden 2024 luku oli 72 % ei ole havainnut vastuutonta työkäyttämistä ja 81 % ei ole kokenut vastuutonta työkäyttämistä (vastuullinen työkäyttämisen tavoite yli 70%). Työsuojelu on kouluttanut vastuullisen työkäyttämisen toimintamallia (Polku vastuulliseen työkäyttämiseen - toimintamalli).	Toteutunut
Positiivinen työhyteistö ja merkityksellinen työntekijäkokeemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Henkilöstöohjelman mukaiset toimet työhyvinvoinnin vahvistamiseksi.	eNPS- suosittelemiseksi yli 20 (Lähtötaso v. 2020: +12).	eNPS-indeksiä mitattiin v. 2024 loppuvuodesta työhyvinvointikyselyn yhteydessä. Vuoden 2024 luku oli +20 (tavoite yli 20).	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	43 300 €	55 525 €	128,2 %	-4,5 %	58 158 €	58 158 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	660 000 €	630 370 €	95,5 %	-0,4 %	632 684 €	632 684 €
Muut toimintatuotot	15 000 €	6 840 €	45,6 %	-45,8 %	12 621 €	12 621 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	718 300 €	692 735 €	96,4 %	-1,5 %	703 463 €	703 463 €
Henkilöstökulut	-1 425 988 €	-1 230 770 €	86,3 %	-3,5 %	-1 275 116 €	-1 275 116 €
Palvelujen ostot	-2 837 702 €	-2 755 099 €	97,1 %	4,8 %	-2 627 905 €	-2 627 905 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 700 €	-10 911 €	32,4 %	-56,1 %	-24 836 €	-24 836 €
Avustukset	-45 000 €	-18 431 €	41,0 %	26,2 %	-14 599 €	-14 599 €
Muut toimintakulut	-267 782 €	-297 778 €	111,2 %	21,2 %	-245 617 €	-245 617 €
TOIMINTAKULUT	-4 610 172 €	-4 312 989 €	93,6 %	3,0 %	-4 188 073 €	-4 188 073 €
TOIMINTAKATE	-3 891 872 €	-3 620 254 €	93,0 %	3,9 %	-3 484 609 €	-3 484 609 €

2.2.1.12 Ympäristöterveyslautakunta - Ympäristöterveydenhuolto

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Valvontasuunnitelman tarkastuksien tavoitemäärä oli yhteensä 817 kpl ja toteutumisaste jäi 81 % (659 tarkastusta). Valvontasuunnitelman toteutuminen ylitti valvontasuunnitelmaan asetetun minimitason (70 %). Valvontasuunnitelman päivitys on käsitelty lautakunnan kokouksessa 29.11.2023 (§ 67). Tarkemmat tiedot valvontasuunnitelman toteutumisesta on esitetty valvontasuunnitelman toteutuman arviointiraportissa (YTLTK 29.1.2025 § 5, liite A).

Eläinlääkärien olosuhteiden ja työnantajan vetovoimaisuuden kehitystyö on jatkunut. Ympäristöterveydenhuollon toimitilat (ml. eläinlääkäritilat) Kokkolassa on otettu käyttöön 2.9.2024. Uusi yhteisvastaanotto Vetelissä valmistuu vuoden 2025 aikana. Eläinlääkäri vastaanotto edesauttaa eläinlääkäripalvelujen kehitystä Perhonjokilaakson alueella. Uudet toimitilat antavat jatkossa paremmat edellytykset onnistua rekrytoinnissa ja resurssien turvaamisessa.

Eläinlääkäripalvelussa on esiintynyt resurssivajetta vuoden alussa, mutta sen jälkeen sijaisten rekrytointi on onnistunut eläinlääkäripalvelun osalta. Akuuttitilanteessa akuuttihoito on ollut saatavissa kolmen tunnin sisällä > 90 % tapauksissa.

Rekrytointihaasteita on edelleen eläinlääkintähuollon valvonnan puolella. Vientitodistukset on kuitenkin annettu kolmen työpäivän kuluessa, mikäli ehdot täyttyvät.

Ympäristöterveydenhuolto on osallistunut aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristöjen suunnittelemiseksi ja antanut lausunnot mm. kaavoituksista, ympäristöluvista, rakennusluvista ja ympäristövaikutusten arvioinnista. Terveysvalvonta osallistui 64 yhteistyöpalaveriin vuoden aikana. Annetujen lausuntojen määrä oli 77.

Strategian toimeenpano

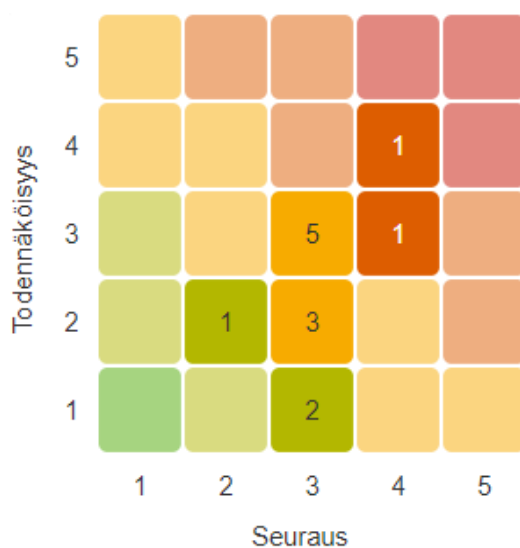
Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Eläinlääkäripalvelussa akuuttitapaukset hoidetaan joustavasti ja viipymättä. TH-käynnit suoritetaan sopimuksen mukaan. Eläinlääkäripalvelujen resurssit pyritään turvamaan parantamalla eläinlääkäreiden olosuhteita ja työnantajan vetovoimaisuutta.	Akuuttitilanteessa eläinhoito on saatavissa 3 tunnin sisällä > 90 % tapauksissa. Tilasto poikkeavista tilanteista. Onnistunut rekrytointi eläinlääkäripalvelussa. Uudet toimitilat.	Akuuttitilanteessa akuuttihoito on ollut saatavissa kolmen tunnin sisällä > 90 % tapauksissa. Eläinlääkärien olosuhteiden ja työnantajan vetovoimaisuuden kehitystyö on jatkunut. Ympäristöterveydenhuollon toimitilat (ml. eläinlääkäritilat) Kokkolassa on otettu käyttöön 2.9.2024. Perhonjokilaakson eläinlääkäriasema valmistuu vuoden 2025 aikana. Sijaisten rekrytointi on onnistunut eläinlääkäripalvelun osalta. Haasteita on edelleen eläinlääkintähuollon valvonnan puolella.	Toteutunut

			Terveystieteiden tutkimuskeskus (257 kpl) on suoritettu sopimuksen mukaan.	
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Viennin edellytysten tarkistaminen ja vientitodistusten joustava käsittely.	Todistusten antaminen kolmen työpäivän sisällä, mikäli edellytyksiä on olemassa. Tilasto poikkeavista tilanteista.	Todistukset on myönnetty kolmen työpäivän kuluessa, mikäli ehdot täyttyvät. Ei poikkeamia.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Valvontasuunnitelman päivittäminen ja toteuttaminen riskiperusteisesti. Osallistuminen aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristön suunnitteleminen antamalla lausuntoja ja osallistamalla työryhmiin.	Valvontasuunnitelman päivittäminen ja toteuttaminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Toteutumisaste > 70 %. Lausuntojen määrä ja vaikutus.	Valvontasuunnitelman päivitys on käsitelty lautakunnan kokouksessa 29.11.2023 (§ 67). Valvontasuunnitelman toteutumisaste on 81 %. Annettujen lausuntojen määrä jäi 77. Terveystieteiden tutkimuskeskus osallistui 64 yhteistyöpalaveriin vuoden aikana.	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Peruseläinlääkäripalvelujen saatavuus pieneläinten osalta parannetaan.	Rekrytoinnin onnistuminen. Klinikkaeläinhoitajan toimen perustaminen ja täyttöä. Sairuskäynti- tai vastaanottoaika viikon sisällä tilauksesta, jos avun tarve ei ole kiireellinen. Akuuttitilanteissa kolmen tunnin sisällä 90 % tapauksista. Tilasto poikkeavista tilanteista.	Sijaisten rekrytointi vuodelle 2024 on onnistunut eläinlääkäripalvelujen osalta. Rekrytointihaasteita on edelleen eläinlääkintähuollon valvonnassa. Klinikkaeläinhoitajan toimi on perustettu ja täytetty kunnaneläinlääkärin avuksi. Akuuttitapaukset on pystytty hoitamaan kolmen tunnin sisällä, mutta sairuskäynti- tai vastaanottoaika ei ole yhtä kattavasti pystytty tarjoamaan viikon sisällä tilauksesta, jos avun tarve ei ole ollut kiireellinen.	Kesken

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	1 413 723 €	1 328 621 €	94,0 %	-2,7 %	1 365 094 €	1 365 094 €
Maksutuotot	369 500 €	342 963 €	92,8 %	-5,6 %	363 344 €	363 344 €
Tuet ja avustukset	0 €	331 €			0 €	0 €
Muut toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	1 783 223 €	1 671 914 €	93,8 %	-3,3 %	1 728 438 €	1 728 438 €
Henkilöstökulut	-2 199 720 €	-2 223 207 €	101,1 %	6,9 %	-2 080 301 €	-2 080 301 €
Palvelujen ostot	-222 543 €	-257 147 €	115,5 %	12,5 %	-228 562 €	-228 562 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-117 365 €	-120 993 €	103,1 %	-11,4 %	-136 593 €	-136 593 €
Avustukset	-68 500 €	-77 007 €	112,4 %	11,0 %	-69 360 €	-69 360 €
Muut toimintakulut	-260 451 €	-288 079 €	110,6 %	14,2 %	-252 315 €	-252 315 €
TOIMINTAKULUT	-2 868 579 €	-2 966 434 €	103,4 %	7,2 %	-2 767 129 €	-2 767 129 €
TOIMINTAKATE	-1 085 356 €	-1 294 519 €	119,3 %	24,6 %	-1 038 692 €	-1 038 692 €

Riskienhallinta

Ympäristöterveyslautakunnan merkittävimiksi riskeiksi on tunnistettu kunnaneläinlääkärin virkojen palkka- ja työaikamuutokset sekä valvontatehtävien riittävä tarjonta lainsäädännön ja keskusviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Riskejä pyritään hallitsemaan muun muassa tarkastelemalla asiakasmaksuja, varmistamalla resursien riittävyys sekä valvontasuunnitelman avulla.

Valvontatehtävien ja eläinlääkintähuollon palvelujen tarjonnan riittävyys on tunnistettu ympäristöterveyslautakunnan strategisiksi riskeiksi. Operatiiviset riskit liittyvät puolestaan työvoiman saatavuuteen, lääkkeiden ja tarvikkeiden saatavuuteen sekä valvonnan laatuun ja toteutumiseen. Taloudellisia riskejä ovat kustannusten merkittävä nousu kunnaneläinlääkäreiden virkojen palkka- ja työaikamuutoksen seurauksena sekä laskutusjärjestelmän toimivuuteen ja rahoitukseen liittyvät riskit. Vahinkoriskeiksi on tunnistettu työtapaturmat.

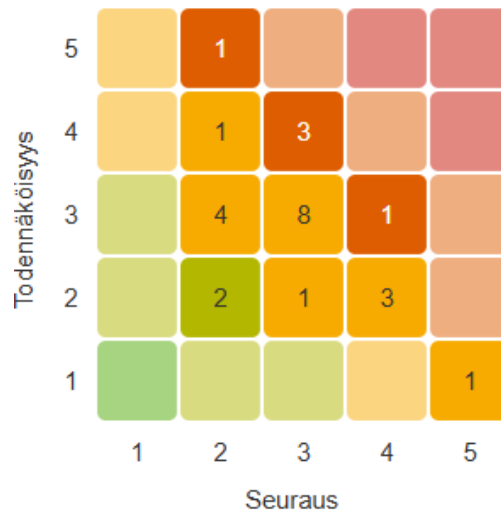
2.2.1.13 Opetus- ja kasvatustaloutta

Yleiset tavoitteet

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	1 728 444 €	1 868 535 €	108,1 %	6,5 %	1 754 392 €	1 754 392 €
Maksutuotot	2 241 000 €	2 276 687 €	101,6 %	-3,7 %	2 364 174 €	2 364 174 €
Tuet ja avustukset	257 400 €	1 501 995 €	583,5 %	-30,4 %	2 157 819 €	2 157 819 €
Muut toimintatuotot	255 410 €	263 935 €	103,3 %	-5,2 %	278 378 €	278 378 €
Valmistus omaan käyttöön	0 €	19 978 €			0 €	0 €
TOIMINTATUOTOT	4 482 254 €	5 931 131 €	132,3 %	-9,5 %	6 554 763 €	6 554 763 €
Henkilöstökulut	-68 888 129 €	-69 917 504 €	101,5 %	2,1 %	-68 490 821 €	-68 490 821 €
Palvelujen ostot	-14 542 016 €	-15 631 831 €	107,5 %	11,3 %	-14 041 404 €	-14 041 404 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 367 230 €	-2 052 485 €	86,7 %	-2,1 %	-2 096 316 €	-2 096 316 €
Avustukset	-3 544 000 €	-3 027 024 €	85,4 %	-16,3 %	-3 618 289 €	-3 618 289 €
Muut toimintakulut	-22 923 743 €	-22 841 858 €	99,6 %	13,2 %	-20 180 033 €	-20 180 033 €
TOIMINTAKULUT	-112 265 118 €	-113 470 702 €	101,1 %	4,7 %	-108 426 861 €	-108 426 861 €
TOIMINTAKATE	-107 782 864 €	-107 539 572 €	99,8 %	5,6 %	-101 872 098 €	-101 872 098 €

Riskienhallinta

Opetus- ja kasvatustaloutta merkittävimmät riskit liittyvät palveluiden käyttäjätarpeen muutoksiin, henkilöstön saatavuuteen sekä palveluverkkosuunnitelman toteutumiseen. Oppilasmäärien oletetaan pienenevän tulevaisuudessa, joka vaikuttaa negatiivisesti valtionosuuksiin samalla, kun varhaiskasvatustaloutta tarpeen ennakoiminen on vaikeaa.

Varhaiskasvatustaloutta tarpeen ennakoimisen lisäksi opetus- ja kasvatustaloutta tunnustettu strategiseksi riskiksi se, että päätöksenteossa ei saavuteta yhtenevää näkemystä, jolloin päätökset voivat viivästyä tai jäädä tekemättä. Operatiiviset riskit liittyvät koulutetun henkilöstön saatavuuteen, palvelussuhteisiin, epidemioihin sekä tietosuojaan ja tietoturvaluuteen. Taloudelliset riskit painottuvat puolestaan oppilasmäärän vähenemisestä johtuviin taloudellisiin muutoksiin, palveluverkkosuunnitelman toimitilojen toteutumiseen sekä hankerahoituksiin. Vahingoriskeiksi on tunnustettu kiinteistöjen kunto ja kiinteistöihin kohdistuvat vahingot sekä työtaturmat.

2.2.1.14 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Sivistyskeskus

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Kehitetään opettajien rekrytointiprosessia hyvien ja kelpoisten opettajien saamiseksi.	Kelpoisten opettajien osuus tulisi olla 100%.	Lukuvuonna 2024-25 perusopetuksen vakinaisista, määräaikaisista ja pitkäaikaisista sijaisista kelpoisten opettajien osuus on 91,61 %. Kelpoisuus on vakinaistamisen ehto.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiirtään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Sivistyskeskuksen viranhaltijat toimivat aktiivisesti rakentaen yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa.	Ei mitattavissa, mutta sidosryhmäyhteistyön kehitys sanallisesti arvioitavissa	Sivistyskeskuksen viranhaltijat ovat tehneet yhteistyötä mm. seuraavien tahojen kanssa: hyvinvointialue Soite, yliopistokeskus Chydenius, Turun yliopisto, Opetushallitus ja sen Purje-verkosto sekä Skola i världsklass -verkosto, Kuntaliiton sivistysjohdon verkosto, Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö, lähialueen kuntien sivistysjohto.	Toteutunut
Lapsiyystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Unicefin lapsiyystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten ja nuorten harrastustoiminnan edistäminen hanketoiminnan avulla	Hanketoimintana tuotettuun harrastustoimintaan osallistuneiden lasten ja nuorten määrä	KOHASU-hanke jatkuu edelleen. Lukuvuotena 2023-2024 toiminnassa on ollut 85 ryhmää ja näihin ryhmiin on osallistunut 1764 lasta tai nuorta. Syyslukukauden 2024 aikana KOHASU-hankkeessa on ollut 70 ryhmää ja ryhmiin on osallistunut noin 1500 lasta tai nuorta.	Toteutunut
Unicefin lapsiyystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Uuden Lapsiyystävällinen kunta -toimintasuunnitelman valmistelu	Lapsiyystävällinen kunta -toimintasuunnitelman hyväksyminen ja Lapsiyystävällinen kunta -statuksen säilyttäminen	Uusi Lapsiyystävällinen kunta -toimintasuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.3.2024. Lapsiyystävällinen kunta -status säilyy Kokkolan kaupungilla.	Toteutunut
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lapsivaikutusten arviointien laatiminen lapsia koskevassa päätöksenteossa	Käynnistyneiden ja valmistuneiden lapsivaikutusten arviointien määrät	Alkuvuonna 2024 ei ole käynnistynyt uusia lapsivaikutusten arvioiteja. Halkokarin koulun LAVA-kokonaisuuteen valmistui maaliskuussa Lasten osallisuus - Halkokarin yhtenäiskoulu -selvitys, jossa kartoitettiin lasten mielipiteitä koulurakennuksen ja pihan suhteen. Halkokarin koulun ja päiväkodin osalta täydennetään lapsivaikutusten arviota. Täydentävässä	Kesken

			osiossa keskitytään lasten osallisuuteen rakennuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Kiviniityn päiväkotia koskeva lapsivaikutusten arviointi valmistui lokakuussa 2024. Siinä selvitettiin lasten ja huoltajien toiveita uuden rakennuksen suhteen.	
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointirahaston hyödyntäminen yhdenvertaisuuden edistämiseksi	Rahastosta myönnettyjen avustusten rahasumma	Kaupunginhallitus on päättänyt 15.1.2024 Lasten, nuorten ja perheiden rahaston jakovaraksi 45 000 €, minkä lisäksi 13 680 € käytetään Nuorisopassin käyttökuluihin. Tämän jälkeen 23.2.2024 sivistysjohtaja on tehnyt viranhaltijapäätöksen jakovaran käytöstä vuonna 2024.	Toteutunut ■
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Osallistutaan Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön ylläpitämään lapsiperheiden palveluita uudistavaan alueelliseen oppimisverkostotyöhön	Käyttöön otettujen uusien toimintatapojen ja -mallien määrä	Soiten ja ITLAn yhteistyössä valmistettu ADHD-polku on otettu käyttöön ja opetushenkilöstö on osallistunut järjestettyyn koulutukseen. Yhteisövaikutavuuden edistämiseksi on valmistettu pilottihanketta Isokylän koulun ja Soiten perhekeskuspalvelujen yhteistyön kehittämiseksi. Koulutus valmistettiin vuonna 2024 ja se käynnistyi tammikuussa 2025.	Toteutunut ■
Kukoistava kaupunki - kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous	Talousarvion toimintakatteen toteutuma ja seuranta koko lautakunnan osalta	Talousarvion pitävyys. Kuukausikohtainen seuranta vastuualueittain.	Talousarvion toteutumista seurataan säännöllisesti ja siitä annetaan opetus- ja kasvatuslautakunnalle talousraportit.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Opetushenkilöstön työkuvioiden päivitys ja työn vaativuuden arvioinnin uudistaminen.	Työkuvioiden päivitys on toteutettu. Uusi työn vaativuuden arviointi on otettu käyttöön.	Sivistyskeskuksen toimintosihteerien työkuvia on päivitetty alkuvuoden 2024 aikana. Opetushenkilöstön työvaativuuden arvioinnin uudistus on astunut voimaan lukiokoulutuksen osalta. Perusopetusta koskeva uudistus valmistellaan ja se otetaan käyttöön ensi lukuvuonna.	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokeemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Pyritään parantamaan koettua työhyvinvointia	Sivistyskeskuksen työhyvinvointikyselyssä mitattu koettu työhyvinvointi	Edellinen työhyvinvointikysely on toteutettu syksyllä 2023 ja sen tulokset saatiin alkuvuonna 2024. Työhyvinvointikyselyn tuloksissa sivistyskeskuksen	Toteutunut ■

			koetun työhyvinvoinnin arvo oli 3,9/5 ja eNPS-arvo 36. Koetun työhyvinvoinnin arvo oli noussut edellisestä kyselystä, mutta eNPS-arvoa ei ollut aiemmin mitattu. Sivistyskeskuksen työhyvinvointipaja pidettiin 4.4.2024 ja sen pohjalta laadittiin sivistyskeskuksen työhyvinvointisuunnitelma.	
Monimuotoisuuden johtaminen	Koulutuksen järjestämisen sivistyskeskuksen henkilöstölle	Koulutukseen osallistuneiden määrä	Monimuotoisuuden johtaminen koulutus on järjestetty 11.4.2024, johon osallistui sivistyskeskuksen esihenkilöitä. Henkilöstölle on tarjottu Edu-House DEI - koulutusta.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	0 €	6 €		-100,0 %	23 109 €	23 109 €
Maksutuotot	0 €	0 €		-100,0 %	-9 €	-9 €
Tuet ja avustukset	0 €	0 €		-100,0 %	58 388 €	58 388 €
Muut toimintatuotot	300 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	300 €	6 €	1,9 %	-100,0 %	81 489 €	81 489 €
Henkilöstökulut	-827 291 €	-776 487 €	93,9 %	-6,0 %	-826 028 €	-826 028 €
Palvelujen ostot	-233 320 €	-286 775 €	122,9 %	14,5 %	-250 425 €	-250 425 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 700 €	-6 201 €	48,8 %	-19,1 %	-7 667 €	-7 667 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-76 939 €	-84 282 €	109,5 %	29,9 %	-64 866 €	-64 866 €
TOIMINTAKULUT	-1 150 250 €	-1 153 745 €	100,3 %	0,4 %	-1 148 986 €	-1 148 986 €
TOIMINTAKATE	-1 149 950 €	-1 153 739 €	100,3 %	8,1 %	-1 067 497 €	-1 067 497 €

2.2.1.15 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Varhaiskasvatuspalvelut

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Varhaiskasvatuspalveluissa vuosi 2024 toteutui asetettujen tavoitteiden osalta osittain. Osa tavoitteista (investoinnit) jatkuu vuodelle 2025 tai jopa siitä eteenpäin. Nämä tavoitteet ovat kuitenkin aikataulussa. Palaute palveluista on ollut positiivista. Alle kolmivuotiaiden lasten palvelutarpeen kehityksen myötä on palveluja järjestetty tarpeen mukaisesti väliaikaisissakin tiloissa. Palvelutarpeen kehityksen myötä varhaiskasvatuspalvelut joutui hakemaan lisämäärärahaa henkilöstökuluihin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuosi 2025 tulee olemaan varhaiskasvatuspalveluissa kiireinen. Vuoden aikana Keltaviirin ja Tervanpolttan päiväkodit lakkautuvat. Piispanmäelle valmistuu uusi päiväkoti-koulu ja toiminta alkaa uuden toimikauden alussa 2025. Elokuussa aloittaa myös uusi palvelusetelyksikkö Kirkonmäellä. Varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelmaa toteutetaan suunnitelmien mukaisesti, samanaikaisesti huomioiden syntyvyys ja mahdollinen kaupungin muu kehitys.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Rekrytoidaan aktiivisesti ja rekrytoinneissa pyritään hyödyntämään henkilöstöpalveluiden ja markkinointitiimin palveluita. Kehitetään yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa.	Pätevän henkilöstön saaminen vakituisiin toimiin ja virkoihin	Varhaiskasvatuspalvelut on rekrytoinut varhaiskasvatuksen opettajia ja erityisopettajia sekä johtajia. Opettajien toimiin oli hakijoita 28, erityisopettajien virkoihin 11 ja johtajan virkoihin 8. Näistä hakijoista pystyttiin valitsemaan kelpoiset hakijat opettajien ja johtajien tehtäviin. Kaikkiin erityisopettajien virkoihin ei saatu valittua kelpoista työntekijää ja näin ollen virat jouduttiin täyttämään määräaikaikaisilla työntekijöillä, joilla ei ole kelpoisuutta. Paikallisten oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä on jatkettu.	Toteutunut ■
Kilpailukyyn varmistaminen	Laadukkaan varhaiskasvatuksen ylläpitäminen ja kehittäminen.	Asiakastytyväisyysskyselyiden tulokset	92% huoltajista on antanut varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle arvosanan 8 tai enemmän. Keskeisimmät toimintaan liittyvät kysymykset ovat saaneet arvosanaksi vähintään 4/5 sekä esiopetuksessa että varhaiskasvatuksessa.	Toteutunut ■
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Osallistutaan ja omalta osalta vaikutetaan investointeihin (Piispanmäen ja Halkokarin hankkeet, Kiviniityn päiväkoti sekä Tarharannan palvelusetelipäiväkoti)	Investointien valmistumien	Piispanmäen ja Halkokarin hankkeet etenevät aikataulun mukaisesti. Kiviniityn päiväkodin hanke on aloitettu huonetilaohjelmalla. Varhaiskasvatuksen uudeksi palveluntuottajaksi on valittu Norlandia	Toteutunut ■

			Päiväkodit Oy ja se jatkaa yhdessä Hoivatilat Oy:n kanssa Tarharannan hankkeessa. Tilojen pitäisi valmistua aikataulunmukaisesti ja toiminnan on tarkoitus alkaa 1.8.2025 alkaen.	
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Lasten ja huoltajien osallisuutta edistävä toiminta.	Palautteen säännöllinen kerääminen asiakastytytyväisyyskyselyillä.	Palautetta on kerätty lapsilta ja huoltajilta helmikuussa 2024. Tulosten keskiarvot ovat hyvällä tasolla. Tulokset on jaettu yksiköihin ja niitä hyödynnetään palvelun kehittämisessä.	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Turvallisen kasvuyhteisön edistäminen varhaiskasvatuksessa erityisenä painopistealueena varhaiserityiskasvatus mm. lisätään varhaiserityiskasvatuksen henkilöstöä.	Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, mitataan varhaiskasvatuspalveluiden asiakastytytyväisyyskyselyillä.	Vuoden 2024 tulokset ovat hyvällä tasolla.	Toteutunut
	Kulttuurikasvatuksen vakiinnuttaminen ja vahvistaminen yhdessä kulttuuripalveluiden sekä toimijaverkoston kanssa.	Kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaisen toiminnan toteutuminen varhaiskasvatuspalveluissa.	Kulttuurikasvatusta on toteutettu yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa. Yhteistyöverkostoja on luotu paikallisiin kulttuuritoimijoihin ja yksiköille on tarjottu kulttuurikasvatustoittoa.	Toteutunut
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lapsiystävällinen kunta toimintasuunnitelma toteuttaminen. Yksiköt tekevät kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelman osana vuosittaista toimintasuunnitelmaa.	Huomiointi toimintasuunnitelmissa.	Yksiköt päättivät toimintasuunnitelmakauden 2023-2024 ja ovat laatineet uudet toiminta- ja kehittämissuunnitelman tavoitteet kaudelle 2024-2025. Toimintasuunnitelmaan kuvataan LYK-työn toteuttamisen suunnitelma, erityisesti kiusaamisen ehkäisyn ja siihen puuttumisen osalta.	Toteutunut
Rohkeasti omanlaista perhepolitiikkaa, Kokkola-lisä perhepolitiikan keskiössä	Tarjotaan laadukasta varhaiskasvatusta ja tuetaan alle 3-vuotiaiden lasten huoltajia lasten kotihoidossa.	Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä, kotihoidon tuen ja Kokkola-lisän saajien määrä	Alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen tarve on pysynyt viime vuoden lisääntyneellä tasolla. Ensimmäisen kahden kuukauden aikana Kokkola-lisän saajien määrä on hiukan vähentynyt viime vuoden tasosta. Maaliskuun alusta Kokkola-lisä muutui maksettavaksi alle 1v. 6kk lapsista. Tuen muutoksella ei ole ollut suurempaa vaikutusta varhaiskasvatuksen tarpeeseen, kun huomioidaan syntyvyyden	Toteutunut

			pienentyminen. Kokkola-lisän ja alle 3-vuotiaiden lasten määrän kehitystä seurataan kuukausittain.	
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Kehitetään ja tiivistetään monialaisen yhteistyön käytänteitä lasten arjen palveluissa Lapset Puheeksi -mallin mukaisesti. Koulutetaan omaa henkilöstöä.	Lapset Puheeksi -koulutusten määrä. Asiakastytyväisyyskyselyiden arviot.	Vuonna 2024 2 kpl Lapset Puheeksi -koulutusta. Lapset Puheeksi-menetelmä hyödynnetään perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä, sekä päiväkotien ja hyvinvointialueen yhteisenä menetelmänä perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Asiakastytyväisyyskyselyssä huoltajien arviot palvelusta ovat hyvällä tasolla.	Toteutunut ■
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lapsivaikutusten arviointien tekeminen (LAVA). Lapsia osallistetaan uusien rakennushankkeiden suunnittelu- vaiheessa.	Valmistuneet lapsivaikutusten arvioinnit	Halkokarin uuden päiväkotikoulun ja Kiviniityn vuoropäiväkodin osalta on tehty lapsivaikutusten arvioinnit.	Toteutunut ■
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvion seuranta. Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehyksessä pysymisen	Talousarvion pitävyys	Talousarvion toimintakateen toteutuma on 100,0 %. Valtuusto myönsi varhaiskasvatuksen toimintakulujen ylitykseen lisämäärärahan.	Ei toteutunut ☐
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Tuemme henkilöstön ammattiosaamisen ylläpitoa myöntämällä harkinnanvaraisia korvauksia täydennyskoulutukseen. Mahdollistamme lisäkoulutautumisen osin työajalla aloilla, joissa on suuri tarve.	Täydennyskoulutustarjonta	2024 järjestetty sisäistä koulutusta säännöllisesti, ja mahdollistettu hakeutuminen ammattitaitoa kehittävään ulkoiseen koulutukseen. Henkilöstölle on tehty koulutus päätöksiä siten, että heidän olisi mahdollista hakeutua lisäkoulutukseen aloille, joista on varhaiskasvatuksessa pulaa (päätös tutkintokoulutuksen hyväksymisestä 14 henkilöä).	Toteutunut ■
Monimuotoisuuden johtaminen	Yksikötason johtamista kehitetään ja tuetaan lisäämällä ammattiosaamista tukevaa täydennyskoulutusta sekä mahdollisuutta osallistua vertaismentorointiin.	Koulutus- ja mentorointiryhmien tarjonta, asiakastytyväisyyskyselyn tulokset.	Yksiköiden johdolle järjestetty monimuotoisuuden johtamiskoulutusta ja ammattitaitoa ylläpitävää koulutusta sekä vertaismentorointia vuonna 2024. Näihin koulutuksiin osallistui 36 henkilöä. Asiakastytyväisyyden tulokset ovat hyvällä tasolla (ka. 8/10).	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä	Työkuorituksen tasaiseen jakaantumiseen tähtäävä työnjako kaikissa varhaiskasvatuspalveluiden tiimeissä	Työtyytyväisyyskyselyjen tulokset. Asiakkaiden palveluarvioinnit kuntalaiskyselyissä.	Kehityskeskusteluja on pidetty ja pidetään yksiköiden suunnitelmien mukaisesti. Työhyvinvointikyselyn tuloksista yksiköt	Toteutunut ■

heijastuvat myös asiakaspalveluun.	sekä työhyvinvoinnin seuranta		ovat pitäneet hyvinvointityöpajan, jossa on tehty työntekijöiden kanssa yhdessä työpaikan työhyvinvointisuunnitelma, vastauksien pohjalta. Työhyvinvointipajat on pidetty 31.5.2024 mennessä. Asiakkaiden palveluarvioinnit kyselyssä ollut hyvällä tasolla (ka. 8, asteikolla 1-10.)	
------------------------------------	-------------------------------	--	---	--

Tilastot

Tilastotietoja (vuoden viimeisen päivän mukaan)	2020	2021	2022	2023	2024
Päiväkotien varhaiskasvatussopimukset	2063	2061	2069	2219	2195
Perhepäivähoidon varhaiskasvatussopimukset	153	147	102	98	91
Varhaiskasvatussopimukset yhteensä	2216	2208	2171	2317	2286
Yksityinen palvelutuotanto / palveluseteli	143	152	153	159	153
Esiopetus (ostopalvelu)	10	11	12	14	8* * joista 4:llä eo+vaka
Kotihoidon tuki / lapsi / kk (keskiarvo)	928	773	698	630	546
Kuntalisä / lapsia (keskiarvo)	465	429	396	366	157* * ka.1.3.-31.12.2024
6-vuot. esiopetusikäiset	615	588	657	578	543
Lapsia vakan/esiopet. piirissä	2543	2478	2503	2595	2454

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	169 000 €	154 860 €	91,6 %	-1,4 %	157 097 €	157 097 €
Maksutuotot	1 807 900 €	1 797 481 €	99,4 %	-6,4 %	1 919 745 €	1 919 745 €
Tuet ja avustukset	16 900 €	127 488 €	754,4 %	-61,8 %	333 447 €	333 447 €
Muut toimintatuotot	23 500 €	9 863 €	42,0 %	-7,4 %	10 652 €	10 652 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	2 017 300 €	2 089 692 €	103,6 %	-13,7 %	2 420 940 €	2 420 940 €
Henkilöstökulut	-25 648 080 €	-26 126 636 €	101,9 %	1,6 %	-25 709 280 €	-25 709 280 €
Palvelujen ostot	-6 016 091 €	-6 265 735 €	104,1 %	11,5 %	-5 621 635 €	-5 621 635 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-437 475 €	-249 029 €	56,9 %	-3,7 %	-258 474 €	-258 474 €
Avustukset	-3 312 000 €	-2 832 621 €	85,5 %	-17,3 %	-3 423 818 €	-3 423 818 €
Muut toimintakulut	-6 220 540 €	-6 248 004 €	100,4 %	7,9 %	-5 789 579 €	-5 789 579 €
TOIMINTAKULUT	-41 634 185 €	-41 722 025 €	100,2 %	2,3 %	-40 802 787 €	-40 802 787 €
TOIMINTAKATE	-39 616 885 €	-39 632 333 €	100,0 %	3,3 %	-38 381 847 €	-38 381 847 €

2.2.1.16 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Perusopetus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuosi 2024 on perusopetuksen toimintojen osalta toteutunut odotusten mukaisella tavalla. Donnerska/KSG investointi tuli päätöksen ja koulurakennus otettiin käyttöön aikataulun mukaisesti lukuvuoden 2024-2025 alkaessa. Halkokarin koulun suunnitteluprosessin muutosta valmisteltiin loppuvuodesta 2024 ja päätöksen teko siirtyi vuodelle 2025. Talousarvioon varatut määrärahat eivät riittäneet kattamaan perusopetuksen tarpeita.

Tuen tarpeen kasvu, valmistavan opetuksen tarpeen lisääntyminen ja valtakunnalliset palkkaratkaisut lisäsivät taloudellisia haasteita. Perusopetuksen talousarviomuutoksesta päätettiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2024. Päätöksen myötä lisättiin perusopetuksen henkilöstökuluihin 1 100 000 euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Oppilasmäärät säilyivät vuonna 2024 vielä korkealla tasolla. Loppuvuodesta tehtiin oppilasennusteita tuleville vuosille ja varautuminen lähivuosien aleneviin oppilasmääriin aloitettiin.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Kehitetään rekrytointiprosesseja perusopetuksessa kelpoisen opetushenkilöstön saamiseksi	Kelpoisten opettajien osuus perusopetuksen opettajista	Lukuvuonna 2024-25 perusopetuksen vakinaisista, määräaikaisista ja pitkäaikaisista sijaisista kelpoisten opettajien osuus on 91,61%. Kelpoisuus on ehto vakinaistamiselle.	Toteutunut
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Kehitetään yrittäjyyskasvatuksen oppimisympäristö ja polku esiopetuksesta lukioon yhteistyössä KOSEKin ja muiden koulutusalan toimijoiden kanssa	Hankesuunnitelman valmistuminen ja saadun rahoituksen määrä	Yrittäjyyskasvatukselle elinvoimaa -hanketta on toteutettu yhteistyössä Kosekin kanssa. Uusia rahoituksia yrittäjyyskasvatukseen ei ole saatu.	Toteutunut
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Esiselvityksen valmistuminen kansainvälisen luokan järjestämisen mahdollisuudesta	Esiselvityksen valmistuminen	Esiselvityksen valmistelua ei ole vielä aloitettu.	Ei aloitettu ☐
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaileimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Koulujen monipuolinen osallistuminen erilaisiin tapahtumiin esim. kulttuuripolkutoiminta, Villa Elban ja Rokkikoulun kummiluokkatoiminta, liikuntatapahtumat	Taitojen polkuun osallistuneiden koulujen määrä sekä Villa Elban ja Rokkikoulun kummiluokkien määrät. Liikuntayhdistysten henkilöiden järjestämien tapahtumien määrä	Vuoden 2024 aikana Taitojen polun ja Kulttuuritösten työpajoihin on osallistunut 88 ryhmää ja yhteensä noin 1500 oppilasta. Taidetestaajiin on osallistunut vuoden 2024 aikana yhteensä noin 1200 oppilasta. Rokkikoulun kummiluokkatoimintaan on osallistunut 28 luokkaa ja luontokoulutoimintaan 22 luokkaa. Koulujen yhteisiä liikuntatapahtumia on järjestetty vuoden 2024 aikana yhteensä 11 kpl.	Toteutunut

Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itseksen

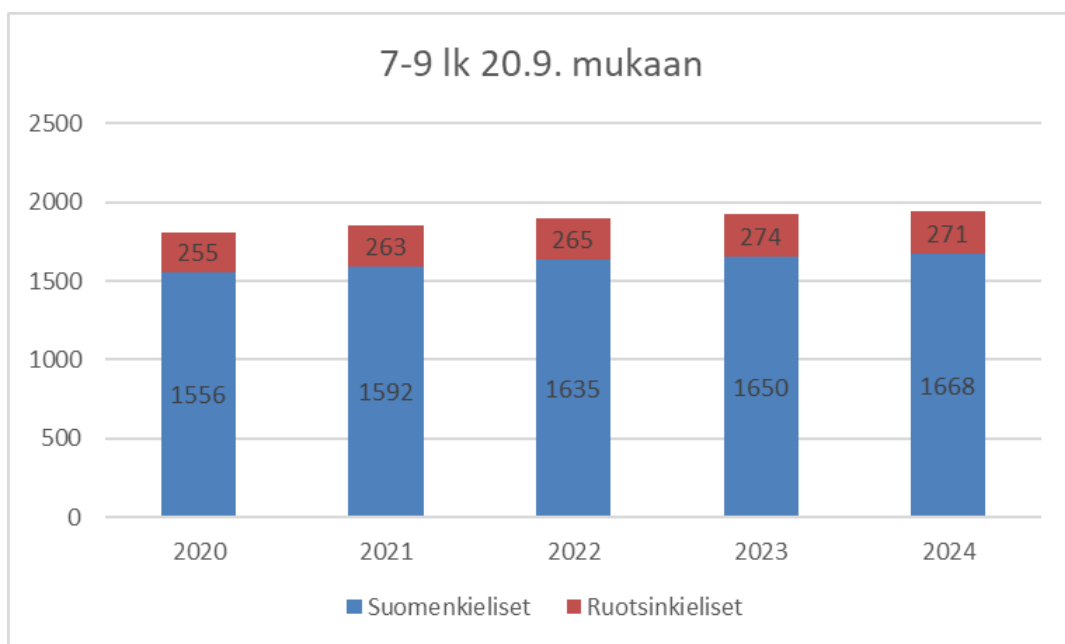
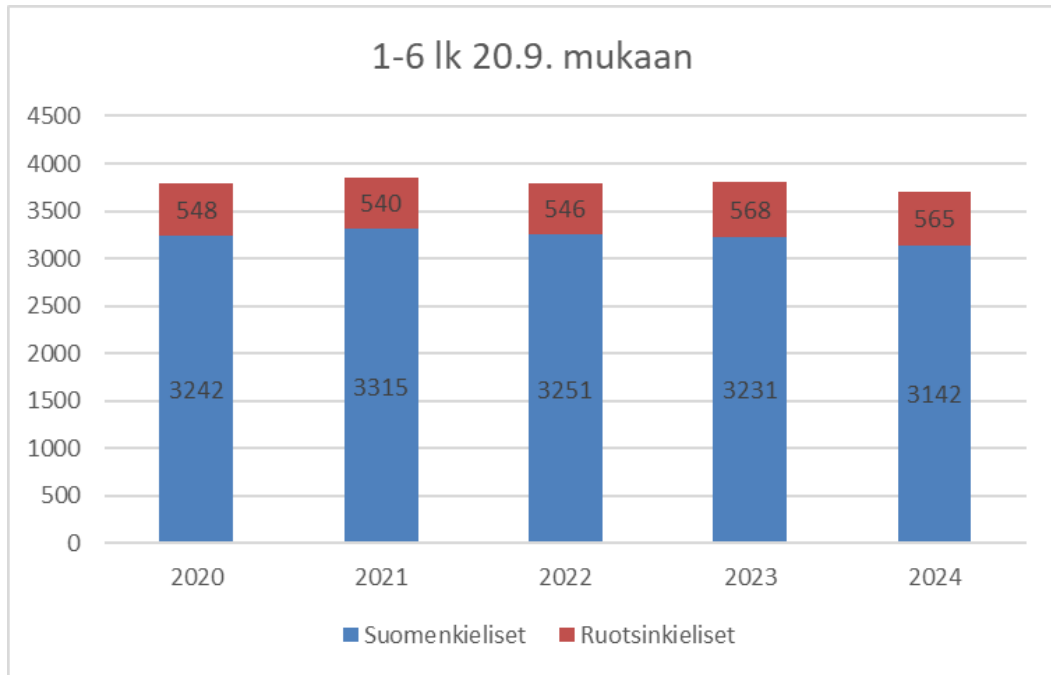
<p>Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki</p>	<p>Koulunkäynnin ja oppimisen tuen lisääminen suhteessa oppilasmäärään ja kelpoisten erityisopettajien osuuden lisääminen</p>	<p>Erityisopetuksen tuntikehyksen määrä</p> <p>Määräaikaisten erityisopettajien osuus kaikista erityisopettajista</p> <p>Koulunkäynninohjaajien tuntiresurssi</p>	<p>Lukuvuonna 2024-2025 erityisopetuksen tuntikehyks on perusopetuksessa 2097 tuntia.</p> <p>Määräaikaista perusopetuksen erityisopettajia kaikista erityisopettajista on lukuvuonna 28% (24/85). Määräaikaisuuden perusteina ovat olleet sijaisuus, hanketoiminta tai kelpoisten erityisopettajien puute.</p> <p>Lukuvuoden 2024-25 koulunkäynninohjaajaresurssin määräksi keväällä 2024 päätettiin 4495 viikkotuntia, minkä lisäksi kehittämispäällikkö valtuutettiin myöntämään lukuvuoden aikana lisäresurssia tarpeen vaatiessa. Syksyn -24 aikana tätä lisäresurssia on myönnetty 301,75 viikkotuntia.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>
<p>Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki</p>	<p>Lapset puheeksi - menetelmäosaajien ja Teacher Classroom Management (TCM) -koulutuksen käyneiden määrän lisääminen</p>	<p>Lapset puheeksi -menetelmäosaajien ja TCM-koulutettujen määrät</p>	<p>Koulutettuja Lapset puheeksi -menetelmäosaajia on 40. TCM-koulutuksiin on osallistunut vuoden 2024 aikana 60 opettajaa, rehtoria sekä ohjaajaa. Yhteensä TCM-koulutettuja on Kokkolassa hieman alle 300.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>
<p>Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen</p>	<p>Uuden Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman valmistelu</p>	<p>Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman hyväksyminen ja Lapsiystävällinen kunta -statuksen säilyttäminen</p>	<p>Uusi Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.3.2024. Lapsiystävällinen kunta -status säilyy Kokkolan kaupungilla.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>
<p>Perheiden hyvinvoinnin tukeminen</p>	<p>Laajennetaan Lapset puheeksi –palvelumallia perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Koulutetaan ensisijaisesti erityisopettajat LP-menetelmän käyttäjiksi</p>	<p>Käytyjen Lapset puheeksi -keskustelujen määrä</p>	<p>Lapset puheeksi -keskusteluja ja -neuvonpitoja on käyty lukuvuoden 2023-2024 aikana kouluilla 59, konsultoivan tiimin toimesta 64, eli yhteensä 123. Meneillään olevan lukuvuoden tiedot saadaan lukuvuosiarviointiin yhteydessä.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>
<p>Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki</p>	<p>Laaditaan iltapäivätoiminnan kehittämisohjelma, jossa tarkastellaan tiloja, henkilöstöresursseja ja laadullisia tekijöitä</p>	<p>Kehittämisohjelman valmistuminen</p>	<p>Iltapäivätoiminnan kehittämisohjelma aloitettiin erityishuollonpäättökseen saaneiden oppilaiden osalta syyslukukaudella 2024. Kohderyhmänä ovat perusopetusikäiset oppilaat, joilla on oikeus vammais- palvelulain mukaiseen lyhytaikaiseen huolenpitoon. Tavoitteena on</p>	<p>Kesken</p> <p>■</p>

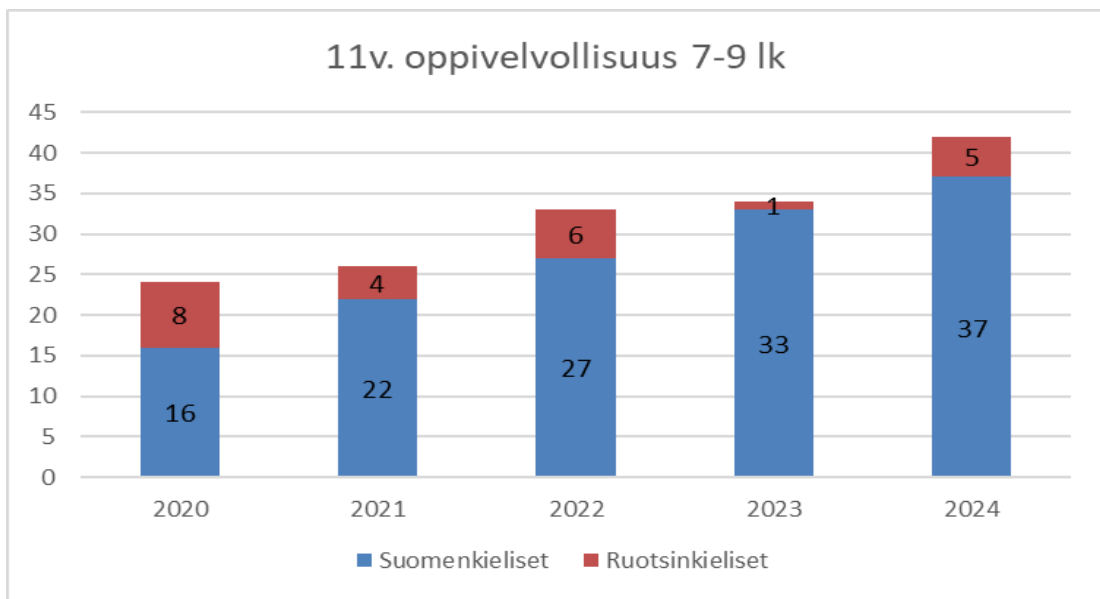
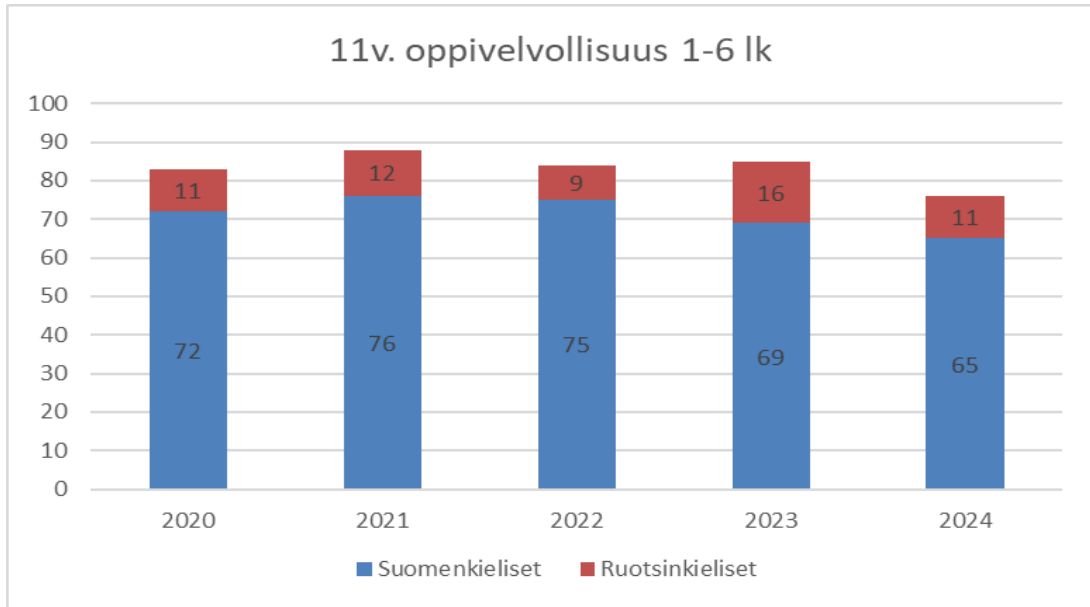
			saada voimaan yhteistyösopimus Soiten kanssa alkuvuodesta 2025. Sopimuksessa hyvinvointialue vastaa kohderyhmään kuuluvien oppilaiden kustannuksista. Kehittämishankkeen yleisopetuksen oppilaita koskevat osuudet valmistuvat vuoden 2025 aikana.	
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Kehittämishankkeet ilmastotietouden ja hiilineutraalisuuden edistämiseksi perusopetuksessa	Saadun ulkopuolisen hankerahoituksen määrä	Kestävän kehityksen hankkeet Keko-kestävä Kokkola ja Gröna stigen päättyivät 31.5.2024. Ulkopuolista rahoitusta on saatu Keko-hankkeelle 76 860€. Kokkola on osatoittajana Gröna stigen yhteistyöhankkeissa. Gröna stigen hankkeen rahoitus on 90 00€ ja se jakaantuu yhteistyökuntien kesken. Hankkeiden loppuraportit on lähetetty.	Toteutunut ☒
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Osallistuminen vuosittaiseen Motivan energiansäästöviikkoon syksyllä	Energiansäästöviikkoon osallistuneiden koulujen osuus	Energiansäästöviikosta informoimista ja osallistumisen edistämistä on tehty kehittäjäopettajaverkoston toimesta. Energiansäästöviikkoon osallistui 9 koulua.	Ei aloitettu ☐
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Lisätään ja kehitetään vertaismentoroinnin muotoja ja kohderyhmiä	Mentorointiryhmiin osallistuvien määrä	Vuoden 2024 aikana mentorointiryhmiä on ollut neljä ja niihin on osallistunut 14 henkilöä.	Toteutunut ☒
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Luodaan mahdollisuuksia tutkintokouluttamiseen tehtäviin, joissa on henkilöstöpulaa (esim. laaja-alaiset erityisopettajat ja erityisluokanopettajat)	Tutkintokoulutuksiin hakeutuneiden määrä	Tutkintokoulutukseen on hakeutunut 4 henkilöä.	Toteutunut ☒
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Monitoimitalojen johtamisjärjestelyjen uudistaminen	Uusien tai uudistettujen johtamisjärjestelyjen määrä	Alkuvuoden 2024 aikana on valmisteltu vuonna 2025 aloitettavien Piispanmäen ja Halkokarin monitoimitalojen johtamisjärjestelmiä. Piispanmäen osalta on rekrytoitu virka-apulaisrehtori. Halkokarin koulun apulaisrehtorijärjestelyt on ratkaistu määräaikaisella ratkaisulla. Pysyvä ratkaisu tehdään Halkokarin kouluinvestointin varmistuttua.	Toteutunut ☒
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus.	Positiivisen johtamisen ja pedagogiikan	Henkilöstön työhyvinvointikyselyn eNPS-mittarin tulos	Syksyllä 2024 tehdyssä työhyvinvointikyselyssä eNPS-arvo oli 34,	Toteutunut ☒

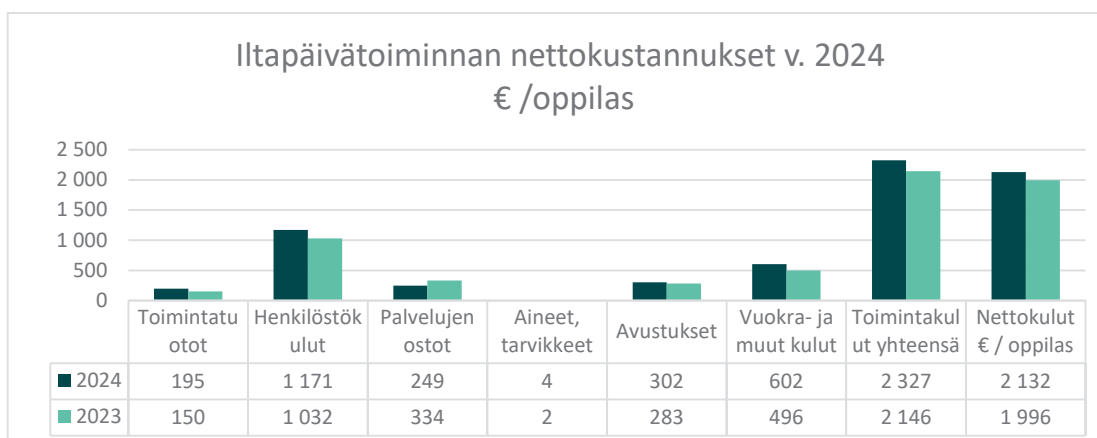
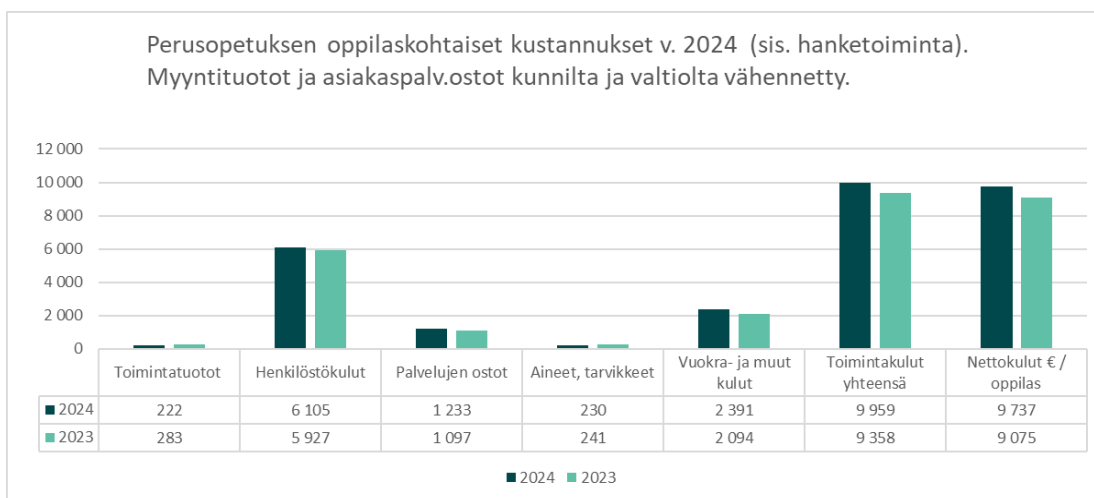
Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	edistäminen perusopetuksessa		edellisenä vuonna 2023 vastaava luku oli 17.	
Monimuotoisuuden johtaminen	Järjestetään monimuotoisuuden johtamiseen liittyviä koulutuksia	Koulutukseen osallistuneiden määrä	Perusopetuksen rehtoreista tai apulaisrehtoreista 17 on osallistunut alkuvuonna 2024 monimuotoisuuden johtamiskoulutukseen.	Toteutunut ■

Oppilasmäärät

Oppilaskohtaiset kustannukset

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	934 907 €	1 077 518 €	115,3 %	9,5 %	983 610 €	983 610 €
Maksutuotot	65 000 €	130 677 €	201,0 %	19,1 %	109 745 €	109 745 €
Tuet ja avustukset	215 100 €	1 090 434 €	506,9 %	-24,3 %	1 441 135 €	1 441 135 €
Muut toimintatuotot	172 010 €	149 339 €	86,8 %	-14,7 %	175 010 €	175 010 €
Valmistus omaan käyttöön	0 €	19 978 €			0 €	0 €
TOIMINTATUOTOT	1 387 017 €	2 467 945 €	177,9 %	-8,9 %	2 709 501 €	2 709 501 €
Henkilöstökulut	-35 438 864 €	-36 027 839 €	101,7 %	2,7 %	-35 065 089 €	-35 065 089 €
Palvelujen ostot	-7 451 102 €	-8 239 594 €	110,6 %	11,1 %	-7 418 772 €	-7 418 772 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 425 230 €	-1 330 722 €	93,4 %	-4,8 %	-1 397 536 €	-1 397 536 €
Avustukset	-203 000 €	-194 217 €	95,7 %	0,4 %	-193 353 €	-193 353 €
Muut toimintakulut	-14 231 921 €	-14 198 049 €	99,8 %	13,8 %	-12 476 458 €	-12 476 458 €
TOIMINTAKULUT	-58 750 117 €	-59 990 420 €	102,1 %	6,1 %	-56 551 207 €	-56 551 207 €
TOIMINTAKATE	-57 363 100 €	-57 522 475 €	100,3 %	6,8 %	-53 841 706 €	-53 841 706 €

2.2.1.17 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Lukiokoulutus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuosi 2024 on toteutunut kaupungin lukiokoulutuksen ja sen yksiköiden osalta suunnitellusti. KSG:n investointi tuli päätökseensä ja Kokkolan suomalaisen lukion saneeraus toteutui aikataulun mukaisesti. Kokkolan suomalaisen lukion saneeraustoimien jatkumiselle on varattu määrärahat taloussuunnitelmaan kahdelle seuraavalle vuodelle.

Lukiokoulutukselle varatut määrärahat riittivät kattamaan koulutuksen tarpeet. Syksyllä 2024 käynnistettiin lukioiden yhteinen viestintä- ja markkinointistrategian laadinta yhdessä kaupungin viestinnän ja markkinoinnin kanssa.

Lukiokoulutuksen oppimisen tuen ja erityisopetuksen säädökset uudistuvat. Uudistus edellyttää lukiokoulutuksen osalta opetussuunnitelman päivytystä ja vaadittavan henkilöstöresurssin tarkistusta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Opiskelijamäärät olivat vuonna 2024 korkealla tasolla. Todennäköisesti opiskelijamäärät säilyvät nykyisellä korkealla tasolla myös lähivuosina.

Strategian toimeenpano

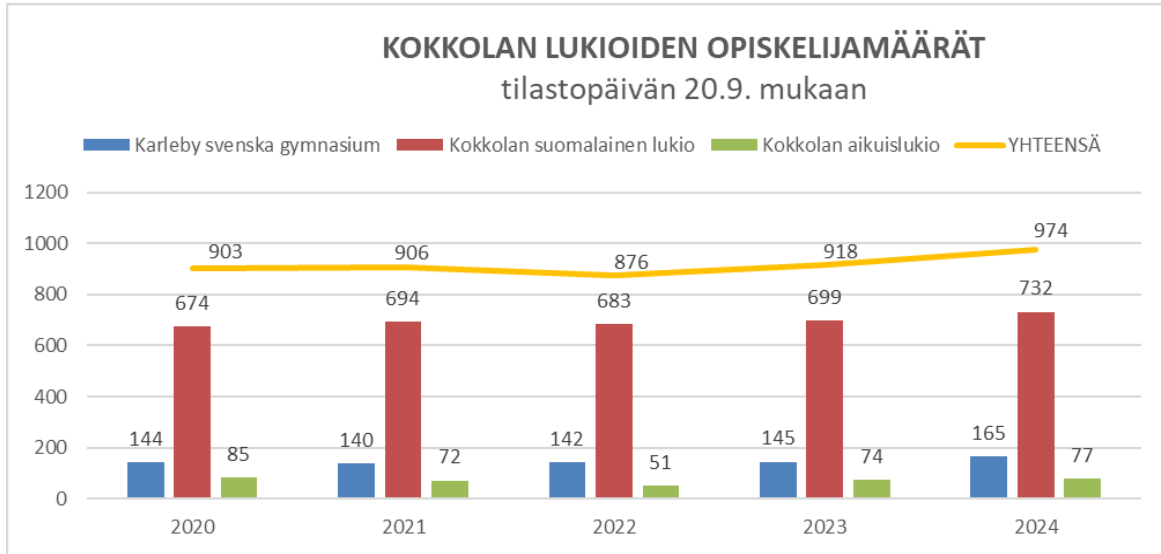
Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Ylläpidetään ja vahvistetaan hyvämaineista toimintakulttuuria rekrytointiprosessien vahvistamiseksi.	Houkuttelevat virka- ja tehtäväjärjestelyt. Rekrytointien kelpoisten hakijoiden määrä.	Lukuvuoden 2024-2025 henkilöstön rekrytoinnit on toteutettu. Rekrytoinnit valmistellaan yhteistyössä sivistyskeskuksen ja henkilöstösuunnittelu-ryhmän kanssa.	Toteutunut ■
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Riittävät opetusresurssit ja muut resurssit. Modernien ja ajanmukaisten opetustilojen tarjoaminen.	Opetusryhmien koko. Toiminnan arvioinnin tulosten seuranta.	Lukioiden vuotuinen opetukseen käytettävä resurssi valmistellaan yhdessä sivistyskeskuksen kanssa. Resurssin suuruus määräytyy opiskelijamääriin perustuvaan opintojaksotarpeeseen. Lukioille on päätetty lukuvuoden valmisteluun perustuvat resurssit, jotka on tarkastettu syksyllä lukuvuoden käynnistyttyä.	Toteutunut ■
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Suositaan laadukkaita lähiruokia ja taataan riittävät resurssit kouluruokailun toteuttamiseen.	Kouluruokakyselyn tulosten seuranta ja tarvittavien toimenpiteiden toteutus.	Tuloksia on seurattu ja toimenpiteitä on toteutettu yhteistyössä ruokapalvelujen kanssa.	Toteutunut ■
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava				
Monipuolinen ja oma-aloitteinen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Lukiolaisten tapahtumajärjestelyt ja niiden näkyvyys.	Tapahtumien määrä ja niiden näkyvyys kaupunkilaisille.	Lukiokoulutuksen lukuvuoden teemana on ollut yhteisöllisyyden lisääminen. Lukiot ovat järjestäneet yhteisöllisyyttä lisääviä teema- ja tapahtumapäiviä. Lukiot ovat yhdessä suunnitelleet	Toteutunut ■

			lisääntyvässä määrin muun muassa yhteisiä tapahtumia, kuten kaikkien lukioiden yhteisenä tapahtumana toteutettava lukuvuoden päätöspicnik.	
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Lukioiden välinen yhteistyö. Yhteistyö paikallisen yrityselämän, kulttuuri- ja liikuntatoimijoiden kanssa.	Yhteisten tapahtumien määrä.	Lukiot ovat tehneet aktiivista ja tiivistä opetussuunnitelmaan liittyvää yhteistyötä muun muassa hanketyönä sekä hallinnollista yhteistyötä rehtoriitiimin toimesta. Yhteisiä tapahtumia on lisätty. Yhteisiä tapahtumia ovat olleet opiskelijakuntien ja opiskelijakuntien hallitusten tapaamiset, pikkujoulut, puistopicnik, jatko-opintopäivät, LUMATEK- tapahtumat, penkkarit ja vanhojen tanssit sekä muun muassa ERASMUS-vieraiden kouluvierailut.	Toteutunut ■
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Vierailut ja tutustuminen paikalliseen kulttuuriympäristöön.	Toteutettujen vierailujen määrä.	Lukiot ovat vierailleet eri oppiaineiden opintojaksojen puitteissa sekä erikseen järjestettyinä vierailuina paikallisiin kulttuurikohteisiin, kuten teatteriin (KUFIN uuden vuoden revyy) ja museoihin. Kokkolan kaupunginteatterin korkeat näyttöshinnat estävät teatterivierailut.	Toteutunut ■
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Tarjotaan laadukasta opetusta ja varmistetaan oppimisympäristön turvallisuus.	Toiminnan arvioinnin palautteen seuranta.	Toteutettujen palautekyselyiden tulokset on käyty lävitse työryhmissä ja opiskelijoiden keskuudessa. Tulosten pohjalta on laadittu suunnitelmat toiminnan kehittämiseksi tuleviksi lukuvuosiksi.	Toteutunut ■
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Kehittäjäopettajien yhteistyön vahvistaminen oppilaitos- ja kaupunkitasolla.	Toiminnan tulosten arviointi.	Lukioiden kehittäjäopettajat ovat osallistuneet osallistavan budjetoinnin valmisteluun sekä rehtoreiden kanssa yhteistyössä sovittuihin tehtäviin.	Toteutunut ■
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtiminen. Riittävät opiskelijan huollon ja tuen resurssit. Yhteisöllisten hyvinvointityöryhmien toiminnan kehittäminen.	Kouluterveyskyselyn tulosten seuranta. Opiskelijoiden poissaolojen määrä. Palveluiden saatavuuden arviointi.	Kouluterveyskyselyn tuloksia on käsitelty opettaja- ja opiskelijakuntien kesken. Tulokset on käsitelty myös yhteisöllisissä hyvinvointityöryhmissä. Tulosten pohjalta on suunniteltu	Toteutunut ■

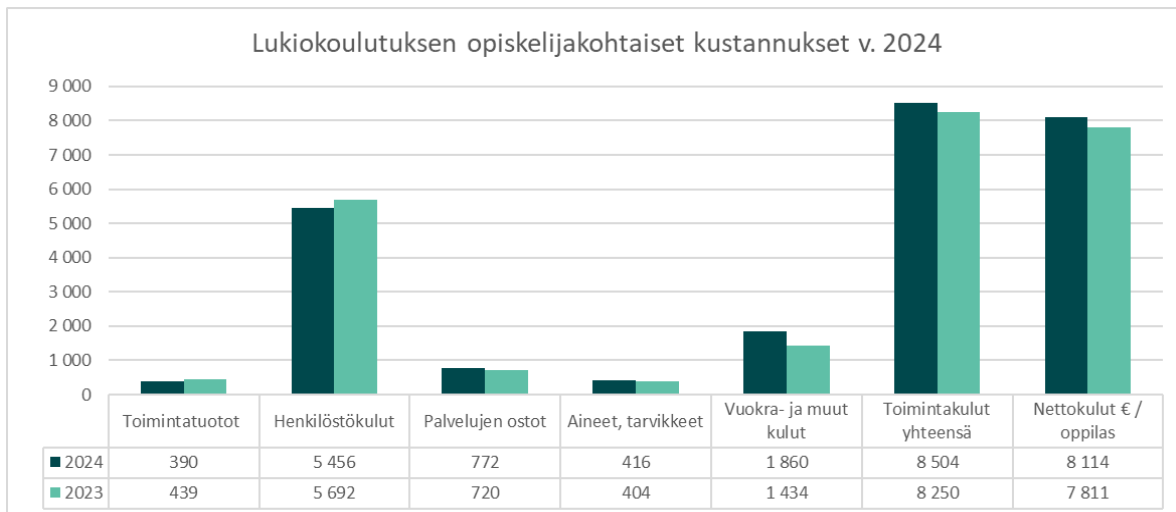
			toteutettavaksi opiskelijoiden hyvinvointia lisääviä toimia.	
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Tuetaan ja rohkaistaan opiskelijoiden osallistamista.	Opiskelijakuntien aktiivisuus.	Lukiot ovat toteuttaneet toimia ja tapahtumia yhdessä ja erikseen siten, että opiskelijoita on aktivoitu osallistumaan ja toimimaan yhdessä. Lukioiden välisiä yhteisiä tapahtumia ovat mm. pikkujoulu, vanhojen tanssit, penkkaripäivän ajelut ja lukuvuoden päättävä puistopicnik Länsipuitossa. Koulut ovat toteuttaneet turvallisemman tilan periaatteiden kaupungin mallin toimet. Opiskelijat osallistuvat yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukeviin tapahtumiin, kuten lasten oikeuksien viikkoon ja yhdenvertaisuustapahtumapäivään.	Toteutunut ■
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Luodaan puitteet kestävä kehityksen elämäntavan toteuttamiseksi. Toistaiseksi puitteet ovat riittämättömät esim. lajitte- telun osalta.	Puitteiden toteuttaminen. Esimerkiksi lajitte- telun mahdollistuminen.	Lukiot järjestävät kestävä kehitystä tukevia teemapäiviä ja tapahtumia tukemaan opetussuunnitelman kestävä kehityksen tavoitteita. KSG:n henkilökunta on osallistunut Gröna Färden-hankkeeseen.	Toteutunut ■
Uudistuvien energia- tuotantomahdollisuuksien edistäminen	Suositaan henkilö- ja opiskelijakunnan energiystävällistä liikumista ja opastetaan asianmukaiseen kierrättämiseen.	Opiskelija- ja henkilöstöpalautteet. Lukiopyörien käyttöaste.	Henkilökunta on hyödyntänyt työnantajan mahdollisuutta hankkia sähköinen työsuohdepolkupyörä. Opiskelijoita kannustetaan ympäristöystävälliseen liikkumiseen muun muassa hyödyntämällä lukiopyöriä.	Toteutunut ■
Ilmatietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Tiedon jakaminen. Teema- ja tapahtumapäiviin osallistuminen. Ohjeistus hävikkiruoan vähentämiseksi.	Teematapahtumien määrä. Hävikkiruoan määrä.	Hävikkiruoan myynti on otettu käyttöön lukiokoulutuksessa. Lukiot käyttävät tarjottimia vain keittoruoan yhteydessä. Hävikkiruoan myyntiä heikentää epäkäytännöllinen maksujärjestelmä.	Ei toteutunut ☐
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuotettava konsernirakenne	Resurssien taloudellinen käyttö ja budjetissa pysyminen.	Budjetin rajoissa pysyminen.	Lukiot ovat toimineet myönnetyin budjetin rajoissa.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Edistetään työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tuetaan työssä	Sairauspoissaolojen määrä. Toiminnan arvioinnin tulosten seuranta.	Työyhteisön jäsenten hyvinvointia on seurattu aktiivisesti ja säännöllisesti. Kyselytulosten pohjalta	Toteutunut ■

	jaksamista. Kehitetään työyhteisön toimintakulttuuria.		on suunniteltu toimia työyhteisön hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Henkilökunnan kanssa on käyty kehityskeskustelut. Lukiot ovat järjestäneet TYHY-päivän ja pohtineet työhyvinvointia edistävien toimenpiteiden kehittämistä.	
Monimuotoisuuden johtaminen	Jaetun johtajuuden vahvistaminen. Tiimien ja aineryhmien vastuiden kasvattaminen.	Palautteet ja henkilöstön kanssa säännöllisesti käytävät kehityskeskustelut.	Lukiossa on toiminut aineryhmittäimejä, ryhmänohjaustiimejä ja kansliatiimi. Tiimien vetäjinä ovat toimineet tehtäviin vastuutetut opettajat. Kehityskeskustelut on käyty vuosittain.	Toteutunut ■
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Rohkaistaan kokeilemaan toimintakulttuurin kehittämiseen.	Uusien ehdotettujen ideoiden, käytänteiden ja toimintamallien määrä.	Lukioissa on käyty aktiivista toiminnan kehittämiskeskustelua henkilö- ja opiskelijakunnan toimesta. Lukioiden ilmapiiri on mahdollistanut avoimen keskustelun.	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Vahvistetaan työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tuetaan työssä jaksamista. Kehitetään positiivista työyhteisön toimintakulttuuria.	Palautteet ja henkilöstön kanssa säännöllisesti käytävät kehityskeskustelut.	Työyhteisön hyvinvointia on tuettu muun muassa säännöllisesti käytävien kehityskeskustelujen myötä. Rehtorit ovat olleet tavoitettavissa erilaisten kysymysten ja tarpeiden vuoksi matalalla kynnyksellä.	Toteutunut ■
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Edistetään opiskelijoiden jatko-opintosuunnitelmia ja työelämätietytöitä. Tuetaan opiskelijoiden opinnoissa etenemistä ja tutkintojen valmistumista. Opinto-ohjauksen resurssin lisääminen suositusten mukaiseksi.	Määräajassa valmistuneiden ja opintojensa keskeyttäneiden määrä. Opiskelijamäärä suhteessa ohjauksen resurssiin.	Suomenkielinen lukio-koulutus teki esityksen kolmannen opinto-ohjaajan ja toisen erityisopettajan palkkaamiseksi, joille on suositusten mukainen tarve. Esitykset eivät ole edenneet henkilöstösuunnitelmassa. Lukiot ovat hakeneet aktiivisesti opetushallituksen avustuksia tukemaan opiskelijoiden sekä erityisen tuen että ohjauksen tarpeita.	Kesken □
Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Kehitetään viestijärjestelmä Wilman sähköisiä lomakkeita ja toimintoja.	Käyttöön otettujen uusien lomakkeiden määrä.	Lukiot ovat ottaneet käyttöön uusia sähköisiä lomakkeita Wilma-viestintäjärjestelmään. Toimintoja kehitetään edelleen.	Kesken □

Opiskelijamäärät

Opiskelijakohtaiset kustannukset

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	617 537 €	631 154 €	102,2 %	7,2 %	588 593 €	588 593 €
Maksutuotot	2 000 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Tuet ja avustukset	25 400 €	267 629 €	1053,7 %	-15,3 %	316 014 €	316 014 €
Muut toimintatuotot	9 200 €	42 082 €	457,4 %	63,9 %	25 673 €	25 673 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	654 137 €	940 865 €	143,8 %	1,1 %	930 280 €	930 280 €
Henkilöstökulut	-5 507 418 €	-5 551 155 €	100,8 %	0,4 %	-5 527 961 €	-5 527 961 €
Palvelujen ostot	-711 188 €	-724 147 €	101,8 %	13,1 %	-640 138 €	-640 138 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-457 225 €	-438 900 €	96,0 %	8,3 %	-405 334 €	-405 334 €
Avustukset	-28 000 €	-86 €	0,3 %	-92,3 %	-1 118 €	-1 118 €
Muut toimintakulut	-1 765 274 €	-1 719 883 €	97,4 %	35,4 %	-1 270 066 €	-1 270 066 €
TOIMINTAKULUT	-8 469 105 €	-8 434 170 €	99,6 %	7,5 %	-7 844 617 €	-7 844 617 €
TOIMINTAKATE	-7 814 968 €	-7 493 305 €	95,9 %	8,4 %	-6 914 337 €	-6 914 337 €

2.2.1.18 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Kokkolan seudun opisto

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kokkolan seudun opiston avoin opetustarjonta ja taiteen perusopetus järjestettiin toimintavuoden aikana suunnitelmien mukaisesti. Kurssille hakeutuvien ilmoittautuneiden opiskelijoiden määrä lisääntyi edelleen, vaikka kurssitarjonnan määrä pysyi vakaalla tasolla.

OPH:n myöntämällä opintoseteliavustuksilla sekä opiskelija-avustuksilla opisto pystyi mahdollistamaan tai helpottamaan satojen opiskelijoiden osallistumista. Kulttuurilla kaikille "Kaiku"-kortilla avustettiin kurssille 60 opiskelijaa.

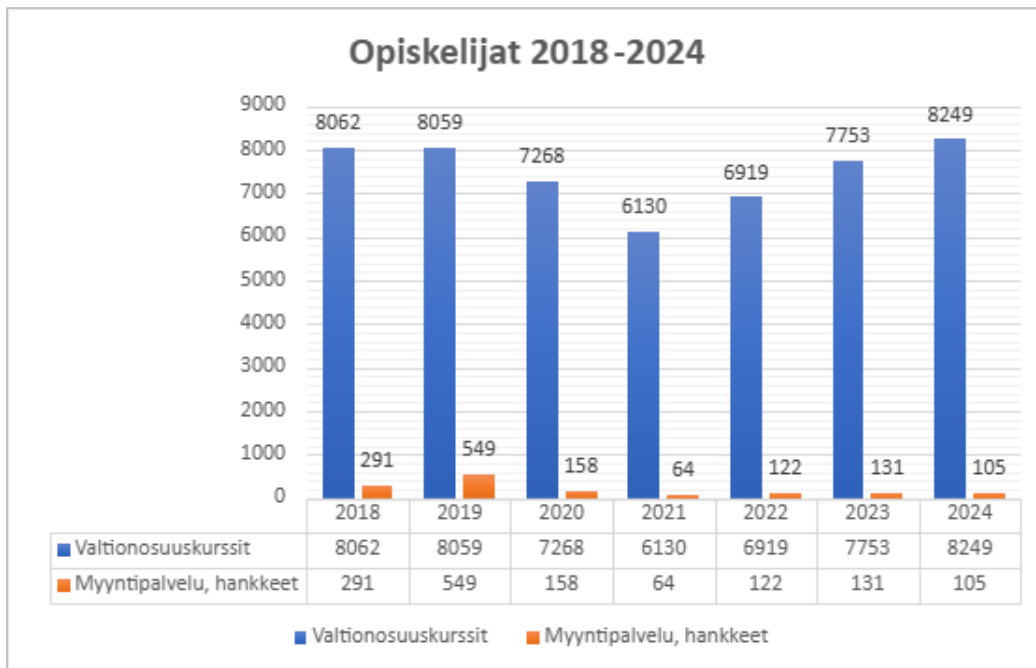
Opisto auttoi kolmannen ja neljännen sektorin toimijoita vuokraamalla tiloja heidän opetus ja tapahtumatarpeisiinsa. Brita Maria Renlundin muistosäätiön avustuksella suunniteltiin ja toteutettiin Taidetalo Renlundin piha-alueelle suunnittelua taidepihaa. Toimintavuoden aikana aloitettiin myös Opetushallituksen avustuksella "Yhdessä oppimisen uudet keinot"-hanke. Hankkeessa valmistellaan kansalaisopistoihin soveltuvaa kestävän kehityksen opettamisen pedagogista-mallia.

Arvio tulevasta kehityksestä

Opiston palveluiden kysyntä on Kokkolassa vilkasta.

Kysyntä on lisääntynyt ja lisääntymässä ulkomaalaistaustaisten henkilöiden suomen kielen opiskelun suhteen. Kaupungin rahoittamien maahan muuttaneiden alkeistason suomenkielenkoulutusten sekä kotoutumiskoulutusten vakauttamiselle on tarvetta.

Kuvat, kaaviot ja grafiikat

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjäystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Opisto vastaa työvoiman osaamistarpeiden muutoksiin yhteistyössä alan verkoston kanssa tarjoamalla tarpeen mukaan täydennyskoulutuksia myyntipalveluna.	Myyntipalvelukoulutusten määrä.	Toteutuneita myyntipalvelukursseja 10 kappaletta (suunniteltu 11kpl). Opiskelijamäärä yhteensä 80 henkilöä.	Toteutunut
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Opisto kehittää osaamisperusteisten kurssien tarjoamiseen liittyvää prosessia. Tarjotaan osaamisperusteisia kursseja, joista saaduilla suoritusmerkinnöillä voidaan tunnustaa esimerkiksi työelämässä tarvittavaa osaamista.	Osaamisperusteisuuden liittyvä prosessin kuvaus valmistuu. Osaamisperusteisten kurssien ja suoritusmerkintöjen määrä. Taiteen perusopetuksen suorituksen vieminen Koskipalveluun.	Osaamisperusteisuuden liittyvän prosessin kuvaus on valmis. Toteutuneita osaamisperusteisia kursseja on päättyneenä 9 kappaletta. Kurssien suorittaneista 48 henkilöä halusi kurssimerkinnän Koski-rekisteriin.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava				
Monipuolinen ja omaileimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Opisto tarjoaa kuntalaisille monipuolisesti erilaisia kursseja ottaen huomioon alueelliset omaileimaisuudet ja tarpeet sekä osallistuu opiston toimintaa tukeviin tapahtumiin alueella että tuottaa niitä.	Asiakaspalautteet ja kurssipalautteet. Tapahtumiin osallistumisten ja opiston omien tapahtumien määrä.	Opisto on kerännyt asiakaspalautteet keväällä 2024 kädentaitojen kurssilaisilta. Palautteen keskeiset tulokset on esitetty opetus- ja kasvatustalokunnassa. Opiston ja kuvataidekoulun toimesta on toteutettu neljä näyttelyä, sekä opiston kevätapahtuman yhteydessä olleet oppilassoitot ja laulut, kuorojen esitykset sekä teatteriryhmän esitys. Yleisöä tapahtumissa sekä näyttelyvieraita on ollut arviolta 2000 henkilöä yhteensä.	Toteutunut
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Opisto kehittää yhteisöllisyyden kannustavaa toimintaympäristöä ja vahvistaa yhteistyötä ja verkostoa opiston toimintaa tukevien kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.	Taidepiha -projektin eteneminen rakennusvaiheeseen. Yhteistyötoimijoiden ja -tapaamisten määrä. Yhteistyön tuloksena syntyneet kehittämisideat ja toiminnot.	Taidepihaprojektin yhteistyötapaamisia toimijaverkostolle (7 toimijaa) on ollut seitsemän kappaletta. Lastentaiteen toimijoiden Loistavaa verkosto on kokoontunut kaksi kertaa. Käsiyökoulu (Taito Keski-Pohjanmaa) ja kuvataidekoulu suunnittelevat yhteistyön tiivistämistä.	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Opisto pitää myös maaseutualueiden monipuolisesta kurssitarjonnasta huolta.	Kurssipalautteet ja asiakaspalautteet.	Kädentaitojen kursseille työkaudella 2023-2024 osallistuneiden opiskelijoiden kurssipalautteet avoitiin. Arvioinnin keskeiset tulokset on esitelty lautakunnassa.	Toteutunut

Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Opisto ylläpitää kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä toimimalla ja hallinnoimalla Opistotaloa ja Taidetalo Renlundia, jotka ovat suojeltuja rakennuksia. Myös opetuksen sisällöissä on huomioitu ko. tavoite.	Kunto- ja terveysturvallisuuskartoitusten tulokset. Tilojen käyttöaste. Taidetalo Renlundin kiviosan kunnostussuunnittelun eteneminen.	Opistotalon ja taidetalon tilat ovat olleet aktiivisessa omassa opetuksessa tapahtumakäytössä. Tilojen vapaina aikoina niitä on lisäksi käyttänyt kahdeksan muuta toimijaa.	Toteutunut ■
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Kuvataidekoulu ja sanataidekoulu tukevat lapsiystävällisen kaupungin tavoitteita tarjoamalla lapsille ja nuorille mahdollisuuksia taiteellisen ilmaisuun ja oman ilmaisun löytämiseen.	Kuvataidekoulun ja sanataidekoulun oppilasmäärät.	Kuvataidekoulun kevätkauden oppilasmäärä on 423 ja sanataidekoulun oppilasmäärä 34.	Toteutunut ■
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Taiteen perusopetuksen opetus on vuorovaikutteista ja osallistavaa. Yhteistyötä tehdään toimintaa tukevien eri tahojen kanssa ja esimerkiksi näyttelytoiminta on aktiivista.	Oppilas- ja huoltajapalautteet. Näyttelyihin, projekteihin ja julkaisuihin osallistuneiden oppilaiden määrä.	-Kuvataidekoulun näyttelyihin osallistuneiden oppilaiden määrä on 410. -170 kuvataidekoululaista on osallistunut valtakunnalliseen "Kansanedustajat kuvataidekoululaisen silmin" hankkeeseen. -Noin 200 kuvataidekoululaista on tehnyt keramiikkalaatan tulevalle Taidepihalle. -Kuusi sanataidekoululaista osallistui Kirjamesuille 13.4. -17 sanataidekoululaista oli mukana järjestämässä sanataidekoulun ja kirjaston yhteistä Loistavaa-tapahtumaa pääkirjastossa 12.11. Tapahtuma oli suunnattu päiväkotijäsenien esikouluikäisille. -Noin 30 sanataidekoululaista on suunnitellut tulevaan Taidepihaan QR-koodien kautta luettavia tarinoita sekä tekstejä siellä olevan työskentelypöydän reunaan.	Toteutunut ■
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Kehitetään opiston digitaalista toimintaa ja verkkoavusteista opetusta huomioiden kestävän kehityksen periaatteita, muun muassa materiaalien käytön suhteen.	Opiston itsearviointijärjestelmän kehittämistulokset.	Opiston itsearviointisuunnitelmassa on kiinnitetty huomiota opiston siirtymiseen paperittomuuteen ja tarvittavan uuden esitystekniikan hankintaan.	Toteutunut ■

Kestävän kehityksen ja ilmasto vaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Huolehditaan opiston tiloista kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.	Taidetalo Renlundin kivi puolen kunnostuksen suunnitelman eteneminen kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.	Taidetalo Renlundin kivi puolen ikkunoiden korjaaminen on aloitettu kestävän kehityksen periaatteiden mukaan vahoja ikkunapuitteita kunnostamalla.	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Opiston talousarvion aktiivinen seuraaminen ja talousarviossa pysyminen.	Osavuositarkastukset	Talousarvio toteutui tasolla 95%. Tulot toteutuivat tasolla 102%, ja menot 96%	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Selvitetään mahdollisuuksia esteettömyyden kehittämiseen kuvataidekoulun opetustiloissa.	Selvityksen valmistuminen	Selvityksen tekemistä ei olla aloitettu, koska tilojen esteettömyyttä parantaviin toimiin ei ole varattu määrärahaa.	Ei aloitettu ☐
Monimuotoisuuden johtaminen	Kehitetään avointa vuoro vaikutusta ja työyhteisön moninaisuutta voimavaraksi ja vahvuudeksi. Tehtävänkuvia organisoidaan tarvittaessa uudelleen opiston toiminta ja tavoitteet huomioiden, henkilöstösuunnitelma huomioon ottaen.	Työhyvinvointikyselyn tulokset.	Työhyvinvointikyselyn tulosten läpikäynnin yhteydessä päätettiin toteuttaa henkilöstölle myös kohdennettu "vastuullinen työkäyttäytyminen" kysely. Tulokset on käsitelty työyhteisössä touku kuulla henkilöstöyksikön avustuksella ja suunniteltuja toimenpiteitä on aloitettu syylukukaudella.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Kannustetaan henkilöstöä seuraamaan alan kehitystä ja osallistumaan alan koulutuksiin sekä kehittämään opiston toimintaa ja omaa työtään.	Koulutuksiin ja alan tapahtumiin osallistumisten määrä.	Opiston henkilöstöä on osallistunut suomenkielisiin ja ruotsinkielisiin kassalaisopistotoiminnan kehittämisen seminaareihin sekä kuvataidekoulujen liiton järjestämiin koulutuksiin. Osallistumisia on yhteensä kymmenen kappaletta.	Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Kehitetään avointa vuoro vaikutusta henkilöstön kesken. Opitaan tunnistamaan palvelupolun solmukohtia ja kehitetään asiakaspalvelua asiakaslähtöisesti sujuvammaksi.	Työhyvinvointikyselyn tulokset. Asiakaspalautteet.	Opisto on työhyvinvointikyselyn palautekeskustelun yhteydessä päättänyt toteuttaa myös vastuullinen työkäyttäytyminen kyselyn. Vastuullisen työkäyttäytymisen kyselyn tulokset käsiteltiin työyhteisössä työsuojelupäällikön ja henkilöstöyksikön tuella syyskauden alussa. Kädentaitojen opiskelijoilta 2023-2024 kerättiin asiakaspalautte, jonka keskeiset tulokset käsiteltiin myös lautakunnassa.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Opisto tukee tuntiopettajien osallisuutta opiston kehittämiseen.	Tuntiopettajatilaisuuksien määrä.	Kevätkauden aikana 4 kielten tuntiopettajaa on osallistunut	Toteutunut

			<p>osaamisperusteista opetusta kehittävään tapamiseen. Syyskauden alussa 9 tuntiopettajaa osallistui opiston henkilöstön kanssa osaamisperusteisuuden arvioinnin suunnitteluun. Lisäksi opisto on tukenut kahden tuntiopettajan koulutusmatkaa oman opetusalan kehittämissäpähtymiin.</p> <p>Kuvataidekoulun opettajille järjestettiin koulutus ja laadittiin pelisäännöt kestävästä materiaalien käytöstä kuvataideopetuksessa.</p>	
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Opisto tarjoaa matalan kynnyksen periaatteella monipuolisesti erilaisia kursseja sekä mahdollisuuksien mukaan myyntipalvelukoulutuksena tilaajan tarpeiden mukaista koulutusta.	Opiskelijapalautteet. Myyntipalvelukoulutusten määrä.	Toteutuneita myyntipalvelukursseja oli kymmenen kappaletta. Opiskelijapalautteet kerättiin kädentaitojen kursseille osallistuneilta.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	7 000 €	4 998 €	71,4 %	152,0 %	1 983 €	1 983 €
Maksutuotot	366 100 €	348 529 €	95,2 %	4,1 %	334 692 €	334 692 €
Tuet ja avustukset	0 €	16 444 €		86,1 %	8 835 €	8 835 €
Muut toimintatuotot	50 400 €	62 651 €	124,3 %	-6,6 %	67 043 €	67 043 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	423 500 €	432 623 €	102,2 %	4,9 %	412 553 €	412 553 €
Henkilöstökulut	-1 466 477 €	-1 435 387 €	97,9 %	5,4 %	-1 362 462 €	-1 362 462 €
Palvelujen ostot	-130 315 €	-115 581 €	88,7 %	4,7 %	-110 434 €	-110 434 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 600 €	-27 633 €	79,9 %	1,2 %	-27 305 €	-27 305 €
Avustukset	-1 000 €	-100 €	10,0 %		0 €	0 €
Muut toimintakulut	-629 069 €	-591 641 €	94,1 %	2,2 %	-579 063 €	-579 063 €
TOIMINTAKULUT	-2 261 461 €	-2 170 342 €	96,0 %	4,4 %	-2 079 264 €	-2 079 264 €
TOIMINTAKATE	-1 837 961 €	-1 737 720 €	94,5 %	4,3 %	-1 666 712 €	-1 666 712 €

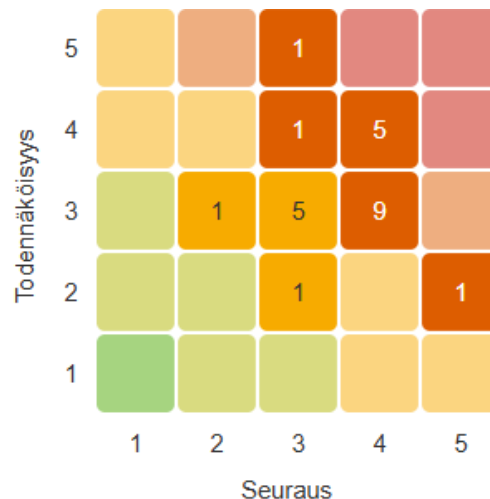
2.2.1.19 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Yleiset tavoitteet

Talous

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	1 166 700 €	1 128 095 €	96,7 %	0,8 %	1 119 550 €	1 119 550 €
Maksutuotot	119 900 €	116 386 €	97,1 %	29,0 %	90 230 €	90 230 €
Tuet ja avustukset	244 000 €	231 100 €	94,7 %	-29,8 %	329 252 €	329 252 €
Muut toimintatuotot	1 036 470 €	1 182 200 €	114,1 %	12,8 %	1 048 231 €	1 048 231 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	2 567 070 €	2 657 782 €	103,5 %	2,7 %	2 587 262 €	2 587 262 €
Henkilöstökulut	-5 377 233 €	-5 111 992 €	95,1 %	-0,9 %	-5 159 023 €	-5 159 023 €
Palvelujen ostot	-3 184 590 €	-3 128 930 €	98,3 %	5,9 %	-2 953 492 €	-2 953 492 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-598 410 €	-532 775 €	89,0 %	-7,3 %	-574 717 €	-574 717 €
Avustukset	-3 423 550 €	-3 479 039 €	101,6 %	3,9 %	-3 347 429 €	-3 347 429 €
Muut toimintakulut	-5 795 696 €	-5 664 805 €	97,7 %	13,1 %	-5 007 170 €	-5 007 170 €
TOIMINTAKULUT	-18 379 478 €	-17 917 540 €	97,5 %	5,1 %	-17 041 831 €	-17 041 831 €
TOIMINTAKATE	-15 812 408 €	-15 259 758 €	96,5 %	5,6 %	-14 454 569 €	-14 454 569 €

Riskienhallinta

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten vastualueiden merkittävimmät riskit liittyvät kansallisen tason talous- ja painopisteratkaisuihin, rahoitukseen, resurssien riittävyyteen, avainhenkilöiden poissaoloihin sekä toimitiloihin. Tunnistettuja riskejä pyritään hallitsemaan muun muassa rahoituspohjaa muuttamalla, talouden sopeuttamiskeinoilla sekä sijaistamisratkaisuilla.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan strategiset riskit painottuvat kulttuuri- ja taidepalveluihin liittyviin kansallisen tason linjauksiin, toimintaympäristön muutoksiin esimerkiksi digitalisaation seurauksena sekä palveluiden käyttäjien tottumuksiin. Operatiiviset riskit liittyvät pääasiassa henkilöstön saatavuuteen ja resurssien riittävyyteen. Taloudelliseksi riskeiksi on tunnistettu rahoituksen epävarmuus niin kulttuuri-, museo-, nuoriso-, liikunta- kuin kirjastopalveluidenkin osalta. Vahinkoriskejä ovat muun muassa esine- ja taidekokoelmiin kohdistuvat vahingot sekä kiinteistöjen ja liikuntapaikkojen kunnan heikkeneminen tai vahingoittuminen.

2.2.1.20 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Yhteiset menot ja Kieppi

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Syksyllä 2024 aikana toteutettiin organisaatiouudistus, jossa aiempi sivistystoimen toimiala jaettiin kahtia opetus- ja kasvatustoimeksi sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimeksi voimassa olevan lautakuntajaon mukaisesti. Samassa yhteydessä myös Kieppi siirtyi museopalvelujen vastualueen yksiköksi. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä Kiepin tiedot esitetään kuitenkin vielä Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan yhteisten menojen ja Kiepin vastuualueella vuoden 2024 talousarvion rakenteen mukaisesti.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kiepin näyttelyt ja tapahtumat saavutettavissa laajennetuilla aukioloajoilla	Avoinnaolopäivien ja tapahtumien määrät	Kieppi avoinna läpi vuoden, 300 pv. Näyttelyt valmiit ulkomaisia eläimiä ja isoa dioraamaa lukuun ottamatta. Perhosista esillä kiittäjät ja kehrääjät.	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Opastusten, työpajojen ja verkkonäyttelyiden tarjoaminen lasten ja nuorten kasvun ja oppimisen tueksi	Kävijämäärät, kokonaisuusmäärä	Kävijämäärä 15 272 (uusi kävijäennätys). Opastukset 76 kpl / 1365 hlö. Työpajat 73 kpl / 1127 hlö. Muiden yleisötapahtumien määrä 11. Verkkonäyttelyt 1. Aineistotietopyynnöt 39 kpl. Mikrojen luettelointi ja perhosten valokuvaus valmis.	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Talousarvion toimintakatteen toteutuma ja seuranta	Toimintakatteen toteutuma ja kehitys talousarviovuoden aikana koko lautakunnan osalta.	Henkilökunta 2,5. Toimintakatteen toteutuma on 98,5 % Kiepin osalta. Koko vastualueen toimintakatteen toteutuma on 112,1%.	Kesken
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Kieppi tarjoaa kuntouttavan työtoiminnan, työharjoittelun sekä nuorten kesätyön paikkoja	Toteutuneiden jaksojen määrä	Kiepissä työtoiminnassa yksi henkilö tammi-joulukuun ja lisäksi tet-harjoittelijat 2x1vk ja kesätyöntekijät 3x3vk.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	0 €	0 €		-100,0 %	323 €	323 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	500 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Muut toimintatuotot	0 €	534 €		311,1 %	130 €	130 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	500 €	534 €	106,9 %	18,0 %	453 €	453 €
Henkilöstökulut	-202 186 €	-226 950 €	112,2 %	21,4 %	-186 898 €	-186 898 €
Palvelujen ostot	-13 706 €	-35 846 €	261,5 %	78,0 %	-20 144 €	-20 144 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 000 €	-8 027 €	73,0 %	20,0 %	-6 691 €	-6 691 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-109 097 €	-105 758 €	96,9 %	0,4 %	-105 331 €	-105 331 €
TOIMINTAKULUT	-335 989 €	-376 581 €	112,1 %	18,0 %	-319 064 €	-319 064 €
TOIMINTAKATE	-335 489 €	-376 046 €	112,1 %	18,0 %	-318 611 €	-318 611 €

2.2.1.21 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kulttuuripalvelut

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuonna 2024 kulttuurin tapahtuma- ja järjestötoiminta vilkastui koronavuosien jälkeen, mikä näkyi järjestettyjen tapahtumien ja niiden yleisömäärissä. Tämän seurauksena vuoden kohde- ja vuokra-avustusmääräraha loppui jo lokakuun 2024 aikana.

Keskeisin muutos kulttuuripalvelujen vastualueen toiminnassa vuonna 2024 oli Musiikkikeskus Snellmanin laajennus- ja muutostöiden jälkeen syksyllä 2024. Uusi kokonaisuus käsittää Snellmanin salin lisäksi uuden Fordellin salin sekä uudistetun kahvila-ravintola Dolcen. Myös Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin toimisto- ja työskentelytilat sijoittuvat Musiikkikeskus Snellmanille. Musiikkikeskuksen toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin ja myös mm. Kokkolan kaupunginteatteri ja ammattikorkeakoulu Centria ovat siirtäneet toimintaansa musiikkikeskuksen tiloihin. Musiikkikeskukseen rekrytoitiin uutena vakinaisena työntekijänä teknikko-vahtimestari.

Vuonna 2024 käynnistettiin myös kulttuuripalvelujen omaa hanketoimintaa mm. Musiikkikeskus Snellmanin avajaisia sekä vuonna 2025 toteutettavaa lasten ja nuorten kulttuuritapahtumasarjaa varten.

Syksyllä 2024 toteutetun kaupungin sivistyspalvelujen organisaatiomuutoksen seurauksena aikaisempi kulttuuritoimenjohtajan virka korvattiin kulttuuri- ja vapaa-aikajohtajan viralla, joka ei kokonaisuudessaan kuulu kulttuuripalvelujen vastuualueelle.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Vastualue ottaa käyttöön musiikkikeskus Snellmanin ja tarjoaa sen tiloja tapahtumakäyttöön	Musiikkikeskuksen tapahtumakäytön määrät ja niiden kehitys Musiikkikeskuksen yleisömäärä ja sen kehitys Musiikkikeskuksen tuotot ja niiden kehitys	Musiikkikeskus Snellmanin remontti ja laajennus valmistui ja ensimmäiset yleisötillaisuudet pidettiin elokuun aikana. Myös Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri muutti toimistonsa ja harjoittelutilansa musiikkikeskus Snellmanin tiloihin. Elo-joulukuussa 2024 musiikkikeskus Snellmanilla järjestettiin 62 eri tapahtumaa, joissa kävi yleisöä 13119 henkilöä, mikä ylitti aiemmat odotukset. Näiden lukujen lisäksi myös ammattikorkeakoulu Centria järjesti tiloissa omia tapahtumiaan, joiden määrät eivät sisälly edellä mainittuun lukuun.	Toteutunut ■
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava				
Monipuolinen ja omaileimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kulttuurin kansalaistoiminnan tukeminen ja vahvistaminen	Kulttuurin kansalaistoiminnan tuen kehitys; tukimuotojen ja euromääräisten panostusten kehitys	Kansalaistoiminnan ja tapahtumien avustaminen oli laajuudeltaan aiempien vuosien kaltaista. Kohde- ja vuokra-avustuksia myönnettiin vuoden 2024 aikana 81 kappaletta ja	Toteutunut ■

			käytettävissä ollut määräraha (62 000 €) loppui lokakuun 2024 loppupuolella, minkä jälkeen kohde- ja vuokra-avustuksia ei enää voitu myöntää. Kumppanuusavustuksia myönnettiin viisi kappaletta (yht. 101 000 €), tapahtuma-avustuksia myönnettiin seitsemän kappaletta (yht. 120 500 €) ja erityisavustuksia kaksi kappaletta (yht. 3000 €).	
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Aktiivinen yhteydenpito kulttuuritoiminnan paikalliseen yhteistyöverkostoon sekä järjestökentän omatoimisuuden tukeminen	Kolmannen ja neljännen sektorin kulttuuritoiminnan aktiivisuuden kehitys; toimintojen ja tapahtumien määrällinen kehitys ja osallistujamäärät	Tapahtumavuosi 2024 on edennyt suunnitellusti. Tapahtumia, joissa kulttuuripalvelujen vastuualue on ollut pääjärjestäjänä, on ollut 72 kappaletta ja niissä osallistujia on ollut yhteensä 18 700 henkilöä. Kulttuuripalvelujen tukemia tapahtumia (avustus tai kulttuuripalvelut osatoittajana) on ollut yhteensä 390 kappaletta ja niissä osallistujia on ollut yhteensä 108 650 henkilöä. Näistä 15 tapahtumaa on ollut useampipäiväisiä. Yksityiskohtaisemmat tiedot esitetään vuosittain kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan käsittelemässä indikaattoriraportissa.	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Toimivien olosuhteiden turvaaminen kulttuurin harrastustoiminnalle ja kulttuuritapahtumille kaupungin eri osissa	Vastuualueen tukeman kulttuuritoiminnan määrä ja sen kehitys kaupungin haja-asutusalueilla	Lautakunta ja kulttuuripalvelujen vastuualue myönsi vuoden aikana 16 avustusta kaupungin haja-asutusalueiden kulttuuritoimintaan.	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Kulttuurikasvatuksen vahvistaminen yhdessä varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen sekä toimijaverkoston kanssa	Kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaisen toiminnan toteutuminen ja palvelujen käyttömäärät Kokolan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.	Vuoden 2024 aikana tarjottiin Taitojen polun suomenkielisiä palveluja sekä ruotsinkielisiä Kulturlärostigen-palveluja peruskouluille yhteistyössä opetus- ja kasvatustalvelujen kanssa. Vuoden 2024 aikana Taitojen polun ja Kulturlärostigenin työpajoihin osallistui 88 ryhmää ja yhteensä noin 1500 oppilasta.	Toteutunut
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja	Lasten ja nuorten kulttuuriharrastustoiminnan vahvistaminen yhdessä paikallisen toimijaverkoston kanssa	Lapsille ja nuorille tarjottujen kulttuuripalvelujen määrän ja osallistujamäärien kehitys	Lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen suunnitellun kulttuuritoiminnan määrä on kasvanut merkittävästi	Toteutunut

statuksen säilyttäminen			edellisvuoteen verrattuna. Lapsille ja nuorille tarkoitettuja kulttuuritapahtumia (mukaan lukien kulttuuripalvelujen järjestämät ja avustamat tapahtumat) järjestettiin 138 kappaletta (vrt. 93 tapahtumaa v. 2023) ja niihin osallistuneiden lasten ja nuorten määrä oli 18 371 henkilöä (vrt. 12 028 henkilöä v. 2023).	
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Taloudellisten kynnysten madaltaminen kulttuuri-toimintaan osallistumisessa	<p>Kaikukortti-asiakkaiden määrän ja Kaikukortin käyttökertojen kehitys.</p> <p>Nuorten kulttuuriharrastuksia tukevien toimintamallien käyttö nuorten parissa.</p> <p>Lapsiperheille suunnattujen matalan kynnyksen tapahtumien ja palvelujen määrät ja niiden osallistujamäärät.</p>	Vuonna 2024 myönnettiin Kokkolassa 29 uutta Kaikukorttia ja aktiivisia Kaikukortteja oli Kokkolassa yhteensä 168 kappaletta ja Kaikukorttikäyntejä oli yhteensä 147. Erityisavustuksia lasten ja nuorten kulttuuritoiminnan tukemiseen jaettiin vuoden loppupuolella 3000 euroa. Perheiden palveluja toteutettiin vastualueen tapahtumatoiminnan yhteydessä esim. Kokkolan kesäavajaisten ja muun kulttuuripalvelujen tapahtumatoiminnan yhteydessä. Lapsille ja nuorille tarkoitettuja maksuttomia tapahtumia kulttuuripalvelujen vastualue järjesti 18 kappaletta ja niihin osallistui yhteensä 3350 lasta tai nuorta. Yläkouluikäisille tarkoitettuun nuorisopassiin on sisällytetty etuuksia eräistä kulttuuripalveluista. Musiikki-keskus Snellmanin tiloissa järjestettävään kuukausittain toteutettavien lasten ja perheiden kulttuuritapahtumien sarjaan haettiin ulkopuolista rahoitusta.	Toteutunut
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Ilmastoystävällisten ratkaisujen käyttö toiminnassa sekä ilmastovastuusta viestiminen asiakkaille ja yhteistyökumppaneille	Kestävää kehitystä tukevien ratkaisujen käyttöönotto ja hyödyntäminen kulttuuritoiminnassa ja tapahtumissa	Markkinoinnissa on siirrytty suurelta osin painotuotteista sähköisiin palveluihin. Tapahtumissa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnetty energiaa säästäviä teknisiä ratkaisuja.	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenhoidon, joka varmistaa talousarviossa ja sille	Talousarvion pitävyys ja nettokustannusten kehitys	Kulttuuripalvelujen talousarvion toimintakulujen toteutuma	Toteutunut

	asetetussa kehyksessä pysymisen		31.12.2024 on 97,7 % ja toimintakatteen toteutuma 98,3 %. Toiminta ja talous ovat toteutuneet suunnitellusti.	■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työkuormituksen tasaiseen jakaantumiseen tähtäävä työnjako sekä tiimin työhyvinvoinnin seuranta	Tiimin henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa. Asiakkaiden palveluarvioinnit kuntalaiskyselyissä	Kulttuuripalvelujen tiimi-kehityskeskustelu on käyty keväällä ja yksilökeskustelut syksyllä 2024. Asiakastytytyvyydestä on vuodenvaihteessa 2023-2024 saatu aikaisempaa parempi tulos.	Toteutunut ■

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	46 200 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Maksutuotot	3 800 €	1 360 €	35,8 %		0 €	0 €
Tuet ja avustukset	0 €	16 000 €		95,8 %	8 170 €	8 170 €
Muut toimintatuotot	72 000 €	76 524 €	106,3 %	494,0 %	12 883 €	12 883 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	122 000 €	93 884 €	77,0 %	345,9 %	21 053 €	21 053 €
Henkilöstökulut	-274 651 €	-280 293 €	102,1 %	21,3 %	-231 134 €	-231 134 €
Palvelujen ostot	-273 718 €	-214 139 €	78,2 %	90,2 %	-112 598 €	-112 598 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 000 €	-27 951 €	63,5 %	18,9 %	-23 510 €	-23 510 €
Avustukset	-3 094 000 €	-3 157 671 €	102,1 %	4,5 %	-3 021 120 €	-3 021 120 €
Muut toimintakulut	-758 561 €	-661 272 €	87,2 %	88,4 %	-350 966 €	-350 966 €
TOIMINTAKULUT	-4 444 930 €	-4 341 326 €	97,7 %	16,1 %	-3 739 328 €	-3 739 328 €
TOIMINTAKATE	-4 322 930 €	-4 247 443 €	98,3 %	14,2 %	-3 718 275 €	-3 718 275 €

2.2.1.22 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kirjastopalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Elämyksellisyys: Ilmapiiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Toimimme aktiivisena tapahtumaympäristönä, edistämme kaikenikäisten lukemista, kirjallisuutta ja kulttuuria sekä tarjoamme kuntalaisille pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin. Anders-kirjastot liittyvät valtakunnalliseen e-kirjastoon.	Kokonaislainausmäärä Fyysisten käyntien määrä Verkkokäyntien määrä Tapahtumien määrä E-aineistojen lainausmäärä	Kokonaislainaus 735 523 (+ 5%) Fyysiset käynnit 485 855 (+ 6%) Verkkokäynnit 312 518 (+ 12%) Kirjastossa järjestetty 409 tapahtumaa. Kirjaston järjestämiä tapahtumia 286, lapsille ja nuorille 221 tapahtumaa ja aikuisille 65. Kunnan muiden toimijoiden järjestämiä tapahtumia 26, ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia 89 ja kirjaston osallistumisen muiden toimijoiden järjestämiin tapahtumiin kirjaston ulkopuolella 8. Osallistujia kirjaston järjestämissä tapahtumissa 7 151. E-aineistojen lainaus 116 306 (- 11 %). Etäkäyttöiset ePress, Biblio, eLib ja PressReader palvelut poistuivat käytöstä. Valtakunnallinen E-kirjasto otettiin käyttöön 29.4. Kirjastolla ei ole resursseja tarjota useita päällekkäisiä palveluita.	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Vahvistamme omatoimikirjasto- ja kirjastoauto-toimintaa	Omatoimikirjastojen fyysisten käyntien määrä Kirjastoauton fyysisten käyntien määrä	Omatoimikirjastojen käynnit 13 031 (+ 34%) Kirjastoauton käynnit 20 318 (+ 10%) Kälviän omatoimikirjasto otettiin käyttöön 19.3.	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Järjestämme säännöllistä varhaiskasvatus- ja kouluyhteistyötä	Peruskoulun ja kirjaston välisen yhteistyön periaatteiden toteutuksen vuosittainen arviointi	Arviointi tehty ja toimintaa kehitetään palautteen mukaisesti	Toteutunut
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Edistämme lasten ja nuorten lukemista, kirjallisuutta ja kulttuuria	Lasten ja nuorten kirjojen hankintamäärä Lasten ja nuorten kirjojen lainausmäärä Lasten ja nuorten tapahtumien määrä	Lasten ja nuorten kirjojen hankinta 7 521 (- 13%) Lasten ja nuorten kirjojen lainaus 369 921 (+ 7%) Lasten ja nuorten tapahtumat 221 (- 18 %) ja osallistujat 5 673 (+ 23 %)	Toteutunut

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous

Vuosikate > poistot	Vastuualueen talousarvion aktiivinen seuraminen ja talousarviossa pysyminen	Toimintakateen toteuma ja kehitys osavuositauksissa	Toimintakateen toteuma 98,3 %	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Vastuualueen henkilökunnan työhyvinvoinnin seuranta	Henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa Työhyvinvointisuunnitelma	Työhyvinvointisuunnitelma tehty Kehityskeskustelujen palaute huomioidaan toiminnan kehittämisessä	Toteutunut ■
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Henkilökunnalle taataan mahdollisuus ylläpitää omaa osaamistaan sekä kehittämään omaa tehtävänalaansa	Kouluspäivien määrä	Henkilökunnan kehittämissäpäivä 9.2. Toimiva työyhteisö koulutus koko henkilökunnalle 15.5. ja 15.11. Vastuualueen henkilökunta osallistunut koulutuksiin pääosin etänä. Yhteensä 111 kouluspäivää.	Toteutunut ■

Talosluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	2 000 €	3 039 €	151,9 %	-1,5 %	3 086 €	3 086 €
Maksutuotot	17 000 €	18 964 €	111,6 %	-3,4 %	19 626 €	19 626 €
Tuet ja avustukset	38 500 €	40 611 €	105,5 %	-52,9 %	86 199 €	86 199 €
Muut toimintatuotot	60 120 €	58 479 €	97,3 %	-19,7 %	72 851 €	72 851 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	117 620 €	121 092 €	103,0 %	-33,4 %	181 762 €	181 762 €
Henkilöstökulut	-1 733 781 €	-1 660 769 €	95,8 %	-3,0 %	-1 712 396 €	-1 712 396 €
Palvelujen ostot	-318 784 €	-351 672 €	110,3 %	3,1 %	-341 225 €	-341 225 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-375 200 €	-360 314 €	96,0 %	-5,3 %	-380 606 €	-380 606 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-760 949 €	-766 894 €	100,8 %	7,6 %	-712 731 €	-712 731 €
TOIMINTAKULUT	-3 188 714 €	-3 139 649 €	98,5 %	-0,2 %	-3 146 958 €	-3 146 958 €
TOIMINTAKATE	-3 071 094 €	-3 018 557 €	98,3 %	1,8 %	-2 965 196 €	-2 965 196 €

2.2.1.23 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Museopalvelut

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Museopalvelut on 1.9.2024 alkaen sisältänyt kaksi palveluyksikköä: K.H.Renlundin museo ja Kieppi Kokkolan luonnontieteellinen museo. Kiepin vuoden 2024 toiminnan tavoitteet raportoidaan sivustostoimen hallinnon yhteydessä.

Vuoden 2024 aikana K.H.Renlundin museon kohteissa kävi vuoden aikana yhteensä 41 930 kävijää, joka on +97,5 % nousu aiempaan vuoteen. Myös Kokkolan luonnontieteellinen museo Kieppi teki uuden kävijäennätyksen hieman yli 15 200 kävijällään. Yhteensä Kokkolan museoissa kävi 57 130 kävijää. K.H.Renlundin museo kävijäennätykseen siivittivät museokohteiden hienot näyttelyt ja toisaalta uudet toimintakonseptit. Näyttelyistä erityisen suosituksa Leo Torpan valokuvia esitelleessä Elämää Kokkolassa -näyttelyssä kävi yhteensä 5 928 kävijää. Vuoden 2024 aikana pilotoitiin Fredrik ja Anna Draken kodin avaamista opastettuina kierroksina sekä lanseerattiin uusina tapahtumina Museokorttelin talvipäivä ja syyspäivä sekä Kesän avaus museopihoilla. K.H.Renlundin museon tapahtumiin osallistui kaikkiaan yhteensä 4 108 ihmistä, joista 1 270 oli museokasvatukseen osallistuneita koululaisia. Uutena avauksena oli museon pääseminen mukaan valtakunnalliseen yläkoululaisille suunnattuun Taidetestaajat -hankkeeseen, jossa Roosin talossa esillä ollut Elämää Kokkolassa -näyttely oli yhtenä vierailukohteena.

Keskeistä vuoden 2024 toiminnalle olivat tilojen kehittäminen ja niihin liittyvä suunnittelu. Uudistuksia tehtiin Anna ja Fredrik Draken kodissa sekä Roosin talolla. Suolamakasiinin kiinteistöä siivottiin ja alakerrassa purettiin vanhoja rakennekerroksia. Varikkoalueelle sijoittuvan kokoelmakeskuksen konseptisuunnittelu valmistui siihen vaiheeseen, että ollaan valmiita siirtymään varsinaiseen suunnitteluun.

Vuoden aikana tehtiin laadukasta viranomais- ja asiantuntijatyötä. Lausuntoja annettiin yhteensä 485 kappaletta. Tieto- ja kokoelmapalveluissa oli 264 palvelutapahtumaa ja kulttuuriympäristötyön puitteissa palvelutapahtumia oli yhteensä 667.

Arvio tulevasta kehityksestä

Museotoimintaa kehitetään suunnitelmallisesti Kokkolan kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti ja museoalan yleinen muutoskehitys huomioiden. Isoimmat haasteet liittyvät tilojen ja henkilökuntaresurssin kehittämiseen.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Kulttuuriperinnön ja taiteen sisällöt ovat KHRM museossa saatavina yrityksille mahdollistamaan yritystoimintaa ja tuoteistamista.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät yritystoimintaan.	Tieto- ja kokoelmapalveluissa 264 palvelutapahtumaa.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaileimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kaupungin kansallisen ja kansainvälisen vetovoiman vahvistaminen KHRM museon palveluvalikoimalla, mm. marginaalitaiteen kokoelmilla sekä nostamalla esiin paikallisen historian ja taiteen erityispiirteitä ja omaileimaisuutta.	KHRM museon ja kaupungin tunnettuus ja näkyvyys paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Näyttelyt ja tapahtumat.	K.H.Renlundin museokohteissa 41 930 kävijää. Museokohteissa on järjestetty 46 tapahtumaa ja avattu kuusi näyttelyä. Tapahtumissa käynyt yhteensä 2 838 osallistujaa. Museon sometileillä on yhteensä 4 740 seuraajaa.	Toteutunut

Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kulttuuriperinnön ja taiteen saavutettavuus kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja identiteetin tueksi vahvistaen KHRM museopalvelun saatavuutta ja saavutettavuutta.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät ja saavutettavuus myös museon ulkopuolella.	Kiertonäyttely kiertänyt seitsemässä sijainnissa, joista kahdessa järjestetyn yhteydessä työpajatoimintaa. Asiantuntijapalvelujen alueellisia palvelutapahtumia on ollut yhteensä 328.	Toteutunut ■
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	KHRM alueellisen vastuumuseon toiminnan ja palvelun vahvistaminen erityisesti kulttuuriympäristöjen vaalimisen ja säilyttämisen edistämiseksi ja kulttuuriperinnön merkityksen esillä pitämiseksi ja vahvistamiseksi.	KHRM museon palveluiden vaikuttavuus, käyttömäärät, lausuntojen ja kannanottojen määrät ja yhteistyöverkoston kattavuus.	Tieto- ja kokoelmapalveluissa ollut 264 asiantuntijapalvelujen palvelutapahtumaa. Arkeologian ja rakennetun kulttuuriympäristön palvelutapahtumia ollut yhteensä 667. Lausuntoja on annettu 485.	Toteutunut ■
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Kaupunkisuunnitteluun ja -kaavoitukseen osallistuminen	Rakennettuun ympäristöön liittyvien lausuntojen määrä	Rakennettuun ympäristöön liittyviä lausuntoja on annettu 483.	Toteutunut ■
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	KHRM museon kulttuuriperinnön ja taiteen sisältöjen tuottaminen sekä museopedagogian ja muun yleisötyön palveluiden tarjoaminen lasten ja nuorten kasvun ja oppimisen tueksi.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät, työpajojen, opastusten ja tapahtumien määrät.	Lapsille ja nuorille suunnattuihin kouluissa toteutettuihin työpajoihin on osallistunut 319. Lapsille ja lapsiperheille museo-kohteissa järjestettyihin työpajoihin osallistui 951. Yhteensä museon järjestämiin työpajoihin osallistui 1 270 lasta ja nuorta.	Toteutunut ■
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen			Osallistuttu Unicefin lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman valmistelemiseen museon toimenpiteiden määrittelyllä.	Toteutunut ■
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
HINKU verkostoon liittyminen	Toimiminen kulttuuriperinnön asiantuntijana maankäytön ja rakentamisen Hinku-teemaryhmässä, tavoitteena maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvien ilmastotoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen. Ympäristönäkökulma asiantuntija- ja viranomaisyhteistyössä.	Ilmastoystävällisyyden ja hiilineutraaliuden edistämiseen liittyvien kannanottojen, lausuntojen ja kokousten määrät.	Kaikissa rakennettuun ympäristöön liittyvissä lausunnoissa (yht. 483 kpl) otettu huomioon ympäristönäkökulmat.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	KHRM museo-organisaation rajapintoja häivyttäen rakennetaan kumppanuuksia ja hyödynnetään ulkopuolisia osaamisia.	Kumppanuuksien lukumäärä ja sitoutuminen yhteistyöhön KHRM museon kanssa.	Museo oli vuoden aikana mukana neljässä hankkeessa yhteistyökumppanina. Ohjelmistosuunnittelussa painotettu yhteistyötantoja. Museo on haluttu yhteistyökumppani, saatu palaute on positiivista.	Toteutunut ■

Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Kollektiivinen asiantuntijuus tuottaa KHRM mu-seossa jaettua johta-juutta. Museon tiimit työskentelevät itseohjau-tuvasti.	KHRM museon toimin-takyky ja asiantunte- vuus sekä niistä saatu mahdollinen palaute.	Saatu palaute on positiivista.	Toteutunut ■
Työhyvinvointia, turvalista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistä-vät työyhteisöt	Panostetaan työntekijöi-den hyvinvointiin ja työ-turvallisuuteen	Työhyvinvointikyselyjen tulokset ja kehityskes-kustelut	Käyty läpi työhyvinvointi-kyselyn tulokset ja tehty sen pohjalta toimenpide-suunnitelma, jonka mu-kaan on edetty. Kehitys-keskustelut käyty alkuvuo-den ja kevään aikana.	Toteutunut ■

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	14 000 €	5 044 €	36,0 %	16,6 %	4 325 €	4 325 €
Maksutuotot	5 400 €	725 €	13,4 %	119,7 %	330 €	330 €
Tuet ja avustukset	30 000 €	20 122 €	67,1 %	-78,8 %	94 786 €	94 786 €
Muut toimintatuotot	20 500 €	21 805 €	106,4 %	158,7 %	8 430 €	8 430 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	69 900 €	47 696 €	68,2 %	-55,8 %	107 871 €	107 871 €
Henkilöstökulut	-887 167 €	-891 516 €	100,5 %	-3,0 %	-919 473 €	-919 473 €
Palvelujen ostot	-152 708 €	-153 240 €	100,3 %	2,3 %	-149 788 €	-149 788 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 700 €	-41 174 €	103,7 %	19,5 %	-34 449 €	-34 449 €
Avustukset	-5 200 €	-50 €	1,0 %	0,0 %	-50 €	-50 €
Muut toimintakulut	-469 670 €	-472 069 €	100,5 %	10,4 %	-427 639 €	-427 639 €
TOIMINTAKULUT	-1 554 445 €	-1 558 049 €	100,2 %	1,7 %	-1 531 399 €	-1 531 399 €
TOIMINTAKATE	-1 484 545 €	-1 510 352 €	101,7 %	6,1 %	-1 423 528 €	-1 423 528 €

2.2.1.24 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Nuorisopalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja oma- leimainen kulttuuri-, lii- kunta- ja tapahtuma- tarjonta	Monipuolisten kulttuu- risten ja liikunnallisten tapahtumien tarjoami- nen nuorille	Rokkikoulun oppilasmäärä Rokkikoulun käyntimäärät Tapahtumien määrä (omat) Tapahtumien määrä (yh- teistyö) Erityisryhmille järjestetty- jen tapahtumien määrä (erityisryhmien diskot, Rokkikoulun erityisryhmien vierailuihin osallistuneiden nuorten määrät) Vapaamuotoisiin "höntsä"- kerhojen käyntimäärät	Rokkikoululla on ollut 126 oppilasta ja lisäksi kummiluokkatoimintaan on osallistunut 222 oppi- lasta. Rokkikoulun kokonaiskä- vijämäärä oli 2136 ja kummiluokkatoiminnan kävijämäärä 585. Nuorisopalveluilla on ol- lut 10 omaa ja neljä yh- teistyössä järjestettyä ta- pahtumaa, nuorisota- loilla on ollut 15 tapahtu- maa ja Rokkikoululla kolme tapahtumaa. Erityisryhmien diskoja on järjestetty kolme ja niihin on osallistunut 328 hen- kilöä alakouluikäisistä ai- kuisiin. Höntsä-toimintaa on jär- jestetty Isokylän nuoriso- tilalla 21 kertaa ja niissä on ollut yhteensä 192 osallistujaa.	Toteutunut ■
Kokkola-henki - Osalli- suuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vah- vistaminen	Ennakkoluuloton, ver- kostoiva työtapa toimin- noissa. Nuorten edus- tuksellisen ja vaikutta- van osallisuuden lisää- minen.	Moniammatillisten yhteis- työverkostojen määrä Lapsi- ja nuorisovaltuusto- jen edustajien määrä Tukioppilastoimintaan kou- lutettujen nuorten määrä	Nuorisopalvelut edustet- tuna 17 moniammatilli- sessa yhteistyöverkos- tossa. Lapsivaltuustossa on ol- lut 30 ja nuorisovaltuus- tossa toimikauden ai- kana 27 jäsentä. Yhdeksännen luokan tu- kioppilaita on koulutettu 52.	Toteutunut ■
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympä- ristöt sekä elävä kau- pungikeskusta ja aktii- viset kylät	Lapsille ja nuorille tur- vallisen asuinympäris- tön vahvistaminen.	Jalkautuvan nuorisotyön määrä/h (nuorisopalvelut, ankkuri ja vapaaehtoisto- imijat) Jalkautuvassa työssä koh- dattujen nuorten määrä (nuorisopalvelut, ankkuri ja vapaaehtoistoimijat) Nuorisotilojen käyntimää- rät	Jalkautuvaa nuorisotyötä on tehty 513 henkilötyö- tuntia. Jalkautuvassa työssä on kohdattu 2736 nuorta Nuorisotiloilla on toteutu- nut yhteensä 15 812 käyntikertaa.	Toteutunut ■

Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen

Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Yhteisöllisyyden ja turvallisuuden lisääminen kouluympäristössä nuorisotyön keinoin	Koulunuorisotyön piirissä olevien koulujen/oppilaiden määrä	Koulunuorisotyötä on tehty seitsemällä yläkoululla.	Toteutunut ■
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen	Lapsivaltuuston toiminnan mittarit (kokouskerrat ja käsiteltyjen asioiden määrä) Nuorisovaltuuston toiminnan mittarit (kokouskerrat ja käsiteltyjen asioiden määrä) Nuorisotilatoiminnan alle 18 -vuotiaiden harrastuskokeilujen määrä Sateenkaariryhmien ja seksuaalineuvonnan käyntimäärät Nuorisopassin käyttäjämäärät	Lapsivaltuustolla on ollut neljä kokousta ja 16 käsiteltyä asiaa. Nuorisovaltuustolla on ollut 10 kokousta ja 78 käsiteltyä asiaa. Harrastuskokeiluja on nuorisotiloilla järjestetty kolme. Sateenkaariryhmällä on ollut viisi tapaamista ja tapaamisissa on ollut yhteensä 20 kävijää. Nuorisopassin etuja on käytetty 97 kertaa.	Toteutunut ■
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Osallisuuden taloudellisten esteiden tunnistaminen ja vähentäminen. Ehkäisevällä päihdetyöllä edistetään perheiden terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia.	Rokkikouluun myönnettyjen maksuvapautusten määrä Harrastuskokeiluihin osallistuneiden nuorten määrä Päihdeavainindikaattorit	Rokkikouluun on myönnetty maksuvapautus 13 nuorelle. Harrastuskokeiluihin on osallistunut 36 nuorta. Päihdeavainindikaattoreista ei saada vuoden 2024 tietoja. * Vuonna 2023 vanhemman liiallinen alkoholin käyttö aiheuttanut haittaa - 5,2 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v.-21 5,9 % ja v.-19 5,5 %) - 5,6 % ammatillisen opilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v.-21 7,3 % ja v.-19 6,6 %)	Toteutunut ■
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lasten ja nuorten osallisuuden mahdollisuuksien tunnistaminen, tunnustaminen ja mahdollistaminen	Tapahtumien toteuttamiseen osallistuneiden nuorten määrä Nuorisotilojen talokokouksiin osallistuneiden nuorten määrä Työtreeniin osallistuneiden nuorten määrä	Tapahtumien toteuttamiseen on osallistunut 59 nuorta. Nuorisotilojen talokokouksiin on osallistunut 332 nuorta. Työtreeniin osallistui 28 nuorta.	Toteutunut ■
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmasto vaikutusten huomioiminen	Ilmastotietoisesti vastuullinen toiminta ja ilmasto vaikutusten	"Ympäristövastuullinen nuorisotila" -suunnitelmien määrä	Suunnitelmia ei ole laadittu.	Ei toteutunut

päätöksenteossa ja resursseissa	arvioiminen päätöksenteossa			☐
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Nuorten ilmastotietoisuuden lisääminen	Nuorisotiloilla järjestettyjen ilmastokeskustelujen/-tilaisuuksien määrä /osallistuneiden nuorten määrä	Nuorisotiloilla ei ole järjestetty ilmastokeskusteluita, ilmastoasioita käsitellään nuorten kanssa tilojen arjessa.	Ei toteutunut ☐
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Toimintojen toteuttaminen talousarvion mukaisin resurssein	Talousarvion toteutuminen	Talousarvion toimintakatteen toteutuma oli 86,9 %.	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työhyvinvoinnin edistäminen työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti	Työhyvinvointikysely	Työhyvinvointikyselyn pohjalta laadittua työhyvinvointisuunnitelmaa on käsitelty ja arvioitu kehittämispäivillä elokuussa.	Toteutunut
Monimuotoisuuden johtaminen	Osallisuuden ja inklusiivisuuden edistäminen työyhteisössä	Kehittämispäivien määrä	Nuorisopalveluilla on ollut neljä kehittämispäivää ja tiimikohtaisia kehittämispäiviä on ollut yhteensä seitsemän.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Tiedostavan ja voimaantuvan työskulttuurin vahvistaminen.	Koulutuspäivien määrä	Koulutuspäiviä toteutui 90.	Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Positiivisen työyhteisön perusteiden ja psykologisen turvallisuuden vahvistaminen.	Ryhmä- ja yksilökehityskeskusteluiden toteutumistaso (%)	Kehityskeskusteluiden toteutumistaso 100 %.	Toteutunut
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Nuorille suunnattujen ohjaus - ja neuvontapalveluiden ja palveluohjauksen tarjoaminen	Ohjaamo -toiminnan asiakkuudet Etsivän nuorisotyön asiakkuudet	Ohjaamolla on toteutunut 339 yksilöasiointikerhoa. Etsivään nuorisotyöhön on tullut 344 yhteydenotopyyntöä, joista tavoitettuja nuoria 264.	Toteutunut
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Vastuualueen työntekijöiden työkyvyn seuranta ja arviointi, avoimen dialogin ylläpitäminen ja tarvittaessa yksilöllisten ratkaisujen tekeminen.	Työkyvyn tuki- keskustelujen määrä	Työkyvyn tukikeskusteluja on käyty 22 kpl.	Toteutunut
Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelualue ja asiointipiste	Avustusten sähköisen asiointipalvelun kehittäminen	Sähköisesti saapuneiden avustushakemusten määrä kaikista hakemuksista (%)	Sähköinen avustusjärjestelmä otettiin käyttöön helmikuun lopussa, minkä jälkeen saapuneista hakemuksista 99 % on ollut sähköisiä hakemuksia.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	0 €	936 €		212,1 %	300 €	300 €
Maksutuotot	48 700 €	30 425 €	62,5 %	-10,2 %	33 867 €	33 867 €
Tuet ja avustukset	175 000 €	144 367 €	82,5 %	12,6 %	128 266 €	128 266 €
Muut toimintatuotot	14 650 €	11 253 €	76,8 %	-22,9 %	14 597 €	14 597 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	238 350 €	186 982 €	78,4 %	5,6 %	177 030 €	177 030 €
Henkilöstökulut	-1 201 527 €	-1 018 942 €	84,8 %	-6,1 %	-1 084 821 €	-1 084 821 €
Palvelujen ostot	-266 142 €	-208 096 €	78,2 %	2,8 %	-202 453 €	-202 453 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 310 €	-44 988 €	86,0 %	-27,9 %	-62 430 €	-62 430 €
Avustukset	-115 350 €	-102 501 €	88,9 %	-5,6 %	-108 531 €	-108 531 €
Muut toimintakulut	-499 033 €	-460 722 €	92,3 %	-0,2 %	-461 746 €	-461 746 €
TOIMINTAKULUT	-2 134 361 €	-1 835 249 €	86,0 %	-4,4 %	-1 919 981 €	-1 919 981 €
TOIMINTAKATE	-1 896 011 €	-1 648 267 €	86,9 %	-5,4 %	-1 742 951 €	-1 742 951 €

2.2.1.25 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Liikuntapalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjäystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Vastuualue osallistuu ja omalta osaltaan vaikuttaa Urheilupuisto hankkeiden ja alueen suunnitteluun ja toteutukseen	Hankkeiden ja alueen suunnittelun sekä toteutuksen eteneminen	Vastuualue osallistui alueen ja harjoitusjäähallin käyttäjätyöpajoihin.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kaikenikäisten asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen monipuolisilla liikuntapalveluilla, tavoittaen erityisesti suosituksiin nähden liian vähän liikkuvia	Liikuntaneuvonnan asiakasmäärän ja siihen liittyvän ryhmätoiminnan kehitys Ohjattuihin liikuntaryhmiin osallistuneiden määrä Erityisliikuntakortti palvelun käyttö ja sen kehitys Erityisryhmille järjestetyt tapahtumat ja osallistujamäärät Vesiliikuntapalvelujen ja -tapahtumien määrän kehitys	Liikuntaneuvonta -palvelun asiakasmäärä kasvoi merkittävästi. Yksilöneuvontakäyntejä oli 90 (+164 %). Potilastietojärjestelmän lähetetoiminnon kautta ohjautui 10 asiakasta. Kaksi painonhallintaryhmää toteutettiin yhteistyössä Soiten kanssa (30 osallistujaa). Ohjattujen liikuntaryhmien käyntikerrat olivat 31 774 (+3,6 %) Erityisliikuntakortin käyttö lisääntyi hieman (uintikäyntejä 46 889 kpl) Erityisryhmille järjestettiin mm. suosittuja discoja, keilakisoja sekä hyvän mielen olympialaisia. Tehtiin yhteistyötä seurojen kanssa lasten ja nuorten soveltavan liikunnan ryhmien osalta. Vesiliikunta palvelujen osalta erityisesti virtuaalivesijumppa on lisännyt suosionsa. VesiVeijarin ennätysmäiset kävijämäärät yhdistettynä allastilojen rajallisuuteen eivät mahdollista palvelu- ja tapahtumatarjonnan laajentamista nykyisestäään.	Toteutunut
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Aktiivinen yhteistyö urheiluseurojen ja muiden liikuntaa järjestävien toimijoiden kanssa.	Yhteistyöhankkeiden ja -verkostojen aktiivisuuden kehitys; toiminnot ja tapahtumat sekä niiden osallistujamäärät Vapaaehtoisten liikuttajien määrä ja toteutetut koulutukset (esim. Vertaisveturit)	Yhteistyö ja -toiminta eri verkostoissa ja hankkeissa oli aktiivista. Esim. Voimaa vanhuuteen tapahtumaan osallistui yli 300 seniiori-ikäistä. Kuntosaleilla toimi 65 vertaisohjaajaa. VertaisVeturi koulutuksiin osallistui 10 vapaaehtoista ja	Toteutunut

			Pyöräluotsi koulutukseen 5 henkilöä.	
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Liikkeelle innostavien ja saavutettavien (lähi)liikuntapaikkojen ylläpitäminen ja kehittäminen käyttäjiä vahvasti osallistaen	Liikuntaolosuhteiden käytön kehitys Toteutetut hankkeet ja palautteet	Useimpien liikuntapaikkojen ja -tilojen käyttö lisääntyi edellisestä vuodesta. Tilakohtaiset tilastot liitteenä. VesiVeijarissa oli kautta aikojen paras kävijämäärä, yhteensä 256 967 uintikävijää (+2,7 %) Liikuntapaikkahankkeet toteutuivat pääosin suunnitellusti; Rytikankaan kuntoradan peruskunnostus valmistui ja Potinrannan lähiliikuntapaikka ml. skeittipaikka ja pumptrack-rata valmistuivat paitsi rantavalvonnan kopin osalta. Lautakunta hyväksyi uimarantojen kehittämissuunnitelman. Uimarantojen asukaskyselyyn vastasi 732 hlöä.	Toteutunut ■
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Retkeilyreittien ja -palveluiden kehittäminen hyväksytyin luontoliikunnan kehittämissuunnitelman mukaisesti	Toteutetut toimenpiteet ja hankkeet	Toteutettiin lukuisia luontoliikunnan kehittämissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä; Rakentamiskohteina mm. Rummelö-Harrbåda reitin peruskunnostus sekä Trullevin reitin ja Karipolun osuuksia. Lisäksi tehty lintutornien tarkastusten mukaisia korjauksia. Suunnittelukohteina mm. Isokari, Perhonjoen reitti ja Tankarin luontopolku. Lisäksi uusittu opasteita ja päivitetty retkeilyreittien ja -palvelujen tietoja sekä laadittu turvallisuusasiakirja.	Toteutunut ■
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten ja nuorten liikunnan tukeminen sekä monipuolisen harrasteliikunnan järjestäminen ja kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Avustusmäärärahan kehitys Matalan kynnyksen harrastetoiminnan määrä ja kehitys (esim. perhelii-kunta, KOHASU, avoimet vuorot)	Vastuualueen avustusmääräraha oli vastaava kuin edellisenä vuonna. Erityyppisillä avustuksilla tuettiin yhteensä 55 seura. Suosittuja perhetemmellyksiä on järjestetty säännöllisesti. KOHASU toiminnassa on ollut monipuolinen valikoima liikunnallisia kerhoja. Avoimia	Toteutunut ■

			<p>vuoroja on tarjottu kausittain lähes päivittäin Best-Hall Arenalla ja Kipparihallissa.</p> <p>Kesällä järjestetyt puistotemmellykset ja höntsät sekä skeittikurssi tavoitti yhteensä 1160 kävijää.</p>	
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Taloudellisten kynnysten madaltaminen liikunta-toimintaan osallistumisessa	<p>Vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikunta-toimintaan myönnetty tuki</p> <p>Liikuntatilojen vuokrata-sion kehitys</p> <p>Nuorten liikuntaharrastuk-sia tukevien etujen edistäminen ja niiden käyttö (esim. Nuorisopassi)</p>	<p>Erityisavustuksella tuettiin vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikunnallisia harrastuksia yhteensä 22 000 €, 18 seura-toimijaa, 102 lasta/nuorta (10 000 € lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointirahastosta).</p> <p>Liikuntatilojen vuokrat tarkistettiin 1.1.2025 alkaen. Hinnastojen päivityksissä oli huomioitava talousohjelman tulotavoitteet ja liikuntapalvelujen arvonli-säveron korotus. Junioreiden taksojen korotukset olivat pienemmät kuin muiden käyttäjäryhmien.</p> <p>Nuorisopassi laajeni 7. ja 8. lk. lisäksi 9. lk. käyttöön. Etuna olevaa mak-sutonta uintilippua Vesi-Veijariin käytettiin hyvin vähän.</p>	Toteutunut
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Liikuntaolosuhteiden ympäristökuormitusten seurannan kehittäminen ja ilmastoystävällisten ratkaisujen käyttöönotto yhteistyössä kaupunkiympäristön kanssa.	<p>Tehdyt toimenpiteet</p> <p>Kestävä kenttäverkosto -selvityksen ja kehittämis-ohjelman valmistuminen</p>	<p>Hankkeiden suunnitel-lussa ja kilpailutuksissa on huomioitu ilmastoystävälli-syys ja kestävyys.</p> <p>Kenttäverkostonselvitys jouduttiin aikataulu- ja kustannussyistä siirtä-mään ensi vuoteen.</p>	Kesken
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuualueen talousarvion toteutumisen seuranta ja vastuullinen taloudenpito	<p>Toimintakatteen toteuma ja kehitys</p> <p>Aktiivinen hanketoiminta</p>	<p>Toimintatuottojen toteuma oli 109,4 % (kasvua 5,2 % edellisestä vuodesta) ja toimintakulujen 99,2 %. Toimintakatteen toteuma oli 94,8 %.</p> <p>Liikuntapaikkarakentami-sen valtionavustushank-keita olivat Potinrannan-puisto ja lähiliikuntapaikka sekä Trulleivin retkeilyrei-tin perusparannus. Loppu-vuodesta haettiin Suomi liikkeelle ohjelman avus-tus kuntien</p>	Toteutunut

			lähivirkistysalueiden kunnostukseen ja kehittämiseen.	
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työhyvinvoinnin edistäminen työhyvinvointisuunnitelmien mukaisesti	Työhyvinvointikyselyn tulokset	Edellisen vuoden työhyvinvointikyselyn tulokset on käsitelty työpajoissa ja laadittu työhyvinvointisuunnitelmat	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Henkilöstön perehdytykseen, osaamisen kehittämiseen sekä toimivaan ja motivoivaan työnjakoon tiimeissä panostetaan	Palaute kehityskeskusteluissa Koulutuspäivien määrä Asiakas - ja kuntalaiskyselyjen palveluarvioinnit	Palaute henkilöstöltä huomioidaan toiminnan kehittämisessä. Vastuualueella on panostettu aktiivisesti osaamisen lisäämiseen. Koulutuspäiviä oli yhteensä 81. Kuntalaisten palvelutyytyväisyys liikuntapalveluihin oli 3,8 (+/-0) ja liikunta- paikkoihin 3,8 (+0,1)	Toteutunut ■

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	1 104 500 €	1 119 077 €	101,3 %	0,7 %	1 111 516 €	1 111 516 €
Maksutuotot	45 000 €	64 913 €	144,3 %	78,3 %	36 407 €	36 407 €
Tuet ja avustukset	0 €	10 000 €		-15,5 %	11 830 €	11 830 €
Muut toimintatuotot	869 200 €	1 013 605 €	116,6 %	7,9 %	939 341 €	939 341 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	2 018 700 €	2 207 595 €	109,4 %	5,2 %	2 099 094 €	2 099 094 €
Henkilöstökulut	-1 077 921 €	-1 033 522 €	95,9 %	0,9 %	-1 024 302 €	-1 024 302 €
Palvelujen ostot	-2 159 532 €	-2 165 937 €	100,3 %	1,8 %	-2 127 286 €	-2 127 286 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-76 200 €	-50 322 €	66,0 %	-24,9 %	-67 029 €	-67 029 €
Avustukset	-209 000 €	-218 817 €	104,7 %	0,5 %	-217 728 €	-217 728 €
Muut toimintakulut	-3 198 387 €	-3 198 089 €	100,0 %	8,5 %	-2 948 757 €	-2 948 757 €
TOIMINTAKULUT	-6 721 040 €	-6 666 687 €	99,2 %	4,4 %	-6 385 102 €	-6 385 102 €
TOIMINTAKATE	-4 702 340 €	-4 459 092 €	94,8 %	4,0 %	-4 286 008 €	-4 286 008 €

LIIKUNTAPALVELUT

Kävijämäärät / käyttötunnit ja muut tunnusluvut						
Liikuntapaikka /-palvelu	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VesiVeijari						
Kävijät	252 821	163 489	173 440	211 865	250 330	256 967
Jäähalli						
Jään käyttötunnit	3 764	2 972	3 391	3 417	3 784	3 658
Jäällä kävijät	57 181	46 592	49 614	49 793	58 191	56 542
Best-Hall Areena						
Jään käyttötunnit	2 007	1 899	2 152	2 013	1 975	1 774
Jäällä kävijät	28 076	30 388	29 066	27 818	30 645	24 936
Kipparihalli						
Käyttötunnit	4 260	3 182	3 861	4 498	4 845	4 900
Lohtajan Monitoimihalli						
Käyttötunnit	1 526	998	1 204	1 135	1 253	1 296
Liikuntasalin pelaajat/katsojat	17 043 / 5 860	8 332 / 3 330	10 079 / 1 639	11 779 / 2 427	14 440 / 4 930	15 302 / 3 718
Ulkokentät						
Käyttötunnit	6 016	5 597	8 210	7 643	7 911	8 728
Kälviän Vapaa-ajantalo						
Käyttötunnit	1 364	1 045	1 103	1 187	1 046	1 502
Liikuntasalin pelaajat/katsojat	11 217 / 2 539	6 291 / 860	7 742 / 491	8 430 / 1 399	8 460 / 1 693	10 037 / 2 877
Hollihaan liikuntahalli						
Käyttötunnit	2 092	1 700	1 993	1 937	1 687	1 645
Liikuntasalin pelaajat/katsojat	1 835 / 32 006	15 827 / 15 700	15 311 / 8 830	18 353 / 15 659	17 755 / 21 436	17 865 / 20 617
Isokylän mtt liikuntahalli						
Käyttötunnit	2 428	2 186	1 889	1 486	1 611	1 779
Kokkolan Urheilutalo						
Kävijät yhteensä	152 990	120 000	125 000	134 000	142 000	145 400
Kuntosalikävijät yhteensä	56 700	45 000	49 000	53 000	60 000	63 400
Varattavat liikuntatilat						
Yhteensä kpl	117	116	120	120	122	122
Ohjaustoiminta						
Kävijät	36 451	23 515	19 623	26 201	30 770	31 774
Erityisliikuntakortti -palvelu						
Myönnetty kortit, kpl	152	152	131	163	270	250
Lunastetut vuosikortit kpl	944	573	742	751	776	855
Käynnit VesiVeijarissa kpl	46 127	30 198	30 856	35 577	45 167	46 889
Liikuntaneuvonta						
Yksilö, käynnit	67	24	38	7	34	90
Ryhmä, henkilöt	79	99	42	37	65	95
Nuorten ohjaustoiminta-avustus						
Euromäärä	131 342	132 477	129 922	129 268	133 262	132 348
Ohjaajien määrä	527	526	537	588	651	638
Avustettavat järjestöt						
Seurojen/yhdistysten määrä	53	51	45	48	52	55
Liikuntapalvelut - FB-palvelu						
Seuraajat hlöä	2 171	2 430	2 786	3 132	3 371	3 491
Liikuntapalvelut - Instagram						
Seuraajat hlöä						638
Palautepalvelun palautteet						
Palautteiden määrä, kpl	53	108	126	145	125	102

2.2.1.26 Kaupunkirakennelautakunta

Yleiset tavoitteet

Toiminnan painopisteet 2024

Kaupunkiympäristön toiminta kokonaisuudessaan vaikuttaa merkittävästi kuntalaisten hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä kaupungin elinvoimaisuuteen ja vetovoimaisuuteen. Terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön merkitys kasvaa yhä enemmän, mikä osaltaan haastaa aikaisemmat kuntasektorilla käytössä olevat totut toimintamallit ja edellyttää enenemässä määrin kuntalaisten osallistamista sekä verkostoitumista eri yhteistyötahojen kanssa.

Vuonna 2024 kaupunkiympäristö keskittyi kasvun edellytysten luomiseen ja elinvoimaisuuden edistämiseen niin maankäytön suunnittelun kuin kaavoituksenkin kautta. Hyvällä maapolitiikalla luodaan edellytykset pitkäjänteiselle kaavoitukselle, rakentamiselle sekä muulle maankäytön suunnittelua edellyttävälle toiminnalle. Hankkimalla maata keskeisiltä kasvusuunnilta hyvissä ajoin ennen kaavoitusta, kaupunki voi ylläpitää riittävää ja kohtuuhintaista tontti tarjontaa sekä kehittää yhdyskuntarakennetta edulliseen suuntaan. Vaikka tonttien kysynnässä onkin ollut pientä hidastumista maailmantilanteen aiheuttamien taloussuhdanteiden vuoksi, tulee tähän varautua tulevinä vuosina. Eheä yhdyskuntarakenne antaa kaupungille hyvät mahdollisuudet tuottaa asukkaiden tarvitsemat palvelut, kuten kunnallistekniikan, päiväkotien, koulujen sekä sosiaali- ja terveysalan palvelut. Samoin ratkaisulla luodaan edellytykset kaupallisen/yrityspalveluverkon kehittämiseksi.

Vuoden 2024 aikana uusia maa-alueita hankittiin noin miljoonalla eurolla ja kaavoituksen kautta maa-alueita jalostettiin niin asuntotuotannon kuin teollisuudenkin käyttöön. Vuoden aikana vahvistui seitsemän asemakaavaa ja yksi yleiskaava, kaksi puistosuunnitelmaa ja kahdeksan infrasuunnitelmaa. Suurteollisuusalueella oli käynnissä kolme merkittävää asemakaavamuutosta ja yksi teollisuusalueen kaava vahvistui. Asuntotuotantoon liittyviä kaavoitushankkeita oli vireillä useita. Kaupunkikeskustan kärkihankkeista asemansseudun ja Kosilan alueen kehittäminen ottivat aimo askeleet eteenpäin ja uudelle rautatien- ja hotellihankkeelle annettiin lähtölaukaus, mikä on aiheuttanut myös infran uusimistarpeita alueella.

Kaupunkirakentamisen infrarakentamisen ja toimitilarakennuttamisen toimintavuoteen haasteita aiheutti erityisesti maailmantilanteen aiheuttamat muutokset vallitsevaan rakentamisen markkinatilanteeseen, joka haastoi sekä taloudellisesti että toiminnallisesti kaikkia rakennushankkeita. tähän merkittävimmät infra ja rakennushankkeet Infrasuunnittelun osalta keskittyttiin Linnusperän katusuunnitteluun, Morsiussaaren siltaan ja infraan sekä Suntain tukimuurien uusimiseen ja torikokonaisuuteen. Kaupungin logistiikkaratkaisuihin keskustasta saakka linkittyvät VT8/13 parantamistoimenpiteet, jotka etenevät rytinällä.

Kaupunkiympäristö huomioi vihreän siirtymän aiheuttamat muutokset sekä ekologisen kestävyuden kaikilla toiminta-alueilla ja edisti Kokkolan kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta vuoteen 2030 mennessä. Toimintaa edistettiin kustannustehokkaasti ohjaamalla rakentamista kohti vähähiilisiä ja kestäviä ratkaisuja mm. rakennus- ja energiatehokkuusratkaisuissa, joista saavutetut edut ovat nähtävissä käytön aikaisessa kulutuksessa ja kulutuskustannuksissa. Näiden lisäksi parannettiin mm. kaupungin omien rakennusten energiatehokkuutta, primäärinenergiaratkaisuihin hyödynnettiin uusiutuvia energiamuotoja ja edistettiin kiertotaloutta maarakentamisessa. Suntain ja Meripuistoalueen sekä ranta-alueiden kehittäminen (HELMI-hanke) jatkui ja näkyvää jälkeä onkin jo havaittavissa koko Rantaraitin alueella.

Organisaatio ja henkilöstö

Kaupunkiympäristössä on viime vuosina tehty merkittäviä uudelleen organisoitumisia ja uudistuksia työntekoaikavaroissa ja palveluiden Tärkeisiin palveluihin on kohdistettu resursseja ja tehtävien uudelleenjärjestelyiden perustana on käytetty henkilöstön osaamiskartoituksia.

Kaupunkiympäristön toiminnan kehittämiseksi ja talouden tehokkuuden parantamiseksi järjeistettiin organisaatorakennetta ja kehitettiin edelleen toimintamalleja. Puhtaus- ja ruokapalveluissa on käynnissä merkittävä muutos, jolla on vaikutuksia sekä organisaatorakenteeseen että palvelutuotantomalliin. Näillä muutoksilla tehostettiin viranhaltijaorganisaation toimintaa, yksinkertaistettiin ja nopeutettiin päätöksentekoa sekä talouden toteuttamista, kevennettiin organisaatorakennetta ja parannettiin johtamista. Muutokset toteutettiin ilman, että kaupunkiorganisaation hierarkiatasojen tai johtavien viranhaltijoiden tai henkilöstön määrää lisättiin. Toimivat poikkihallinnolliset ja yhteistyömallit nykyisten vastualueiden välillä olivat jatkuvan parantamisen keskipisteenä.

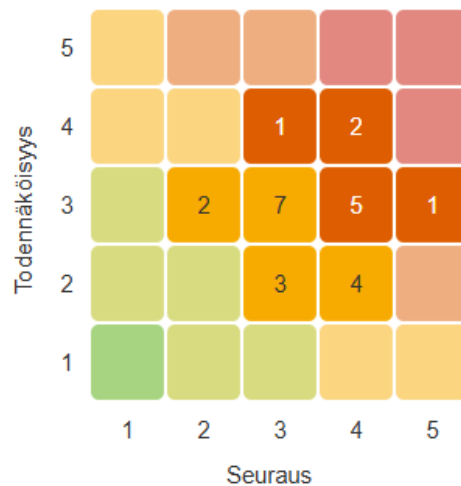
Vuonna 2024 henkilöstöstä huomattava määrä on eläköitynyt / eläköitymässä ja nämä on huomioitu henkilöstösuunnitelmaa laadittaessa sekä seuraavien vuosien suunnittelussa. Henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita, erityisesti erityisalujen asiantuntijoiden kohdalla.

Kaupunkiympäristön toiminnoista on tunnistettu ne strategisesti merkittävät toiminnot, joiden tuottaminen, resurssit ja palvelun laatu on pystyttävä varmistamaan. Täyttämättömäksi jääneitä resursseja on vastaavasti osittain korvattu ostopalveluina.

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	21 362 432 €	21 464 754 €	100,5 %	8,4 %	19 808 293 €	19 808 293 €
Maksutuotot	954 500 €	989 341 €	103,7 %	-27,1 %	1 357 882 €	1 357 882 €
Tuet ja avustukset	183 200 €	398 471 €	217,5 %	20,3 %	331 333 €	331 333 €
Muut toimintatuotot	39 168 872 €	40 513 850 €	103,4 %	10,4 %	36 682 002 €	36 682 002 €
Valmistus omaan käyttöön	1 732 300 €	1 697 618 €	98,0 %	-10,1 %	1 888 024 €	1 888 024 €
TOIMINTATUOTOT	63 401 304 €	65 064 035 €	102,6 %	8,3 %	60 067 535 €	60 067 535 €
Henkilöstökulut	-19 718 053 €	-18 646 251 €	94,6 %	0,6 %	-18 540 097 €	-18 540 097 €
Palvelujen ostot	-20 612 387 €	-20 447 950 €	99,2 %	5,6 %	-19 365 174 €	-19 365 174 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 134 095 €	-11 547 890 €	103,7 %	6,0 %	-10 899 233 €	-10 899 233 €
Avustukset	-178 500 €	-46 416 €	26,0 %	-1,9 %	-47 333 €	-47 333 €
Muut toimintakulut	-10 167 101 €	-9 686 630 €	95,3 %	7,0 %	-9 054 140 €	-9 054 140 €
TOIMINTAKULUT	-61 810 136 €	-60 375 137 €	97,7 %	4,3 %	-57 905 976 €	-57 905 976 €
TOIMINTAKATE	1 591 168 €	4 688 898 €	294,7 %	116,9 %	2 161 559 €	2 161 559 €

Riskienhallinta

Kaupunkirakennelautakunnan merkittävimmät riskit liittyvät asiakastarpeiden tunnistamiseen ja tiedonkulkuun sekä henkilöstön ikärakenteeseen. Tunnistettuja riskejä pyritään hallitsemaan muun muassa aktiivisen vuoropuhelun lisäämisellä, tiedonhallinnalla sekä työkyvyn ylläpitämisen avulla.

Kaupunkirakennelautakunnan strategisiksi riskeiksi asiakastarpeiden tunnistamisen ja tiedonkulun lisäksi on tunnistettu myös prosessien toimivuuteen, digitalisaatioon, taloussuhdanteisiin, lainsäädännön muutoksiin sekä poliittisiin päätöksiin liittyvät riskit. Operatiiviset riskit painottuvat puolestaan henkilöstöön ja henkilöstöresursseihin liittyviin riskeihin. Myös tietoturva- ja tietosuojariskit on tunnistettu operatiivisiksi riskeiksi. Taloudellisia riskejä ovat korjausvelan kasvun lisäksi hankkeiden toteutumiseen liittyvät riskit ja niin kaupungin kuin yleisenkin taloudellisen tilanteen heijastuminen vastuualueiden toimintaan määrärahojen vähentymisen kautta. Vahinkoriskeiksi on tunnistettu muun muassa kiinteistöjen kunto ja vahingoittuminen, työtapaturmat, ympäristön saastuminen sekä koneiden ja kalustojen rikkoutuminen.

2.2.1.27 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkialueet

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Omakotitonttien luovutusmäärät pienentyivät vuonna 2024. Tonttien vuokraaminen on ollut aikaisempia vuosia suositumpaa. Teollisuustonttien kysyntä on ollut varsin rauhallista, mutta silti edellisen vuoden tasolla.

Maastomittauksen osalta kulunut vuosi on palannut lähemmäs normaalia. Rakennuspaikkojen merkitsemisissä on tapahtunut pientä kasvua edellisvuoteen. Dronen käyttö on vakiintunut kaupunkiympäristön toimialalla normaaliksi tiedonkeruulaitteeksi.

Maan hankintaan on käytetty tarkastelujaksolla noin 1,035 milj. euroa ja myyntitulot ovat olleet 1,075 milj. euroa, jotka ovat alemmalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Vuokratulot ovat kasvaneet indeksikorotusten seurauksena.

Metsien hoito on tapahtunut metsästrategian mukaisesti ja tuotot ovat olleet suunnitelmien mukaisia.

Arvio tulevasta kehityksestä

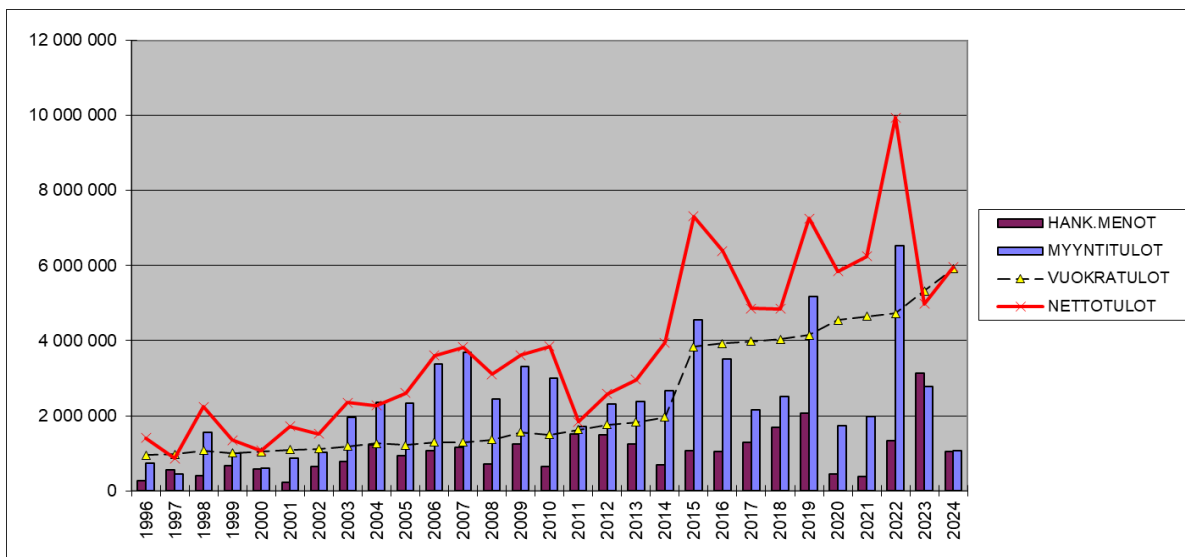
Toiveissa oleva yritystoiminnan ja rakentamisen mahdollinen pirstyminen vaikuttaisi lähes kaikkeen vastuualueen toimintaan.

Luovutettavissa olevat tontit ovat Kanta-Kokkolan alueella vähissä. Uusia alueita ei mahdollisesti saada avattua vuonna 2025. Toisaalta uusien tonttien kysyntäkin on vähentynyt merkittävästi viime vuosina lainamarkkinoiden kiristymisen vuoksi. Mikäli teollisuuden suunnitelmat toteutuvat toivotulla tavalla, tulee tonttien kysyntä tulevina vuosina kasvamaan.

Teollisuustonttien kysyntä jatkuu rauhallisena, mutta mahdolliset uudet suurteollisuusinvestoinnit kasvattavat myös pienten yritysten toimintaa. Teollisuusalueita on toistaiseksi riittävästi, mutta ne sijaitsevat alueellisesti hieman väärissä paikoissa.

Metsänhoito ei ole riippuvainen kaupungin muusta kehityksestä. Sen tuotot saavutetaan metsästrategian tavoitteiden mukaisesti myös tulevina vuosina. Puun hinnan ennustaminen on vaikeaa, koska siihen vaikuttavat maailmantalouden päätökset.

Kuvat, kaaviot ja grafiikat

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystavallisuus: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Teollisuustonttien hintataso pidetään kohtuullisena kaupungin kokoon nähden (K/E).	Luovutettujen tonttien hintataso ja määrä. 	Teollisuustonttien hintoja on nostettu elinkustanusindeksin muutoksen perusteella, mutta hintataso on edelleen kohtuullinen. Yksikään tonttihakemus ei ole peruuntunut tonttien hintatasosta johtuen.	Toteutunut
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Pyritään tarjoamaan teollisuustontteja yrittäjien tarpeet huomioiden. Vapaita tontteja tarjolla (K/E).	Tarjolla olevien erityyppisten teollisuustonttien määrän muutos ja lukumäärä. 	Tarkastelujaksolla on luovutettu yhdeksän teollisuustonttia, joista seitsemän on vuokrattu. Teollisuustontteja on tällä hetkellä jaettavissa Rantavallin ja Topparinmäen alueilta. Kälviän kasikullmassa ja Kumpulan alueella sekä Lohtajalla on myös jonkin verran tontteja vapaana.	Toteutunut
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Kaupunki vuokraa omistamiaan peltoalueita viljelykäyttöön, ellei niitä lähiaikoina tarvita kaupungin omaan käyttöön. Ranta-alueita vuokrataan mm. lampaiden laiduntamiseen. Kaikki peltoalueet vuokrattu (K/E).	Vuokrattu hehtaarimäärä. 	Kaupunki on vuokrannut peltoja viljelykäyttöön 123,1 ha. Laidunmaaksi alueita on vuokrattu 56,8 ha.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Luovutetaan tontteja vuosittain 30-50 kpl eri puolelta kaupunkia erityyppiseen rakentamiseen.	Luovutettujen tonttien lukumäärä. 	Omakotirakentamiseen on luovutettu tarkastelujaksolla 21 tonttia, joista 11 on vuokrattu. Yhtiömuotoiseen rakentamiseen on luovutettu yksi tontti. Kirkonmäeltä on vuokrattu yksi tontti päiväkotia varten ja Puntuksesta yksi tontti hoivapalvelua varten. Luovutettavissa olevia omakotitontteja on 88 kpl, joista kanta-Kokkolan alueella 28, Kälviällä 21, Lohtajalla 29 ja Ullavassa 10.	Toteutunut
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
HINKU verkostoon liittyminen	Ojitettujen turvemaametsien ilmastokestävä hoito.	Ojiametrioiden vähentäminen % alkuperäisestä määrästä ojituskohdeissa. Tavoite -30 % / kohde. 	Ojia on kunnostettu 8170 m. Alkuperäinen ojämäärä 13 700m, vähennys 40 %. Alueita ei ole ennallistettu.	Toteutunut

Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Metsien hoidon kokonaiskestävä päätöksenteko ja toteutus, metsien hiilensidontakyvyn ylläpitäminen ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen.	Metsien kasvua ylläpitävien metsänhoitotöiden ja hakkutöiden määrä ha. Tavoite 250 ha/vuosi. 	Metsän kasvua ylläpitävien toimenpiteiden määrä 95,5 ha Metsän kasvua lisäävien toimenpiteiden määrä 185,3 ha Puuttomien alueiden metsitys 0,5 ha Metsän uudistushakkuiden määrä 12,9 ha T1-02 kehitysluokkien määrä 1563 ha, 37 %	Toteutunut
Uudistuvien energia- tuotantomahdollisuuksien edistäminen	Metsänhoidon yhteydessä muodostuvan energiapuun hyödyntäminen.	Energiapuun myynti m ³ /vuosi. Tavoite 2500-3000 m ³ /vuosi. 	Energiapuuta myyty 4266 m ³	Toteutunut
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Metsien hoidon perusteista ja toteutuksesta tiedottaminen.	Asukastiedotteet kpl/v. 	Asukastiedotteita jaettu 182 kpl	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetussa kehityksessä pysymisen (K/E)	Talousarvion pitävyys ja nettokustannusten kehitys 	Toimintatuotot ovat toteutuneet 130,02 %:sesti vuokriin kohdistuneen korkean indeksikorotuksen johdosta. Metsänmyyntituotot toteutuivat 148,70 %:sti talousarvioon verrattuna. Vastuualueen tulot ylittivät talousarvio-odotuksen n.1,6 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat 92,41%:sesti talousarvioon verrattuna. Toimintakulujen alitus johtuu myös kaupunkialueita vaivanneista rekrytointihaasteista. Maan hankintaan on käytetty 1,09 milj. euroa ja maan myyntitulot ovat yhteensä noin 1,075 milj. euroa. Maanvuokratulot ovat 6,02 milj. euroa.	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Huolehditaan työturvallisuudesta	Työtapaturmien määrä nolla. 	Työtapaturmia ei ole tarkastelujaksolla tapahtunut.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Rohkaistaan henkilöstöä uusien ajatusten esittämiseen	Aloitteiden määrä	Paperittoman kiinteistötoimituksen kehittäminen on käynnissä ja osittain jo	Toteutunut

			<p>käytössä. Sähköistä tiedottamista ja sähköistä arkistointia selvitetty. Toimitustuotannossa on otettu käyttöön KYYHKY-palvelu (sähköinen tiedotus) Kaupungin mahdollisuuksia ottaa käyttöön sähköinen kauppakirjan ja vuokrasopimuksen allekirjoittaminen on selvitetty.</p> <p>Maastomittauksen työlausten ja työmääräysten sähköistämistä on kehitetty.</p> <p>Asiakaspyyntöihin liittyvää palveluketjua infrarokentamisen ja metsäpalveluiden välillä on selkeytetty.</p>	
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työmotivaation ylläpito monipuolisella tehtävänkuvalla.	Sairaspoissaolojen määrä. Tavoite lähtötaso - 10% valtuustokauden lähtötasosta. 	Lyhyiden sairauslomien määrä on edelleen hie- man vähentynyt.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	380 000 €	625 721 €	164,7 %	29,1 %	484 653 €	484 653 €
Maksutuotot	217 000 €	193 362 €	89,1 %	-62,2 %	511 453 €	511 453 €
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	4 713 600 €	6 068 552 €	128,7 %	9,7 %	5 531 098 €	5 531 098 €
Valmistus omaan käyttöön	25 000 €	49 972 €	199,9 %	12,9 %	44 266 €	44 266 €
TOIMINTATUOTOT	5 335 600 €	6 937 608 €	130,0 %	5,6 %	6 571 469 €	6 571 469 €
Henkilöstökulut	-1 232 746 €	-1 075 907 €	87,3 %	3,9 %	-1 035 562 €	-1 035 562 €
Palvelujen ostot	-410 467 €	-439 431 €	107,1 %	23,1 %	-356 931 €	-356 931 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-46 450 €	-45 825 €	98,7 %	-24,7 %	-60 849 €	-60 849 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-225 076 €	-208 210 €	92,5 %	-1,0 %	-210 335 €	-210 335 €
TOIMINTAKULUT	-1 914 740 €	-1 769 373 €	92,4 %	6,4 %	-1 663 676 €	-1 663 676 €
TOIMINTAKATE	3 420 860 €	5 168 235 €	151,1 %	5,3 %	4 907 793 €	4 907 793 €

2.2.1.28 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkisuunnittelu

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuonna 2024 on kaupunkisuunnittelussa ollut kaavoituksessa täyttämättä yleiskaava-arkkitehdin virka. Marraskuussa 2024 eläköityi liikenneinsinööri. Neljä vakanssia on ollut lyhennetyllä työajalla. Loppuvuodesta 2024 kaupunkisuunnittelun resurssivaje oli 2,9 henkilöä. Joulukuussa saatiin rekrytoitua henkilöt kahteen avoimpaan olleeseen virkaan, henkilöt aloittavat tammikuussa 2025.

Joukkoliikenteen käyttäjämäärissä ollut nousu pysähtyi 2024 ollen likimain samalla tasolla kuin 2023. Syksyllä 2024 valmisteltiin joukkoliikenteen kilpailutus, joka avattiin vuodenvaihteessa 2024 – 2025.

Vuoden aikana on vahvistunut seitsemän asemakaavaa ja yksi yleiskaava. Vuoden aikana on valmistunut kaksi puistosuunnitelmaa ja kahdeksan infrasuunnitelmaa.

Infrasuunnittelun keskeisenä hankkeena on ollut Linnusperän katusuunnittelu, Morsiussaaren silta ja Suntain tukimuurien uusiminen. Yhteispalaverit infrarakentamisen kanssa ovat toteutuneet hyvin. Säännöllinen palaverirytmä on kahden viikon välein ja lisäksi pidetään hankekohtaiset erillispalaverit viikoittain.

KIP:n alueella on ollut käynnissä kolme merkittävää asemakaavamuutosta, joista yksi on vahvistunut, yksi hyväksytty ja yksi on valmistella hyväksymisvaiheeseen. Mesilän teollisuusalueen asemakaava on vahvistunut. Työpöydällä on ollut kolme keskusta-asumiseen liittyvä kerrostaloalueiden asemakaavaa, Raatihuoneen ja Kauppatorin ympäristön asemakaavamuutos sekä Isokedontien länsipuolen asemakaava, joka mahdollistaa omakotitalotontteja Kälviän kirkonkylän läheisyyteen. Asumiseen liittyviä muita asemakaavoja on työn alla ollut kolme, joista merkittävimpana Varvinkujan asemakaava. Palveluihin liittyviä asemakaavoja on ollut työn alla viisi, joista merkittävimminä Halkokarin koulun ja päiväkodin asemakaavamuutos, Kiviniityn päiväkodin asemakaavamuutos sekä Annan ja Elisabethin hautausmaiden laajennusten asemakaavamuutokset. Liikenteeseen liittyviä asemakaavoja on ollut työn alla kolme, joista merkittävimpana Vt8 pienet muutokset.

Orreksentien eteläosan osayleiskaava on vahvistunut. Tuulivoimahankkeiden osayleiskaavoja oli vuoden aikana vireillä viisi, joista kaksi on ollut nähtävillä osallistumis- ja arviointisuunnitelma vaiheessa, kaksi on kaavaluonnoksen valmisteluvaiheessa ja yksi on ollut nähtävillä kaavaluonnoksena.

Kaupunkisuunnittelu on vuosina 2023-2024 osallistunut KATTI -hankkeeseen (Kaavatietojen digitalisointi sekä kunnan kaavayhdistelmän digitointiohje), joka oli valtionvarainministeriön ja 19 kunnan rahoittama yhteishanke. Kokkolassa ensisijaisena tavoitteena oli digitoida rannikon ja saariston yleiskaavat ja ranta-asemakaavat, toissijaisena tavoitteena oli saattaa muut yleiskaavat digitaaliseen muotoon sekä päivittää ajantasa-asemakaavaa 4 rakennuskaavan osalta. Kokkolassa saavutettiin marraskuussa 2024 päättäneelle hankkeelle asetetut tavoitteet.

Paikkatietojen osalta keskeisenä hankkeena vuonna 2024 oli Trimble Locus Cloud järjestelmän SaaS palvelun käyttöönoton valmistelu. Valmistelu aloitettiin järjestelmän aineistojen, tietokannan ja integraatioiden osalta kesäkuussa 2024 ja käyttöönotto tapahtui tammikuussa 2025. Lisäksi vuoden 2024 aikana tehtiin väestöön liittyviä paikkatietoanalyyssejä ja -otantoja kouluverkko selvityksiin, oppilasennusteisiin ja oppilaaksiottoalueisiin sivistystoimelle opetuspalveluun ja varhaiskasvatukseen. Väestöotantoja tehtiin sisäisen sekä ulkoisen muuton osalta elinkeino ja kaupunkikehitykselle. Selvityksessä olivat myös kouluhankkeisiin liittyvät oppilaiden koulureitti- ja joukkoliikenneselvitykset.

Opaskarttapalveluun on lisätty uusia aineistoja aluehakuina kuten esiopetus- ja oppilaaksiottoalueet, luokan muut yleisten alueiden käyttöluvut, katupuut ja pyöräilyreitit. Kaupunkimallia on täydennetty siltojen mallinnuksilla sekä lisätty katuvaloja, viherkasvillisuutta, penkkejä ym. pienempiä kohteita. Uusia henkilökortteja tehtiin 323 kpl (vuonna 2023 328 kpl) ja julistetulosteita kaupunkikonsernille yhteensä 210 m² (vuonna 2023 439 m²).

Myös vuonna 2024 on panostettu osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden kehittämiseen. Kyselyjä on järjestetty neljä kappaletta saaden yhteensä 855 vastausta. Yleisötilaisuuksia on pidetty seitsemän kappaletta ja näihin on osallistujia ollut yhteensä 231.

Kaupunkisuunnittelun toimintatuotot ovat toteutuneet tilikaudella n. 97,6%:sesti. Vastuualueen toimintakulut ovat toteutuneet 82,2%:sesti. Pääasialliset syyt kustannusten alitukseen johtuvat henkilöstövajeesta johtuvista pienemmistä toteutuneista henkilöstökustannuksissa, asiantuntijapalveluiden alittumisesta ja joukkoliikenteen kuljetuspalvelukustannusten alittumisesta verrattuna talousarvioon.

Arvio tulevasta kehityksestä

Suurempia muutoksia toiminnassa ei ole näköpiirissä. Vuosina 2022-2024 on rekrytoitu yhteensä viisi uutta henkilöä ja vuonna 2025 keskitytään sisäiseen koulutukseen, tiedon siirtoon ja asiantuntijuuden kehittämiseen.

Liikennesuunnittelussa tulee painopiste vuonna 2025 olemaan joukkoliikenteen järjestämisessä ja Kokkolan liikenneväylien tulevaisuusvisioiden hahmottamisessa.

Kaavoituksessa painopiste jatkuu teollisuuden kaavoitushankkeissa sekä asumisen tonttivarannon lisäämisessä.

Infrasuunnittelussa tullaan vuonna 2025 ottamaan käyttöön uusi suunnitteluohjelma. Mahdollisuuksien mukaan pyritään saada laadittua katusuunnitelmia varastoon, joka mahdollistaa joustavuutta infrarakentamisen toteutusaikatauluihin.

Paikkatietojen painopiste tulevana vuonna on edistää ja valmistella vastuualueen tietomallipohjaista suunnittelua, jalkauttaa kaupunkimallin käyttöönottoa suunnittelussa, tuottaa suunnittelua ja päätöksentekoa tukevaa tietosisältöä ja analyyseja sekä uusia aineistoja opaskarttapalveluun. Lisäksi paikkatiedot on mukana kehittä-mässä toimialan ohjelmallisia ratkaisuja, sähköistä arkistointia ja automatisointia.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyn varmistaminen	Kruunuportin alueen jatkovalmistelussa kiinteästi mukana. Suurteollisuuden (KIP) ja Sataman alueen sekä Mesilän teollisuusalueen asemakaavojen valmiiksi saattaminen. Kaupunkisuunnittelu priorisoi resursseja työpaikka-alueiden suunnitteluun.	Kruunuportin seuraavat vaiheet aloitettu (K/E). Suurteollisuuden (KIP) ja Sataman alueen sekä Mesilän teollisuusalueen asemakaavat lainvoimaisia (K/E). Yritystoimintaan kaavoitetut alueet (ha) /vapaiden yritystonttien lkm vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E). 	Valtatien 8 parantaminen Boholmintie – Kruunupyntie tiesuunnitelma (Kruunupyntie ja Kokkola) sekä Kruunuportin alueen katu- ja rakennussuunnittelun sekä alikuskusilla toteuttamistarkastelu ovat olleet aktiivisessa työvaiheessa koko vuoden. Vuoden aikana on ollut työn alla kolme asemakaava KIP:n alueella. KV 18.3.2024 hyväksytty KIP Itäinen asemakaava ja asemakaavan muutos on vahvistunut 12.6.2024. KH 28.10.2024 on hyväksynyt Asemakaava ja asemakaavan muutos Syväsatama, laajennus. Asemakaavan muutos ja laajennus Boliden jätealue edustoiineen kaavaehdotus on ollut nähtävillä 7.11. – 9.12.2024. Mesilän teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos on hyväksytty KV 13.5.2024 ja kaava on vahvistunut 28.8.2024.	Toteutunut

			<p>KIP Itäisen asemakaavan osalta T/kem -korttelialueet lisääntyivät n. 25 hehtaaria ja niiden rakennusoikeus lisääntyi n. 231 000 kem. Syväsataman asemakaavan alueen kokonaisrakennusoikeus kasvoi noin 153 750 k-m2. Mesilän teollisuusalueen asemakaavan muutoksella monipuolistettiin alueen käyttötarkoitusta toimitilarakennusten korttelialueeksi. Alueelle ei muodostunut uusia tontteja mutta rakennusoikeus lisääntyi n. 16000 kem.</p> <p>Teollisuustontteja on vapaana kantakaupungissa Topparinmäen ja Rantavallin alueilta. Myös Kälviällä (Kasikulma ja Kumpula) sekä Lohtajan alueella löytyy vapaita tontteja.</p> <p>Laajemmista selvitystöistä on vuoden aikana valmistunut Patamäen virtausmalli.</p>	
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	<p>Kaupunkisuunnittelu toteuttaa 7.3.2022 hyväksyttyä strategista aluerakenneyleiskaava 2040 avaintemojen palveluverkko, keskustan kehittäminen, työpaikka-alueet ja erityiskohteet osalta. Kruunuportin ja MT 749 välinen yhteys jatkosuunnitteluun. (K/E)</p>	<p>Em. kohteiden jatkosuunnittelun aloitukset (lkm) ja edistäminen vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).</p> 	<p>Käynnissä olevista/valmistuneista kaavatöistä toteuttavat Strategisen aluerakenneyleiskaava 2040 avaintemoja:</p> <p>Palveluverkko ja Keskustan kehittäminen - Äströmin korttelin asemakaavan muutos on hyväksytty KV 15.4.2024 ja vahvistunut 28.8.2024. Tehtaankatu 12 (ent. Anttila) asemakaavaehdotus ollut nähtävillä 4.4.-6.5.2024 ja valmistunut hyväksymisvaiheeseen. Pitkänsillankatu 35 ja Isokatu 10 a asemakaava on valmistunut hyväksymisvaiheeseen. KH 27.5.2024 on päättänyt käynnistää Raatihuoneen ja Kauppatorin ympäristö asemakaavamuutoksen laatimisen. Asemansuudun osalta on laadittu aiesopimus Väylän kanssa. Kosilan osalta on uuden omistajan (KPO) kanssa pidetty neuvotteluja alueen suunnittelusta. Asemakaavan muutos</p>	Toteutunut

			<p>Halkokarin koulu ja päiväkotikiitos KH 17.6.2024 ja on vahvistunut 14.8.2024. Kiviniityn päiväkodin asemakaavamuutos kaavaluonnos on ollut nähtävillä 10.10. – 11.11.2024.</p> <p>Työpaikka-alueet - Mesilän teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavamuutos on vahvistunut elokuu 2024.</p> <p>Erityiskohteet - vireillä on viisi tuulivoimayleiskaavaa: Tuohimaan tuulivoimapuiston osayleiskaava (luonnovaiheessa), Peränevan tuulivoimahankkeen osayleiskaava (kaavaluonnos ollut nähtävillä 2.5.-14.6.2024), Pihtineva tuulivoimayleiskaava (luonnosvaiheessa), Akkalankangas tuulivoimayleiskaava (OAS ollut nähtävillä 4.4.-6.5.2024) ja Rautajalan tuulivoima-alueen osayleiskaava (OAS ollut nähtävillä 16.5.-17.6.2024).</p> <p>Asemakaava Vt8 pienet muutokset on hyväksytty 8.4.2024 ja vahvistunut 21.8.2024. Kruunuportin ja MT 749 välisen yhteyden suunnittelua on edistetty laatimalla pääsuunnitelma.</p> <p>Infrasuunnitelmia on vuoden 2024 aikana ollut nähtävillä kaksitoista: Vanhansatamanlahdentien linja-autopysäkki, Mestarintie välillä Heinolankaari – Teollisuustie, Kruununpolku välillä Nynäsiraitti – Nynäsintie, Isomastontie välillä Kaanaanmaantie – Vasikka-saarentie, Jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Tehaankatu – Port Tower, Hollihaantie välillä Libeckinkatu – Falanderinkatu, Suntinraitti välillä Valmentajantie – Kaarlenkatu (välillä Harjoitusjäähalli – Hybridareena nähtävillä 5180cf), Pitkänsillankatu välillä Kaarlenkatu – Hakalahdentienkatu, Suntin tukimuurien</p>
--	--	--	--

			<p>uusiminen ja laiturirakenteen rakentaminen Kauputorin kohdalla välillä Torikatu – Pormestarin kadun kaarisilta, Morsiussaarentie sekä siihen liittyvä silta välillä Davidsberginraitti – Morsiussaa-renkuja, Pyörätelineet os. Tehtaankatu välillä Rantakatu-Ristirannankadun risteysalue, Linnusperä välillä Kahvitie – Karsobackantie, Tahkotie, Tiilenpolttajantie sekä Isotanhu välillä Linnuspe-räntie – Tanhukuja.</p> <p>Puistosuunnitelmia on vuoden 2024 aikana ollut nähtävillä kaksi: Potin-rannan skeitti- ja pumtrackrata ja Niitty-perhosenpuisto (ent. In-validikylän puisto).</p>	
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Alueiden käytön suunnitelussa huomioidaan alkutuotannon sekä muun elinkeinorakenteen yhteensovittaminen (K/E).	Elinkeinotoiminnan huomioivat lausunnot (lkm) vähintään aikaisem-malla tasolla (K/E). 	Akkalankankaan tuulivoi-maosayleiskaavan osal-listumis- ja arviointisuunnitelmasta on saapunut 1 elinkeinotoimintaa (maa-taloutta) koskeva mieli-pide.	Kesken
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Rekrytoidaan aktiivisesti ja kehitetään rekrytointi-prosesseja pätevän henkilöstön saamiseksi.	Montako rekrytointia johti vakituisen työnteki-jän palkkaamiseen suh-teessa avoimena oleviin vakansseihin. 	Yleiskaava-arkkitehdin virka on ollut 1,5 vuotta täyttämättä. Liikenneinsi-nööri eläköityi marras-kuussa 2024. Kaupunki-suunnittelussa oli loppu-voimasta 2024 käynnissä liikenneinsinöörin ja yleiskaava-arkkitehdin rekrytointiprosessit.	Kesken
Huoltovarmuuden yllä-pitäminen ja lähituotannon tukeminen	Alueiden käytön suunnitelussa huomioidaan huoltovarmuustekijöiden sekä muun elinkeinora-kenteen yhteensovittami-nen.	Huoltovarmuustekijöitä huomioivat lausunnot (lkm) vähintään aikai-semmalla tasolla (K/E). 	Rautajalan tuulivoima-alueen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointi-suunnitelmasta on saap-punut 1 energiatuotann-on omavaraisuutta kos-keva mielipide.	Kesken
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja oma-leimainen kulttuuri-, lii-kunta- ja tapahtuma-tarjonta	Torin, Urheilupuiston ulkoalueiden ja Lataamon alueen jatkosuunnitelmien laatiminen. Erilliskohteiden kehittäminen.	Em. suunnitelmien val-mistaminen (K/E). Eril-ishankerahoituskohteet (lkm). 	Kaupunkisuunnittelussa on vuoden aikana edetty torin suunnittelussa kohti toteutusta laatimalla yleissuunnitelmaa täy-dentäviä detaljisuunnitel-mia. Kesän aikana pää-tettiin priorisoida hei-kossa kunnossa olevat Suntin tukimuurit ja laa-dittiin niihin liittyvät suun-nitelmat. Torin osalta lop-puvuonna kilpailutettiin tukimuurien urakka ja	Kesken

			<p>urakoitsija valittiin. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa alkuvuodesta 2025.</p> <p>Urheilupuiston ulkoalueiden (kaupunkiympäristön vastuulla) suunnittelu on ollut työn alla ja myös vuoden 2025 toteutuksen osalta jo pääosin valmiina. Meneillään on Hybridin sisääntuloon liittyvän terassiportaikon suunnittelu sekä pienialaisia kohteita harjoitusjäähallin ympäristössä.</p> <p>Meripuiston yleissuunnitelmaan liittyen on järjestetty asukaskysely sekä pidetty palaveria mm. uuden leirintäalueyrittäjän kanssa. Suunnittelu-työpajoihin on osallistunut kaupunkiympäristön henkilökunnan lisäksi mm. liikuntapalveluiden, KOSEKIN ja matkailun edustajia.</p> <p>Lataamon alueen jatko-suunnittelua ei ole edistetty vuonna 2024.</p>	
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Maptionnaire (karttapohjaiset) kyselyt. Hankekohdattaiset työpajat. Hankkeiden yhteissuunnittelun kehittäminen.	<p>Kyselyjen ja työpajojen lukumäärät. Yhteiset maastokäynnit (lkm). Vähintään aikaisemalla tasolla (K/E).</p> 	<p>Vuoden aikana on ollut nähtävillä asemakaavoja luonnosvaiheessa seitsemän ja ehdotusvaiheessa kaksitoista. Yleiskaavoja on ollut nähtävillä osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa kaksi, luonnosvaiheessa yksi ja ehdotusvaiheessa yksi.</p> <p>Kaavojen nähtävillä olon yhteydessä on pidetty kuusi yleisötilaisuutta: Varinkujan asemakaavaluonnoksen yleisötilaisuus 7.2.2024, 20 osallistujaa. Halkokarin koulun ja päiväkodin asemakaavaluonnoksen yleisötilaisuus, 13.2.2024, 4 osallistujaa. Vaihease-makaava / Koivuhaantie LH asemakaavaluonnoksen yleisötilaisuus 15.2.2024, 6 osallistujaa. Akkalankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheen yleisötilaisuus 25.4.2024, 40 osallistujaa. Peränevan</p>	Toteutunut

			<p>tuulivoimahankkeen osayleiskaavan kaava-luonnoksen yleisötilaisuus 16.5.2024, 9 osallistujaa ja Rautajalan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheen yleisötilaisuus 5.6.2024, 18 osallistujaa.</p> <p>Infrasuunnitteluun liittyen on pidetty kaksi Morsiussaaren sillan suunnitteluun liittyvä yleisötilaisuutta 23.4 ja 10.10.2024, yhteensä 46 osallistujaa.</p> <p>Vuonna 2024 järjestettiin neljä Maptionnaire-verkkokyselyä: Kokkolan suomalaisen lukio pihan kysely (94 vastaajaa). Invalidikylän puiston kysely (95 vastaajaa). Meripuiston kysely (474 vastaajaa). Halkokarin koulun pihan suunnittelun pohjaksi on järjestetty kysely, johon saatiin 192 vastausta.</p>	
<p>Monipuoliset asuminen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät</p>	<p>Kaupunkisuunnittelu toteuttaa 7.3.2022 hyväksyttyä strategista aluerakenneyleiskaava 2040 ja sen teemoja asuminen, liikenne ja viher- ja virkistyskohteet. Kauppatorin jatkosuunnittelu ja toteutus, Rautatien edistäminen, Varvinkujan asemakaava (K/E).</p>	<p>Em. kohteiden valmiusaste ja infra- ja viher-suunnitelmien lkm.</p> 	<p>Vuoden aikana työn alla on ollut kolme keskustasumiseen liittyvää kerrostalo-alueiden asemakaavaa: Äströmin korttelin asemakaavan muutos, vahvistunut elokuu 2024. Pitkäsillankatu 35 ja Isokatu 10 a valmistunut hyväksymisvaiheeseen. Tehtaankatu 12 (ent. Anttila) valmistunut hyväksymisvaiheeseen. Keskusta-asumiseen liittyvä Raatihuoneen ja Kauppatorin ympäristön asemakaavamuutoksen laatiminen on käynnistetty KH 27.5.2024.</p> <p>Kehittämishankkeissa aktiivisena keskustan osalta on ratapihan alkukäytävä, johon liittyen on siirrytty viikoittaisiin palavereihin Väyläviraston kanssa. Rautatien infran ja ulkotilojen suunnittelun osalta on edistetty alueen suunnitelmia osana Hotellin suunnittelua. Joukkoliikennekilpailutusta on valmisteltu vuoden 2024</p>	<p>Toteutunut</p>

			<p>aikana ja kilpailutus käynnistettiin joulukuussa.</p> <p>Omakotitalo-alueisiin liittyviä asemakaavoja on työn alla ollut neljä: Isokedontien länsipuolen asemakaava, joka mahdollistaa omakotitalotontteja Kälviän kirkonkylän läheisyyteen. Varvinkujan asemakaava ja asemakaavan muutos, joka mahdollistaa rannan loma-asutuksen muuttamisen pysyvään asutukseen ja jossa osoitetaan kaupungille uutta merenläheistä asumista. Näsimäentien asemakaavanmuutoksessa tutkitaan alueen maankäyttö, käytötarkoitukset ja maanomistukselliset asiat sekä liikennejärjestelyt. Piispanmäen pellon ja Kuokkamaantien ympäristön asemakaavan ja asemakaavan muutoksen yhteydessä tutkitaan Kuokkamaantien itäpuolen korttelialueen kaavalliset muutostarpeet. Seuraavien asuinalueiden kaavoittamisen pohjaksi on laadittu raviradan eteläpuolen (Palmajärvi) perustilaselvitys.</p> <p>Kylien suunnitteluun liittyviä hankkeita on työn alla ollut yksi. Orreksentien eteläosan osayleiskaava mahdollistaa entisen Rödsön koulun läheisyyteen tontteja asumiseen/palveluasumiseen. Osayleiskaava hyväksyttiin KV 10.6.2024 ja vahvistui 21.8.2024.</p> <p>Viheralueiden suunnittelussa on ollut Niittyperhosenpuiston (ent. Invalidikylänpuiston) perusrannus, kauppatorin suunnitelman tarkentaminen ja Hybridiareenan ympäristön suunnittelun tarkentaminen. Yhteisötaide projektit jatkuvat puistokohteisiin, katupuiden kehittäminen -projektiä on edistetty. Katukohteisiin on tehty viher-suunnittelua ja</p>	
--	--	--	---	--

			Länsipuiston koululle viitesuunnitelma.	
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	KKP:n ja muiden arvokaiden alueiden suunnittelun ja rakentamisen kaupunkikuvallinen ohjaaminen (K/E).	Ohjauspalaverien määrä. Arvokkaita kohteita ja alueita huomioivat lausunnot lkm. 	Kaupunkisuunnittelu osallistuu yhdessä lupatiimin kanssa arvoalueille sijoittuvien rakennushankkeiden ohjaukseen. Hankkeiden kaavallisia ohjauksia RKY ja KKP -alueilla on vuoden aikana ollut yhteensä noin 15 kappaletta. Äströmin kaavamuutoksessa on huomioitu sijoittuminen valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen (RKY-alue) Kokkolan pedagogio ja Roosin talo sekä Kokkolan ruutukaava-alueen puutalokorttelit läheisyyteen. Asemakaavahankkeista Äströmin kaavamuutos, Tehtaankatu 12 (ent. Anttila), Pitkänsillankatu 25/Isokatu 10 a ja Varinkaava sijoittuvat Kokkolan kansallisen kaupunkipuiston läheisyyteen, joka on huomioitu suunnittelussa.	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Hankekohtainen LAVA harkinta. Laaditaan tarvittaessa. Hankekohtaiset kyselyt niissä hankkeissa, joissa vaikutuksia lasten ja nuorten arkeen. Lausuntopyynnöt lapsi- ja nuorisovaltuustolle (em. hankkeet). (K/E)	Kyselyjen lkm. Lausuntopyyntöjen lkm. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen (km). Virkistys- ja puistohankkeiden lkm. Vähintään aikaisemalla tasolla (K/E). 	Halkokarin koulun ja pihan asemakaavamuutoksessa ja Varvinkujan asemakaavassa vaikutukset lapsiin / lapsivaikeutusten arviointi on laadittu osana kaavaselostusta. Kaupunkisuunnittelu on ollut tiiviisti mukana Halkokarin koulun ja päiväkodin suunnittelussa. Halkokarin koulun ja päiväkodin pihan suunnittelun pohjaksi on järjestetty kysely, johon saatiin 192 vastausta. K.H. Renlundin taidepiha on valmistunut. K.H. Renlundin taidepihan suunnittelussa on osallistettu laajasti lapsia ja nuoria. Niittyperhosen puiston (ent. Invalidikylän puiston) perusparannuksen suunnittelun pohjaksi on	Toteutunut

			<p>järjestetty kysely, johon osallistui myös lapsia ja nuoria, yhteensä noin 100 vastausta. Suomalaisen lukion pihan suunnittelun pohjaksi on järjestetty kysely, johon vastasi 94 koulun oppilasta.</p> <p>Meripuiston yleissuunnitelman suunnittelun pohjaksi on järjestetty kysely, johon vastasi 13 lasta tai nuorta.</p> <p>Pyöräliikenteen edistämishjelmaa toteuttaa suunniteltu jalankulku- ja pyöräväylä välille Tehtaankatu-Port Tower (1400 m). Välille Tehtaankatu - Santahaka (350 m) suunniteltu jalankulku- ja pyöräväylä parantaa liikenneturvallisuutta kouluun ja merkittävään liikunta-/harrastokeskittymään. Mestarintien varrelle välillä Heinolankaari – Teollisuustie (600 m) suunniteltu jalankulku- ja pyöräväylä pohjautuu lukuisiin palautteisiin sekä havaintoihin ja tämä parantaa merkittävästi liikenneturvallisuutta.</p> <p>Vuonna 2024 rakentuneita jalankulku- ja pyöräväyliä ovat Puntusranta (530 m), Santahaka (350 m), Mestarintien varrelle on välillä Heinolankaari – Teollisuustie (600 m).</p> <p>Vuonna 2024 on laadittu Linnusperäntien katuseerauksen suunnittelu ja katu- sekä kuivatussuunnitelma oli nähtävillä joulukuussa. Linnusperäntielle suunnitellaan ajoradan lisäksi puuttavaa pyörätieyhteyttä Kahvitieltä Karsobackantielle asti. Suunnitelmaan sisältyy myös 4 kpl odotustilallisia ja katoksellisia linja-autopysäkkejä.</p> <p>Ylikunnallinen pyörätiesuunnitelma on esitelty nuorisovaltuustolle 21.3.2024.</p>
--	--	--	---

			<p>Liikenneturvallisuuksuunnitelman lähtötiedoksi on tehty kysely, jossa saatiin paljon palautetta koulu-reiteiltä ja koulujen sekä päiväkotien läheisyydestä. Kesätyöntekijä on jatkanut edeltävän kesän liikenneturvallisuuustyötä päiväkotien ja koulujen liikenneturvallisuuksuustarkasteluja täydentämällä ja laajentamalla. Liikenneturvallisuuksuustyössä on erityisesti lasten (päiväkodit, koulut, asuinalueet) näkökantaa huomioitu pohjana kehittämistoimille. Liikenneturvallisuuksuussuunnitelma valmistui loppuvuoden aikana.</p> <p>Vuoden aikana on laadittu joukkoliikennekysely, jossa korostuu koululaisliikenne, sillä nykyinen joukkoliikenne palvelee vahvasti tätä käyttäjäryhmää.</p> <p>Vuonna 2024 on valmistunut yhteensä 2 puistosuunnitelmaa. Vuonna 2023 kokonaismäärä oli 5 ja vuonna 2022 4.</p>	
--	--	--	--	--

Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035

HINKU verkostoon liittyminen	Tuulivoimayleiskaavat. Kaavatason mukaiset ilmastovaikutusten arvioinnit kaavahankkeissa. Seurantaan panostusta (esim. pyöräilymäärät sovitussa pisteessä). Osallistuminen HINKU -työryhmän toimintaan.	Luonnosvaiheessa olevat tuulivoimakaavat (lkm). Ilmastovaikutusten arvioinnit (lkm). 	Ilmastovahdin ajan tasalla pitäminen. Ilmastovahtiin on täydennetty ja lankulku -ja pyöräily, joukkoliikenne ja kaavoitus. Kokkolassa on vireillä viisi tuulivoimaosayleiskaavaa, joista neljä on luonnosvaiheessa ja yksi on ollut kaavaluonnoksena nähtävillä. Nähtävillä olleissa asemakaavatöissä ilmastovaikutusten arviointi on laadittu osana kaavaselostusta. Kaupunkisuunnittelulla on edustaja kaupungin HINKU työryhmässä. Joukkoliikenteen kilpailutuksessa on huomioitu ilmastotilat.	Toteutunut
------------------------------	---	---	--	---

<p>Uudistuvien energiantuotantomahdollisuuksien edistäminen</p>	<p>Aktiivinen osallistuminen tuulivoima-, vety-, aurinko- ja muihin uudistuviin energiamuotoihin liittyviin hankkeisiin (K/E).</p>	<p>Kokousten ja meneillä olevien hankkeiden lukumäärä.</p> 	<p>Tuulivoimaosayleiskäätöiden valmisteluun liittyen on pidetty yhteensä n. 10 kokousta eri viranomaisten ja osallisten kanssa.</p> <p>Kaupunkisuunnittelu on osallistunut yhdessä kaupungin elinkeinojen ja kaupunkikehityksen sekä kaupunkiluvituksen kanssa aurinkovoimahanke- ja energiavarastointitiedustelujen ohjaukseen.</p>	<p>Toteutunut</p>
---	--	--	--	---

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

<p>Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt</p>	<p>Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen, taukojumppa (ErgoPro), tyhy toimintaan osallistuminen, kehityskeskustelut. Kokousten ja työskentelyajan rytmittäminen. Yhteistyö yksiköiden välillä. Hanke aikataulujen ja priorisoinnin selkeyttäminen.</p>	<p>ErgoPro -mittarit, kehityskeskustelut (lkm), tyhy -toimintaan osallistujien lkm. Yhteisten maastokäyntien ja työpajojen lukumäärä. Työhyvinvointikyselyn vastaukset. Seurataan sairaspöytäalojen kehitystä (tavoite -10% valtuustokauden alusta). PlanMan -ohjelmisto käyttöön otettu (K/E).</p> 	<p>Taukoliikuntaohjelma ErgoPro on ollut käytössä koko henkilöstöllä ja suurella osalla myös Cuckoo.</p> <p>Kokousten ja työskentelyajan rytmittämistä on edistetty synkronisoinnilla kaupunkiympäristön vastualueiden vastualuepalaverit tiistaille ja rauhoittamalla perjantait kokousvapaiksi, keskittymistä vaativiksi työpäiviksi.</p> <p>Kaupunkisuunnittelussa on läsnäolo päivät keskitetty pääosin alkuviikoon ja etätyöpäivät ohjattu loppuviikolle.</p> <p>Suunnitteluhankkeissa, jotka suoraan liittyvät kaupungin omiin hankkeisiin, on pidetty eri vastualueiden yhteiset aloitus- ja välikokoukset tiedonkulun parantamiseksi ja väliaikatilanteen tiedottamiseksi.</p> <p>Kaupunkisuunnittelussa on säännölliset kaava-, infra- ja liikennevarat, joissa käydään läpi hankkeet, suunnittelu-aikataulut ja seurataan hankkeiden edistymistä.</p> <p>Infrarakentamisen kanssa on yhdessä kehitetty suunnittelu-aikataulujen ja priorisoinnin seuranta. PlanMan -ohjelmistoa ei ole otettu käyttöön todettua, että tämän</p>	<p>Toteutunut</p>
---	---	---	---	---

			<p>hyötysuhde suhteessa ajankäyttö ja työn edistäminen on heikko. Sen sijaan on kehitetty oma excel-pohjainen infrahankkeiden seuranta.</p> <p>Kaupunkisuunnittelu ja -luvitukset käyvät joka kolmas viikko yhteisesti läpi hanketiedusteluja. Lisäksi on otettu käyttöön kaupunkisuunnittelun ja -luvituksen yhteiset kuukausipalaverit yhteistyön kehittämiseksi, tiedonkulun parantamiseksi ja prosessien jouhevoittamiseksi.</p> <p>Kaupunkisuunnittelutiimi on kokoontunut vuoden aikana kolmesti. Kaupunkisuunnittelutiimissä on käyty läpi mm. vuoden 2024 infrarakentamishankkeet, kaupunkiympäristön osallisuustoimet 2023, ajankohtaiset asemakaavatyöt, Kestävän ympäristörakentamisen periaatteita, Puiden ja puuston arvot kaupunkirakenteessa ja KATTI-hanke.</p> <p>Meripuiston yleissuunnitelman aloitusvaiheessa on pidetty työpaja, johon kutsuttiin laajalti kaupungin eri toimialoja.</p> <p>Halkokarin koulun suunnittelussa on aktiivisesti oltu mukana suunnittelukokouksissa ja tuotu kaupunkisuunnittelun asiantuntijuus mukaan hankkeeseen.</p> <p>Koko kaupunkisuunnittelun henkilöstölle on pidetty kehityskeskustelut.</p> <p>Työhyvinvointikyselyyn 2023 vastasi 79 % kaupunkisuunnittelun henkilöstöstä ja vuonna 2024 86 %. Henkilöstön työhyvinvointityöpaja on pidetty maaliskuussa 2024. Vuoden 2023 työntekijöiden suositteluindeksi eNPS oli 22 ja vuoden 2024 28.</p>
--	--	--	---

			<p>Kaupunkiympäristön yhteisiin tyhy-iltapäiviin 7.-8.5.2024 osallistui kaupunkisuunnittelusta 16 henkilöä. Kaupunkisuunnittelusta osallistui vastuualueen omaan 5.9. järjestettyyn tyhy-päivään 17 henkilöä.</p> <p>Sairauspoissaolopäivien lukumäärä on laskenut n. 6 % viime vuoteen nähden.</p>	
Monimuotoisuuden johtaminen	Koulutuksiin osallistuminen, Kaupunkisuunnittelun toimintatapojen kehittäminen, rekrytoinneissa huomioitava.	<p>Koulutusten lukumäärä. Toiminnan kuvauksen valmistuminen. Paikkojen täyttäminen.</p> 	<p>Kaupunkisuunnittelusta kolme henkilöä on osallistunut monimuotoisuuden johtamiskoulutukseen.</p> <p>Kaavoituksen henkilöstö on osallistunut kaavatietojen digitalisointiin ja Alueidenkäyttölain muutokseen liittyviin webinaareihin. Paikkatiedoista on osallistuttu SQL ja Excel perusteet koulutuksiin. Kaupunkisuunnittelupäällikkö on osallistunut Kaavoitusjohdon päiville.</p> <p>Kaavoituksessa on 1,5 vuotta ollut avoimena yleiskaava-arkkitehdin virka ja liikennesuunnittelussa tuli eläköitymisen myötä marraskuussa avoimeksi liikenneinsinöörin virka.</p>	<p>Kesken</p>
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Vastuualuepalaverien kehittäminen ja sieltä nousseiden toimintatapojen jalkauttaminen. Rohkaistetaan henkilöstöä uusien ajatusten esittämiseen. Mikrotiimityöskentelyn tehokas käyttöönotto.	<p>Aloitteiden, kehittämistoimien ja vastuualuepalaverissa sovittujen toimenpiteiden lukumäärä. Hankkeet, joissa mikrotiimi ja näiden kokoontumisien lukumäärä.</p> 	<p>Kehittämistyöpajassa esiin nousseita kehittämisideoita on jalkautettu. Halkokarin kouluhankkeeseen liittyvä kaupunkisuunnittelun mikrotiimi on kokoontunut kymmenen kertaa. Kaupunkisuunnittelun omassa työskentelyssä pientyöpajat ja mikrotiimityöskentely on luonteva osa normi työntekoa.</p>	<p>Toteutunut</p>
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Sitoudutaan viikkopalaveriin, fyysiset tapaamiset (lähipäivät), kalenterivaraukset ja työajan rytmitys. Työmotivaation ylläpito monipuolisilla tehtävillä. (K/E)	<p>Viikkopalaverien toteutuminen. Projektien valmistumisen huomioiminen yhdessä henkilöstön kanssa. Sairauspoissaolojen määrä. Henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa. Työhyvinvointikyselyn tulokset.</p>	<p>Vastuualuepalaverit pidetään viikoittain. Paikkatiedot ja kaavoitus pitävät viikoittain suunnitteluhankkeiden tilannekatsauspalaverit ja infra-suunnittelu, joka toinen viikko. Mikrotiimityöskentely on jalkautunut luontevaksi osaksi hankkeita.</p>	<p>Toteutunut</p>

			<p>Projektien valmistumista on huomioitu käymällä yhdessä vastuualuepala-verin yhteydessä maastokäynnillä tutustumassa kohteeseen. Kehityskeskustelussa esiin nousseita kehittämissideoita on jalkautettu osaksi normaalia työskentelyä mm. pidetty enemmän työpaikkoja, edistetty tiedonkulkua ja yhteistyötä vastuualueiden ja yksiköiden välillä ottaen käyttöön kuukausipalavereita.</p> <p>Työhyvinvointikyselyyn 2023 vastasi 79 % kaupunkisuunnittelun henkilöstöstä ja heistä 72,2 % vastasi jaksavansa työssään tällä hetkellä erittäin hyvin tai hyvin. Vuonna 2024 vastaavat luvut olivat 86 % ja 77,8 %.</p> <p>Sairauspoissaolopäivien lukumäärä on laskenut n. 6 % viime vuoteen nähden.</p>	
--	--	---	--	--

Työllisyys: Toimivat työmarkkinat

Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Nettisivuston ylläpito ajan tasalla (K/E). Kaavoittajan vastaanotot vähintään aikaisemmalla tasolla. Opaskarttapalveluissa olevien tietojen kehittäminen.	<p>Kaikkien hankkeiden löytäminen helposti. Asiakaskontaktien lkm. Asiakaspalautteen lkm.</p> 	<p>Kaupunkisuunnittelun nettisivujen ajantasaisuuteen on panostettu ja tätä seurataan viikkopalaverissa.</p> <p>Vuoden 2024 aikana on pidetty kaavojen nähtävillä oloon liittyviä yleisötilaisuuksia kuusi ja muita suunnitteluun liittyviä tilaisuuksia kolme. Tilaisuuksissa on ollut yhteensä 231 osallistujaa.</p> <p>Opaskarttapalveluun on päivitetty infrarakentamisen 2024 investointikohteet ja ajantasaistettu opaskartan sisältöä uusien teiden/katujen, maastokuvioiden ja rakennuspaikkojen osalta. Opaskarttapalveluun on tuotettu puurekisterin katupuutiedot. Aluehaku-kohteiksi on lisätty suomen- ja ruotsinkielisiä koskevat oppilaaksiotto- ja esiopetusalueet. Yleisten alueiden luvista on poistettu esim. kaivulupien historiatiedot. Jatkossa ylläpidetään</p>	Toteutunut
--	---	---	--	---

			<p>kuluneen vuoden lupatie-toja. Teiden/katujen, maastokuvioiden ja rakennuspaikkojen ajantasaistus on jatkuva ylläpitoprosessi.</p> <p>Palautejärjestelmän kautta on ensimmäisenä vuoden aikana saatu 67 palautetta, joihin on 99,9 %:sti vastattu.</p>	
--	--	--	--	--

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	142 300 €	5 937 €	4,2 %	-81,7 %	32 427 €	32 427 €
Maksutuotot	25 000 €	33 216 €	132,9 %	16,1 %	28 611 €	28 611 €
Tuet ja avustukset	167 000 €	335 689 €	201,0 %	10,1 %	305 000 €	305 000 €
Muut toimintatuotot	0 €	346 €			0 €	0 €
Valmistus omaan käyttöön	168 800 €	115 966 €	68,7 %	-53,4 %	248 770 €	248 770 €
TOIMINTATUOTOT	503 100 €	491 155 €	97,6 %	-20,1 %	614 807 €	614 807 €
Henkilöstökulut	-1 425 255 €	-1 303 263 €	91,4 %	9,0 %	-1 195 226 €	-1 195 226 €
Palvelujen ostot	-2 094 113 €	-1 580 581 €	75,5 %	-0,1 %	-1 581 576 €	-1 581 576 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 400 €	-12 211 €	98,5 %	-25,2 %	-16 316 €	-16 316 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-190 675 €	-163 716 €	85,9 %	8,7 %	-150 574 €	-150 574 €
TOIMINTAKULUT	-3 722 443 €	-3 059 772 €	82,2 %	3,9 %	-2 943 692 €	-2 943 692 €
TOIMINTAKATE	-3 219 343 €	-2 568 618 €	79,8 %	10,3 %	-2 328 884 €	-2 328 884 €

2.2.1.29 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkirakentaminen

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kaupungin kolme suurinta talonrakennuksen suunnittelu- ja investointikohdetta ovat olleet Piispanmäen koulu ja päiväkotikoti, Halkokarin koulu ja päiväkotikoti ja Kiviniityn päiväkotikoti. Piispanmäen koulu- ja päiväkotiprojektin rakennustyöt jatkuvat vielä kesään 2025 asti. Halkokarin koulu- ja päiväkotihankkeen suunnittelu on aloitettu elokuussa 2024 ja se jatkuu vielä vuoden 2025 loppuun asti. Haasteena on valtuustoon tuotu KH:n esitys sarjaisuuden muutoksesta, jolla on vaikutuksia suunnitteluajan pitkittymiseen. Päätös kohteen toteuttavasta laajuudesta saadaan 17.2. pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Vanhan asevarikon esiselvitys valmistui vuonna 2024 ja siinä alueen kehittämisen vastuu jaettiin kaupunkirakentamisen ja kaupunkisuunnittelu kesken siten, että kaupunkirakentaminen vastaa kiinteistökehittämisestä vanhan lataamon osalta museon kanssa heidän tarpeitaan varten.

Arvio tulevasta kehityksestä

Seuraavat suuret uudisrakennuskohteet ovat Halkokarin yhtenäiskoulun suunnittelun valmistuminen ja rakentamisen aloittaminen, arvioitu rakennusvuosi 2026–2028 (2029), Uuden Kiviniityn päiväkodin rakentaminen vuosina 2025– (2026). Uimahalli Vesiveijarista laaditun kuntokartoituksen ja raportin perusteella kohteeseen tulee tehdä mittava peruskorjaus/ -parannus lähivuosien aikana.

- Uimahallin projektin tarve- ja hankeselvitysvaiheen käynnistäminen.
- Liitoskunnissa on tarvetta mm. koulurakennusten peruskorjauksille /-parannuksille tai uudisrakennukselle sekä päiväkodeille.
- Päiväkotitarpeen kartoittaminen yhdessä varahaiskasvatuksen, taloushallinnon ja OPEKAS kanssa; mikä on optimaalinen määrä päiväkoteja Kokkolassa tulevaisuudessa?

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystavoitteet: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Rekrytoidaan aktiivisesti ja hyödyntäen alueen osaamista (K/E)	Pätevän henkilöstön saaminen vakituisiin toimiin ja virkoihin. Onnistumisten määrä. 	Pätevän henkilöstön saaminen vakituisiin toimiin ja virkoihin. Kaupunkirakentamisen rekrytoinnissa on ollut avoinna kolme (3) paikkaa (1 virka ja 2 tointa). Virkaan ja toimiin olemme saaneet valittua päteviä henkilöitä.	Toteutunut
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Laadukkaan rakentamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	Asiakastyytyväisyyskyselyiden tulokset vähintään aikaisemmalla tasolla. 	Kilpailutettujen urakoiden määrä 5 kpl (Infrarakentaminen) Urakoitsijoiden yhteismäärä 5 kpl (Infrarakentaminen) Kilpailutettuja suunnittelu-toimeksiantojen yhteismäärä 4 kpl (Infrarakentaminen)	Toteutunut

			<p>Kehitetään kilpailutusta neuvottelumenettelyllä ja vuosisopimuksilla korjaus- ja kunnossapitohankkeiden osalta.</p> <p>Yli 3milj.€:n hankkeiden osalta toteutetaan suunnitelunohjausta Last-Planner-menetelmällä, johon sitoutuvat /sitoutetaan hankkeen kaikki sidosryhmät</p> <p>Kaupunkirakentamisen investointihankkeissa uusia asiakaskyselyitä ei tällä aikavälillä ole toteutettu. Seuraava kysely tehdään, kun Donnerska skolan 1-vuositakuu-aika päättyy elokuussa 2025.</p>	
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Osallistutaan ja omalta osalta vaikutetaan investointeihin ja niiden toteuttamiseen	<p>Investointihankkeiden lukumäärä 7 kappaletta.</p> <p>Investointien valmistuminen. Kaksi kappaletta.</p> <p>Investointisuunnitelman mukaisuus (K/E)</p> 	<p>Investointihankkeiden lukumäärä. Infrarakentamisen investointihankkeita oli 16 kpl.</p> <p>Investointien valmistuminen ajallaan. Infrarakentamisen investointihankkeista valmistui 15 kpl.</p> <p>Investointisuunnitelman mukaisuus (K/E)</p> <p>Merkittävimmät investoinnit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piispanmäen koulu ja päiväkotit valmistuu kesä-heinäkuussa 2025. • Kiviniityn päiväkotit, suunnittelu aloitettu käytössä KVS-menettely, rakentaminen alkaa elokuussa 2025 • Kokkolan suomalaisen lukion remontti meneillään jatkuu myös vuonna 2026. Toteutus osittaisena projektina • Halkokari koulu- ja päiväkotit suunnittelu keskeytynyt (poliittinen päätös), jatkunee viimeistään maaliskuun 2025 aikana 	Kesken

			<ul style="list-style-type: none"> • Donnerskan skolan on valmis 2024; takuu aika jatkuu vuodelle 2026. • Piispanmäen MTT valmiusaste on n. 82% (tilanne 13.2.2025). <p>Työt etenevät investointisuunnitelman mukaisesti.</p>	
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Huoltovarmuustekijöiden huomioiminen uusissa investointihankkeissa (K/E)	Huoltovarmuusinvestointien määrä on 1 kpl ja valmistuminen 0 kpl. 	<p>Huoltovarmuusinvestointien määrä ja valmistuminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piispanmäen kriisijän ruokahuolto (keittiö). Käyttöönotto kesällä 2025. 	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiirtään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Osallisuutta edistävä toiminta kehitys- ja rakennushankkeissa	Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, hankkeiden osallistamiskyselyiden tulokset vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E). 	<p>Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, hankkeiden osallistamiskyselyiden tulokset vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).</p> <p>Mittarointi 1/5 lähialuekyselyt.</p> <p>Osallisuutta edistävää toimintaa on toteutettu viimeisimmässä kohteissa mm. Donnerskan, Piispanmäen ja Halkokarin koulu-kohteissa ja Kiviniityn vuoropäiväkodissa. Naapurusto on osallistettu avoimeen yleisötilaisuuteen. Näitä tilaisuuksia pidetään noin 3 kpl / kohde (liittyvät kaavoitukseen, suunnitteluun ja rakentamiseen).</p>	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Varmistetaan asukkailla viihtyisiä ja turvallinen asuin ympäristö ylläpitämällä joustavia liikenne- reittejä, -alueita ja -liikumismahdollisuuksia	<p>Vuosittaiset liikenneturvallisuuksitilastot vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E)</p> <p>Liikenneväylien kunnossapidon tilastot ylläpidetty (K/E)</p> <p>Hoidetut puistot (ha) ja lähiliikuntapaikat </p>	<p>Vuosittainen liikennetilasto ei ole vielä valmistunut.</p> <p>Liikenneväylien kunnossapidon tilastoja ylläpidetään jatkuvan seurannan periaatteella.</p> <p>Hoidettavat puistoalueet 172 ha</p>	Kesken

Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen

<p>Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki</p>	<p>Laadukkaiden ja turvallisten varhaiskasvatustilojen suunnittelu ja rakentaminen</p>	<p>Investointihankkeiden seuranta</p> 	<p>Investointien perustana käytetään Kokkolan kaupunginvaltuuston (2017) hyväksymää varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen palveluverkko-suunnitelmaan 2020-luvulle.</p> <p>Opekan ja VAKAn tuottama palveluverkko-suunnitelma on uudistumassa... jatko vielä kehitysvaiheessa.</p> <p>Talonrakennusinvestoinneista määrärahoja on käytetty 8.399.300 € (101,6%%) ja korjausmäärärahoista 1.376.100 € (50,4%). Yhteensä 88,88% talousarvion talonrakentamisen kokonaismäärärahasta.</p>	<p>Kesken</p>
<p>Lasten ja nuorten aito osallistaminen</p>	<p>Lapsivaikutusten arviointien tekeminen (LAVA). Lapsia osallistetaan uusien rakennushankkeiden suunnittelu- vaiheessa.</p>	<p>Valmistuneet lapsivaikutusten arvioinnit</p> 	<p>Valmistuneet lapsivaikutusten arvioinnit. Laadittu Kiviniityn päiväkodin osalta. LAVA tehdään jatkaiseen hankkeeseen sivistyskeskuksen toimesta.</p>	<p>Toteutunut</p>

Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035

<p>Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resurssissa</p>	<p>Ilmasto- ja kestävä kehityksen mukaisten ratkaisuiden huomioiminen tulevissa investointihankkeissa (K/E)</p>	<p>Ilmasto- ja kestävä kehityksen mukaiset toimenpiteet rakennushankkeissa</p> 	<p>EU taksonomia-asetuksen mukaisesti huomioiden Kokkolan kaupungin HINKU-verkoston asettamat tavoitteet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • EU-taksonomia-asetuksen ja Kokkolan kaupungin HINKU-strategian (Susformatiivinen toteutus-tapa (vertaa HINKU-verkosto)) mukainen kokonaissuunnittelu ja rakennushankkeiden toteutus. • Suosituksen mukaiset toimenpiteet on huomioitu uusissa kohteissa. Uutena asiana on tullut hiilijalanjälkilaskelma. • Toteutetaan kaikissa investointikohteissa hiilijalanjälkilaskelma vuoden 2026 alusta lukien (LÄHDE: rakentamislaki). <p>Rakentamislaki tuli voimaan 1. tammikuuta 2025. Rakentamisluvan käsittely-aikatakuu, rakennuksen hiilijalanjälkilaskenta sekä</p>	<p>Toteutunut</p>
--	---	--	---	---

			<p>rakentamisluvan hakeminen suunnitelmamallilla tai muutoin koneluettavassa muodossa tulevat voimaan 1. tammikuuta 2026.</p> <p>Rakentamislaisissa säädetään uudesta rakennuksen vähähiilisyden olennaisesta teknisestä vaatimuksesta (38 §). Korjaussarjassa raja-arvot erotettiin ilmastaselvityksestä omaksi pykäläkseen 38 a §. Laki sisältää valtuuden säätää raja-arvoista tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.</p> <p>Meneillään olevassa Halkokarin projektissa suunnittelu toteutetaan huomioiden hiilijalanjälkilaskentavaatimus.</p>	
HINKU verkostoon liittyminen	Hankinnoissa Hinku-verkoston ohjeistuksen huomiointi (K/E)	<p>Materiaalien hankinnoissa hiilineutraalivaatimukset, esim. pintamateriaalit M1- luokkaa</p> 	<p>Meneillään oleva hanke Piispanmäen koulu ja päiväkot.</p> <p>Suunnittelussa olevat hankkeet Halkokarin koulu ja päiväkot ja Kiviniityn päiväkot.</p>	<p>Kesken</p>
Uudistuvien energia- tuotantomahdollisuuksien edistäminen	Erinomainen energiatehokkuus	<p>Energiatehokkuus A-luokan raja 90 kWh/m²/v. Tavoitteena alle 70 kWh/m²/v.</p> 	<p>Energiatehokkuustavoite uusissa kohteissa on täytynyt, energiatehokkuus < 70kWh/m²/vuosi (sis. kaikki urakointialat).</p>	<p>Toteutunut</p>
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Kiertotalouden ja materiaalien tehokkaan käytön huomiointi suunnittelussa ja toteutuksessa. Pihan- ja lähialueiden sekä kohdetta ympäröivän luonnon huomiointi oppimisympäristönä. Vähähiilisen liikkumisen huomiointi kohteeseen (K/E).	<p>Suositus</p> <p>11–50 pysäköintipaikkaa: vähintään 1 latauspistevaraus</p> <p>Säilytetään luonnonvaraista tilaa rakennettavalla tontilla noin 10 %</p> 	<p>Suosituksen mukaiset toimenpiteet on huomioitu uusissa kohteissa. Uutena asiana tulee vielä hiilijalanjälkilaskelma. Susformatiivinen toteutustapa (vertaa HINKU-verkosto).</p>	<p>Kesken</p>
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehityksessä pysymisen (K/E)	<p>Talousarvion pitävyys ja nettokustannusten kehitys</p> 	<p>Kaupunkirakentamisen toimintatuotot toteutuivat 103,65%:sesti. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuottoja on kertynyt n. 308.900 enemmän. Toimintakulujen toteuma oli 96,54% talousarvioon verrattuna ja edelliseen vuoteen verrattuna</p>	<p>Toteutunut</p>

			<p>kustannuksia on kertynyt n. 292.800 euroa enemmän. Kustannusten alitus talousarvioon nähden on aiheutunut rekrytointihaasteisiin liittyvien henkilöstökulujen alittumisesta ja alueiden kunnossapidon osalta edelliseen vuoteen verrattuna keliolosuhteitaan helpommasta talvesta. Määrärahat ovat alittuneet myös poltto- ja voiteluaineissa sekä sähkökustannuksissa.</p> <p>Infrarakentamisen investointeihin on käytetty 6.747.300 euroa (105,34%). Mukaan lukien aiemmin mainitut talonrakentamisen investoinnit kaupunkirakentamisen kokonaisinvestointeihin on kulunut vuoden aikana yhteensä 16.522.700 euroa (94,9%%).</p>	
--	--	--	--	--

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

<p>Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt</p>	<p>Työhyvinvointiin panostaminen. Koulutus, tehtävänkierro, ennakoiva aktiivisen tuen kehittäminen. Työpisteiden ergonomia sekä turvallisuuskävelyt.</p>	<p>Seurataan sairauspoissaolojen kehitystä (-10% valtuustokauden alusta). Erityisesti seurataan 1 - 3 päivän poissaoloja.</p> 	<p>Seurataan sairauspoissaolojen kehitystä (-10% valtuustokauden alusta). Erityisesti seurataan 1 - 3 päivän poissaoloja. Sairuspoissaoloja on ollut vuoden alusta 39,6 pv.</p>	<p>Toteutunut</p>
<p>Monimuotoisuuden johtaminen</p>	<p>Yksikötason johtamista kehitetään tarjoamalla koulutuksia ja mahdollisuuksia osallistua erityiskoulutuksiin (K/E)</p>	<p>Koulutuksiin osallistumismäärät</p> 	<p>Koulutuksiin osallistumismäärä 5 kpl.</p> <ul style="list-style-type: none"> Selvitetään rakennuttajan pätevyyskoulutusta raps. AI-koulutus (tekoäly) Rakennuskustannusten simulatio-ohjelman hankinta ja koulutus RTA-koulutus Hiilijalanjälkilaskeminen koulutus 	<p>Toteutunut</p>
<p>Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.</p>	<p>Työkuormituksen tasaiseen jakaantumiseen tähtäävä työnjako kaikissa tehtävissä sekä työhyvinvoinnin seuranta</p>	<p>Henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa.</p> <p>Työtyytyväisyyskyselytulokset.</p> <p>Asiakkaiden palveluarvioinnit</p>	<p>Kaupunkirakentamisessa on kehityskeskustelut pidetty 100%. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset on käyty yhdessä läpi (arvo 3,9/5).</p>	<p>Toteutunut</p>

		kuntalaiskyselyissä vähintään aikaisemmalla tasolla.		
				

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	4 371 824 €	4 523 903 €	103,5 %	9,4 %	4 136 664 €	4 136 664 €
Maksutuotot	712 500 €	762 763 €	107,1 %	-6,7 %	817 819 €	817 819 €
Tuet ja avustukset	0 €	53 143 €		310,7 %	12 939 €	12 939 €
Muut toimintatuotot	355 434 €	351 581 €	98,9 %	1,5 %	346 418 €	346 418 €
Valmistus omaan käyttöön	1 480 000 €	1 481 131 €	100,1 %	-4,4 %	1 549 778 €	1 549 778 €
TOIMINTATUOTOT	6 919 758 €	7 172 522 €	103,7 %	4,5 %	6 863 618 €	6 863 618 €
Henkilöstökulut	-5 456 792 €	-5 342 355 €	97,9 %	-0,7 %	-5 380 513 €	-5 380 513 €
Palvelujen ostot	-4 200 135 €	-4 760 089 €	113,3 %	5,1 %	-4 527 155 €	-4 527 155 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 820 358 €	-1 603 606 €	88,1 %	3,9 %	-1 543 013 €	-1 543 013 €
Avustukset	-178 500 €	-46 416 €	26,0 %	-1,9 %	-47 333 €	-47 333 €
Muut toimintakulut	-2 159 916 €	-1 584 584 €	73,4 %	2,5 %	-1 546 249 €	-1 546 249 €
TOIMINTAKULUT	-13 815 701 €	-13 337 051 €	96,5 %	2,2 %	-13 044 263 €	-13 044 263 €
TOIMINTAKATE	-6 895 943 €	-6 164 530 €	89,4 %	-0,3 %	-6 180 645 €	-6 180 645 €

2.2.1.30 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkitoimitilat

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä kaupunkitoimitilojen toimintakertomuksesta 2024

Toiminnot

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kaupungin toiminnoille asianmukaiset, toimivat ja turvalliset toimitilat, huolehtia tilaomaisuuden säilymisestä ja tehokkaasta käytöstä. Tavoitteena on, että tilat täyttävät teknisesti, laadullisesti ja määrällisesti käyttäjien tarpeet sekä että toimitiloihin sitoutunut kaupungin omaisuus säilyy.

Puhtauspalveluiden tehtävänä on toimitilojen puhtaudesta ja hygieenisyydestä huolehtiminen, mikä tukee kiinteistöomaisuuden ylläpitoa. Ruokapalveluiden tehtävä on tuottaa ravitsemissuosituksen mukaista koulu- ja päiväkotiruokaa, mikä osaltaan tukee lasten ja nuorten hyvinvointia.

Epävakaan maailmantilanteen aiheuttamasta kiinteistöjen ylläpitokustannusten, aineiden ja tarvikkeiden sekä elintarvikkekustannusten nousuista huolimatta olemme kaupunkitoimitiloissa edistäneet kaupunkistrategiaan aukikirjoitettuja tavoitteita suunnitelluin toimenpitein ja talousarvion mukaisin taloudellisin resurssein.

Erityisen merkittävää on ollut ilmasto-ohjelman ja ilmastovahdin käyttöönotto, mihin on auki kirjoitettu kaupunkitoimitilojen ilmastotyötä tukevia toimenpiteitä:

Toimenpiteet on johdettu strategian mukaisista vastuullisuus ja hiilineutraalisuustavoitteista. Merkittäviä toimenpiteitä ovat olleet lämmitystavan muutokset, jotka liittyvät fossiilisista polttoaineista luopumisen tavoitteeseen. Lisäksi 2024 on jatkettu KOPLA-hanketta, jonka tukee puhtaus- ja ruokapalveluiden huoltovarmuus- ja hiilineutraalisuustavoite. Keskeistä on toimenpiteet, jotka tukevat kotimaisten raaka-aineiden ja lähiruoan käytön edistämistä.

Henkilöstö

Työvoimavaltaisella kaupunkitoimitilojen vastuualueella osaavalla, ammattitaitoisella, sitoutuneella ja hyvin voivalla henkilöstöllä on merkittävä rooli palvelutuotannossa. Vastuualueella olemme onnistuneet erinomaisesti henkilöstön rekrytoinneissa. Kaupunkitoimitilat ovat näyttäneet kiinnostavana työympäristönä. Oma palvelutuotantoa on täydennetty lisäksi henkilövuokrauspalveluiden ja muiden ostopalveluiden avulla. Onnistuneiden rekrytointien myötä on ollut mahdollista pureutua tehokkaasti keskeisiin rakennusteknisiin haasteisiin ja ongelmien korjaamiseen.

Olemme organisoineet 2024 vuoden aikana kaupunkitoimitilojen sisäisten tiimien toimintaa ja kehittäneet henkilöstön tehtävänkuvia vastaamaan entistä paremmin nykypäivän kiinteistöhuollon tarpeita asiakaspinnassa sekä tukemaan puhtaus- ja ruokapalveluiden tuotantotapamuutoksen loppuun saattamista. Kaupunkitoimitilojen tukipalvelutiimi on aloittanut toimintansa tavoitteenaan asiakasyhteistyön tiivistäminen ja tukipalveluiden laadun kehittäminen asiakaslähtöisesti.

Kiinteistöjen turvallisuusasiantuntijan toimi on perustettu vuoden 2024 aikana ja rekrytointi on onnistunut hyvin. Kiinteistöjen turvallisuusasiantuntija toimii tiiviissä yhteistyössä asiakaspinnassa yhdessä muiden kaupunkitoimitilojen asiantuntijoiden kanssa auttaen kiinteistön käyttäjiä huolehtimaan osaltaan kiinteistöturvallisuudesta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kaupunkitoimitilojen vastuualueen keskeiset tehtävät ovat jatkossakin huolehtia tilaomaisuuden säilymisestä ja tilojen tehokkaasta käytöstä sekä puhtaus- ja ruokapalveluiden järjestämisestä. Jatkamme hiilineutraalisuusohjelman mukaisia toimenpiteitä.

Tulevina vuosina pyrimme entistä tiiviimpään ja aktiivisempaan tilatarvesuunnittelun yhteistyöhön tilojen käyttäjien kanssa. Tavoitteena on vähentää ulkoa vuokrattujen tilojen määrää sekä suunnitella ja kehittää kaupungin omistuksessa olevien tilojen käyttöä. Luovumme suunnitelmallisesti tarpeettomaksi käyneistä kiinteistöistä. Tilatiimin lisäksi kaupunkitoimitilojen tukipalvelutiimi tarjoaa yhteistyöfoorumia tilatarvesuunnittelun yhteistyön sekä asiakasyhteistyön kehittämiseen.

Lähivuodet ovat haasteellisia toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun kannalta, kun maailmantilanne tuo mukanaan jatkuvaa epävarmuutta, joka vaikuttaa voimakkaasti energiatalouteen, yleisiin kustannuksiin ja raaka-aineiden saatavuuteen. Lähivuosina korostuu talouden seurannan ja kustannushallinnan merkitys. Digitaalisten järjestelmien hyödyntäminen entistä paremmin ja puhtaus- ja ruokapalveluiden tuotannonohjauksjärjestelmän sekä taloussuunnittelun ja -hallinnan uudistaminen parantavat kaupunkitoimitilojen

kustannustehokkuuden seuranta ja hallintaa. Tavoitteena on myös tukipalveluiden ostopalveluiden puitesopimuksen kilpailuttaminen. Sopimus turvaksi joustavat ja kustannustehokkaat palvelut kohteissa, joissa palvelun tuottaminen omana tuotantona on haasteellista.

Piispanmäen koulun ja päiväkodin valmistuminen vuonna 2025 edellyttää uusien toimintatapojen ja uuden osaamisen haltuun ottoa koko kaupunkitoimitiloissa niin kiinteistön huollon, kuin puhtaus- ja ruokapalveluiden osalta. Vuosien 2025 ja 2026 aikana kehitetään ja yhtenäistetään koko vastuualueen toimintaa talouden, HR työn, operatiivisen johtamisen ja asiantuntijatyön osalta.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Henkilöstösuunnitelman mukaiset rekrytoinnit talousohjelman pohjalta (K/E). Pätevän henkilöstön saatavuuden turvaaminen rekrytointiprosessia kehittämällä sekä koulutussopimusten ja oppisopimuskoulutuksen avulla.	Montako rekrytointia johti vakituisen työntekijän palkkaamiseen suhteessa avoimena oleviin toimiin. 	Puhtaus- ja ruokapalvelut: 11 avoimen toimen rekrytointia / 8 toteutunutta rekrytointia, joista 2 rekrytointia keskeytetty organisaatiomuutokseen liittyvien järjestelyiden vuoksi. 2023 - 2024 oppisopimussopimuksia tehty yht. 6, joista valmistuneita 6, joista työllistynyt vakituisen työsuhteeseen 3 ja määräaikaiseen työsuhteeseen 3.	Toteutunut
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Ruokakuljetussopimukseen on kirjattu, että tilaaja ja palveluntuottaja sitoutuvat täyteen sopimusyhteistyöhön ja siihen liittyvään joustavuuteen myös normaaliolojen sekä poikkeusolojen häiriötilanteissa. Elintarvikkeiden toimitussopimukseen on kirjattu,	Kirjataan osavuosisatukseen uusien sopimusten osalta, että häiriötilannesuunnitelma on käyty läpi. Valmiussuunnitelman pohjalta koulutettujen henkilöiden määrä per vuosi. Koulutettu henkilöstömäärä suhteessa tavoitteeseen (tavoite n. 25 hlö) Kirjataan osavuosisatukseen lähiruokakampanjoiden määrä suhteessa muihin ruokakampanjoihin sekä kirjataan ovk tasolla toteutuneet lähiruokaostojen euromäärät suhteessa sopimuskauden aikana käytettävissä olevaan lähiruokaostoihin varattuun euromäärään.	Erilaisia ruokakampanjapäiviä on ollut vuoden aikana 14 kpl, joissa kaikki ateriat on koottu lähituottajien raaka-aineita hyödyntäen. Erillinen lähiruokateemapäivä on ollut Kokkola päivä 7.9., jonka menyy oli nuorten koululaisten suunnitelma ja raaka-aineet lähituottajilta. Syksyn 2024 aikana tehty elintarvikekilpailutus tuotti vihannesten osalta sopimuksen Kotirannan vihannes OY:n kanssa, jonka tuotteet ovat pääasiassa lähialueen tuottajilta. Lähiruokaostojen määrä koko sopimuskauden 2022-2024 aikana 176 031€.	Toteutunut

			<p>Kasvua on lähiruokaostojen määrässä edeltävään sopimuskauteen 2019-2021, jolloin ostot olivat 76 500 €.</p> <p>Kotirannan vihannes Oy:n hankinnat vuoden 2024 aikana 552 502,10. (Elintarvikkeiden kokonaishankinnat vuonna 2024 n. 3 milj.)</p>	
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Hankintalain asettamissa puitteissa tarjouspyynnöt laaditaan siten, että paikalliset ja alueelliset pienet ja keskiuuret yritykset voivat jättää tarjouksen. Huomioidaan paikallisuus ja sesonkiraaka-aineet ruokalistasuunnittelussa.	<p>Saatujen osatarjousten osuus kaikista tarjoajista.</p> <p>Verrataan 2024 tavoitteen toteutumista vuoden 2023 ruokalistaan kausituotteiden ja kotimaisten energialisäkkeiden käytön osalta.</p>	<p>Elintarvikekilpailutuksissa ja hankintasopimuksissa on käytetty kilpailutusten vertailussa strategisten tavoitteiden pohjalta laadittua pisteytysjärjestelmää. Kilpailutuksissa on varmistettu mahdollisuus lähituottajien tarjoamien tuotteiden ostoon.</p> <p>Ruokalistasuunnittelussa on siirrytty kotimaisen kauran käyttöön riisin sijaan, kasvisten määrää (alueellinen toimittaja) on lisätty, teemaruokapäivinä suositetaan paikallisten elintarviketoimittajien liha-, kala- ja maitotuotteita.</p>	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiihiltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Arvokiinteistöjen kunnossapito- ja korjaaminen.	<p>Toteutuneet projektit suhteessa suunnitelmiin.</p> 	<p>2023 vuoden aikana on tehty erilaisia korjauksia 23 kohteeseen:</p> <p>Draken talo, Tankarin majakkasaaren rakennukset, Öjan kalastajain museo, Ohtakarin kalastajain museo, Renlundin koulun vanha ja uusi puoli, Museokorttelin rakennuksille, Kaarlelan kotiseutumuseon rakennukset, Roosintalo, Raatihuone, Lohtajan kotiseutumuseon rakennusten kunnan tarkastus, Kokkolanseudun opisto, Asevarasto, Vartioliina, Ruotsalainen päiväkot.</p> <p>Jokaisessa kohteessa on vielä tehty erilaisia korjauksia mm. rakenteellisia korjauksia ja tiettyjen rakenneosien uusimista. Ikkunoiden karmien uusimista, vuorilautojen uusimista, pintamaalauksia</p>	Toteutunut

			<p>sekä sisällä että ulkovooren osalta.</p> <p>2024 vuonna on tehty erilaisia korjauksia 10 kohteeseen:</p> <p>Lohtajan kotiseutumuseon rakennukset, Museokorttelin rakennukset, Lassanderin talo, Pedagogio, KH Renlundin museo, Roosin talo, Suolamakasiini, Vartioliina, Draken talo ja residenssi, Kokkolan Seudun Opisto, Renlundin koulu/taidetalo.</p>	
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Otamme huomioon Lapsiystävällinen kaupunki toimintasuunnitelman tavoitteita vastualueen toiminnan suunnittelussa ja laadun seurannassa.	<p>Koulukohtaiset laadunseurannat pilottina vaihtuvissa kohteissa, asiakaspalaute "happy or not" mittarin kautta.</p> <p>Oiva arvioinnit keittiöissä</p> <p>KTI - asiakaspalautteen arvioinnit Isännöintipalveluissa</p> <p>Insta-800 latutarkastukset puhtauspalveluissa</p> 	<p>Koulukohtaiset happy or not-mittari: Pilottikohteita 1, asiakaspalautetta kerätty vuoden 2024 ajan. Asiakaspalautteen happyindexin keskiarvo on 63 ja vastauksista 67 % oli positiivisia. Vastaaaja keskimäärin 2400/kuukausi.</p> <p>Oiva-arvioinnit keittiöissä: 14 kpl oivallisia, 4 kpl hyvä ja 3 kpl korjattavaa.</p> <p>Jamix palautteen pohjalta tehty tuotekorjauksia ruokalistaan.</p> <p>Isännöintipalveluissa KTI-asiakaspalautteen pohjalta kehitetty kiinteistöhuollon asiakkaan palvelupolkua opinnäytetyönä. Tarkennetaan kiinteistön hoitajien päivitystä tehtävänkuvaa mitoitusten ja kehittämissuunnitelman kautta. On perustettu KY tukipalvelutiimi kaupunkitoimitilojapalveluiden ja asiakkaan yhteistyön parantamiseksi. Kehitämme oman asiakaspalautteen ja asiakastytyvyyden mittarointia.</p> <p>Puhtauspalveluissa Insta 800-laaturastuksia tehty 16 kpl. joista 8 kpl laatuaste hyväksytty.</p>	Toteutunut
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Osallistamme lapsia ja nuoria	Asiakaspalautteen seuranta. Ruonan	Asiakaspalautteita seurataan Jamix-	Kesken

	ruokalistasuunnittelussa makuraatien ja asiakaspalautteen avulla.	<p>maittavuuden seuranta hävikkiseurannan avulla. Ruokapalveluhenkilökunnan osallistuminen vanhempain iltoihin.</p> 	<p>tuotannonohjausjärjestelmän kautta päivittäin. Palautteita seurataan myös Trimblen kautta sekä suorat palautteet henkilökunnalta ja asiakkailta puhelimitse ja sähköpostitse.</p> <p>Hävikin kirjaaminen on aloitettu ja hävikin määrää seurataan jatkuvasti. Uusi omavalvonnan sähköinen järjestelmä otettu käyttöön elokuussa. Sen pohjalta laaditaan tavoitetsuunnitelma hävikin vähentämisestä, joka otetaan käyttöön syyskuussa 2024 - 2025 toimintakauden aikana. Vertailutuloksia saadaan OVK 2025 raportointiin.</p> <p>KOPLA hankkeen puitteissa nuoria koululaisia osallistettu vastuullinen ruokakulttuurityöpajan merkeissä ja lähiruoka teeman suunnitteluun. Varhaiskasvatuksessa on toteutettu toiveruokaviikko kesäkuussa lasten toiveiden pohjalta.</p> <p>PuRu-hallinto on osallistunut nuorisovaltuuston kokoukseen ja marraskuussa 2024 Lapset, nuoret ja päättäjät -tilaisuuteen kouluruokakeskustelun osalta.</p>	
--	---	---	--	---

Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035

HINKU verkostoon liittyminen	Lämmitysenergian kilpailuttaminen (K/E)	<p>Fossiilista polttoaineita käyttävistä lämmitysjärjestelmistä luopuminen (kiinteistöjen määrä/vuosi/fossiilisia polttoaineita käyttävien kiinteistöjen lukumäärä tammikuussa 2023)</p> 	<p>Fossiilista polttoainetta (öljy) käyttävien kiinteistöjen määrä oli 1/2023 14 kpl.</p> <p>2024 aikana toteutetaan viiteen kohteeseen lämmitystavan muutos: Loh-tajan koulu, Marinkaisten koulu, Palvelukeskus Hopijakumpu, Peltokorven koulu, Ruotsalon koulu.</p> <p>2024 aikana toteutuneet: Hopijakummun palvelutalo, Peltokorven koulu.</p> <p>2025 kevään aikana valmistuu seuraavat kohteet: Ruotsalon koulu,</p>	Kesken
------------------------------	---	--	--	---

			Lohtajan koulu, Marinaisten koulu	
			2026 vuoden aikana toteutetaan viiteen kohteeseen lämmitystavan muutos. Kohteita ei ole vielä valittu. Kilpailutus näiden osalta toteutetaan 2025 vuoden aikana.	
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Hinku-työryhmän tavoitteet vastuualueen osalta (K/E)	HINKU -tavoitteiden seuranta ilmastovahti -palvelusta	Ilmasto-ohjelman laadinta käynnissä. Ilmastovahti on otettu käyttöön ja toimenpiteitä toteutettu tavoitteiden mukaisesti. Koko kaupungin tasolla käynnistettyjen ja valmiiden toimenpiteiden määrä 105 kpl	Kesken
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehyksessä pysymisen (K/E)	Talousarvion pysyvyys ja nettokustannusten kehitys 	Kaupunkitoimitilojen toimintatuotot ovat toteutuneet 99,63%:sesti ja toimintakustannukset 100,01%:sesti talousarvioon nähden. Olennaisimmat kustannusnousut edelliseen vuoteen verrattuna liittyvät vastuualueille jaettuihin talousyksikön osuuksiin, siivous- ja puhtauspalvelun kustannuksiin ja sähkökustannuksiin. Myös erityisesti elintarvikekustannuksissa on ollut nousua, mutta sisäisen laskutuksen johdosta tällä ei ole taloudellista vaikutusta kaupunkitoimitilojen vastualueen toimintakatteeseen.	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	1. Kehityskeskusteluiden toteuttaminen. 2. TyHy-päivien järjestäminen ja niihin osallistaminen. 3. Työhyvinvointikyselyyn vastaamiseen kannustaminen. 4. Työhyvinvointisuunnitelman kehittämis-kohteiden toteuttaminen 5. Hlö resurssointi	1. Kehityskeskusteluiden toteutuminen 100%. 2. TyHy-päivien osallistumis-% suhteessa edellisen vuoden osallistumis-%:iin. 3. Työhyvinvointikyselyn vastaus-% suhteessa edelliseen vuoteen. 4. Työhyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutuminen.	Kehityskeskustelut toteutuneet koko kaupunkitoimitiloissa 88% parannusta edelliseen vuoteen 5% yksikköä. Työhyvinvointikyselyn vastaajissa on kasvua tapahtunut verrattuna viime vuoteen. Vuonna 2023 kaikki vastaajat 113, vuonna 2024 155 vastaajaa. Työhyvinvointipajat on toteutettu koko toimitilojen osalta ja	Toteutunut

		5. Henkilöstömitoitukset kohteita/vuosi 	työhyvinvointisuunnitelmat laadittu. Toimenpiteet jatkuvat. Henkilöstömitoituksia puhtauspalveluissa 18 kohteessa, ruokapalveluissa 17 kpl, kiinteistöpalveluissa 3 kohdetta. Työntekijöiden Tyhy-päivät on toteutettu kesä- ja elokuussa. Osallistumis-% 89.	
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työntekijäkokemusta edistävien digitaalisten alustojen (Howspace ja Pro24) käytön tehostaminen (K/E).	Pro24 omavalvonta osion käyttöönottojen lukumäärät/ovk-kausi. Howspace-alustan käyttökerrat perehdytyksessä/ovk-kausi. 	Pro24 omavalvonnat 7 kpl. Howspace-alusta on poistunut käytöstä.	Toteutunut
Monimuotoisuuden johtaminen	Anonyymien rekrytointien toteuttaminen (K/E)	Anonyymien rekrytointien määrä suhteessa kaikkiin rekrytointeihin 	PuRu hallinnon ja esihenkilöiden kolmesta rekrytoinnista kaikki 3 anonyymejä.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Toimiva työyhteisö -koulutus 2023 - 2024 puhtaus- ja ruokapalveluissa (K/E)	Etukäteistehtävän ja palautekyselyn tulosten vertailu työntekijäkokemuksen näkökulmasta.	Vertailu tehty. Tuloksena selvisi, että kehitettävää on sisäisen asiakkuuksien hoitoon liittyvissä prosesseissa. Tuloksena luotiin uusi kehittämismalli, joka testattiin ja josta saatiin pysyvä uusi toimintamalli työyhteisön sisällä ja yksikkötasolla tapahtuvaan jatkuvaan toiminnan parantamiseen.	Toteutunut
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Koulutus- ja oppisopimuskoulutukset yhteistyössä paikallisten oppilaitosten kanssa.	Toimenpiteiden kautta vastuualueellemme työllistyneet (montako työllistynyttä suhteessa koulutettuihin). 	Puhtaus- ja ruokapalveluissa oppisopimuskoulutuksen suorittaneita on työllistynyt 6/6 hlöä.	Toteutunut
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Otamme kohteisiimme tukityöllistettäviä; kuntouttava työtoiminta, avotyö ja terapiatyö.	Tukityöllisyystoimenpiteiden kautta tehtyjen sopimusten jatkuminen sopimuskauden ajan. 	Puhtaus- ja ruokapalvelut: Työkokeilu 7 hlöä, avotyötoiminta 1 hlö, kuntouttava työtoiminta 1 hlö.	Toteutunut

			<p>1 henkilö on työllistynyt tukikauden jälkeen määräaikaiseen osa-aikaiseen työsuhteeseen.</p> <p>Isännöinnin palveluyksikkö</p> <p>2024 vuoden tilanne:</p> <p>Talotekniikkakeskus</p> <p>- Työkuntoutujia 9 hlöä</p> <p>Arvokiinteistöjen korjausryhmä</p> <p>- 1+3 hlöä</p> <p>Työvalmennus</p> <p>- 9 hlöä</p>	
--	--	--	---	--

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	16 368 800 €	16 204 684 €	99,0 %	7,6 %	15 059 899 €	15 059 899 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	16 200 €	9 639 €	59,5 %	-28,0 %	13 394 €	13 394 €
Muut toimintatuotot	33 731 652 €	33 725 235 €	100,0 %	10,5 %	30 515 756 €	30 515 756 €
Valmistus omaan käyttöön	6 500 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
TOIMINTATUOTOT	50 123 152 €	49 939 559 €	99,6 %	9,5 %	45 589 049 €	45 589 049 €
Henkilöstökulut	-11 165 723 €	-10 600 472 €	94,9 %	0,7 %	-10 525 790 €	-10 525 790 €
Palvelujen ostot	-13 781 210 €	-13 562 021 €	98,4 %	7,5 %	-12 612 863 €	-12 612 863 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 244 787 €	-9 885 098 €	106,9 %	6,6 %	-9 276 849 €	-9 276 849 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-7 535 619 €	-7 682 710 €	102,0 %	8,3 %	-7 094 012 €	-7 094 012 €
TOIMINTAKULUT	-41 727 339 €	-41 730 301 €	100,0 %	5,6 %	-39 509 514 €	-39 509 514 €
TOIMINTAKATE	8 395 813 €	8 209 258 €	97,8 %	35,0 %	6 079 535 €	6 079 535 €

2.2.1.31 Rakennus- ja ympäristölautakunta - Kaupunkiluvitus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kaupunkiluvituksen vastuualue huolehtii kunnan rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja pysäköinninvalvonnan lakisääteisistä viranomaistehtävistä. Henkilöstön kokonaisvahvuus on noin 24 henkilötyövuotta. Lakisääteisten tehtävien lisäksi vastuualue hoitaa eräitä kaupunkiympäristön toimintasäännöllä delegoituja tehtäviä ja osallistuu kaupungin kehittämishankkeisiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Kaupunkiluvitus huolehtii myös kaupungin yleisten alueiden lupien myöntämisestä ja valvonnasta (1 htv) ja ilmastotyön koordinoimisesta (1 htv).

Vuoden 2024 aikana rakennusalan lama on näkynyt käsiteltävien rakennuslupien määrän laskuna (noin -15 %). Myös uuden rakentamislain voimaantulo vuoden 2025 alusta on näkynyt rakennuslupamäärissä. Monet rakentajat odottavat pienempien hankkeiden kanssa, joiden lupavelvoite poistuu. Poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisuiden käsittely on ruuhkautunut useamman vuoden ajan, mutta luparuuhkaa on saatu vuoden aikana purettua. Ympäristönsuojelussa kolme vuotta kestänyt henkilöstövaje saatiin vuoden aikana paikattua, kun avoinna ollut ympäristötarkastajan virka saatiin täytettyä syyskuun alusta. Yleisten alueiden lupien osalta suoritteet ovat edellisvuoden tasolla ja asioiden hoito on ollut viivytyksetöntä. Pysäköinninvalvonnassa yhden pysäköinnintarkastajan irtisanoutuminen marraskuussa 2024 vaikutti valvonnan tehokkaaseen järjestämiseen. Määrättyjen pysäköintivirhemaksujen määrä kasvoi kolmatta vuotta peräkkäin ja suullisten huomautusten ja ohjeistusten määrä kasvoi selvästi edellisvuodesta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vihreän siirtymän hankkeita on kaupungissa paljon vireillä. YVA-hankkeet, erityisesti tuulivoimapuistot, sekä KIP-alueen teollisuuslaitos- ja jätteenkäsittelyhankkeet sekä yleiskaavatyöt ovat työllistäneet ympäristönsuojelun henkilöstöä merkittävästi vuoden aikana ja sama kehitys jatkuu. Yhteistyöhankkeita mm. yliopistokeskuksen ja KIP-alueen yritysten kanssa ympäristömittausten automatisoinniksi jatketaan useassa hankkeessa. Kaupungin ilmasto-ohjelma on etenemässä päätöksentekoon kevään 2025 aikana. Energiategohokkuustoimenpiteitä ja muita ilmasto-ohjelman toimenpiteitä seurataan vuosittaisella raportoinnilla ja toimenpiteitä ja niiden edistymistä päivitetään kaupungin nettisivuilla olevaan ilmastovahti -palveluun.

Rakennusvalvonnan henkilöstö vahvistui yhdellä henkilötyövuodella, kun rakennusvalvontapäällikkö aloitti maaliskuun 2024 alussa. Vuoden 2024 aikana on valmistauduttu uuden rakentamislain voimaantuloon vuoden 2025 alusta. Henkilöstö on osallistunut aktiivisesti rakentamislain koulutuksiin, uudet lupatyypit on valmisteltu sähköiseen lupajärjestelmään, rakennusvalvontataksa, toimintasääntö ja hallintosääntö on uusittu vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Rakennusjärjestyksen uusiminen rakentamislain kanssa yhteensopivaksi aloitettiin kesällä 2024. Pienten rakennusten osalta lupamenettelyn poistuminen tulee muuttamaan valvontaa jälkivalvonnan suuntaan. Rakentamislakiin kirjattu sitova lupien käsittelyaika (rakentamis-, poikkeamis- ja suunnittelutarveluvat 3 kk) edellyttää myös lupaprosessien uudelleentarkastelua ja entistä suurempaa panostusta hankkeiden ennako-ohjaukseen. Tähän on varauduttu mm. ottamalla käyttöön rakennusvalvonnan sähköinen ajanvarauskalenteri asiakkaille helmikuusta 2025 ja lisäämällä rakentajien ja suunnittelijoiden tiedotusta sekä ohjeistusta rakentamisesta. Poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisuiden osalta käsittelyaikavoitteen saavuttaminen edellyttää toimenpiteitä. Vuoden 2025 aikana valmistaudutaan myös alueidenkäyttölain muutokseen 2026 vuoden alusta ja sen aiheuttamia muutostarpeita luvituksen prosesseihin seurataan tiiviisti.

Valtion hallinnossa on vireillä aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhdistäminen yhdeksi uudeksi lupa- ja valvontavirastoksi, mihin tulee varautua myös kuntatasolla ja tarkentaa valtion ja kunnan valvontavastuiden jakoa ympäristönsuojelutehtävissä.

Valokuituverkkoja rakennettiin kesällä 2024 ennätystahtiin ja saman suuntauksen odotetaan jatkuvan edelleen ainakin parin vuoden ajan. Lupaprosessia on tarkennettu ja yhteistyötä operaattoreiden, infrarakentamisen ja luvituksen välillä on lisätty, jotta lupaprosessit, rakentaminen, valvonta ja jälkihoitotyöt yleisillä alueilla saadaan sujuvasti hoidettua. Pysäköinninvalvonnassa henkilöstön vaihtuvuus on ollut viime vuosina suurta ja tavoitteena on avoinna olevan pysäköinnintarkastajan viran täyttö sekä pysäköinninvalvonnan näkyvyyden lisääminen katukuvassa.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintatuotot ovat toteutuneet talousarvioon nähden n. 136,8%:sesti. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna toimintatuottoja on kertynyt n. 276 600 euroa enemmän. Toimintavuosi on ollut vilkkaampi rakennustoiminnan ja luvituksen osalta, ja tämä näkyy myös tulojen toteumisissa. Pysäköinninvalvonnan tuotot ovat toteutuneet n. 99%:sesti ja tuottoja on kertynyt edelliseen vuoteen verrattuna n. 42 500 euroa vähemmän.

Toimintakulujen ovat toteutuneet tilikaudella 94,4%:sesti talousarvioon verrattuna ja viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna kuluja on kertynyt n. 307 200 euroa enemmän. Yhteisiä menoja ja luvitusta sekä ympäristöpalveluja vaivannut pitkäaikainen henkilöstön vaje näkyy vielä henkilöstökulujen pieninä toteumina verrattuna talousarvioon. Henkilöstökulut alittivat talousarvion n. 102 900 euroa.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjäystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyn varmistaminen	Ajantasaiset ja oikeudenmukaiset taksat kaupunkiluvituksessa.	Maksujen toteumatiedot, € 	Rakennusvalvontamaksut 693 300 € Ympäristölupamaksut 74 500 €	Toteutunut
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Yritysyhteyshenkilö yritysten lupaneuvontaan ja sidosryhmäyhteistyöhön	Neuvontatapahtumien määrä/vuosi	Ks. liitetaulukko (Neuvontakertojen, s-postivastausten ja asiakaskäyntien määrää tilastoidaan yleisten lupien ja ympäristönsuojeluasioiden sekä pysäköinninvalvonnan osalta)	Toteutunut
Kilpailukyvyn varmistaminen	Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut käsitellään 3 kk tavoiteajassa, rakennusluvut (tavanomaiset) 1,5 kk ja isot (esim. isot laitokset, kerrostalot) 3 kk tavoiteajassa.	Käsittelyajat eri lupatyypeille vrk; Rakennuslupien ja yleisten alueiden lupien käsittelyaika alkaa siitä, kun lupa on hyväksytty käsittelyyn sähköisessä lupajärjestelmässä.	Kts liitetaulukko. Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 17 Poikkeamispäätösten keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 110 Toimenpidelupien keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 15 Suunnittelutarveratkaisu keskim. käsittelyaika (vrk) 131 Purkulupien keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 19 Kaivuluvan keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 8 Kadun tai muun yleisen alueen käyttöluvan keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 6 Tapahtumaluvan keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 12 Maa-alueen omistajan lupa sijoittamista varten	Kesken

			<p>keskim. käsittelyaika (vrk) 13</p> <p>Kaikkien yleisten alueiden lupien keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 10</p> <p>Ympäristöluvat keskimääräinen käsittelyaika (vrk) -ei käsiteltyjä</p> <p>Maa-ainesluvat keskimääräinen käsittelyaika (vrk) 233</p>	
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Asiakaspalvelun kehittäminen	Sähköisen ajanvarausjärjestelmän käyttöönotto rakennusvalvonnassa	Käyttöönotto helmikuussa 2025.	Kesken
Elämyksellisyys: Ilmapiiirtään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja oma-leimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Neuvonta ja opastus tapahtumien järjestäjille jouhevan lupakäsittelyn varmistamiseksi. Tapahtumalupien viivytyksetön käsittely.	Tapahtumalupien määrä / vuosi 	48 kpl (kts taulukko)	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Varmistetaan asukkaalle viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö. Rakennetun ympäristön siisteyden edistäminen. Vuosittaiset katselmukset.	Roskaantumisolmoitukset ja käsitellyt jätelain mukaiset valvonta-asiat kpl Lautakunnan katselmukset kpl 	38 kpl (kts taulukko) Lautakunnan kevät- ja syyskatselmus on toteutettu.	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vahvistetaan ennaltaehkäisevää toimintaa lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Ympäristökasvatus ja luontokoulutoiminnan tukeminen. Nuorisovaltuusto mukana Hinku ohjausryhmässä.	Luontokoulun kummiluokkasopimus. Toteutuneet luontokoulu- ja kummiluokkapäivät. 	Luontokoulun kävijämääriä ja toteumaa seurataan vuositasolla. 2024 luontokoulun kokonaiskävijämäärä oli 2587 kävijää (neljä tuntia tai enemmän). Kummiluokkien kävijämäärä oli vuoden aikana 1680 ja kiertävään luontokoulutoimintaan osallistui 1377 kävijää.	Toteutunut
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
HINKU verkostoon liittyminen	Kaupunki on mukana HINKU-verkostossa. Ilmastosuunnitelman laadinta on aikataulussa.	Mittarit täydentyvät ilmastotavoitteiden hyväksymisen jälkeen. 	Kaupunki on liittynyt Hinku-verkostoon. Ilmasto-ohjelma on valtuustokäsittelyssä keväällä 2025.	Kesken

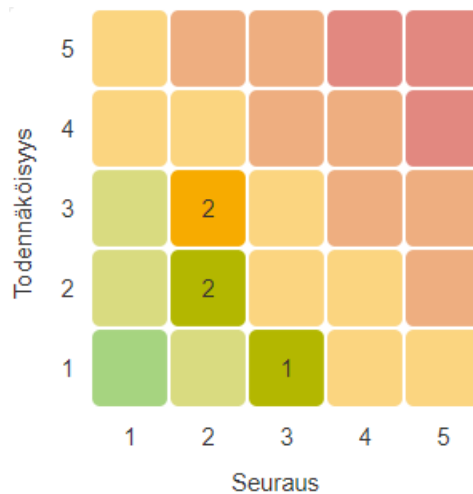
Uudistuvien energia- tuotantomahdollisuuksien edistäminen	Rakentajille lisätään neuvontaa ja ohjausta kiinteistökohtaisten uusituvan- ja energiaa säästävien energiainvestointien toteutukseen. Lupamenettelyn jouhevoittaminen mm. aurinkopaneeli- ja ilmalämpöpumppujen rakentamisessa.	Neuvontakertojen määrä / vuosi Aurinkopaneeli- ja ilmalämpöpumppuohjeistus julkaistu rakentajille 	Aurinkopaneeli- ja ilmalämpöpumppuohjeistus on julkaistu kaupungin nettisivuille. Uuden rakennusjärjestyksen laadinta on aloitettu, missä huomioidaan rakentamislain tuomat muutokset lupamenettelyyn puhtaan siirtymän hankkeissa.	Toteutunut
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Ilmastotavoiteviestinnän lisääminen asukkaille, yrityksille ja maa- ja metsätalousryttäjille. Ilmastovahti on otettu käyttöön.	Ilmastoviestinnän määrä, kävijämäärä ilmastovahdissa. 	Ilmastovahti on otettu käyttöön kesäkuussa 2024. Ilmastosuunnitelma on laadittu laajasti kaupunkilaisia osallistaen.	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Henkilöriippumattomien palveluprosessien kehittäminen palvelun sujuvuuden ja tasalaatuisuuden varmistamiseksi. Käsiteltävien asioiden seurantajärjestelmän kehittäminen ja viivytyksetön lupien käsittely.	Lupa-, ilmoitus- ja lausuntomäärät, kpl Käsittelyajat, pvä Asiakasneuvontakontaktikertojen määrä, kpl (puhelut, s-postivastaukset, asiakaskäynnit ja -tapaukset) Liitetaulukko yllä. 	Kts liitetaulukko.	Toteutunut
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelualue ja asiointipiste	Lupien ja ilmoitusten sähköisten palveluiden lisääminen. Kaikki luvat sähköisen järjestelmän kautta.	Käytössä olevien sähköisten lupa-, ilmoitus- ja oikaisuvaatimusasioiden määrä, kpl Muiden kuin sähköisen järjestelmän kautta toimittettujen hakemuksien määrä, kpl 	Rakennuslupa-asiat hoidetaan täysin sähköisten järjestelmien kautta. Pysäköintiluvat on sähköistetty alkuvuoden 2024 aikana. Yleisten alueiden luvat on sähköistetty. Ympäristönsuojelun osalta sähköisten palveluiden kehittäminen on käynnissä.	Kesken
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön ja lautakunnan koulutus ja varautuminen uuden rakentamislain soveltamiseen	Koko lautakunta ja henkilöstö on koulutettu (K/E). Rakennusjärjestys, hallintosääntö ja toimintasääntö sekä sähköisen palvelun lupatyypit on uusittu vastaamaan uuden rakentamislain vaatimuksia.	Rakennus- ja ympäristölautakunta sekä henkilöstö koulutetaan uuden rakentamislain vaatimusten mukaisesti. Viiranhaltijat ovat osallistuneet koulutuksiin aktiivisesti vuoden aikana, Rakennusjärjestys, rakennusvalvontataksa hallintosääntö ja toimintasääntö sekä sähköisen palvelun lupatyypit uusitaan vastaamaan	Kesken

			uuden rakentamislain vaatimuksia. Hallintosääntö, toimintasääntö ja rakennusvalvontataksa on uusittu vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Rakennusjärjestystä on laadittu laajassa ryhmässä ja se etenee kevään 2025 aikana hyväksytyin OAS:n mukaisesti.	
--	--	--	--	--

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	115 000 €	148 989 €	129,6 %	7,2 %	139 035 €	139 035 €
Maksutuotot	590 000 €	864 496 €	146,5 %	43,4 %	602 768 €	602 768 €
Tuet ja avustukset	0 €	47 660 €		429,6 %	9 000 €	9 000 €
Muut toimintatuotot	300 000 €	312 679 €	104,2 %	-9,5 %	345 353 €	345 353 €
Valmistus omaan käyttöön	0 €	23 993 €		1206,4 %	1 837 €	1 837 €
TOIMINTATUOTOT	1 005 000 €	1 397 817 €	139,1 %	27,3 %	1 097 993 €	1 097 993 €
Henkilöstökulut	-1 581 662 €	-1 478 743 €	93,5 %	18,6 %	-1 247 260 €	-1 247 260 €
Palvelujen ostot	-373 784 €	-386 204 €	103,3 %	27,3 %	-303 445 €	-303 445 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 050 €	-28 463 €	113,6 %	-0,3 %	-28 535 €	-28 535 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-187 932 €	-163 806 €	87,2 %	2,0 %	-160 581 €	-160 581 €
TOIMINTAKULUT	-2 168 428 €	-2 057 215 €	94,9 %	18,2 %	-1 739 820 €	-1 739 820 €
TOIMINTAKATE	-1 163 428 €	-659 398 €	56,7 %	2,7 %	-641 828 €	-641 828 €

Riskienhallinta

Rakennus- ja ympäristölautakunnan merkittävimmät riskit ovat operatiivisia riskejä, ja ne liittyvät pääasiassa henkilöstön saatavuuteen ja henkilöstön jaksamiseen. Tunnistettujen riskien hallintakeinoja ovat muun muassa rekrytointiin panostaminen, oikeudenmukainen palkkaus ja työhyvinvoinnista huolehtiminen.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan strategiseksi riskiksi on tunnistettu sähköisiin lupapalveluihin liittyvät ongelmat, ohjelmistot ja tietotekniikan toimivuus. Taloudelliset riskit liittyvät puolestaan voimassa olevien vakuuksien ajantasaisuuteen ja valvontaan. Vahinkoriskeiksi on tunnistettu liikenteessä ja valvontakohteilla tapahtuvat tapaturmat.

Rakennusvalvonta	1.1.-30.4.2024	1.5.-31.8.2024	1.9.-31.12.2024	2024 yhteensä
Rakennusluvut, yhteensä*	84	104	93	281
- erilliset pientalot	11	23	8	42
- rivi- ja ketjutalot	0	1	3	4
- asuinkerrostalot	0	1	0	1
- vapaa-ajanrakennukset	3	5	2	10
- muut rakennukset	50	68	45	163
Toimenpideluvat	19	37	44	100
Purkuluvat ja -ilmoitukset	5	6	12	23
Rakennusjärjestyksen mukaiset ilmoitukset	3	6	4	13
Poikkeamis päätökset ja suunnittelutarveratkaisut	19	15	12	46

* sisältää kaikki rakennusluvut; uudisrakennukset, laajentamiset, korjaus- ja muutostyöt ym.

Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	19	15	18	17
Poikkeamis päätösten keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	52	151	126	110
Toimenpidelupien keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	15	15	14	15
Suunnittelutarveratkaisu keskim. käsittelyaika (vrk)	78	227	88	131
Purkulupien keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	21	15	22	19

Pysäköintivirhemaksut	1.1.-30.4.2024	1.5.-31.8.2024	1.9.-31.12.2024	2024 yhteensä
Pysäköintivirhemaksut	1972	1834	3188	6994
Ajoneuvosiirrot	1	6	3	10
Yrityspysäköintiluvat	24	4	16	44
Asukas pysäköintiluvat	39	10	9	58
Kirjaston pysäköintiluvat	19	3	44	66
Kotihoidon pysäköintiluvat	25	3	3	31
Lyhytaikaiset pysäköintiluvat	4	4	3	11
Suulliset huomautukset ja ohjeistukset	350	487	696	1533
Katualueohjeistukset	1	23	34	58

Yleisten alueiden luvat	1.1.-30.4.2024	1.5.-31.8.2024	1.9.-31.12.2024	2024 yhteensä
Kaivuluvat	29	85	32	146
Kadun tai muun yleisen alueen käyttö lupa	16	24	23	63
Yleisen alueen käyttö lupa tapahtuman järjestämiseen	16	26	6	48
Huleveden liitoslupa	0	1	0	1
Kioski- ja myyntipaikat	2	2	0	4
Maa-alueen omistajan lupa sijoittamista varten	3	1	1	5
Tonttiliittymälupa	1	0	0	1
Sivuojan putkituslupa	0	0	0	0
Yleisten alueiden käyttö -ilmoitusmenettely	15	17	22	54
Neuvonta, asiakaskäynnit, s-postivastaukset	263	285	271	819
Lautakunnan käsittelemät luvat	0	1	4	5
Kaivuluvan keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	8	7	10	8
Kadun tai muun yleisen alueen käyttö luvan keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	10	4	3	6
Tapahtumaluvan keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	23	9	3	12
Maa-alueen omistajan lupa sijoittamista varten keskim. käsittelyaika (vrk)	13	7	20	13
Kaikkien lupien keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	14	7	9	10

Ympäristönsuojelu	1.1.-30.4.2024	1.5.-31.8.2024	1.9.-31.12.2024	2024 yhteensä
Käsitellyt luvat ja rekisteröinnit ja ilmoituspäätökset, poikkeamiset ysm. (YSL, Jätelaki)	3	5	2	10
Käsitellyt luvat (Maa-aineslaki)	0	1	4	5
Käsitellyt ilmoitukset (nitraatti-ilmoitus, meluilmoitus)	9	14	9	32
Jätevesien johtamisluvut / vapautukset	18	7	11	36
YVA- ja kaivosasiat (lausunnot/päätökset), PIMA-asiat, muut AVI:n päätökset	8	11	5	24
Viranomaislausunnot (talon sisäiset)	18	22	21	61
Käsitellyt valvonta-asiat (YSL, Jätelaki)	5	22	11	38
Käsitellyt valvonta-asiat (Vesilaki)	12	12	2	26
Käsitellyt valvonta-asiat (Maa-aineslaki)	10	9	14	33
Maisematyöluvut ja -lausunnot	15	26	16	57

Neuvonta, asiakaskäynnit, s-postivastaukset				
Ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain asiat	8	52	62	122
Vesiasiat, pohjavesiasiat ja jätevesiasiat	69	67	78	214
Luonnonsuojelu ja virkistyskäyttö	8	20	19	47
Jätelakiin liittyvät asiat	18	20	36	74
Ilmasto-asiat / kestävä kehitys	9	19	28	56
Maankäyttö, YVA ym.	18	25	28	71
Ilmanlaadun tarkkailu yhteydenpito	0	13	5	18
Ilmanlaadun tarkkailu mittausasemilla käynti	19	17	18	54
Yhteensä				656

Ympäristöluvat keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	ei käsiteltyjä	ei käsiteltyjä	ei käsiteltyjä	ei käsiteltyjä
Maa-ainesluvut keskimäär. käsittelyaika (vrk)	271	195	ei käsiteltyjä	233

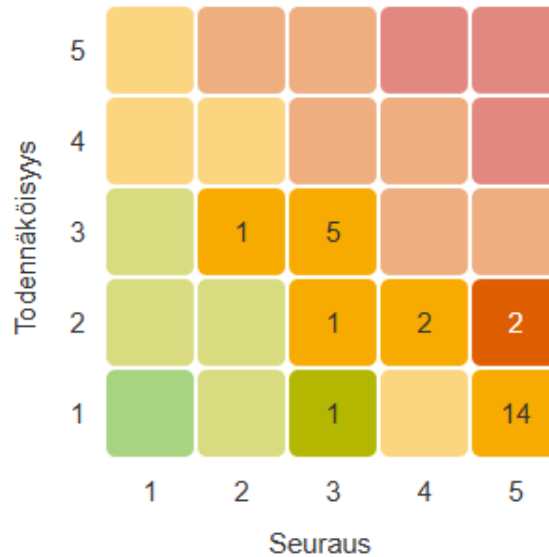
2.2.1.32 Kokkolan vesi

Yleiset tavoitteet

Talousluvut

	TA 2024 + muutos	Toteutuma 2024	Toteuma % TA	Muutos % 24/23	Toteutuma kumul. 2023	TP 2023
Myyntituotot	9 259 100 €	8 610 429 €	93,0 %	8,7 %	7 919 079 €	7 919 079 €
Maksutuotot	0 €	54 095 €			0 €	0 €
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	8 000 €	1 681 €	21,0 %	-87,7 %	13 617 €	13 617 €
Valmistus omaan käyttöön	53 000 €	58 358 €	110,1 %	-4,3 %	60 999 €	60 999 €
TOIMINTATUOTOT	9 320 100 €	8 724 562 €	93,6 %	9,1 %	7 993 695 €	7 993 695 €
Henkilöstökulut	-2 371 915 €	-2 325 662 €	98,0 %	7,1 %	-2 170 738 €	-2 170 738 €
Palvelujen ostot	-1 171 177 €	-1 471 757 €	125,7 %	28,7 %	-1 143 336 €	-1 143 336 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 159 877 €	-1 208 205 €	104,2 %	8,1 %	-1 117 688 €	-1 117 688 €
Avustukset	-1 200 €	-600 €	50,0 %	-40,0 %	-1 000 €	-1 000 €
Muut toimintakulut	-180 066 €	-157 079 €	87,2 %	27,3 %	-123 411 €	-123 411 €
TOIMINTAKULUT	-4 884 235 €	-5 163 303 €	105,7 %	13,3 %	-4 556 172 €	-4 556 172 €
TOIMINTAKATE	4 435 865 €	3 561 259 €	80,3 %	3,6 %	3 437 523 €	3 437 523 €

Riskienhallinta

Kokkolan Veden merkittävimmät riskit liittyvät kyberturvallisuuteen ja raakavesilähteen pilaantumismahdollisuuksiin. Molemmilla riskeillä on toteutuessaan merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia seurauksia, mutta todennäköisyyttä on pystytty pienentämään muun muassa varautumissuunnitelmien avulla.

Kokkolan Veden strategiset riskit liittyvät kyberturvallisuuden lisäksi omaisuudenhallintaan ja materiaali-toimintoihin. Operatiiviset riskit painottuvat toiminnan häiriöihin, kuten pumppujen toimintaan ja sähkönjakelun keskeytyksiin. Vahinkoriskeiksi on tunnistettu raakavesilähteen pilaantumismahdollisuuden lisäksi tulipalot sekä omaisuuden kohdistuva ilkeävalta. Korkeiden korkojen nousu ja veden myynnin merkittävä vähentyminen on puolestaan tunnistettu Kokkolan Veden taloudellisiksi riskeiksi.

2.2.2 Konsernin tytäryhteisöjen salkkukohtaiset tavoitteet

KIINTEISTÖT

Yhteisökohtaiset tavoitteet

Asunto Oy Lohtajan Hakapuisto

Vuokrausaste %	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	Tiliakuden tulos
100 %	4,0	244 €
Tavoite: 100 %	Tavoite: 4	Tavoite: 0 €

Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate

Vuokrausaste %	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	Suhteellinen velkaantuneisuus
78 %	4,0	238 %
Tavoite: Väh. 95 %	Tavoite: Yli 4	Tavoite: Alle 200 %

Kiinteistö Oy Kokkolan Pikkuruukki

Tilikauden ylijäämä	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	
Vähän alle 0	Yli 4	
Tavoite: Yli 0 €	Tavoite: Yli 4	

Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman

Tilojen käyttöaste	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	Musiikkikeskushankkeen kustannusten toteuma
100 %	4,5	8 301 488 €
Tavoite: 90 %	Tavoite: Yli 4	Tavoite: 8 220 000 €

Kiinteistö Oy Tankkari

Vuokrausaste %	Tilikauden ylijäämä	Asukastytyväisyys asteikolla 1-5
93 %	0 €	4,0
Tavoite: 90 %	Tavoite: Yli 0 €	Tavoite: Yli 4

Koivuhaan Palvelukeskus Oy

Vuokrausaste %	Suhteellinen velkaantuneisuus	Kiinteistössä olevien työpaikkojen määrä
96 %	282 %	300
Tavoite: 95 %	Tavoite: 250 %	Tavoite: 250 kpl

Kiinteistö Oy Kälviän Virastotalo

Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	Hoitovastikejäämä tilikaudelta 2024	
4,0	13 655 €	
Tavoite: 4	Tavoite: > 0 €	

Kokkolan Vuokra Asunnot Oy

Vuokrausaste %	Maksuvalmius (Quick ratio)	Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5
95 %	1,56	Ei mitattu
Tavoite: 95 %	Tavoite: > 1	Tavoite: 4

Kokkolan Urheilupuisto Oy

Hanke toteutuu asetetun budjetin mukaisesti	Hanke toteutuu asetetussa aikataulussa	Hanke saavuttaa sille asetetut tavoitteet
22 423 107 €	Hanke on aikataulussa	TAS1 ja TAS2 käynnissä
Tavoite: 74,9 milj. €	Tavoite: Valmis 2026	Tavoite: KAS1, KAS2 ja KAS3 suunnitelmien mukaisesti.

Riskit

Todennäköisyys					
		1	3		
		1	5	1	
		2	1	1	1
	3	1			
	Seuraus				

Kiinteistöyhtiöiden raportoimissa riskeissä korostuvat niin operatiiviset kuin vahinkoihin liittyvät riskit. Keskeisiä operatiivisia riskejä yhtiöllä ovat muun muassa vuokrausasteen mahdollinen lasku ja korvausvelan kasvu. Näihin riskeihin pyritään varautumaan tilojen kehittämällä ja kiinteistöjen salkutuksen avulla. Kiinteistöjen korjausvelan kasvua pyritään hillitsemään suunnitelmallisella korjaamisella.

Asunto- ja kiinteistöliiketoiminnalle tyypilliset vahinkoriskit nousevat esille kiinteistöyhtiöiden riskiarvioinneissa kiinteistövanhinkojen ja laiterikkojen muodossa. Vahinkoriskien lisäksi, yhtiöiden taloudelliset riskit ovat edelliseen vuoteen verrattuna kasvaneet. Tämä ilmeen myös yhtiöiden raportoimista talousluvuista, jossa liikevaihto ja liikevoitto ovat laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Toisaalta korkotason lasku tuo yhtiöille hieman helpotusta.

LIIKETOIMINTA

Yhteisökohtaiset tavoitteet

Kokkolan Energia Oy -konserni

Sijoitus referenssiyhtiöiden joukossa	Sijoitetun pääoman tuotto -%	Lämmöntuotannon päästökerroin
KL 4/229, siirto 28/75	7,8 %	43g CO2/kWh (-28%)
Tavoite: Parhaassa neljänneksessä	Tavoite: 5 %	Tavoite: Päästökerroin -10 % vuosittain

Työplus Yhtiöt Oy -konserni

Liikevoitto-%	Liikevaihdon kehitys ilman hinnoittelun vaikutusta	Asiakastyytyväisyys
4,0 %	0,7 %	Henkilö: NPS 77 Yritys: NPS 67
Tavoite: 3,2 %	Tavoite: 0,6 %	Tavoite: Henkilö: NPS > 80 % Yritys: NPS > 35 %

Kokkolan Satama Oy

Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	Omavaraisuusaste	Liikevoitto-%
4,1	69,6 %	-3,0 %
Tavoite: 3	Tavoite: Yli 50 %	Tavoite: Yli 5 %

KIP Infra Oy

Liikevoitto-%	Vuokrausaste	Sijoitetun pääoman tuotto-%
25,5 %	90 %	4,2 %
Tavoite: 30 %	Tavoite: 90 %	Tavoite: 5 %

KIP Service Oy

Hälytysten määrä suhteessa vierailijoihin	Liikevoitto-%	Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5
0,4	0,0 %	4,0
Tavoite: 0,4	Tavoite: 5 %	Tavoite: 4

PALVELUT JA NEUVONTA

Yhteisökohtaiset tavoitteet

Kokkolanseudun Kehitys Oy (KOSEK)

Asiakaskontaktien määrä vuosittain / yrityskehittäjä	Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	Uusyrittysneuvonnan asiakasmäärä
251	4,4	161
Tavoite: 250 kpl	Tavoite: Väh. 4	Tavoite: 150 kpl / vuosi

Nuorisokeskus Villa Elba Oy

Liikevoitto-%	Asiakasmäärä	Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5
1,7 %	Nuoriso 12 082 ja muut 12 209	4,5
Tavoite: 2 %	Tavoite: Nuoriso: 15 600 Muut: 10 000	Tavoite: 5

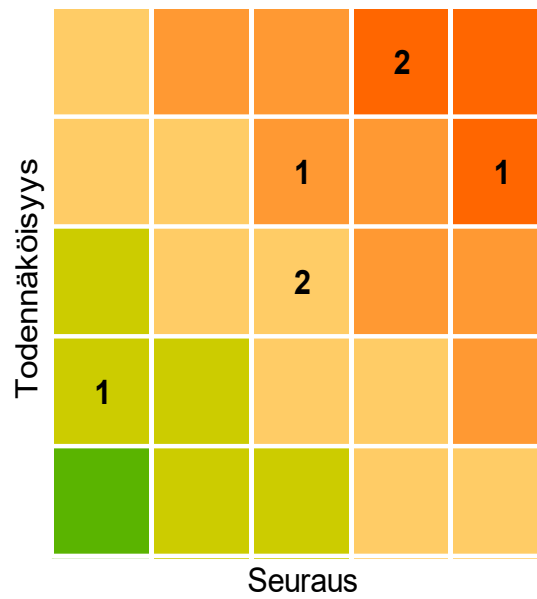
Kokkolan kaupunginteatterin kannatusyhdistys ry

Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	Kulttuuritilaisuuksiin osallistuvien määrä	Teatterin toiminnan korkea taiteellinen taso
4,8	20 426	VOS - 91600
Tavoite: 4	Tavoite: 21 000	Tavoite: VOS

Pohjoismainen Taidekoulusäätiö

-	-	-
■	■	■
Tavoite: -	Tavoite: -	Tavoite: -

Riskit

Palvelut- ja neuvonta -salkun yhteisöjen keskeisimmät riskit koskevat pääosin operatiivisia riskejä. Yhteisöt tunnistavat myös riskeissään jonkin verran taloudellisia, strategisia ja vahinkoihin liittyviä riskejä. Salkun yhtiöiden riskit liittyvät muun muassa henkilöstöön ja osaavaan työvoiman varmistamiseen, talouden tasapainoon ja rahoituksen epävarmuuteen sekä kiinteistöjen kuntoon.

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden ja tuloslaskelman toteutuminen

Toimintatuotot

Toimintatuotot päätyivät Kokkolan kaupungin (ilman liikelaitosta) osalta sisäiset erät huomioiden 82,7 miljoonaan euroon. Valmistus omaan käyttöön oli viime vuoden osalta 1,7 miljoonaa euroa ja vuoden tuotoiksi muodostui kaupungin osalta 84,4 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot kokonaisuutena ylittivät talousarviotavoitteet noin 3,9 miljoonalla eurolla, eli 104,8 prosenttisesti. Toimintatuotot nousivat viime vuoteen verrattuna noin 8,3 prosenttia. Kaupungin (ilman liikelaitosta) toimintatuotot ylittivät talousarviotavoitteet kaikissa tiliryhmissä, muita toimintatuottoja lukuun ottamatta. Erityisesti tuet ja avustukset sekä vuokratuotot ylittivät talousarviotavoitteet. Vuokriin sisältyvät myös sisäiset vuokrat.

Toimintakulut

Toimintakulut päätyivät Kokkolan kaupungin (ilman liikelaitosta) osalta sisäiset erät huomioiden 220,3 miljoonaan euroon ja talousarvio toteuma oli 99,0 %. Kaupungin sisäiset toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisesti valtuuston vuoden aikana tekemät talousarviomuutokset huomioiden. Toimintakulut kasvoivat kokonaisuudessaan kaupungin osalta 4,5 % viime vuoteen verrattuna. Kustannusten nousua on nähtävissä kaikissa kuluryhmissä, avustuksia lukuun ottamatta.

Viime vuoden toimintakuluihin vaikutti erityisesti työehtosopimusten mukaiset palkkaratkaisut sekä yleinen hintakehitys. Kustannusten nousua edellistä vuodesta oli mm. palvelusetelimaksuissa, ICT-palveluissa, jäsenmaksuissa, jätehuoltopalveluissa sekä matkustus- ja kuljetuspalveluissa. Lisäksi toimintakustannuksissa kasvua oli sähkömaksuissa, elintarvikkeissa ja rakennusmateriaaleissa. Myös huoneistojen ja koneiden vuokrat kasvoivat. Lisäksi takauksen realisointi aiheutti takaus tappiota ja vaikutti toimintakustannuksiin.

Toimintakustannuksia koskevia lisämäärärahoja valtuusto käsitteli viime vuoden aikana koskien työterveyshuollon kustannuksia, takausvastuiden realisoitumista, lomapalkkavelan muutos varausta ja opetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökuluja yhteensä 2,7 miljoonalla eurolla. Lisämäärärahatarpeet

voitiin kattaa kokonaisuudessaan korkomenosäästöjen ja verokertymien avulla.

Toimintakate

Toimintakate oli -135,9 miljoonaa euroa, ja oli talousarviota noin 6,1 miljoonaa euroa parempi. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakate heikkeni 2,3 prosenttia.

Verotulot

Verotuloja kertyi yhteensä 122,7 miljoonaa euroa, kun se edellisennä vuotena oli 124,8 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen oli noin -1,7 prosenttia. Tuloverot päätyivät 92,1 miljoonaan euroon, kiinteistöverot 16,8 miljoonaan euroon ja yhteisöverot 13,8 miljoonaan euroon. Yhteisöverojen kehitys on ollut yleisestä taloustilanteesta johtuen heikkoa, ja ne laskivat edellisestä vuodesta noin 3,4 miljoonaa euroa. Verotulot ylittivät kuitenkin talousarviotavoitteet talousarviomuutoksien jälkeenkin noin 1,8 miljoonalla eurolla, mikä mahdollisti lisämäärärahatarpeiden kattamisen.

Valtionosuudet

Valtionosuuksien toteuma vuonna 2024 oli 26,3 miljoonaa euroa, ja ne laskivat edellisestä vuodesta noin 20,1 prosenttia. Tähän vaikutti erityisesti valtionosuuksien leikkaukset. Valtionosuudet kuitenkin ylittivät talousarviotavoitteet noin 0,5 miljoonalla eurolla johtuen mm. valmistavan opetuksen oppilaiden ja lukion opiskelijamäärän kasvusta.

Rahoitustuotot ja kulut

Korkotuotot olivat 0,3 miljoonaa euroa, liikelaitoksen korvaus peruspääomasta 0,5 miljoonaa euroa, muut rahoitustuotot 5,2 miljoonaa euroa, korkokulut 3,9 miljoonaa euroa ja muut rahoituskulut -0,2 miljoonaa euroa. Korkokulut toteutuivat korkosuojauksista johtuen selkeästi talousarviota alhaisempina. Rahoitustuotot ja -kulut olivat talousarvion mukaiset.

Vuosikate ja tilikauden yli-/alijäämä

Kaupungin (ilman liikelaitosta) vuosikatteen muodostui 15,0 miljoonaa euroa ja se kattoi poistot ja arvonalentumiset 85,3 prosenttisesti. Tilikauden tulos -2,6 miljoonaa euroa ja alijäämä oli -2,0 miljoonaa euroa.

2.3.2 Yhteenveto määrärahojen tuloarvioiden toteutumisesta sitovuustasolla

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN					
	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2024 Toteutuma	Poikkeama
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	0		0	0,00	0
Toimintamenot	-172 829	0	-172 829	-151 076,50	-21 753
<i>Toimintakate</i>	-172 829	0	-172 829	-151 076,50	-21 753
KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
Toimintatulot	283 800		283 800	261 883,20	21 917
Toimintamenot	-370 772	0	-370 772	-368 573,23	-2 199
<i>Toimintakate</i>	-86 972	0	-86 972	-106 690,03	19 718
KAUPUNGINHALLITUS					
Toimintatulot	7 055 571	0	7 055 571	7 441 603,60	-386 033
Kaupunginjohtaminen	1 701 650	0	1 701 650	1 047 431,94	654 218
Kaupunginkanslia	392 885	0	392 885	349 736,66	43 148
Elinkeinopalvelut	328 425	0	328 425	1 081 383,72	-752 959
Työllisyyspalvelut	373 729	0	373 729	709 069,61	-335 341
Henkilöstöpalvelut	718 300	0	718 300	692 734,87	25 565
Taloushallintopalvelut	1 560 870	0	1 560 870	1 560 870,00	0
Tietohallintopalvelut	1 979 712	0	1 979 712	2 000 376,80	-20 665
Toimintatulot	0	0	0	0,00	0
Toimintamenot	-23 634 879	-927 615	-24 562 494	-22 995 355,87	-1 567 138
Kaupunginjohtaminen	-4 069 504	-488 898	-4 558 402	-4 471 937,61	-86 465
Kaupunginkanslia	-1 614 641	0	-1 614 641	-1 324 652,81	-289 988
Elinkeinopalvelut	-4 622 088	0	-4 622 088	-4 110 786,36	-511 301
Työllisyyspalvelut	-4 618 242	0	-4 618 242	-4 621 215,69	2 974
Henkilöstöpalvelut	-4 379 230	-230 942	-4 610 172	-4 312 988,96	-297 183
Taloushallintopalvelut	-2 135 455	0	-2 135 455	-2 098 320,31	-37 135
Tietohallintopalvelut	-2 096 086	-9 000	-2 105 086	-2 024 803,08	-80 283
Toimintamenot	-99 634	-198 775	-298 409	-30 651,05	-267 757
<i>Toimintakate</i>	-16 579 308	-927 615	-17 506 923	-15 553 752,27	-1 953 171
Kaupunginjohtaminen	-2 367 854	-488 898	-2 856 752	-3 424 505,67	567 753
Kaupunginkanslia	-1 221 756	0	-1 221 756	-974 916,15	-246 840
Elinkeinopalvelut	-4 293 663	0	-4 293 663	-3 029 402,64	-1 264 260
Työllisyyspalvelut	-4 244 513	0	-4 244 513	-3 912 146,08	-332 367
Henkilöstöpalvelut	-3 660 930	-230 942	-3 891 872	-3 620 254,09	-271 617
Taloushallintopalvelut	-574 585	0	-574 585	-537 450,31	-37 135
Tietohallintopalvelut	-116 374	-9 000	-125 374	-24 426,28	-100 948
<i>Toimintakate</i>	-99 634	-198 775	-298 409	-30 651,05	-267 757
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	1 783 223	0	1 783 223	1 671 914,48	111 309
Toimintamenot	-2 868 579	0	-2 868 579	-2 966 433,58	97 855
<i>Toimintakate</i>	-1 085 356	0	-1 085 356	-1 294 519,10	209 163
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	4 482 254	0	4 482 254	5 931 130,57	-1 448 877
Lukiokoulutus	654 137	0	654 137	940 864,89	-286 728
Kokkolan seudun opisto	423 500	0	423 500	432 622,57	-9 123
Sivistyskeskus hankkeet	0	0	0	0,00	0
Varhaiskasvatus hankkeet	0	0	0	55 013,57	-55 014
Perusopetus hankkeet	54 400	0	54 400	893 116,95	-838 717
Toimintatulot	3 350 217	0	3 350 217	3 609 512,59	-259 296
Toimintamenot	-110 787 712	-1 477 406	-112 265 118	-113 470 702,42	1 205 584
Lukiokoulutus	-8 469 105	0	-8 469 105	-8 434 169,77	-34 935
Kokkolan seudun opisto	-2 261 461	0	-2 261 461	-2 170 342,24	-91 119
Sivistyskeskus hankkeet	0	0	0	0,00	0
Varhaiskasvatus hankkeet	-2 572	0	-2 572	-58 711,38	56 140
Perusopetus hankkeet	-23 159	-60 877	-84 036	-948 457,91	864 422
Toimintamenot	-100 031 416	-1 416 529	-101 447 945	-101 859 021,12	411 077
<i>Toimintakate</i>	-106 305 458	-1 477 406	-107 782 864	-107 539 571,85	-243 293
Lukiokoulutus	-7 814 968	0	-7 814 968	-7 493 304,88	-321 663
Kokkolan seudun opisto	-1 837 961	0	-1 837 961	-1 737 719,67	-100 242
Sivistyskeskus hankkeet	0	0	0	0,00	0
Varhaiskasvatus hankkeet	-2 572	0	-2 572	-3 697,81	1 126
Perusopetus hankkeet	31 241	-60 877	-29 636	-55 340,96	25 705
<i>Toimintakate</i>	-96 681 199	-1 416 529	-98 097 728	-98 249 508,53	151 781

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2024 Toteutuma	Poikkeama
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
Toimintatulot	2 567 070	0	2 567 070	2 657 782,30	-90 712
Yhteiset menot ja Kieppi	500	0	500	534,44	-34
Kulttuuripalvelut	122 000	0	122 000	93 883,66	28 116
Kirjastopalvelut	117 620	0	117 620	121 091,75	-3 472
Museopalvelut	69 900	0	69 900	47 696,32	22 204
Nuorisopalvelut	238 350	0	238 350	186 981,55	51 368
Liikuntapalvelut	2 018 700	0	2 018 700	2 207 594,58	-188 895
Toimintatulot	0	0	0	0,00	0
Toimintamenot	-18 298 333	-81 145	-18 379 478	-17 917 540,01	-461 938
Yhteiset menot ja Kieppi	-317 295	-18 694	-335 989	-376 580,84	40 592
Kulttuuripalvelut	-4 438 523	-6 407	-4 444 930	-4 341 326,18	-103 604
Kirjastopalvelut	-3 182 766	-5 948	-3 188 714	-3 139 648,81	-49 065
Museopalvelut	-1 535 013	-19 432	-1 554 445	-1 558 048,56	3 604
Nuorisopalvelut	-2 130 201	-4 160	-2 134 361	-1 835 248,87	-299 112
Liikuntapalvelut	-6 694 536	-26 504	-6 721 040	-6 666 686,75	-54 353
Toimintamenot	0	0	0	0,00	0
<i>Toimintakate</i>	<i>-15 731 263</i>	<i>-81 145</i>	<i>-15 812 408</i>	<i>-15 259 757,71</i>	<i>-552 650</i>
Yhteiset menot ja Kieppi	-316 795	-18 694	-335 489	-376 046,40	40 558
Kulttuuripalvelut	-4 316 523	-6 407	-4 322 930	-4 247 442,52	-75 488
Kirjastopalvelut	-3 065 146	-5 948	-3 071 094	-3 018 557,06	-52 537
Museopalvelut	-1 465 113	-19 432	-1 484 545	-1 510 352,24	25 807
Nuorisopalvelut	-1 891 851	-4 160	-1 896 011	-1 648 267,32	-247 744
Liikuntapalvelut	-4 675 836	-26 504	-4 702 340	-4 459 092,17	-243 248
<i>Toimintakate</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA					
Toimintatulot	63 401 304	0	63 401 304	65 064 035,29	-1 662 731
Toimintamenot	-61 657 064	-153 072	-61 810 136	-60 375 137,02	-1 434 999
<i>Toimintakate</i>	<i>1 744 241</i>	<i>-153 072</i>	<i>1 591 168</i>	<i>4 688 898,27</i>	<i>-3 097 730</i>
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLTK					
Toimintatulot	1 005 000	0	1 005 000	1 397 817,48	-392 817
Toimintamenot	-2 168 428	0	-2 168 428	-2 057 215,37	-111 213
<i>Toimintakate</i>	<i>-1 163 428</i>	<i>0</i>	<i>-1 163 429</i>	<i>-659 397,89</i>	<i>-504 030</i>
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
Toimintatulot	80 578 222	0	80 578 222	84 426 166,92	-3 847 945
Nettositovat	74 155 982	0	74 155 982	77 485 039,17	-3 329 057
Toimintatulot ilman nettosit.	5 417 240	0	5 417 240	5 543 310,27	-126 070
Toimintamenot	-219 958 596	-2 639 238	-222 597 834	-220 302 034,00	-2 295 800
Nettositovat	-114 246 939	-1 023 934	-115 270 873	-112 869 063,15	-2 401 810
Toimintamenot ilman nettosit.	-103 543 229	-1 615 304	-105 158 533	-105 375 755,48	217 223
<i>Toimintakate</i>	<i>-139 380 374</i>	<i>-2 639 238</i>	<i>-142 019 612</i>	<i>-135 875 867,08</i>	<i>-6 143 745</i>
Nettositovat	-40 090 957	-1 023 934	-41 114 891	-35 384 023,98	-5 730 867
<i>Toimintakate ilman nettosit.</i>	<i>-98 125 989</i>	<i>-1 615 304</i>	<i>-99 741 293</i>	<i>-99 832 445,21</i>	<i>91 153</i>

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1.1. - 31.12.2024

	TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA 2024	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %/ TA	TOTEUTUMA 2023
<u>TARKASTUSLAUTAKUNTA</u>							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00	0,00		0
TOIMINTAKULUT	-172 829	0	-172 829	-151 076,50	21 752,56	87,4	-148 250
TOIMINTAKATE	-172 829	0	-172 829	-151 076,50	21 752,56	87,4	-148 250
VUOSIKATE	-172 829	0	-172 829	-151 076,50	21 752,56	87,4	-148 250
TILIKAUDEN TULOS	-172 829	0	-172 829	-151 076,50	21 752,56	87,4	-148 250
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-172 829	0	-172 829	-151 076,50	21 752,56	87,4	-148 250
<u>KESKUSVAALILAUTAKUNTA</u>							
TOIMINTATUOTOT	283 800	0	283 800	261 883,20	-21 916,80	92,3	87 101
TOIMINTAKULUT	-370 772	0	-370 772	-368 573,23	2 198,54	99,4	-142 725
TOIMINTAKATE	-86 972	0	-86 972	-106 690,03	-19 718,26	122,7	-55 624
VUOSIKATE	-86 972	0	-86 972	-106 690,03	-19 718,26	122,7	-55 624
TILIKAUDEN TULOS	-86 972	0	-86 972	-106 690,03	-19 718,26	122,7	-55 624
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-86 972	0	-86 972	-106 690,03	-19 718,26	122,7	-55 624
<u>KAUPUNGIN JOHTAMINEN</u>							
TOIMINTATUOTOT	1 701 650	0	1 701 650	1 047 431,94	-654 218,06	61,6	1 341 940
TOIMINTAKULUT	-4 069 504	-488 898	-4 558 402	-4 471 937,61	86 464,83	98,1	-3 960 115
TOIMINTAKATE	-2 367 854	-488 898	-2 856 752	-3 424 505,67	-567 753,23	119,9	-2 618 175
VUOSIKATE	-2 367 854	-488 898	-2 856 752	-3 424 505,67	-567 753,23	119,9	-2 618 175
TILIKAUDEN TULOS	-2 433 054	-488 898	-2 921 952	-3 489 723,76	-567 771,32	119,4	-3 085 844
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 433 054	-488 898	-2 921 952	-3 489 723,76	-567 771,32	119,4	-3 085 844
<u>KAUPUNGIN KANSLIA</u>							
TOIMINTATUOTOT	392 885	0	392 885	349 736,66	-43 148,34	89,0	342 629
TOIMINTAKULUT	-1 614 641	0	-1 614 641	-1 324 652,81	289 988,32	82,0	-1 280 865
TOIMINTAKATE	-1 221 756	0	-1 221 756	-974 916,15	246 839,98	79,8	-938 237
VUOSIKATE	-1 221 756	0	-1 221 756	-974 916,15	246 839,98	79,8	-938 237
TILIKAUDEN TULOS	-1 221 756	0	-1 221 756	-974 916,15	246 839,98	79,8	-938 237
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 221 756	0	-1 221 756	-974 916,15	246 839,98	79,8	-938 237
<u>HENKILÖSTÖPALVELUT</u>							
TOIMINTATUOTOT	718 300	0	718 300	692 734,87	-25 565,13	96,4	703 463
TOIMINTAKULUT	-4 379 230	-230 942	-4 610 172	-4 312 988,96	297 182,56	93,6	-4 188 073
TOIMINTAKATE	-3 660 930	-230 942	-3 891 872	-3 620 254,09	271 617,43	93,0	-3 484 609
VUOSIKATE	-3 660 930	-230 942	-3 891 872	-3 620 254,09	271 617,43	93,0	-3 484 609
TILIKAUDEN TULOS	-3 681 730	-230 942	-3 912 672	-3 642 422,25	270 249,27	93,1	-3 505 721
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 681 730	-230 942	-3 912 672	-3 642 422,25	270 249,27	93,1	-3 505 721
<u>TALOUSHALLINTO JA IT PALVELUT</u>							
TOIMINTATUOTOT	3 540 582	0	3 540 582	3 561 246,80	20 664,80	100,6	2 649 450
TOIMINTAKULUT	-4 231 541	-9 000	-4 240 541	-4 123 123,39	117 417,53	97,2	-4 116 209
TOIMINTAKATE	-690 959	-9 000	-699 959	-561 876,59	138 082,33	80,3	-1 466 760
VUOSIKATE	-690 959	-9 000	-699 959	-561 876,59	138 082,33	80,3	-1 466 760
TILIKAUDEN TULOS	-1 053 559	-9 000	-1 062 559	-1 042 073,50	20 485,42	98,1	-1 925 019
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 053 559	-9 000	-1 062 559	-1 042 073,50	20 485,42	98,1	-1 925 019
<u>ELINKEINOT JA KAUPUNKIKEHITYS</u>							
TOIMINTATUOTOT	702 154	0	702 154	1 790 453,33	1 088 299,33	255,0	734 291
TOIMINTAKULUT	-9 240 329	0	-9 240 329	-8 732 002,05	508 327,41	94,5	-8 965 657
TOIMINTAKATE	-8 538 175	0	-8 538 175	-6 941 548,72	1 596 626,74	81,3	-8 231 367
VUOSIKATE	-8 538 175	0	-8 538 175	-6 941 548,72	1 596 626,74	81,3	-8 231 367
TILIKAUDEN TULOS	-8 538 175	0	-8 538 175	-6 941 548,72	1 596 626,74	81,3	-8 231 367
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-8 538 175	0	-8 538 175	-6 941 548,72	1 596 626,74	81,3	-8 231 367
<u>KÄYTTÖVARAUS</u>							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00	0,00		0
TOIMINTAKULUT	-99 634	-198 775	-298 409	-20 151,05	278 257,48	6,8	-37 164
TOIMINTAKATE	-99 634	-198 775	-298 409	-20 151,05	278 257,48	6,8	-37 164
VUOSIKATE	-99 634	-198 775	-298 409	-20 151,05	278 257,48	6,8	-37 164
TILIKAUDEN TULOS	-99 634	-198 775	-298 409	-20 151,05	278 257,48	6,8	-37 164
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-99 634	-198 775	-298 409	-20 151,05	278 257,48	0,0	-37 164
<u>PELASTUSTOIMI/KH</u>							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00	0,00		51 450
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-10 500,00	-10 500,00		-12 150
TOIMINTAKATE	0	0	0	-10 500,00	-10 500,00		39 299
VUOSIKATE	0	0	0	-10 500,00	-10 500,00		39 299
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	-10 500,00	-10 500,00		39 299
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	-10 500,00	-10 500,00		39 299
<u>KAUPUNGINHALLITUS</u>							
TOIMINTATUOTOT	7 055 571	0	7 055 571	7 441 603,60	386 032,60	105,5	5 823 222
TOIMINTAKULUT	-23 634 879	-927 615	-24 562 494	-22 995 355,87	1 567 138,13	93,6	-22 560 234
TOIMINTAKATE	-16 579 308	-927 615	-17 506 923	-15 553 752,27	1 953 170,73	88,8	-16 737 012
VUOSIKATE	-16 579 308	-927 615	-17 506 923	-15 553 752,27	1 953 170,73	88,8	-16 737 012
TILIKAUDEN TULOS	-17 027 908	-927 615	-17 955 523	-16 121 335,43	1 834 187,57	89,8	-17 684 052
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-17 027 908	-927 615	-17 955 523	-16 121 335,43	1 834 187,57	89,8	-17 684 052

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1.1. - 31.12.2024

	TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA 2024	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %/ TA	TOTEUTUMA 2023
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	1 783 223	0	1 783 223	1 671 914,48	-111 308,52	93,8	1 728 438
TOIMINTAKULUT	-2 868 579	0	-2 868 579	-2 966 433,58	-97 854,58	103,4	-2 767 129
TOIMINTAKATE	-1 085 356	0	-1 085 356	-1 294 519,10	-209 163,10	119,3	-1 038 692
UUOSIKATE	-1 085 356	0	-1 085 356	-1 294 519,10	-209 163,10	119,3	-1 038 692
TILIKAUDEN TULOS	-1 085 356	0	-1 085 356	-1 294 519,10	-209 163,10	119,3	-1 038 692
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 085 356	0	-1 085 356	-1 294 519,10	-209 163,10	119,3	-1 038 692
SIVISTYSKESKUS							
TOIMINTATUOTOT	300	0	300	5,59	-294,41	1,9	81 489
TOIMINTAKULUT	-1 158 059	7 809	-1 150 250	-1 153 744,99	-3 494,94	100,3	-1 148 986
TOIMINTAKATE	-1 157 759	7 809	-1 149 950	-1 153 739,40	-3 789,35	100,3	-1 067 497
UUOSIKATE	-1 157 759	7 809	-1 149 950	-1 153 739,40	-3 789,35	100,3	-1 067 497
TILIKAUDEN TULOS	-1 157 759	7 809	-1 149 950	-1 153 739,40	-3 789,35	100,3	-1 067 497
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 157 759	7 809	-1 149 950	-1 153 739,40	-3 789,35	100,3	-1 067 497
VARHAISKASVATUSPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	2 017 300	0	2 017 300	2 089 692,12	72 392,12	103,6	2 420 940
TOIMINTAKULUT	-41 248 970	-385 215	-41 634 185	-41 722 025,02	-87 839,72	100,2	-40 802 787
TOIMINTAKATE	-39 231 670	-385 215	-39 616 885	-39 632 332,90	-15 447,60	100,0	-38 381 847
UUOSIKATE	-39 231 670	-385 215	-39 616 885	-39 632 332,90	-15 447,60	100,0	-38 381 847
TILIKAUDEN TULOS	-39 299 770	-385 215	-39 684 985	-39 684 084,63	900,67	100,0	-38 451 552
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-39 299 770	-385 215	-39 684 985	-39 684 084,63	900,67	100,0	-38 451 552
PERUSOPETUS							
TOIMINTATUOTOT	1 387 017	0	1 387 017	2 467 945,40	1 080 928,40	177,9	2 709 501
TOIMINTAKULUT	-57 650 117	-1 100 000	-58 750 117	-59 990 420,40	-1 240 303,65	102,1	-56 551 207
TOIMINTAKATE	-56 263 100	-1 100 000	-57 363 100	-57 522 475,00	-159 375,25	100,3	-53 841 706
UUOSIKATE	-56 263 100	-1 100 000	-57 363 100	-57 522 475,00	-159 375,25	100,3	-53 841 706
TILIKAUDEN TULOS	-56 665 240	-1 100 000	-57 765 240	-57 896 325,35	-131 085,60	100,2	-54 262 711
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-56 665 240	-1 100 000	-57 765 240	-57 896 325,35	-131 085,60	100,2	-54 262 711
LUKIOKOULUTUS							
TOIMINTATUOTOT	654 137	0	654 137	940 864,89	286 727,89	143,8	930 280
TOIMINTAKULUT	-8 469 105	0	-8 469 105	-8 434 169,77	34 935,18	99,6	-7 844 617
TOIMINTAKATE	-7 814 968	0	-7 814 968	-7 493 304,88	321 663,07	95,9	-6 914 337
UUOSIKATE	-7 814 968	0	-7 814 968	-7 493 357,38	321 610,57	95,9	-6 914 337
TILIKAUDEN TULOS	-7 941 008	0	-7 941 008	-7 649 809,14	291 198,81	96,3	-7 041 160
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 941 008	0	-7 941 008	-7 649 809,14	291 198,81	96,3	-7 041 160
KOKKOLAN SEUDUN OPISTO							
TOIMINTATUOTOT	423 500	0	423 500	432 622,57	9 122,57	102,2	412 553
TOIMINTAKULUT	-2 261 461	0	-2 261 461	-2 170 342,24	91 119,18	96,0	-2 079 264
TOIMINTAKATE	-1 837 961	0	-1 837 961	-1 737 719,67	100 241,75	94,5	-1 666 712
UUOSIKATE	-1 837 961	0	-1 837 961	-1 737 719,67	100 241,75	94,5	-1 666 712
TILIKAUDEN TULOS	-1 837 961	0	-1 837 961	-1 737 719,67	100 241,75	94,5	-1 666 712
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 837 961	0	-1 837 961	-1 737 719,67	100 241,75	94,5	-1 666 712
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	4 482 254	0	4 482 254	5 931 130,57	1 448 876,57	132,3	6 554 763
TOIMINTAKULUT	-110 787 712	-1 477 406	-112 265 118	-113 470 702,42	-1 205 583,95	101,1	-108 426 861
TOIMINTAKATE	-106 305 458	-1 477 406	-107 782 864	-107 539 571,85	243 292,62	99,8	-101 872 098
UUOSIKATE	-106 305 458	-1 477 406	-107 782 864	-107 539 624,35	243 240,12	99,8	-101 872 098
TILIKAUDEN TULOS	-106 901 738	-1 477 406	-108 379 144	-108 121 678,19	257 466,28	99,8	-102 489 632
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-106 901 738	-1 477 406	-108 379 144	-108 121 678,19	257 466,28	99,8	-102 489 632
YHTEISET MENOT ja KIEPPI							
TOIMINTATUOTOT	500	0	500	534,44	34,44	106,9	453
TOIMINTAKULUT	-317 295	-18 694	-335 989	-376 580,84	-40 592,27	112,1	-319 064
TOIMINTAKATE	-316 795	-18 694	-335 489	-376 046,40	-40 557,83	112,1	-318 611
UUOSIKATE	-316 795	-18 694	-335 489	-376 046,40	-40 557,83	112,1	-318 611
TILIKAUDEN TULOS	-321 295	-18 694	-339 989	-380 501,20	-40 512,63	111,9	-323 066
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-321 295	-18 694	-339 989	-380 501,20	-40 512,63	111,9	-323 066
KULTTUURIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	122 000	0	122 000	93 883,66	-28 116,34	77,0	21 053
TOIMINTAKULUT	-4 438 523	-6 407	-4 444 930	-4 341 326,18	103 603,88	97,7	-3 739 328
TOIMINTAKATE	-4 316 523	-6 407	-4 322 930	-4 247 442,52	75 487,54	98,3	-3 718 275
UUOSIKATE	-4 316 523	-6 407	-4 322 930	-4 247 442,52	75 487,54	98,3	-3 718 275
TILIKAUDEN TULOS	-4 316 523	-6 407	-4 322 930	-4 247 442,52	75 487,54	98,3	-3 718 275
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 316 523	-6 407	-4 322 930	-4 247 442,52	75 487,54	98,3	-3 718 275
KIRJASTOPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	117 620	0	117 620	121 091,75	3 471,75	103,0	181 762
TOIMINTAKULUT	-3 182 766	-5 948	-3 188 714	-3 139 648,81	49 065,33	98,5	-3 146 958
TOIMINTAKATE	-3 065 146	-5 948	-3 071 094	-3 018 557,06	52 537,08	98,3	-2 965 196
UUOSIKATE	-3 065 146	-5 948	-3 071 094	-3 018 557,06	52 537,08	98,3	-2 965 196
TILIKAUDEN TULOS	-3 154 846	-5 948	-3 160 794	-3 109 264,43	51 529,71	98,4	-3 052 676
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 154 846	-5 948	-3 160 794	-3 109 264,43	51 529,71	98,4	-3 052 676

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1.1. - 31.12.2024

	TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA 2024	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %/ TA	TOTEUTUMA 2023
MUSEOPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	69 900	0	69 900	47 696,32	-22 203,68	68,2	107 871
TOIMINTAKULUT	-1 535 013	-19 432	-1 554 445	-1 558 048,56	-3 603,80	100,2	-1 531 399
TOIMINTAKATE	-1 465 113	-19 432	-1 484 545	-1 510 352,24	-25 807,48	101,7	-1 423 528
VUOSIKATE	-1 465 113	-19 432	-1 484 545	-1 510 352,24	-25 807,48	101,7	-1 423 528
TILIKAUDEN TULOS	-1 483 413	-19 432	-1 502 845	-1 535 632,32	-32 787,56	102,2	-1 448 097
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 483 413	-19 432	-1 502 845	-1 535 632,32	-32 787,56	102,2	-1 448 097
NUORISOPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	238 350	0	238 350	186 981,55	-51 368,45	78,4	177 030
TOIMINTAKULUT	-2 130 201	-4 160	-2 134 361	-1 835 248,87	299 112,22	86,0	-1 919 981
TOIMINTAKATE	-1 891 851	-4 160	-1 896 011	-1 648 267,32	247 743,77	86,9	-1 742 951
VUOSIKATE	-1 891 851	-4 160	-1 896 011	-1 648 267,32	247 743,77	86,9	-1 742 951
TILIKAUDEN TULOS	-1 891 851	-4 160	-1 896 011	-1 648 267,32	247 743,77	86,9	-1 742 951
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 891 851	-4 160	-1 896 011	-1 648 267,32	247 743,77	86,9	-1 742 951
LIIKUNTAPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	2 018 700	0	2 018 700	2 207 594,58	188 894,58	109,4	2 099 094
TOIMINTAKULUT	-6 694 536	-26 504	-6 721 040	-6 666 686,75	54 352,98	99,2	-6 385 102
TOIMINTAKATE	-4 675 836	-26 504	-4 702 340	-4 459 092,17	243 247,56	94,8	-4 286 008
VUOSIKATE	-4 675 836	-26 504	-4 702 340	-4 459 092,17	243 247,56	94,8	-4 286 011
TILIKAUDEN TULOS	-5 079 436	-26 504	-5 105 940	-4 837 484,34	268 455,39	94,7	-4 638 348
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 079 436	-26 504	-5 105 940	-4 837 484,34	268 455,39	94,7	-4 638 348
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	2 567 070	0	2 567 070	2 657 782,30	90 712,30	103,5	2 587 262
TOIMINTAKULUT	-18 298 333	-81 145	-18 379 478	-17 917 540,01	461 938,34	97,5	-17 041 831
TOIMINTAKATE	-15 731 263	-81 145	-15 812 408	-15 259 757,71	552 650,64	96,5	-14 454 569
VUOSIKATE	-15 731 263	-81 145	-15 812 408	-15 259 757,71	552 650,64	96,5	-14 454 571
TILIKAUDEN TULOS	-16 247 363	-81 145	-16 328 508	-15 758 592,13	569 916,22	96,5	-14 923 414
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-16 247 363	-81 145	-16 328 508	-15 758 592,13	569 916,22	96,5	-14 923 414
HALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	519 694	0	519 694	523 192,74	3 498,74	100,7	428 591
TOIMINTAKULUT	-629 913	0	-629 913	-478 640,20	151 272,81	76,0	-744 830
TOIMINTAKATE	-110 219	0	-110 219	44 552,54	154 771,55	-40,4	-316 239
VUOSIKATE	-110 219	0	-110 219	44 552,54	154 771,55	-40,4	-316 239
TILIKAUDEN TULOS	-110 219	0	-110 219	44 552,54	154 771,55	-40,4	-316 239
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-110 219	0	-110 219	44 552,54	154 771,55	-40,4	-316 239
KAUPUNKIALUEET							
TOIMINTATUOTOT	5 335 600	0	5 335 600	6 937 607,85	1 602 007,85	130,0	6 571 469
TOIMINTAKULUT	-1 903 117	-11 623	-1 914 740	-1 769 372,51	145 367,00	92,4	-1 663 676
TOIMINTAKATE	3 432 483	-11 623	3 420 860	5 168 235,34	1 747 374,85	151,1	4 907 793
VUOSIKATE	3 432 483	-11 623	3 420 860	5 168 235,34	1 747 374,85	151,1	4 907 799
TILIKAUDEN TULOS	3 425 983	-11 623	3 414 360	5 165 921,21	1 751 560,72	151,3	4 904 096
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 425 983	-11 623	3 414 360	5 165 921,21	1 751 560,72	151,3	4 904 096
KAUPUNKISUUNNITTELU							
TOIMINTATUOTOT	503 100	0	503 100	491 154,61	-11 945,39	97,6	614 807
TOIMINTAKULUT	-3 722 443	0	-3 722 443	-3 059 772,27	662 671,06	82,2	-2 943 692
TOIMINTAKATE	-3 219 343	0	-3 219 343	-2 568 617,66	650 725,67	79,8	-2 328 884
VUOSIKATE	-3 219 343	0	-3 219 343	-2 568 617,66	650 725,67	79,8	-2 328 884
TILIKAUDEN TULOS	-3 304 993	0	-3 304 993	-2 670 322,73	634 670,60	80,8	-2 427 506
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 304 993	0	-3 304 993	-2 670 322,73	634 670,60	80,8	-2 427 506
KAUPUNKIRAKENTAMINEN							
TOIMINTATUOTOT	6 919 758	0	6 919 758	7 172 521,56	252 763,56	103,7	6 863 618
TOIMINTAKULUT	-13 760 131	-55 570	-13 815 701	-13 337 051,25	478 649,54	96,5	-13 044 263
TOIMINTAKATE	-6 840 373	-55 570	-6 895 943	-6 164 529,69	731 413,10	89,4	-6 180 645
VUOSIKATE	-6 840 373	-55 570	-6 895 943	-6 164 529,69	731 413,10	89,4	-6 180 658
TILIKAUDEN TULOS	-11 454 673	-55 570	-11 510 243	-10 795 891,47	714 351,32	93,8	-10 575 276
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-11 451 373	-55 570	-11 506 943	-10 795 891,47	711 051,32	93,8	-10 575 276
KAUPUNKITOIMITILAT							
TOIMINTATUOTOT	50 123 152	0	50 123 152	49 939 558,53	-183 593,47	99,6	45 589 049
TOIMINTAKULUT	-41 641 460	-85 879	-41 727 339	-41 730 300,79	-2 961,78	100,0	-39 509 514
TOIMINTAKATE	8 481 692	-85 879	8 395 813	8 209 257,74	-186 555,25	97,8	6 079 535
VUOSIKATE	8 481 692	-85 879	8 395 813	8 209 184,73	-186 628,26	97,8	6 079 535
TILIKAUDEN TULOS	1 584 262	-894 935	689 327	-2 958 459,71	-3 647 787,12	-429,2	-2 563 686
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 067 789	-894 935	-1 962 724	-5 407 983,67	-3 445 260,08	275,5	-5 073 656
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	63 401 304	0	63 401 304	65 064 035,29	1 662 731,29	102,6	60 067 535
TOIMINTAKULUT	-61 657 064	-153 072	-61 810 136	-60 375 137,02	1 434 998,63	97,7	-57 905 976
TOIMINTAKATE	1 744 241	-153 072	1 591 168	4 688 898,27	3 097 729,92	294,7	2 161 559
VUOSIKATE	1 744 241	-153 072	1 591 168	4 688 825,26	3 097 656,91	294,7	2 161 552
TILIKAUDEN TULOS	-9 859 640	-962 128	-10 821 767	-11 214 200,16	-392 432,93	103,6	-10 978 612
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-12 508 391	-962 128	-13 470 518	-13 663 724,12	-193 205,89	101,4	-13 488 583

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1.1. - 31.12.2024

	TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA 2024	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %/ TA	TOTEUTUMA 2023
<u>RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLTK</u>							
TOIMINTATUOTOT	1 005 000	0	1 005 000	1 397 817,48	392 817,48	139,1	1 097 993
TOIMINTAKULUT	-2 168 428	0	-2 168 428	-2 057 215,37	111 212,56	94,9	-1 739 820
TOIMINTAKATE	-1 163 428	0	-1 163 428	-659 397,89	504 030,04	56,7	-641 828
VUOSIKATE	-1 163 428	0	-1 163 428	-659 397,89	504 030,04	56,7	-641 828
TILIKAUDEN TULOS	-1 163 428	0	-1 163 428	-659 397,89	504 030,04	56,7	-641 828
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 163 428	0	-1 163 428	-659 397,89	504 030,04	56,7	-641 828
<u>RAHOITUS</u>							
TOIMINTAKATE	0	0		0,00	0,00	0,0	0
T U L O S L A S K E L M A							
VUOSIKATE	147 591 610	386 754	147 978 364	150 846 057,12	2 867 693,12	101,9	155 966 060
TILIKAUDEN TULOS	147 341 610	386 754	147 728 364	150 846 057,12	3 117 693,12	102,1	155 966 060
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	147 341 610	386 754	147 728 364	153 886 396,86	6 158 032,86	104,2	160 285 140

YHTEENSÄ

TOIMINTATUOTOT	80 578 222	0	80 578 222	84 426 166,92	3 847 944,92	104,8	77 946 314
TOIMINTAKULUT	-219 958 596	-2 639 238	-222 597 834	-220 302 034,00	2 295 800,23	99,0	-210 732 827
TOIMINTAKATE	-139 380 374	-2 639 238	-142 019 612	-135 875 867,08	6 143 745,15	95,7	-132 786 513
VUOSIKATE	8 211 236	-2 252 484	5 958 752	14 970 064,53	9 011 312,76	251,2	23 179 537
TILIKAUDEN TULOS	-5 203 624	-3 061 540	-8 265 164	-2 581 432,31	5 683 731,50	31,2	8 005 956
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 852 375	-3 061 540	-10 913 914	-1 990 616,53	8 923 297,28	18,2	9 815 066

2.3.3 Investointien toteutuminen

Keskeisimmät investointimenot

Kaupungin (ilman liikelaitosta) investointimenot olivat tilikaudella yhteensä 30,4 miljoonaa euroa. Investointimenot alittuivat 1,7 miljoonalla eurolla talousarvioon nähden.

Kaupunginhallituksen alaisten toimintojen investointimenot olivat kokonaisuudessaan yhteensä 11,7 miljoonaa euroa. Investointimenot alittuivat 1,3 miljoonalla eurolla. Keskeisimmät investointimenot koskivat käyttömajausarvopapereiden hankintoja, kun viime vuonna pääomittiin kaupungin konserniin kuuluvaa Kokkolan Urheilupuisto Oy:tä 10 miljoonalla eurolla. Lisäksi kaupunginhallitus teki maa- ja vesialueiden ostoja yhteensä 1,1 miljoonalla eurolla. Muut investoinnit käsittävät pääosin tietohallintopalveluiden ICT-hankintoja, jotka pitivät sisällään mm. lisenssihankinnat, teknisen palvelukeskuksen ohjelmistohankinnat, asianhallinnan ohjelmistohankinnat.

Opetus- ja kasvatuslautakunnan investointimenot päättyivät 0,8 miljoonaan euroon. Investointimenot koostuivat pääosin opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden väline- ja kalustohankinnoista, ja koskien erityisesti Donnerskan kalustamista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointimenot olivat yhteensä 0,8 miljoonaa euroa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan keskeisimmät investointimenot koskivat lähiliikunta- paikkojen parantamisia, Kälviän omatoimikirjaston kalustamista, kuntoratoja sekä ulkoilureittejä sekä niiden palveluita.

Kaupunkirakennelautakunnan investointimenot olivat yhteensä 17,2 miljoonaa euroa ja keskeisimmät investoinnit koskivat talonrakennusta ja muita kiinteitä rakenteita sekä laitteita. Keskeisimmät investointimenot liittyivät Donnerskan / KSG:n ja Länsipuiston koulujen remontteihin ja korjauksiin, jossa Donnerskan / KSG:n osuus oli yhteensä 5,8 miljoonaa euroa ja Länsipuiston vastaavasti 1,0 miljoonaa euroa. Piispanmäkeen kohdistuvat investointimenot olivat 0,4 miljoonaa euroa ja Halkokarin hankkeen suunnitteluun liittyvät menot 0,4 miljoonaa euroa. Muita keskeisiä kohteita olivat mm. liikenneväylien ja hulevesijärjestelmien investoinnit, jotka olivat yhteensä 5,1 miljoonaa euroa. Puistojen ja leikkipaikkojen kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin käytettiin 1,5 miljoonaa euroa. Torin perusparrannukseen käytettiin 0,2 miljoonaa euroa.

Keskeisimmät investointitulot

Investointitulot tilikaudella päättyivät 2,3 miljoonaan euroon. Talousarvion investointitulot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Kaupunginhallituksen alaisten maa- ja vesialueiden käyttömajausmyyntivoittoihin ja rakennusten myynteihin oli talousarviossa varattu yhteensä 2,4 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen alaiset investointitulot päättyivät 1,6 miljoonaan euroon.

Muut investointitulot koskivat pääosin kaupunkirakennelautakunnan Renlundin piha-alueen ja Helmi-hankkeen rahoitusta.

Tilikauden nettoinvestoinnit ja niiden toteutuminen

Kaupungin nettoinvestoinnit toteutuivat talousarviosuunnitelmia alhaisempina. Nettoinvestoinnit olivat yhteensä 28,0 miljoonaa euroa, ja jäivät talousarviotavoitteista noin 1,6 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen nettoinvestoinnit toteutuivat alittaen talousarviotavoitteet 0,5 miljoonalla eurolla, jossa erityisesti rakennusten myynnin osalta tavoitteita ei saavutettu.

Opetus- ja kasvatuslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointimenot toteutuivat talousarvion tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunkirakennelautakunnan nettoinvestointimenot alittivat talousarviotavoitteet yhteensä noin 0,9 miljoonalla eurolla. Keskeisimmät alitukset liittyivät talonrakennukseen ja tekniiseen toimeen.

Kokonaisuudessaan kaupungin vuoden 2024 nettoinvestoinnit toteutuivat talousarvion mukaisena, eikä suuria poikkeamia talousarvioon nähden edellisten vuosien tapaan syntynyt.

2.3.4 Investointien erittelyt

KOKKOLAN KAUPUNKI

INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.12.2024

TOIMIELIN

VASTUUALUE

TA 2024

TA-MUUTOS

TA-YHT

TOTEUTUMA

POIKKEAMA

KAUPUNGINHALLITUS

9001. MICROSOFT OFFICE LISENSIT					
90008 Menot	-300 000	0	-300 000	-247 575,64	-52 424
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-300 000	0	-300 000	-247 575,64	-52 424
9001. TEKNISEN PALVELUKESKUS OHJELMISTOHANKINNAT					
90009 Menot	-110 000	0	-110 000	-89 450,00	-20 550
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-110 000	0	-110 000	-89 450,00	-20 550
9001. SÄHKÖINEN ASIOINTI					
90011 Menot	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000
9001. HENKILÖSTÖPALVELUT- HR OHJELMISTO					
90015 Menot	-30 000	0	-30 000	0,00	-30 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-30 000	0	-30 000	0,00	-30 000
9001. ASIANHALLINNAN OHJELMISTOHANKINNAT					
90022 Menot	-50 000	0	-50 000	-9 400,00	-40 600
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-50 000	0	-50 000	-9 400,00	-40 600
9001. IDM-YMPÄRISTÖN KEHITYS					
90024 Menot	-20 000	0	-20 000	-6 545,00	-13 455
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-20 000	0	-20 000	-6 545,00	-13 455
9020. MAA- JA VESIALUEET OSTO JA MYYNTI					
90100 Menot	-1 500 000	0	-1 500 000	-1 090 758,46	-409 242
Tulot	1 600 000	0	1 600 000	1 075 276,00	524 724
Netto	100 000	0	100 000	-15 482,46	115 482
9020. RAKENNUSTEN OSTO JA MYYNTI					
90110 Menot	0	0	0	0,00	0
Tulot	750 000	0	750 000	201 612,90	548 387
Netto	750 000	0	750 000	201 612,90	548 387
9020. RAKENNUSTEN PURKU					
90116 Menot	0	0	0	-164 508,00	164 508
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-164 508,00	164 508
9040. KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT					
90130 Menot	-10 750 000	0	-10 750 000	-10 012 960,00	-737 040
Tulot	0	0	0	333 710,00	-333 710
Netto	-10 750 000	0	-10 750 000	-9 679 250,00	-1 070 750

MUUT KONEET JA KALUSTO

TA 2024

TA-MUUTOS

TA-YHT

TOTEUTUMA

POIKKEAMA

9034. TIETOKONELAITTEIDEN UUSIMINEN					
90010 Menot	-140 000	0	-140 000	-52 679,60	-87 320
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-140 000	0	-140 000	-52 679,60	-87 320

KAUPUNGINHALLITUS

Menot

-12 950 000

0

-12 950 000

-11 673 876,70

-1 276 123

Tulot

2 350 000

0

2 350 000

1 610 598,90

739 401

Netto

-10 600 000

0

-10 600 000

-10 063 277,80

-536 722

OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET KP: 9125

9125. PIISPANMÄKI SUUNNITTELU					
90288 Menot	0	0	0	-27 159,53	27 160
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-27 159,53	27 160

VARHAISKASVATUSPALVELUT

MUUT KONEET JA KALUSTO		TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9130. PÄIVÄKODIT ULKO/SISÄLEIKKIVÄLINEET						
90300	Menot	-30 000	0	-30 000	0,00	-30 000
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-30 000	0	-30 000	0,00	-30 000
9130. PÄIVÄKOTIEN KALUSTUS						
90304	Menot	-30 000	0	-30 000	-2 164,61	-27 835
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-30 000	0	-30 000	-2 164,61	-27 835
VARHAISKASVATUSPALVELUT						
	Menot	-60 000	0	-60 000	-29 324,14	-30 676
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-60 000	0	-60 000	-29 324,14	-30 676

OPETUSPALVELUT

MUUT KONEET JA KALUSTO		TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9130. PIHALEIKKIVÄLINEET						
90302	Menot	-35 000	0	-35 000	-13 432,97	-21 567
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-35 000	0	-35 000	-13 432,97	-21 567
9130. OPPIMISYMPÄRISTÖJEN JA KALUSTON UUDISTAMINEN						
90306	Menot	-95 000	0	-95 000	-15 823,56	-79 176
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-95 000	0	-95 000	-15 823,56	-79 176
9130. DONNERSKAN KOULUN KALUSTAMINEN						
90314	Menot	-760 000	0	-760 000	-672 257,96	-87 742
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-760 000	0	-760 000	-672 257,96	-87 742
9130. KOKKOLAN SUOMALAINEN LUKIO						
90317	Menot	-50 000	0	-50 000	-29 087,43	-20 913
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-50 000	0	-50 000	-29 087,43	-20 913
9130. KIVINIITYN KOULUN KALUSTAMINEN						
90319	Menot	0	0	0	-7 441,10	7 441
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	0	0	0	-7 441,10	7 441
OPETUSPALVELUT						
	Menot	-940 000	0	-940 000	-738 043,02	-201 957
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-940 000	0	-940 000	-738 043,02	-201 957
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA						
	Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	-767 367,16	-232 633
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-1 000 000	0	-1 000 000	-767 367,16	-232 633

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

MUUT KONEET JA KALUSTO		TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9180. KALVIAN OMATOIMIKIRJASTON KALUSTAMINEN						
90412	Menot	-80 000	0	-80 000	-68 519,88	-11 480
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-80 000	0	-80 000	-68 519,88	-11 480
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT						
	Menot	-80 000	0	-80 000	-68 519,88	-11 480
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-80 000	0	-80 000	-68 519,88	-11 480

LIIKUNTAPALVELUT

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9190. LIIKUNTA-ALUEET						
90420 VARARAHA						
	Menot	-80 000	0	-80 000	-83 136,55	3 137
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-80 000	0	-80 000	-83 136,55	3 137
9190. LÄHILIIKUNTAPAIKAT						
90421	Menot	-250 000	0	-250 000	-300 816,89	50 817
	Tulot	20 000	0	20 000	50 000,00	-30 000
	Netto	-230 000	0	-230 000	-250 816,89	20 817

9190. ULKOILUREITIT- JA PALVELUT						
90434 Menot	-150 000	0	-150 000	-217 072,99	67 073	
Tulot	0	0	0	31 700,51	-31 701	
Netto	-150 000	0	-150 000	-185 372,48	35 372	
9190. ULKOLIIKUNTAPAikka VERKOSTON KEHITTÄMINEN						
90438 Menot	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000	
9190. KUNTORADAT						
90439 Menot	-100 000	0	-100 000	-104 509,23	4 509	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-100 000	0	-100 000	-104 509,23	4 509	
LIIKUNTAPALVELUT						
Menot	-630 000	0	-630 000	-705 535,66	75 536	
Tulot	20 000	0	20 000	81 700,51	-61 701	
Netto	-610 000	0	-610 000	-623 835,15	63 835	
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
Menot	-710 000	0	-710 000	-774 055,54	64 056	
Tulot	20 000	0	20 000	81 700,51	-61 701	
Netto	-690 000	0	-690 000	-692 355,03	2 355	

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

TALONRAKENNUS

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI / RAKENNUKSET

TA 2024

TA-MUUTOS

TA-YHT

TOTEUTUMA

POIKKEAMA

9224. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT					
90544 Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI / RAKENNUKSET

Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000

PÄIVÄKODIT / RAKENNUKSET

TA 2024

TA-MUUTOS

TA-YHT

TOTEUTUMA

POIKKEAMA

9226. RUOTSALON PÄIVÄKOTI					
90600 Menot		0	0	-27 765,34	27 765
Tulot			0	0	0
Netto	0	0	0	-27 765,34	27 765
9226. HAKALAHDEN PÄIVÄKOTI					
90602 Menot	0	0	0	-2 542,69	2 543
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-2 542,69	2 543
9226. KIRKONMÄEN PÄIVÄKOTI					
90620 Menot	0	0	0	-235 810,99	235 811
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-235 810,99	235 811
9225. MARINKAISTEN PÄIVÄKOTI					
90627 Menot - Utgifter	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot - Inkomster	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
9225. KIVINIITYN PÄIVÄKOTI					
90628 Menot	-500 000	0	-500 000	-20 873,48	-479 127
90635 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-500 000	0	-500 000	-20 873,48	-479 127
9226. PAJULINNUN PÄIVÄKOTI					
90606 Menot	0	0	0	-55 188,48	55 188
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-55 188,48	55 188
90618 PEURANKADUN PÄIVÄKOTI					
Menot	0	0	0	-30 180,28	30 180
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-30 180,28	30 180
9226. KOIVURINTEEN PÄIVÄKOTI					
90629 Menot	0	0	0	-15 815,45	15 815
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-15 815,45	15 815

9226. ULKOMETSÄN PÄIVÄKOTI					
90608 Menot	0	0	0	-78 700,60	78 701
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-78 700,60	78 701
9226. PÄIVÄKODIT KORJAUSMÄÄRÄRAHAT					
90612 Menot	-450 000	0	-450 000	0,00	-450 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-450 000	0	-450 000	0,00	-450 000
9225. MARINKAISTEN VARHAISKASVATUSTILOJEN SUUNNITTELU					
90634 Menot	0	0	0	-6 830,00	6 830
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-6 830,00	6 830
9225. PAJULINNUN ESIOPETUS					
90636 Menot	0	0	0	-26 003,88	26 004
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-26 003,88	26 004
PÄIVÄKODIT / RAKENNUKSET					
Menot	-1 050 000	0	-1 050 000	-499 711,19	-550 289
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-1 050 000	0	-1 050 000	-499 711,19	-550 289

KOULUT / RAKENNUKSET	TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9228. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT - KOULUT					
90667 Menot	-950 000	0	-950 000	0,00	-950 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-950 000	0	-950 000	0,00	-950 000
9227. ISOKYLÄN MONITOIMITALO					
9228. Menot	0	0	0	-81 455,55	81 456
90657 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-81 455,55	81 456
9228. CHYDENIUksen KOULU					
90662 Menot	0	0	0	-39 585,00	39 585
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-39 585,00	39 585
9228. SOKOJAN KOULU					
90649 Menot	0	0	0	-19 887,50	19 888
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-19 887,50	19 888
9227. HALKOKARIN KOULU					
9228. Menot	-600 000	0	-600 000	0,00	-600 000
90643 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-600 000	0	-600 000	0,00	-600 000
9227. KIVINIITYN KOULU					
9228. Menot	0	0	0	-59 372,62	59 373
90668 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-59 372,62	59 373
9227. VILLAN KOULU					
9228. Menot	0	0	0	-5 552,64	5 553
90646 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-5 552,64	5 553
9228. HOLLIHAAN KOULU					
90671 Menot	0	0	0	-35 371,50	35 372
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-35 371,50	35 372
9227. LÄNSIPUISTON KOULU					
9228. Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	-962 835,54	-37 164
90647 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-1 000 000	0	-1 000 000	-962 835,54	-37 164
9227. DONNERSKA JA KSG					
9228. Menot	-4 000 000	0	-4 000 000	-5 830 242,80	1 830 243
90666 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-4 000 000	0	-4 000 000	-5 830 242,80	1 830 243
9227. PIISPANMÄEN MONITOIMITALO					
90695 Menot	-120 000	0	-120 000	-395 930,61	275 931
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-120 000	0	-120 000	-395 930,61	275 931
9228. TAIDETALO RENVLUND					
90719 Menot	0	0	0	-16 586,43	16 586
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-16 586,43	16 586
9227. MÄNTYKANKAAN KOULUN TEKN.TILA					
90812 Menot	-850 000	0	-850 000	-17 830,00	-832 170
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-850 000	0	-850 000	-17 830,00	-832 170

9227. MÄNTYKANKAAN KOULU						
90815 Menot	0	0	0	-3 524,99	3 525	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-3 524,99	3 525	
9227. HALKOKARIN MONITOIMITALO, SUUNNITTELU JA TOTEUTUS						
90788 Menot	0	0	0	-428 653,79	428 654	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-428 653,79	428 654	
9228. PIISPANMÄEN PELTOALUEEN SUUNNITTELU						
90789 Menot	0	0	0	-19 900,00	19 900	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-19 900,00	19 900	
KOULUT / RAKENNUKSET						
Menot	-7 520 000	0	-7 520 000	-7 916 728,97	396 729	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-7 520 000	0	-7 520 000	-7 896 828,97	376 829	

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKA / RAKENNUKSET

TA 2024 TA-MUUTOS TA-YHT TOTEUTUMA POIKKEAMA

9230. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT					
90709 Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
9229. KAUPUNGINKIRJASTON MUUTOSTYÖT					
90712 Menot	-500 000	0	-500 000	-126 298,97	-373 701
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-500 000	0	-500 000	-126 298,97	-373 701
9230. MUSEOKORTTELI					
90701 Menot	0	0	0	-28 834,96	28 835
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-28 834,96	28 835
9229. DRAKEN TALON KUNNOSTAMINEN					
90702 Menot	0	0	0	-377,31	377
Tulot	0	0	0	377,31	-377
Netto	0	0	0	0,00	0
9229. NÄYTTELYHALLI ITE, MALLIHUONEEN RAKENTAMINEN					
9230. 90715 Menot	0	0	0	-5 116,46	5 116
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-5 116,46	5 116
9230. KIEPPI JA NÄYTTELYHALLIN KATTO					
90717 Menot	0	1 565	1 565	0,00	1 565
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	1 565	1 565	0,00	1 565
9229. KÄLVIÄN KIRJASTO					
90714 Menot	-50 000	0	-50 000	-68 140,51	18 141
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-50 000	0	-50 000	-68 140,51	18 141
9229. LATAAMO, RAKENNUS 504					
90783 Menot	0	0	0	-20 980,00	20 980
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-20 980,00	20 980
9230. TAIDETALO RENLUNDIN PIHA-ALUE 'OMARAHOITUS'					
90818 Menot	0	0	0	-71 353,71	71 354
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-71 353,71	71 354
9230. PEDAGOGIO					
91064 Menot	0	0	0	-23 210,00	23 210
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-23 210,00	23 210
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKA / RAKENNUKSET					
Menot	-650 000	1 565	-648 435	-344 311,92	-304 123
Tulot	0	0	0	377,31	-377
Netto	-650 000	1 565	-648 435	-343 934,61	-375 854

LIIKUNTA / RAKENNUKSET

TA 2024 TA-MUUTOS TA-YHT TOTEUTUMA POIKKEAMA

9231. UINTIKESKUS VESIVEIJARI					
9232. 90775 Menot	0	0	0	-24 000,21	24 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-24 000,21	24 000
9232. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT					
90777 Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000

9232. URHEILUTALON IV-KONEIDEN UUSIMINEN						
90790 Menot	0	0	0	-14 000,00	14 000	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-14 000,00	14 000	
LIIKUNTA / RAKENNUKSET						
Menot	-100 000	0	-100 000	-38 000,21	-62 000	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-100 000	0	-100 000	-38 000,21	-62 000	
TEKNINEN TOIMI	TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	
9234. KEITTIÖLAITTEET						
90530- Menot	-150 000	0	-150 000	-150 943,97	944	
91016 Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-150 000	0	-150 000	-150 943,97	944	
9237. KAUPUNGINTALO						
91002 Menot	-30 000	0	-30 000	-165 876,48	135 876	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-30 000	0	-30 000	-165 876,48	135 876	
9237. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT						
91032 Menot	-800 000	0	-800 000	0,00	-800 000	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-800 000	0	-800 000	0,00	-800 000	
9236. VARTIOLINNA						
9237. Menot	0	0	0	-59 263,39	59 263	
91006 Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-59 263,39	59 263	
9237. KONSERVATORIO						
91007 Menot	0	0	0	-11 249,90	11 250	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-11 249,90	11 250	
9233. PUUSTOTILAN MUUTOS						
91053 Menot	0	0	0	-335 781,43	335 781	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-335 781,43	335 781	
9233. ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUKSEN POHJAUTUVAT TOIMENPIT.						
91017 Menot	-150 000	0	-150 000	0,00	-150 000	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-150 000	0	-150 000	0,00	-150 000	
9236. SUOJELTUJEN JA KULTT.HIST. MERKIT. RAK.KORJ.						
91031 Menot	-50 000	0	-50 000	-9,35	-49 991	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-50 000	0	-50 000	-9,35	-49 991	
9236. LATAAMO - VANHA VARIKKOALU, SUUNNITTELU						
92166 Menot	-200 000	0	-200 000	0,00	-200 000	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-200 000	0	-200 000	0,00	-200 000	
9237. UINTIKESKUS VESIVEIJARI						
90775 Menot	0	0	0	-201 557,32	201 557	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-201 557,32	201 557	
9237. YLLÄTTÄVÄT SISÄILMAKORJAUKSET/LUCINA HAGMANIN KOULU						
90819 Menot	0	0	0	-21 708,40	21 708	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-21 708,40	21 708	
9237. YLLÄTTÄVÄT SISÄILMAKORJAUKSET						
91069 Menot	-200 000	0	-200 000	-3 141,94	-196 858	
91073 Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-200 000	0	-200 000	-3 141,94	-196 858	
9237. TULLIHARJUN PÄIVÄKOTI						
90624 Menot	0	0	0	-3 220,50	3 221	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-3 220,50	3 221	
9237. MARTTILAN KOULU						
90816 Menot	0	0	0	-24 296,60	24 297	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-24 296,60	24 297	
TEKNINEN TOIMI						
Menot	-1 580 000	0	-1 580 000	-977 049	-602 951	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-1 580 000	0	-1 580 000	-977 049,28	-602 951	
TALONRAKENNUS						
Menot	-11 000 000	1 565	-10 998 435	-9 775 801,57	-1 222 633	
Tulot	0	0	0	377,31	-377	
Netto	-11 000 000	1 565	-10 998 435	-9 775 424,26	-1 223 011	

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	TA 2024	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9252. LIIKENNEVÄYLÄT, HULEVESILIIKENNEVÄYLÄT					
9253. Menot	-4 540 000	-230 000	-4 770 000	-5 107 811,50	337 812
91500- Tulot	0	0	0	18 961,44	-18 961
99999 Netto	-4 540 000	-230 000	-4 770 000	-5 088 850,06	318 850
9256. PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT					
92100- Menot	-755 000	0	-755 000	-1 497 319,56	742 320
92176 Tulot	0	0	0	531 413,60	-531 414
Netto	-755 000	0	-755 000	-965 905,96	210 906
9258. JÄTEHUOLTO					
92500- Menot	-80 000	0	-80 000	-53 318,89	-26 681
92504 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-80 000	0	-80 000	-53 318,89	-26 681
9260. SUNTIN KUNNOSTAMINEN					
92700 Menot	-300 000	0	-300 000	0,00	-300 000
92748 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-300 000	0	-300 000	0,00	-300 000
9260. VENEVÄYLÄT JA LAITURIT					
92714 VÄYLÄMERKKIEN JA LINJATAULUJEN UUSIMINEN					
92740- Menot	-80 000	0	-80 000	-26 395,88	-53 604
92745 Tulot	0	0	0	0,00	0
92723 Netto	-80 000	0	-80 000	-26 395,88	-53 604
9260. TORIN PERUSPARANNUS					
92719 Menot	-200 000	0	-200 000	-212 620,73	12 621
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-200 000	0	-200 000	-212 620,73	12 621
9260. SILTOJEN PERUSKORJAUS					
92736 Menot	-250 000	230 000	-20 000	-17 323,25	-2 677
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-250 000	230 000	-20 000	-17 323,25	-2 677
9260. RANTOJEN KUNNOSTUS					
92737 Menot	-200 000	0	-200 000	-153 837,17	-46 163
Tulot	0	0	0	95 427,20	-95 427
Netto	-200 000	0	-200 000	-58 409,97	-141 590
9260. SUNTIN REUNAMUURIEN PERUSKORJAUS					
92748 Menot	0	0	0	-291 235,57	291 236
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-291 235,57	291 236
9260. RANTOJEN KUNNOSTUS, HELMI HANKE					
92749 Menot	0	0	0	-15 804,94	15 805
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-15 804,94	15 805
9260. RAUTATIENTORIN INFRA					
92751 Menot	0	0	0	-17 430,35	17 430
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-17 430,35	17 430
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
Menot	-6 405 000	0	-6 405 000	-7 393 097,84	988 098
Tulot	0	0	0	645 802,24	-645 802
Netto	-6 405 000	0	-6 405 000	-6 456 060,03	51 060
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA					
Menot	-17 405 000	1 565	-17 403 435	-17 168 899,41	-234 535
Tulot	0	0	0	646 179,55	-646 180
Netto	-17 405 000	1 565	-17 403 435	-16 522 719,86	-880 715
INVESTOINTIOSA					
Menot	-32 065 000	1 565	-32 063 435	-30 384 198,81	-1 679 236
Tulot	2 370 000	0	2 370 000	2 338 478,96	31 521
Netto	-29 695 000	1 565	-29 693 435	-28 045 719,85	-1 647 715

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2024 Toteutuma	Poikkeama	2023 Toteutuma
KAUPUNGINHALLITUS						
Menot	-12 950 000	0	-12 950 000	-11 673 876,70	-1 276 123,30	-2 853 469
Tulot	2 350 000	0	2 350 000	1 610 598,90	739 401,10	2 097 847
Netto	-10 600 000	0	-10 600 000	-10 063 277,80		-755 621
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA						
<i>Opetus- ja kasvatuspalvelut</i>						
Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	-767 367,16	-232 632,84	-336 916
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	-1 000 000	0	-1 000 000	-767 367,16		-336 916
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
<i>Muut koneet ja kalusto</i>						
Menot	-80 000	0	-80 000	-68 519,88	-11 480,12	-113 058
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	-80 000	0	-80 000	-68 519,88		-113 058
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>						
Menot	-630 000	0	-630 000	-705 535,66	75 535,66	-594 201
Tulot	20 000	0	20 000	81 700,51	-61 700,51	41 000
Netto	-610 000	0	-610 000	-623 835,15		-553 201
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA yhteensä						
Menot	-710 000	0	-710 000	-774 055,54	64 055,54	-707 259
Tulot	20 000	0	20 000	81 700,51	-61 700,51	41 000
Netto	-690 000	0	-690 000	-692 355,03		-666 259
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA						
<i>Sos. ja terv.toimen rakennukset</i>						
Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000,00	0
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00		0
<i>Opetus- ja kasvatus rakennukset</i>						
Menot	-8 570 000	0	-8 570 000	-8 416 440,16	-153 559,84	-9 999 940
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	19 420
Netto	-8 570 000	0	-8 570 000	-8 416 440,16		-9 980 520
<i>Kulttuuri ja vapaa-aika rakennukset</i>						
Menot	-650 000	1 565	-648 435	-344 311,92	-304 122,93	-469 828
Tulot	0	0	0	377,31	-377,31	14 900
Netto	-650 000	1 565	-648 435	-343 934,61		-454 928
<i>Liikunta rakennukset</i>						
Menot	-100 000	0	-100 000	-38 000,21	-61 999,79	-24 202
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	-38 000,21		-24 202
<i>Tekninen rakennukset</i>						
Menot	-1 580 000	0	-1 580 000	-977 049,28	-602 950,72	-761 525
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	-1 580 000	0	-1 580 000	-977 049,28		-761 525
Talonrakennus yhteensä						
Menot	-11 000 000	1 565	-10 998 435	-9 775 801,57	-1 222 633,28	-11 255 496
Tulot	0	0	0	377,31	-377,31	34 320
Netto	-11 000 000	1 565	-10 998 435	-9 775 424,26		-11 221 176
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Menot	-6 405 000	0	-6 405 000	-7 393 097,84	988 097,84	-7 835 364
Tulot	0	0	0	645 802,24	-645 802,24	52 508
Netto	-6 405 000	0	-6 405 000	-6 747 295,60		-7 782 856

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA yhteensä						
Menot	-17 405 000	1 565	-17 403 435	-17 168 899,41	-234 535,44	-19 090 860
Tulot	0	0	0	646 179,55	-646 179,55	86 828
<i>Netto</i>	-17 405 000	1 565	-17 403 435	-16 522 719,86		-19 004 032

INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Menot	-32 065 000	1 565	-32 063 435	-30 384 198,81	-1 679 236	-22 988 503
Tulot	2 370 000	0	2 370 000	2 338 478,96	31 521	2 225 675
<i>Netto</i>	-29 695 000	1 565	-29 693 435	-28 045 719,85		-20 762 828

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

1.1.-31.12.2024	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2024 Toteutuma	Poikkeama	2023 Toteutuma
KAUPUNGINHALLITUS						
Menot	-12 950 000	0	-12 950 000	-11 673 876,70	-1 276 123,30	-2 853 469
Tulot	2 350 000	0	2 350 000	1 610 598,90	739 401,10	2 097 847
<i>Netto</i>	-10 600 000	0	-10 600 000	-10 063 277,80		-755 621
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA						
Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	-767 367,16	-232 632,84	-336 916
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
<i>Netto</i>	-1 000 000	0	-1 000 000	-767 367,16		-336 916
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
Menot	-710 000	0	-710 000	-774 055,54	64 055,54	-707 259
Tulot	20 000	0	20 000	81 700,51	-61 700,51	41 000
<i>Netto</i>	-690 000	0	-690 000	-692 355,03		-666 259
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA						
Menot	-17 405 000	1 565	-17 403 435	-17 168 899,41	-234 535,44	-19 090 860
Tulot	0	0	0	646 179,55	-646 179,55	86 828
<i>Netto</i>	-17 405 000	1 565	-17 403 435	-16 522 719,86		-19 004 032
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Menot	-32 065 000	1 565	-32 063 435	-30 384 198,81	-1 679 236	-22 988 503
Tulot	2 370 000	0	2 370 000	2 338 478,96	31 521	2 225 675
<i>Netto</i>	-29 695 000	1 565	-29 693 435	-28 045 719,85		-20 762 828

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

KOKKOLAN KAUPUNKI *ilman liikelaitoksia

TULOSLASKELMA	2024			2024			2023		
	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot. % vars. ta	Tot.% muu.ta	Toteutuma	Muutos % 2023-2024
TOIMINTATUOTOT									
Myyntituotot	29 973 566		29 973 566	30 710 807,02	-737 241	102,5%	102,5%	27 656 753,80	11,0 %
Maksutuotot	4 328 100		4 328 100	4 590 478,86	-262 379	106,1%	106,1%	4 779 143,44	-3,9 %
Tuet ja avustukset	2 019 154		2 019 154	3 811 984,58	-1 792 831	188,8%	188,8%	3 942 010,03	-3,3 %
Vuokratuotot	39 634 082		39 634 082	41 164 294,95	-1 530 213	103,9%	103,9%	37 335 788,21	10,3 %
Muut toimintatuotot	2 891 020		2 891 020	2 407 011,81	484 008	83,3%	83,3%	2 342 757,30	2,7 %
TOIMINTATUOTOT yhteensä	78 845 922	0	78 845 922	82 684 577,22	-3 838 655	104,9%	104,9%	76 056 452,78	8,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 732 300		1 732 300	1 741 589,70	-9 290	100,5%	100,5%	1 889 860,95	-7,8 %
TUOTOT yhteensä	80 578 222	0	80 578 222	84 426 166,92	-3 847 945	104,8%	104,8%	77 946 313,73	8,3 %
TOIMINTAKULUT									
Henkilöstökulut									
Palkat ja palkkiot	-82 936 867	-1 396 175	-84 333 042	-84 439 652,83	106 611	101,8%	100,1%	-81 467 795,91	3,6 %
Henkilösivukulut									
Eläkekulut	-17 250 006	-202 300	-17 452 306	-17 088 509,43	-363 797	99,1%	97,9%	-16 741 221,29	2,1 %
Muut henkilösivukulut	-3 427 718	-50 300	-3 478 018	-2 325 113,45	-1 152 904	67,8%	66,9%	-3 327 385,85	-30,1 %
Henkilöstökulut yhteensä	-103 614 591	-1 648 775	-105 263 366	-103 853 275,71	-1 410 090	100,2%	98,7%	-101 536 403,05	2,3 %
Palvelujen ostot	-49 333 066	-500 000	-49 833 066	-50 115 646,31	282 581	101,6%	100,6%	-47 291 199,60	6,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 560 560		-14 560 560	-14 545 725,07	-14 835	99,9%	99,9%	-14 021 769,59	3,7 %
Avustukset	-11 614 550		-11 614 550	-11 175 710,05	-438 840	96,2%	96,2%	-11 691 139,29	-4,4 %
Muut toimintakulut	-40 835 829	-490 463	-41 326 293	-40 611 676,86	-714 616	99,5%	98,3%	-36 192 315,46	12,2 %
TOIMINTAKULUT yhteensä	-219 958 596	-2 639 238	-222 597 833	-220 302 034,00	-2 295 799	100,2%	99,0%	-210 732 826,99	4,5 %
TOIMINTAKATE	-139 380 374	-2 639 238	-142 019 611	-135 875 867,08	-6 143 744	97,5%	95,7%	-132 786 513,26	2,3 %
VEROTULOT	120 992 000	-144 572	120 847 428	122 684 521,91	-1 837 094	101,4%	101,5%	124 791 599,77	-1,7 %
VALTIONOSUUDET	26 447 910	-656 347	25 791 563	26 307 538,00	-515 975	99,5%	102,0%	32 916 977,00	-20,1 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT									
Korkotuotot	52 500		52 500	289 281,50	-236 782	551,0%	551,0%	260 196,31	11,2 %
Korvaus peruspääomasta liikel.	500 000		500 000	500 000,00	0	100,0%	100,0%	500 000,00	0,0 %
Muut rahoitustuotot	4 645 000		4 645 000	5 169 876,06	-524 876	111,3%	111,3%	1 360 333,91	280,0 %
Korkokulut	-5 015 300	1 187 673	-3 827 627	-3 947 461,75	119 835	78,7%	103,1%	-3 626 466,41	8,9 %
Muut rahoituskulut	-30 500		-30 500	-157 824,11	127 324	517,5%	517,5%	-236 590,44	-33,3 %
VUOSIKATE	8 211 236	-2 252 484	5 958 753	14 970 064,53	-9 011 312	182,3%	251,2%	23 179 536,88	-35,4 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET									
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 164 860	-809 056	-13 973 916	-13 885 453,15	-88 462	105,5%	99,4%	-13 535 524,35	2,6 %
Kertaluonteiset poistot	0		0	-221 266,39	221 266			-402 450,98	-45,0 %
Arvonalentumiset	-250 000		-250 000	-3 444 777,30	3 194 777	1377,9%	1377,9%	-1 235 605,47	178,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-5 203 624	-3 061 540	-8 265 163	-2 581 432,31	-5 683 730	49,6%	31,2%	8 005 956,08	-132,2 %
POISTOERON LISÄYS (-) TAI VÄHEN	191 479		191 479	-8 170 153,96	8 361 633			188 179,38	-4441,7 %
VARAUSTEN LISÄYS (-) TAI VÄHEN	0		0	8 689 589,41	-8 689 589			1 620 930,60	436,1 %
RAHASTOJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)				71 380,33	-71 380			0,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-5 012 145	-3 061 540	-8 073 684	-1 990 616,53	-6 083 067	39,7%	24,7%	9 815 066,06	-120,3 %

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	37,8 %	36,4 %
Vuosikate/Poistot, %	85,3 %	152,8 %
Vuosikate, €/asukas	309,50 €	479,92 €
Asukasmäärä	48 368	48 299

VIRALLINEN TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.2024

1.1.-31.12.2023

TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	15 021 334,28	13 487 113,66
Maksutuotot	4 485 749,81	4 648 743,93
Tuet ja avustukset	3 811 984,58	3 942 010,03
Vuokratuotot	11 737 889,36	10 962 029,26
Muut toimintatuotot	1 735 519,50	1 750 228,19
TOIMINTATUOTOT yhteensä	36 792 477,53	34 790 125,07
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 799 947,35	1 950 859,84
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-86 329 032,38	-83 201 900,17
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-17 470 473,95	-17 101 815,54
Muut henkilösivukulut	-2 379 431,61	-3 403 425,60
Henkilöstökulut yhteensä	-106 178 937,94	-103 707 141,31
Palvelujen ostot	-27 177 336,59	-26 331 249,35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 283 010,45	-14 716 057,18
Avustukset	-11 176 310,05	-11 644 154,32
Muut toimintakulut	-11 091 437,69	-9 691 372,80
TOIMINTAKULUT yhteensä	-170 907 032,72	-166 089 974,96
TOIMINTAKATE	-132 314 607,84	-129 348 990,05
VEROTULOT	122 684 521,91	124 791 599,77
VALTIONOSUUEDET	26 307 538,00	32 916 977,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	296 963,93	267 922,65
Muut rahoitustuotot	5 190 163,24	1 378 734,09
Korkokulut	-3 826 995,41	-3 521 074,23
Muut rahoituskulut	-158 191,35	-237 161,38
VUOSIKATE	18 179 392,48	26 248 007,85
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 692 647,13	-16 258 557,95
Kertaluonteiset poistot	-221 266,39	-402 450,98
Arvonalentumiset	-3 444 777,30	-1 235 605,47
TILIKAUDEN TULOS	-2 179 298,34	8 351 393,45
POISTOERON LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	-7 980 725,39	377 607,95
VARAUSTEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	8 689 589,41	1 620 930,60
RAHASTOJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	71 380,33	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 399 053,99	10 349 932,00

3.2 Rahoituslaskelma

KOKKOLA * ilman liikelaitoksia	TA 2024			TP 2024		TP 2023
	Talousarvio	Ta-muutos	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
RAHOITUSLASKELMA						
Toiminnan ja investointien netto						
Tulorahoitus						
Vuosikate	8 211 336	-2 252 484	5 958 852	14 970 064,53	-9 011 213	23 179 536,88
Tulorahoituksen korjauserät	-2 000 000		-2 000 000	-1 292 865,21	-707 135	-1 046 697,71
Tulorahoitus	6 211 336	-2 252 484	3 958 852	13 677 199,32	-9 718 347	22 132 839,17
Investoinnit						
Investointimenot	-32 065 000	1 565	-32 063 435	-30 384 198,81	-1 679 236	-22 988 668,89
Rahoitusos. investointimenoihin	70 000		70 000	727 880,06	-657 880	130 995,33
Pysyvien vastaavien myyntituoto	2 300 000		2 300 000	1 610 598,90	689 401	2 094 680,00
Investoinnit	-29 695 000	1 565	-29 693 435	-28 045 719,85	-1 647 715	-20 762 993,56
Toiminnan ja inv. netto	-23 483 664	-2 250 919	-25 734 583	-14 368 520,53	-11 366 062	1 369 845,61
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennys(+)	45 000		45 000	761 140,00	-716 140	250 000,00
Antolainasaamisten lisäys(-)				-500 000,00	500 000	-167 100,00
Antolainauksen muutokset	45 000		45 000	261 140,00	-216 140	82 900,00
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	80 000 000		80 000 000	80 000 000,00	0	46 840 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-63 550 700		-63 550 700	-33 868 403,68	-29 682 296	-77 479 617,75
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys			0	-29 459 674,42	29 459 674	28 298 255,10
Lainakannan muutokset	16 449 300		16 449 300	16 671 921,90	-222 622	-2 341 362,65
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				124 545,79	-124 546	98 653,83
Vaihto-omaisuuden muutokset				108 838,04	-108 838	116 530,35
Saamisten muutokset				-559 778,61	559 779	2 909 451,98
Korottomien velkojen muutos				-5 698 614,47	5 698 614	-7 501 061,01
Muut maksuvalmiuden muutokset				-6 025 009,25	6 025 009	-4 376 424,85
Rahoitustoiminnan netto	16 494 300	0	16 494 300	10 908 052,65	5 586 247	-6 634 887,50
Rahavarojen muutos	-6 989 364	-2 250 919	-9 240 283	-3 460 467,88	-5 779 815	-5 265 041,89
				0,00		0,00
Rahavarojen muutos				-3 460 467,88		-5 265 041,89
Rahavarat 31.12.				22 895 123,24		26 355 591,12
Rahavarat 1.1.				-26 355 591,12		-31 620 633,01
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Toiminnan ja inv. rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000€)				-6 304		-2 957
Investointien tulorahoitus, %	25,7 %		18,6 %	50,5 %		101,4 %
Laskennallinen lainahoitokate				0,5		0,8
Lainanhoitokate	0,2		0,1	0,5		0,3
Kassan riittävyys, pv				29		31
Asukasmäärä				48 368		48 299

RAHOITUSLASKELMA

1.1.-31.12.2024

1.1.-31.12.2023

Toiminnan ja investointien netto

Tulorahoitus				
Vuosikate	18 179 392,48		26 248 007,85	
Tulorahoituksen korjaukserät	-1 292 865,21	16 886 527,27	-1 051 859,00	25 196 148,85
Investoinnit				
Investointimenot	-37 476 565,56		-25 023 605,86	
Rahoitusosuudet/investoinnit	727 880,06		130 995,33	
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 610 598,90	-35 138 086,60	2 099 841,29	-22 792 769,24
Toiminnan ja investointien netto		-18 251 559,33		2 403 379,61

Rahoitustoiminta

Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	761 140,00		250 000,00	
Antolainasaamisten lisäys	-500 000,00	261 140,00	-167 100,00	82 900,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	80 000 000,00		46 840 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 268 403,68		-78 279 617,75	
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys	-29 859 674,42	15 871 921,90	28 298 255,10	-3 141 362,65
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	124 545,79		98 653,83	
Vaihto-omaisuuden muutokset	-92 432,15		14 112,67	
Saamisten muutos	-902 217,90		2 975 035,63	
Korottomat lyhytaik. velat muutos	-552 839,96	-1 422 944,22	-7 856 974,22	-4 769 172,09
Rahoitustoiminnan netto		14 710 117,68		-7 827 634,74

Rahavarojen muutos

		-3 541 441,65		-5 424 255,13
		0,00		0,00
Rahavarojen muutos		-3 541 441,65		-5 424 255,13
Rahavarat 31.12.		22 938 349,21		26 479 790,86
Rahavarat 1.1.		-26 479 790,86		-31 904 045,99

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja inv.rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000€)		-5 439		3 098
Investointien tulorahoitus, %		49,5 %		105,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate		0,6		0,9
Lainanhoitokate		0,6		0,4
Kassan riittävyys, pv		34		36
Asukasmäärä		48 368		48 299

3.3 Tase

KOKKOLAN KAUPUNKI *kaupunki ilman liikelaitoksia

T A S E

V A S T A A V A A	31.12.2024	31.12.2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
1. AINEETTOMAT OIKEUDET	1 023 640,39	1 174 850,38
2. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 015 028,40	1 268 482,55
	2 038 668,79	2 443 332,93
II AINEELLISET HYÖDYKKEET		
1. MAA- JA VESIALUEET	56 116 381,13	54 941 504,75
2. RAKENNUKSET	135 004 590,30	129 681 985,24
3. KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	62 958 051,87	61 129 414,39
4. KONEET JA KALUSTO	2 002 190,28	2 020 983,78
5. MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 899 925,25	1 899 925,25
6. ENNAKKOM. JA KESKENER. HANK.	5 052 563,30	11 097 761,12
	263 033 702,13	260 771 574,53
III SJOITUKSET		
1. OSAKKEET JA OSUUDET	181 532 075,79	171 615 636,39
3. MUUT LAINASAAMISET	7 900 405,34	8 161 545,34
4. MUUT SAAMISET	397 340,80	397 340,80
YHTEENSÄ	189 829 821,93	180 174 522,53
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	454 902 192,85	443 389 429,99
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. VALTION TOIMEKSIANNOT		
2. LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	537 510,62	536 846,31
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 106 443,49	586 264,05
YHTEENSÄ	1 643 954,11	1 123 110,36
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	1 643 954,11	1 123 110,36
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I VAIHTO-OMAIUUUS		
1. AINEET JA TARVIKKEET	69 650,61	186 682,52
4. MUU VAIHTO-OMAIUUUS	23 356,16	15 162,29
YHTEENSÄ	93 006,77	201 844,81
II SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
2. LAINASAAMISET	35 500,00	71 765,05
3. MUUT SAAMISET	816 930,98	822 150,08
YHTEENSÄ	852 430,98	893 915,13
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
1. MYYNTISAAMISET	2 693 065,18	2 798 077,32
3. MUUT SAAMISET	2 092 374,12	1 354 211,90
4. SIIRTOSAAMISET	1 824 479,24	1 856 366,56
YHTEENSÄ	6 609 918,54	6 008 655,78
IV RAHAT JA PANKKISAAMISET	22 895 123,24	26 355 591,12
YHTEENSÄ	22 895 123,24	26 355 591,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	30 450 479,53	33 460 006,84
V A S T A A V A A YHTEENSÄ	486 996 626,49	477 972 547,19

VASTATTAVAA	31.12.204	31.12.2023
A OMA PÄÄOMA		
I PERUSPÄÄOMA	123 896 257,60	123 896 257,60
II ARVONKOROTUSRAHASTO	19 121 425,61	19 121 425,61
III MUUT OMAT RAHASTOT	7 055 426,84	7 126 807,17
IV EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	24 216 105,77	14 401 039,71
V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 990 616,53	9 815 066,06
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	172 298 599,29	174 360 596,15
B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
1. POISTOERO	11 575 087,60	3 404 933,64
2. VAPAAEHTOISET VARAUKSET	14 510 410,59	23 200 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. YHTEENSÄ	26 085 498,19	26 604 933,64
C PAKOLLISET VARAUKSET		
1. ELÄKEVARAUKSET	54 814,64	68 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	54 814,64	68 000,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	735 981,12	720 050,38
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 898 842,19	2 269 383,39
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	3 634 823,31	2 989 433,77
E VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	214 631 931,00	168 500 334,68
4. LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	3 027,38	3 027,38
7. MUUT VELAT	622 821,40	652 143,88
LYHYTAIKAINEN		
1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	0,00	30 000 000,00
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	33 328 930,00	32 786 988,32
3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0,00	1 616,10
5. SAADUT ENNAKOT	0,00	255 580,00
6. OSTOVELAT	6 764 665,63	7 839 700,45
7. MUUT VELAT	15 479 783,37	19 472 420,99
8. SIIRTOVELAT	14 091 732,28	14 437 771,83
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	284 922 891,06	273 949 583,63
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	486 996 626,49	477 972 547,19

0,00 0,00

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	40,7 %	42,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	122,1 %	116,4 %
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	22 225	24 216
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	460	501
Lainakanta 31.12., 1 000 eur	247 964	231 292
Lainakanta 31.12., €/asukas	5 127	4 789
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	306 492	283 941
Lainat ja vuokravastuut 31.12. €/asukas	6 337	5 879
Lainasaamiset, 1 000 eur	7 900	8 162
Asukasmäärä	48 368	48 299

T A S E	31.12.2024	31.12.2023
V A S T A A V A A		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
1. AINEETTOMAT OIKEUDET	1 852 667,37	2 174 590,97
2. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 015 028,40	1 277 307,70
	2 867 695,77	3 451 898,67
II AINEELLISET HYÖDYKKEET		
1. MAA- JA VESIALUEET	56 205 628,60	55 029 373,19
2. RAKENNUKSET	140 281 502,69	135 394 148,61
3. KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	89 357 609,78	87 987 520,19
4. KONEET JA KALUSTO	2 126 869,73	2 207 592,46
5. MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 899 925,25	1 899 925,25
6. ENNAKKOMAKSUT JA KESKENER. HANK.	10 471 623,90	11 097 761,12
	300 343 159,95	293 616 320,82
III SJOITUKSET		
1. OSAKKEET JA OSUUDET	158 773 499,32	148 857 059,92
3. MUUT LAINASAAMISET	7 900 405,34	8 161 545,34
4. MUUT SAAMISET	397 340,80	397 340,80
PYSYVÄT VASTAAVAT yhteensä	470 282 101,18	454 484 165,55
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
2. LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	537 510,62	536 846,31
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 106 443,49	586 264,05
TOIMEKSIANTOJEN VARAT yhteensä	1 643 954,11	1 123 110,36
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I VAIHTO-OMAISSUUS		
1. AINEET JA TARVIKKEET	373 338,48	289 100,20
4. MUU VAIHTO-OMAISSUUS	23 356,16	15 162,29
	396 694,64	304 262,49
II SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
2. LAINASAAMISET	35 500,00	71 765,05
3. MUUT SAAMISET	816 930,98	822 150,08
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
1. MYYNTISAAMISET	3 403 266,42	3 166 108,98
3. MUUT SAAMISET	2 092 374,12	1 354 211,90
4. SIIRTOSAAMISET	1 824 748,95	1 856 366,56
	7 320 389,49	6 376 687,44
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET		
IV RAHAT JA PANKKISAAMISET	22 938 349,21	26 479 790,86
VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä	31 507 864,32	34 054 655,92
V A S T A A V A A YHTEENSÄ	503 433 919,61	489 661 931,83

VASTATTAVAA
A OMA PÄÄOMA

I PERUSPÄÄOMA	123 896 257,60		123 896 257,60	
II ARVONKOROTUSRAHASTO	19 121 425,61		19 121 425,61	
III MUUT OMAT RAHASTOT	7 055 426,84		7 126 807,17	
IV EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	48 661 333,78		38 311 401,78	
V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 399 053,99	197 335 389,84	10 349 932,00	198 805 824,16
OMA PÄÄOMA yhteensä		197 335 389,84		198 805 824,16

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

1. POISTOERO	14 536 516,18		6 555 790,79	
2. VAPAAEHTOISET VARAUKSET	14 510 410,59	29 046 926,77	23 200 000,00	29 755 790,79
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET yhteensä		29 046 926,77		29 755 790,79

C PAKOLLISET VARAUKSET

1. ELÄKEVARAUKSET	54 814,64	54 814,64	68 000,00	68 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET yhteensä		54 814,64		68 000,00

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

2. LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	735 981,12		720 050,38	
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 898 842,19	3 634 823,31	2 269 383,39	2 989 433,77
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT yhteensä		3 634 823,31		2 989 433,77

E VIERAS PÄÄOMA
PITKÄAIKAINEN

2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	214 631 931,00		168 900 334,68	
4. LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	3 027,38		3 027,38	
7. MUUT VELAT	654 437,56	215 289 395,94	683 760,04	169 587 122,10

LYHYTAIKAINEN

1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	0,00		30 000 000,00	
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	33 728 930,00		33 586 988,32	
3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0,00		1 616,10	
5. SAADUT ENNAKOT	0,00		255 580,00	
6. OSTOVELAT	8 104 240,82		8 109 297,26	
7. MUUT VELAT	1 759 380,06		1 770 422,81	
8. SIIRTOVELAT	14 480 018,23	58 072 569,11	14 731 856,52	88 455 761,01

VIERAS PÄÄOMA yhteensä

		273 361 965,05		258 042 883,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		503 433 919,61		489 661 931,83
		0,00		0,00

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	45,0 %	46,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	147,1 %	133,9 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	47 262	48 661
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	977	1 008
Lainakanta 31.12., 1 000 €	248 364	232 492
Lainakanta €/asukas	5 135	4 814
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	306 893	285 149
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	6 345	5 904
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	7 900	8 162
Asukasmäärä	48 368	48 299

3.4 Konsernilaskelmat

KAUPUNKI **

KOKKOLA KONSERNI

TULOSLASKELMA

2024

Kaupunki

2024

Konserni

Toimintatuotot	38 592 424,88	195 306 517,82
Toimintakulut	-170 907 032,72	-288 710 935,73
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		515 044,97

TOIMINTAKATE	-132 314 607,84	-92 889 372,94
---------------------	------------------------	-----------------------

Verotulot	122 684 521,91	121 445 580,29
Valtionosuudet	26 307 538,00	26 307 538,00

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot	296 963,93	1 562 164,07
Muut rahoitustuotot	5 190 163,24	3 345 358,82
Korkokulut	-3 826 995,41	-10 376 148,85
Muut rahoituskulut	-158 191,35	-1 441 649,55
Rahoitustuotot ja -kulut	1 501 940,41	-6 910 275,51

VUOSIKATE	18 179 392,48	47 953 469,84
------------------	----------------------	----------------------

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-16 913 913,52	-40 052 528,40
Omistuksen eliminointierot	0,00	9 655,20
Arvonalentumiset	-3 444 777,30	-3 485 354,60
Poistot ja arvonalentumiset	-20 358 690,82	-43 528 227,80

Satunnaiset erät	0,00	57 672,02
-------------------------	-------------	------------------

TILIKAUDEN TULOS	-2 179 298,34	4 482 914,05
-------------------------	----------------------	---------------------

Tilinpäätössiirrot	780 244,35	127 504,60
Tilikauden verot		-777 620,72
Laskennalliset verot		-1 498 923,28
Vähemmistöosuudet		-94 802,35

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 399 053,99	2 239 072,32
-------------------------------------	----------------------	---------------------

TASE	2024 Kaupunki	2024 Konserni
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 852 667,37	3 951 002,69
Muut pitkävaikutteiset menot	1 015 028,40	3 153 670,88
Ennakkomaksut ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet		0,00
Aineettomat hyödykkeet	2 867 695,77	7 104 673,57
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	56 205 628,60	63 938 735,17
Rakennukset	140 281 502,69	310 888 143,22
Kiinteät rakenteet ja laitteet	89 357 609,78	210 797 550,09
Koneet ja kalusto	2 126 869,73	24 747 038,02
Muut aineelliset hyödykkeet	1 899 925,25	8 790 652,19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 471 623,90	68 921 432,99
Aineelliset hyödykkeet	300 343 159,95	688 083 551,69
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	148 265 597,55	
Kuntayhtymäosuudet	6 496 578,56	
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	2 624 493,49	7 121 881,65
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden ar	1 386 829,72	14 329 491,75
Muut lainasaamiset	7 900 405,34	224 747,26
Muut saamiset	397 340,80	1 705 174,55
Sijoitukset	167 071 245,46	23 381 295,23
PYSYVÄT VASTAAVAT	470 282 101,18	718 569 520,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 643 954,11	5 005 183,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	396 694,64	7 533 740,16
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	852 430,98	2 037 975,38
Lyhytaikaiset saamiset	7 320 389,49	29 652 252,84
Saamiset	8 172 820,47	31 690 228,22
Rahoitusarvopaperit	0,00	91,74
Rahat ja pankkisaamiset	22 938 349,21	63 116 980,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 507 864,32	102 341 040,72
VASTAAVAA	503 433 919,61	825 915 744,44

TASE	Kaupunki	Konserni
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	123 896 257,60	123 896 257,60
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		16 818,80
Ylikurssirahasto		2 375 604,10
Arvonkorotusrahasto	19 121 425,61	19 268 046,16
Muut omat rahastot	7 055 426,84	9 400 228,87
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	48 661 333,78	120 678 090,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 399 053,99	2 239 072,32
OMA PÄÄOMA	197 335 389,84	277 874 118,34
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0,00	4 366 482,35
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	14 536 516,18	
Vapaaehtoiset varaukset	14 510 410,59	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	29 046 926,77	
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	54 814,64	54 814,64
Muut pakolliset varaukset	0,00	1 027 862,67
PAKOLLISET VARAUKSET	54 814,64	1 082 677,31
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 634 823,31	6 991 667,61
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	214 634 958,38	329 378 181,72
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	654 437,56	26 357 512,05
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	33 728 930,00	111 716 332,67
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	24 343 639,11	68 148 772,40
VIERAS PÄÄOMA	273 361 965,05	535 600 798,84
VASTATTAVAA	503 433 919,61	825 915 744,44

KONSERNI TULOSLASKELMA	2024	2023
Toimintatuotot	195 306 517,82	193 053 877,63
Toimintakulut	-288 710 935,73	-274 785 601,81
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	515 044,97	345 346,44
TOIMINTAKATE	-92 889 372,94	-81 386 377,74
Verotulot	121 445 580,29	123 304 816,84
Valtionosuudet	26 307 538,00	32 916 977,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 562 164,07	1 316 235,83
Muut rahoitustuotot	3 345 358,82	1 101 474,45
Korkokulut	-10 376 148,85	-8 363 750,37
Muut rahoituskulut	-1 441 649,55	-1 673 156,91
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 910 275,51	-7 619 196,99
VUOSIKATE	47 953 469,84	67 216 219,11
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-40 052 528,40	-41 163 705,39
Omistuksen eliminointierot	9 655,20	668 413,95
Arvonalentumiset	-3 485 354,60	-19 542 890,04
Poistot ja arvonalentumiset	-43 528 227,80	-60 038 181,48
Satunnaiset erät	57 672,02	3 869,05
TILIKAUDEN TULOS	4 482 914,05	7 181 906,67
Tilinpäätössiirrot	127 504,60	-65 290,00
Tilikauden verot	-777 620,72	-3 521 437,11
Laskennalliset verot	-1 498 923,28	-504 998,00
Vähemmistöosuus	-94 802,35	-38 798,03
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 239 072,32	3 051 383,54
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	67,6 %	70,3 %
Vuosikate/Poistot, %	110,1 %	110,7 %

KONSERNI TASE	2024	2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 951 002,69	4 528 514,48
Muut pitkävaikutteiset menot	3 153 670,88	3 293 758,47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset aineettomat hyödyk	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet	7 104 673,57	7 822 272,95
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	63 938 735,17	61 840 519,06
Rakennukset	310 888 143,22	293 235 488,60
Kiinteät rakenteet ja laitteet	210 797 550,09	209 019 341,00
Koneet ja kalusto	24 747 038,02	24 949 541,74
Muut aineelliset hyödykkeet	8 790 652,19	9 343 592,92
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	68 921 432,99	36 901 581,24
Aineelliset hyödykkeet	688 083 551,69	635 290 064,56
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	7 121 881,65	6 706 867,72
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonnor	14 329 491,75	15 476 933,77
Muut lainasaamiset	224 747,26	441 847,26
Muut saamiset	1 705 174,55	669 117,53
Sijoitukset	23 381 295,23	23 294 766,30
PYSYVÄT VASTAAVAT	718 569 520,48	666 407 103,81
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 005 183,24	3 532 408,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	7 533 740,16	6 545 938,37
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	2 037 975,38	3 944 899,50
Lyhytaikaiset saamiset	29 652 252,84	28 639 872,88
Saamiset	31 690 228,22	32 584 772,38
Rahoitusarvopaperit	91,74	91,74
Rahat ja pankkisaamiset	63 116 980,60	63 698 802,33
VAIHTUVAT VASTAAVAT	102 341 040,72	102 829 604,83
VASTAAVAA	825 915 744,44	772 769 117,42

KONSERNI TASE	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	123 896 257,60	123 896 257,60
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	16 818,80	16 818,80
Ylikurssirahasto	2 375 604,10	2 375 604,10
Arvonkorotusrahasto	19 268 046,16	19 379 901,92
Muut omat rahastot	9 400 228,87	9 531 287,80
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	120 678 090,46	118 202 028,12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 239 072,32	3 051 383,54
OMA PÄÄOMA	277 874 118,34	276 453 281,89
VÄHEMMISTÖOSUUDET	4 366 482,35	4 272 335,20
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	54 814,64	68 000,00
Muut pakolliset varaukset	1 027 862,67	952 916,67
PAKOLLISET VARAUKSET	1 082 677,31	1 020 916,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 991 667,61	5 913 808,93
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	329 378 181,72	316 092 015,11
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	26 357 512,05	24 658 478,21
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	111 716 332,67	78 214 097,68
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	68 148 772,40	66 144 183,73
VIERAS PÄÄOMA	535 600 798,84	485 108 774,73
VASTATTAVAA	825 915 744,44	772 769 117,42

Omavaraisuusaste, %	34,3 %	36,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	156,1 %	138,9 %
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000 €	122 917	121 253
Kertynyt ylijäämä(alijäämä)€/asukas	2 541	2 510
Konsernin lainat,€/asukas	9 120	8 164
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 eur	441 095	394 306
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	507 583 631	464 384 578
Lainat ja vuokravastuut,€/asukas	10 494	9 615
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	225	442
Kunnan asukasmäärä	48 368	48 299

KOKKOLAN KAUPUNKI *** konserni
RAHOITUSLASKELMA

2024

2023

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	47 953 469,84	67 216 219,11
Satunnaiset erät	57 672,02	3 869,05
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-777 620,72	-3 521 437,11
Tulorahoituksen korjauserät	-1 551 416,10	-860 042,34
	<u>45 682 105,05</u>	<u>62 838 608,71</u>

Investointien rahavirta

Investointimenot	-98 294 328,47	-61 462 229,52
Rahoitusosuudet investointimenoihin	925 759,76	39 896,85
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 060 397,65	3 445 173,02
	<u>-94 308 171,06</u>	<u>-57 977 159,65</u>

Toiminnan ja investointien rahavirta

-48 626 066,02

4 861 449,06

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 036 057,00	-387 192,19
Antolainasaamisten vähennykset	217 100,00	57 552,00
	<u>-818 957,00</u>	<u>-329 640,19</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	113 436 479,91	61 536 405,61
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-49 566 598,63	-54 815 808,03
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-17 081 479,66	-20 661 164,00
	<u>46 788 401,61</u>	<u>-13 940 566,42</u>
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	-447 534,42	117 415,40
Muutokset vähemmistön osuudessa	-16 327,36	-51 100,00
	<u>-463 861,78</u>	<u>66 315,40</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	105 084,21	91 389,69
Vaihto-omaisuuden muutokset	-987 801,78	-2 147 992,66
Saamisten muutokset	894 544,17	8 418 802,92
Korottomien velkojen muutokset	2 526 834,87	-2 397 426,96
	<u>2 538 661,47</u>	<u>3 964 773,00</u>

Rahoituksen rahavirta

48 044 244,29

-10 239 118,19

Rahavarojen muutos

-581 821,71

-5 377 669,14

Rahavarat kauden lopussa	63 117 072,35	63 698 894,07
Rahavarat 1.1.	63 698 894,07	69 076 563,21
Yritysjärjestelyiden rahavarat		
Rahavarojen muutos	<u>-581 821,71</u>	<u>-5 377 669,14</u>

Toiminnan ja investointien rahavirran

kertymä 5 vuodelta, 1000€	-52 497	-27 350
Investointien tulorahoitus, %	49,2 %	109,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,89	1,31
Lainanhoitokate	1,0	1,2
Kassan riittävyys, pv	51	57

Omistukset muissa yhteisöissä
Kokkolan Kaupunki konserni

	Y-tunnus	Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin osuus		
		omistusosuus %	omistusosuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt						
Osakeyhtiöt						
Asunto Oy						
Lohtajan Hakapuisto	0776352-9	64,40	64,40	173 638,69	274,43	157,25
Kiinteistö Oy						
Kiinteistö Oy Tankkari	0295132-8	98,59	98,59	240 839,30	15 225 031,80	-14 300,46
Kälviän Virastotalo	0219028-2	91,27	91,27	485 084,77	702 245,23	-7 868,04
Kokkolan Vuokra Asunnot Oy	1511441-4	100,00	100,00	7 289 548,16	22 159 573,42	9,93
Kiinteistö Oy Klan Innogate	1778502-7	61,21	61,21	1 513 697,09	867 696,21	0,00
Kiinteistö Oy Kokkolan Pikkuruukki	2384845-0	100,00	100,00	40 879,81	1 255 965,65	-944,28
Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman	2599656-1	100,00	100,00	9 771 185,53	8 767 417,55	0,00
Muut Oy:t						
KIP Infra Oy konserni						
Kip Infra Oy	2157743-1	100,00	100,00	16 865 428,39	32 078 551,45	90 612,87
Kiplnra tyttäret						
KipService Oy	2240650-3	54,00	54,00	703 042,28	2 659 272,87	-18 560,67
Kiinteistö Oy Klan MarinPark	1948411-3	60,00	60,00	327 434,38	587 700,86	27 306,51
Kiinteistö Oy Klan Alu-Boat Park	2021882-4	60,00	60,00	263 438,92	487 575,84	13 607,20
Kiinteistö Oy AH Park	2180567-6	70,30	70,30	410 178,76	28 080,27	12 294,28
KIP Infra Oy:n osakkuusyhtiöt						
Kokkolan Teollisuusvesi Oy	2558533-2	35,00	35,00	0,00	0,00	0,00
Kokkolan Satama Oy konserni						
Kokkolan Satama Oy	2642612-2	100,00	100,00	54 340 721,99	27 723 537,32	-1 255 203,41
Kokkolan Satama Oy:n tyttäret						
Silverstone Bay Logistics Oy	2713509-5	100,00	100,00	-189 225,89	581 266,51	20 848,44
Kokkolan Satama Oy:n osakkuusyhtiöt						
Kiinteistö Oy Porthandling	1862027-5	39,40	39,40	0,00	0,00	0,00
Kokkolan Energia konserni						
Kokkolan Energia Oy	2276581-3	100,00	100,00	42 681 216,98	60 585 712,47	1 567 034,41
Kokkolan Energia Oy tyttäret						
Kokkolan Energiaverkot Oy	2026153-1	100,00	100,00	15 200 019,15	40 479 978,90	1 165 316,82
Kokkolan Voima Oy	3169084-1	100,00	100,00	14 906 653,32	5 868 493,56	1 281 455,27
Kokkolan Energia Oy:n osakkuusyhteisöt						
Naps Solar Oy	1651405-7	20,40	20,40			
Koivuhaan Palvelukeskus Oy	0198170-1	100,00	100,00	3 343 539,23	4 251 835,35	106 676,16
Kokkolan Talohoito Oy	0198172-8	100,00	100,00	377 874,55	356 285,31	101 710,31
Kokkolan Matkailu Oy	0700078-3	99,90	99,90	369 893,88	208 416,07	11 881,59
Nuorisokeskus Villa Elba Oy	0841195-5	100,00	100,00	797 788,53	908 502,93	7 465,21
Kokkolanseudun Kehitys Oy	1798904-6	100,00	100,00	486 755,16	274 017,22	-23,56
Kokkolan Urheilupuisto Oy	3178449-3	100,00	100,00	12 540 933,51	26 961 044,53	-1 251 975,95
Työplus konserni	2661818-3	80,00	80,00	2 173 154,06	2 799 208,87	373 216,74
Säätiöt						
Pohjoismainen taidekoulusäätiö	0546072-7	100,00	100,00	23 727,55	175,86	-1 393,37
Yhdistykset						
Klan kaupungiteatterin kannatusyhdistys	0949938-9	100,00	100,00	191 125,55	345 028,47	89 132,31
			Yhteensä:	185 328 573,65	256 162 888,95	2 318 455,56
Kuntayhtymät						
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	0208916-8	49,08	49,08	14 579 605,41	15 461 967,54	-40 433,34
Optima samkommun	0796234-1	13,62	13,62	2 236 325,35	544 069,56	73 100,62
Kvarnen samkommun	0209021-4	19,05	19,05	322 768,18	123 039,23	293,17
Svenska Österbottens förbund för utbildning	0988182-8	2,25	2,25	553 659,09	241 732,68	-5 139,72
Keski-Pohjanmaan liitto	0959806-1	68,21	68,21	1 310 303,28	464 424,20	9 164,44
			Yhteensä:	19 002 661,31	16 835 233,21	36 985,17
Osakkuusyhtiöt						
Ekorosk Oy		36,86	36,86			
Kiinteistö Oy Kokkolan Palvelutalo		21,38	21,38			
Kiinteistö Oy Sokojan kylätalo		30,00	30,00			
Kiinteistö Oy Kruunupyyn lentohalli		44,57	44,57			
Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus		25,00	25,00			
Kälviän Liiketalo		32,92	32,92			
Pohjanmaan Biokaasu Oy		27,31	27,31			
As Oy Kirkkovainio		15,53	15,53			
KokkoPesu Oy		49,94	49,94			
Kokkolan Linja-autoasemakiinteistö Oy		26,81	26,81			
Centria-ammattikorkeakoulu Oy		27,16	27,16			

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt, yhtä säätiötä lukuunottamatta.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt (kaksitoista) niiltä osin jotka ovat toimittaneet tilinpäätöstiedot konsernikirjanpidon laatijalle 14.3.2025 mennessä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tulot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintakaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja - säätiöiden, sekä osakkuusyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja ei ole oikaistu, koska oikaisu ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, ja koska tarvittavia tietoja ei ole ollut saatavilla.

Osakkuusyhteisöt

Konserniyhteisöjen omistusosuuden mukainen määrä osakkuusyhteisön tilikauden voitosta on merkitty konsernituloslaskelmaan tuotoksi tai tappiosta kuluksi.

Osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä yhteisöt (2 kpl), jotka eivät ole toimittaneet tietojaan konsernitilinpäätöksen laatijalle 14.03.2025 mennessä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Konsernirakenteen muutokset

Konserni pieneni vuoden aikana yhdellä osakkuusyhtiöllä (Asunto Oy hydeniuksenkulma)

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

		jätetty yhdistelemättä	
Tytäryhteisöt			
* Yhtiöt			
** kiinteistö ja asuntoyht.	8		
** muut yhtiöt	9		
** näiden tytäryhtiöt	8		
*Yhdistykset	1		
*Säätiöt	0		1
Kuntayhtymät	5		
Osakkuusyhteisöt		12	2
Yhteensä	31	12	3

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (kohta 11).

Investoinneille kohdistuneet palkat ja sisäiset laskutukset on kirjattu valmistus omaan käyttöön-menetelmällä. Muut investointihyödykkeiden hankintamenot on kirjattu suoraan kiinteän omaisuuden, irtaimen omaisuuden sekä osakkeiden ja osuuksien investointeihin.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Ympäristömenojen ja -vastuiden laskennassa on sovellettu samoja arvostusperiaatteita ja -menetelmiä kuin muissakin arvostuksissa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kaikista varastoista on laadittu inventaario 31.12.2024 jonka mukaan joko lisäys tai vähennys on kirjattu. Vaihto-omaisuus on arvostettu muuttuvaan hankintamenoon painotetun keskihinnan menetelmällä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa korkoriskin hallitsemiseksi. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvaa korkoa koronvaihtosopimuksilla kiinteäksi koroksi. Koronvaihtosopimukset on eritelty sopimuskohtaisesti liitetiedoissa 41.

Valuuttamääräiset erät

On käytetty tilinpäätöspäivän kurssia.

Jaksotukset

Lomapalkkavelan sivukulujen kirjaamisessa käytetään soveltuvin osin niitä prosentteja, jotka ovat voimassa lomapalkkavelan maksuhetkellä. Lomapalkkavarausta kirjattiin vuoden 2024 taseeseen 9 944 480,29 euroa ja lomapalkkavelka kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 286 414 euroa.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa

3) Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Ei ilmoitettavaa

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina kunnan peruspääomaa vastaan.

Kuntayhtymäosuuksien arvot: Kårkulla samkommun: 183 600,70 sekä Soite 4 126 424,89

Hyvinvointialueelle siirtynyt Pelan omaisuus: 408 375,67

Lomapalkkavelkojen siirto: 780 456,79

Yhteensä: 3 937 944,47 euroa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

KOKKOLAN KAUPUNKI ** kaupunki ja liikelaitokset

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	148 810 528	147 991 944	3 931 499	3 059 198
Sosiaali- ja terveystoimet	13 431 332	13 033 178	1 634 516	1 691 835
Opetus- ja kulttuuripalvelut	8 433 905	8 932 071	8 395 655	8 893 268
Yhdyskuntapalvelut	16 305 103	15 473 349	16 305 103	15 473 349
KAUPUNKI/Konserni yhteensä	186 980 867	185 430 543	30 266 774	29 117 650
LIIKELAITOS				
Liiketoiminta	8 325 651	7 623 335	8 325 651	7 623 335
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT yhteensä	195 306 518	193 053 878	38 592 425	36 740 985

7) Verotulojen erittely	2024	2023
Kunnan tulovero	92 102 870	91 338 165
Osuus yhteisöveron tuotosta	13 780 921	17 131 888
Kiinteistövero	16 800 730	16 321 547
Verotulot yhteensä	122 684 522	124 791 600

8) Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspalveluiden valtionosuus	19 178 573	26 336 026	19 178 573	26 336 026
siitä: Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	7 579 140	1 888 650	7 579 140	1 888 650
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-450 175	-973 678	-450 175	-973 678
Verotulomenetyksen kompensointi	0	5 665 979	0	5 665 979
Valtionosuudet yhteensä	26 307 538	32 916 977	26 307 538	32 916 977

9) Palvelujen ostojen erittely	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	3 270 688	2 835 248
Muiden palvelujen ostot	23 906 648	23 496 002
Palvelujen ostot yhteensä	27 177 337	26 331 249

29

10) Valtuustoryhmille annetut tuet		2024	2023
<u>Valtuustoryhmien kokoustilojen käyttö</u>			
<u>Hinta 120 €/kokous</u>	<u>kpl</u>		
Keskusta	1	120	0
Kokoomus	3	360	0
SDP	4	480	0
Vasemmistoliitto		0	0
Kristillisdemokraatit	4	480	0
Perussuomalaiset	8	960	0
RKP	4	480	0
Vihreät	1	120	0
Annetut tuet yhteensä	25	3 000	0

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty valtuuston 28.10.2013 § 108 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluiksi.

Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	Tasapoisto
Muut	2-5 vuotta	Tasapoisto
Elinkaari- ja leasingmallilla toteutettavien rakennusten suunnittelu	20 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Siirrettävät rakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Siirrettävien rak.käyttökuntoon saattam.	5 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-20 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoa	

Vuoden 2024 aikana poistosuunnitelmaan tehtiin muutos Halkokarin koulun, Halkokarin koulun tilaelementin sekä Jokilaakson koulun osalta. Rakennukset tullaan purkamaan vuoden 2025 aikana, jolloin niiden palveluntuotantokyky loppuu. Rakennusten poistosuunnitelmaa muutettiin siten, että ko. rakennukset on poistettu loppuun vuonna 2025.

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Eläkejärjestelmän eläkevastuu 1.1.	68 000	57 317	68 000	57 317
Lisäykset tilikaudella	0	23 161	0	23 161
Vähennykset tilikaudella	-13 185	-12 478	-13 185	-12 478
Eläkevastuu 31.12.	54 815	68 000	54 815	68 000
Kaatopaikan maisemointi 1.1.	749 177	1 054 177		
Lisäykset tilikaudella	0	0		
Vähennykset tilikaudella	-749 177	-305 000		
Kaatopaikan maisemointi 31.12	0	749 177		
Potilasvahinkovastuu varaus 1.1	0	2 255 855		
Soite kuntayhtymän osuus 1.1. *)	0	-2 255 855		
Lisäykset tilikaudella	0	0		
Vähennykset tilikaudella	0	0		
Potilasvahinkovastuu varaus 31.12	0	0		
Muut pakolliset varaukset 1.1	203 740	203 740		
Lisäykset tilikaudella	824 123	0		
Vähennykset tilikaudella	0	0		
Muut pakolliset varaukset 31.12	1 027 863	203 740		
Pakolliset varaukset yhteensä	1 082 678	1 020 917	54 815	68 000

*) Sote-uudistuksen johdosta K-P sosiaali- ja terveystalokuntayhtymä Soiten tase-erät poistuneet kuntakonsernin luvuista.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	1 042 490	1 057 666	1 042 490	1 024 718
Rakennusten luovutusvoitot	0	0	0	0
Maa- ja vesirakenteet				
Muut luovutusvoitot	109 946	5 161	0	5 161
Muut rahoitustuotot				
Arvopapereiden luovutusvoitot	256 376	62 824	256 376	62 824
Luovutusvoitot yhteensä	1 408 812	1 125 651	1 298 867	1 092 703
Muut toimintakulut				
Muut rahoitustuotot				
Arvopaperien luovutustappiot	0	13 509	19 187	30 161
Poistot ja arvonalentumiset				
Rakennusten luovutustappiot	0	0	0	0
Luovutustappiot yhteensä	0	13 509	19 187	30 161

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot				
Konserniyhtiöiden myyntivoitot	35 852	3 942	0	0
Saadut vahingonkorvaukset	71 758			
Muut satunnaiset tulot	4 366	0	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä:	111 976	3 942	0	0
Satunnaiset kulut				
Konserniyhtiöiden myyntitappiot	54 304	73	0	0
Muut kulut	0	0	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä:	54 304	73	0	0
Satunnaiset erät yhteensä	57 672	3 869	0	0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Kokkolan Energia Oy	3 500 000	0
Kokkolan Satama Oy	0	0
Työplus Yhtiöt Oy	200 500	200 500
KIP Infra Oy	150 000	0
Osinkotuotot muista yhteisöistä	304 572	310 675
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
Yhteensä	4 155 072	511 175

16) Erittely poistoeron muutoksista

Kunnalla ei ole verotussyistä kirjattua poistoeroa.

4.3 Taseen liitetiedot

18) Arvonkorotukset

Ei ole tehty vuonna 2024

19) Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien tase-eräkohtaiset tiedot

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 174 590,97	1 277 307,70	3 451 898,67
Lisäykset tk. aikana	537 848,08		537 848,08
Siirrot erien välillä		450 592,64	450 592,64
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 712 439,05	1 727 900,34	4 440 339,39
Tilikauden poisto	-859 771,68	-433 322,34	-1 293 094,02
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-279 549,60	-279 549,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 852 667,37	1 015 028,40	2 867 695,77

Aineelliset hyödykkeet			
	Maa- ja vesialueet *)	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet
Hankintameno 1.1.	55 029 373,19	135 394 148,61	87 987 520,19
Arvonkorotus			
Lisäykset tk. aikana	1 260 895,49	613 641,97	8 895 533,64
Rahoitusosuudet tilikaudella			-677 502,75
Vähennykset tk aikana	-47 765,55	-186 632,90	
Siirrot erien välillä		15 404 671,54	
Poistamaton hankintameno 31.12.	56 242 503,13	151 225 829,22	96 205 551,08
Tilikauden poisto		-7 594 706,97	-6 847 941,30
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-36 874,53	-3 349 619,56	
Kirjanpitoarvo 31.12.	56 205 628,60	140 281 502,69	89 357 609,78

Aineelliset hyödykkeet				
	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 207 592,46	1 899 925,25	11 097 761,12	293 616 320,82
Lisäykset tk. aikana	876 182,11	0,00	15 279 126,96	26 925 380,17
Rahoitusosuudet tilikaudella			-50 000,00	-727 502,75
Vähennykset tk aikana				-234 398,45
Siirrot erien välillä			-15 855 264,18	-450 592,64
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 083 774,57	1 899 925,25	10 471 623,90	319 129 207,15
Tilikauden poisto	-956 904,84			-15 399 553,11
Arvonlennukset ja niiden palautukset				-3 386 494,09
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 126 869,73	1 899 925,25	10 471 623,90	300 343 159,95

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet tytäryhteisöt	Asunto-osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omistusyht.	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1.	138 170 504,10	95 093,45	6 496 578,56	2 624 493,49	927 501,17
Lisäykset	10 000 000,00				12 960,00
Rahoitusosuudet					
Vähennykset					-22 787,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	148 170 504,10	95 093,45	6 496 578,56	2 624 493,49	917 674,17

Todetaan, että Kokkolan Satama Oy:n vuoden 2024 omapääoma oli 54 340 721,99 euroa ja kaupungin pysyvien vastaavien sijoitusten yhtiön osakkeiden arvo oli 69 219 699,11 euroa, eli eroa kaupungin taseen arvon ja yhtiön omanpääoman välillä oli 14 878 977,12 euroa.

Sataman omanpääoman heikentyminen johtuu yhtiön Venäjän liiketoiminnan loppumisesta ja siihen liittyvistä vuoden 2023 alaskirjauksista.

Kaupunki katsoo, että yhtiön omanpääoman heikentyminen on tilapäistä ja tätä tukee myös se, että korvaavaa liiketoimintaa on saatu järjestettyä ja liikevaihdon kehitys on ollut hyvää.

Tästä syystä osakkeiden arvonalentumista ei ole tehty kaupungin taseessa.

	Muut asunto-osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	542 889,15	148 857 059,92
Lisäykset		10 012 960,00
Vähennykset	-73 733,60	-96 520,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	469 155,55	158 773 499,32

	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset osakkuus- ja muut omistusyht.	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 884 107,07	0,00	277 438,27	397 340,80	8 558 886,14
Lisäykset					0,00
Vähennykset	-211 140,00		-50 000,00		-261 140,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 672 967,07	0,00	227 438,27	397 340,80	8 297 746,14

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	2 097 822,65	1 571 692,09	923 066,01	969 291,51
Muut maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueet yhteensä	2 097 822,65	1 571 692,09	923 066,01	969 291,51

Maa- ja vesialueisiin sisältyy Maa- ja vesialueiden arvonkorotusta 19 121 425,61 euroa.

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen.

Arvonkorotuksen määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin Kokkolan Satama Oy:n

(ent. liikelaitos) maa-alueiden todennäköisestä luovutushinnasta (TP 2014). Arvonkorotusperusteet 31.12.2024 ovat ennallaan.

Arvonkorotus on tehty maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

23) Saamisten erittely	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	235 169	0	306 147
Muut saamiset	0	0	0	74 000
Siirtosaamiset	0	45 029	0	0
Yhteensä	0	280 198	0	380 147
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsen				
Myyntisaamiset	0	61 583	0	51 650
Siirtosaamiset	0	207 751	0	39 901
Yhteensä	0	269 334	0	91 551
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0	3 106 514	0	2 808 312
Lainasaamiset	852 431	0	893 915	0
Muut saamiset	0	2 092 374	0	1 280 212
Siirtosaamiset	0	1 571 969	0	1 816 465
Yhteensä	852 431	6 770 857	893 915	5 904 990
Saamiset yhteensä	852 431	7 320 389	893 915	6 376 687

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	166 887	138 613		
Verosaamiset	998 869	150 152		
Kokkolanseudun Kehitys Oy, palautus	57 812	0	57 812	2 559
Jaksotetut hlöstökulut	16 903	15 067	7 566	9 380
Korkojaksotukset	342 102	296 895		
Kuntapalautukset	81 839	14 586	77 326	14 586
Alv palautukset	4 108	123 862		
Projektirahoitussaamiset	233 037	193 248		
Työterveyshuollon Kela korvaus	684 401	668 470	650 042	649 398
Muut siirtosaamiset	211 100	1 662 260	1 032 004	1 180 443
Siirtosaamiset yhteensä	2 797 060	3 263 154	1 824 749	1 856 367

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	123 896 258	127 834 202	123 896 258	127 834 202
<i>Kuntayhtymät Soite ja Kärkulla osuus 1.1. *)</i>		-3 937 944		-3 937 944
Peruspääoma 31.12.	123 896 258	123 896 258	123 896 258	123 896 258
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	16 819	16 819		
Ylikurssirahasto				
Ylikurssirahaston pääoma 1.1.	2 375 604	2 375 604		
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	0		
Ylikurssirahaston pääoma 31.12.	2 375 604	2 375 604		
Arvonkorotusrahasto				
Arvonkorotusrahaston pääoma 1.1.	19 379 901	19 381 663	19 121 426	19 121 426
Siirrot rahastoon tilikaudella	65 363	0		
Siirrot rahastosta tilikaudella	-177 219	-1 762		
Arvonkorotusrahaston pääoma 31.12.	19 268 046	19 379 901	19 121 426	19 121 426

Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma 1.1.	28 396	31 950		
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	-3 554		
Vararahaston pääoma 31.12.	28 396	28 396		
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Siirrot rahastoon edell tilikausilta				
Siirrot rahastoon tilikaudella	0	45 632		45 632
Siirrot rahastosta tilikaudella	-71 380	-45 632	-71 380	-45 632
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	1 628 620	1 700 000	1 628 620	1 700 000
Pysäköintirahaston pääoma 1.1.	2 426 807	2 426 807	2 426 807	2 426 807
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	0	0	0
Pysäköintirahaston pääoma 31.12	2 426 807	2 426 807	2 426 807	2 426 807
Työllistämisrahaston pääoma 1.1.	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Siirrot rahastoon tilikaudella		47 225		47 225
Siirrot rahastosta tilikaudella		-47 225		-47 225
Työllistämisrahaston pääoma 31.12.	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Kehittämisrahaston pääoma 1.1.	1 850 997	1 672 081	1 500 000	1 500 000
Siirrot rahastoon tilikaudella	0	178 916	0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	0	0	0
Kehittämisrahaston pääoma 31.12.	1 850 997	1 850 997	1 500 000	1 500 000
Muu oma rahaston pääoma 1.1.	2 021 533	2 507 549		
<i>Soite kuntayhtymän osuus 1.1. **)</i>	0	-372 390		
Siirrot rahastoon tilikaudella	23 598	0		
Siirrot rahastosta tilikaudella	-79 722	-113 626		
Muu oma rahaston pääoma 31.12.	1 965 409	2 021 533		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	121 258 234	118 857 305	48 661 334	38 190 086
<i>Soite kuntayhtymän osuus 1.1. **)</i>	0	-772 692		
Aikasempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0	121 315		121 315
Yrityssostot	0	0		
Osingonjako	-44 000	-3 900		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) muutos	-412 862	0		
Siirrot	-123 282	4 822		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	120 678 090	118 206 851	48 661 334	38 311 402
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 239 072	3 051 384	-1 399 054	10 349 932
Oma pääoma yhteensä	277 874 118	276 454 549	197 335 390	198 805 824

*) Sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyjen johdosta kunnan peruspääoma on muuttunut.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina kunnan peruspääomaa vastaan.

Kuntayhtymäosuusarvot: Kärkällä samkommun: 183 600,70 sekä Soite 4 126 424,89

Hyvinvointialueelle siirtynyt Pelan omaisuus: 408 375,67

Lomapalkkavelkojen siirto: 780 456,79

Yhteensä: 3 937 944,47 euroa.

**) Sote-uudistuksen johdosta K-P sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten tase-erät poistuneet kuntakonsernin luvuista.

Aikaisimmilla tilikausilla kaupungin kertyneeseen yli- ja alijäämään vaikuttaneita tekijöitä

Kaupungin kertynyt ylijäämä on syntynyt Kokkolan Vesi liikelaitoksen tuloksesta sekä aikaisempina vuosina toteutuneista yhtiöittämisistä.

Välimesoikeuden päätöksen mukaisesti saatu korvaus Korpelan Voima kuntayhtymältä.

Korvauksen vaikutus kaupungin 2017 tilinpäätökseen oli 24,5 milj. euroa.

Tilikaudella 2019 Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten ylijäämän palautus 4, 9 milj. euroa

Tilikaudella 2022 Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten ylijäämän- sekä rahaston palautus yht. 3,1 milj. euroa.

26) Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta	Kunta	
	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	14 536 516	6 555 791
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0	0
Poistoero yhteensä	14 536 516	6 555 791

Kunnalla ei ole verotussyistä kirjattua poistoeroa.

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	137 299 090	114 510 293	78 595 501	59 335 369
Lainat muilta luotonantajilta	2 181 553	2 540 801	3 027	3 027
Muut pitkäaikaiset velat	0	0		
Yhteensä	139 480 643	117 051 094	78 598 528	59 338 397

28) Joukkovelkakirjalainat	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
JVK-laina 2019/2024	0	30 000 000	0	30 000 000
- korko 3 kk euribor + 0,17				
- kertalyhenteinen				

29) Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuu varaus	54 815	68 000	54 815	68 000
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus	0	749 177		
Muut pakolliset varaukset	1 027 863	203 740		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 082 677	1 020 917	54 815	68 000

30) Vieras pääoma (koroton)	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisölle				
Saadut ennakot				
Ostovelat	0	1 011 278	0	943 356
Muut velat	114 269	0	114 269	0
Siirtovelat	0	10 602	0	0
Yhteensä	114 269	1 021 880	114 269	943 356
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat	0	69 030	0	54 693
Yhteensä	0	69 030	0	54 693
Velat muille				
Saadut ennakot	0	0	0	255 580
Ostovelat	0	7 023 932	0	7 111 249
Muut velat	540 169	1 759 380	569 491	1 770 423
Siirtovelat	0	14 469 417	0	14 731 857
Yhteensä	540 169	23 252 729	569 491	23 869 108
Vieras pääoma yhteensä	654 438	24 343 639	683 760	24 867 157

32) Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Korvausvastuu velka	622 821	652 144	622 821	652 144
Liittymismaksut	18 681 159	18 681 159	31 616	31 616
Muut velat	10 802 093	9 024 871	1 759 380	1 770 423
Yhteensä	30 106 073	28 358 174	2 413 818	2 454 183

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	1 097 044	1 758 407	1 097 044	1 758 407
Verovelat	352 559	3 031 990		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	17 914 374	17 149 835	12 578 716	12 320 465
Korkojaksotukset	1 465 990	1 680 061	636 950	561 280
Kuntapalautukset			132 299	56 157
Vakuutusmaksu jaksotukset	74 370	74 100		
Vuokravakuudet	197 988	197 650		
Vuokraennakot	51 159	9 661	35 008	35 547
Alv velat	1 093 516	1 120 697		
Johdannaisvelat	948 374	1 426 632		
Projektirahoitus siirrot	1 105 847	1 911 110		
Muut erät	438 620	557 089		
Siirtovelat yhteensä	24 739 841	28 917 232	14 480 018	14 731 857

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

35-37) Vakuudet	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä	61 626 929	56 596 903	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	124 718 117	110 210 341	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	124 718 117	110 210 341	0	0

38) Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	46 409 892	44 716 006	54 002 114	47 204 590
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	20 076 635	25 359 909	4 526 711	5 452 076
Maa-alueiden vuokravastuut	2 589	2 551	0	0
Muut vuokravastuut	0	0	0	0
Vuokravastuut yhteensä	66 489 117	70 078 466	58 528 825	52 656 666
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	11 996 323	10 215 423	7 412 844	6 699 876
- siitä PPP hankkeet (public-private partnership)	9 042 776	10 190 934	9 042 776	10 190 934
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet	13 306 706	13 306 706	13 306 706	13 306 706
- siitä kuntakosnERNIN sisäiset vuokravastuut			8 893 467	3 668 755

39) Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Järjestelyn tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	110 238 838	118 046 001	105 085 858	112 893 021
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	584 840	1 143 890	584 840	1 143 890

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	417 390 338	398 249 579
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	447 900	317 016

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Järjestelyn tarkoitus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	12 356 887	13 842 454	12 356 887	13 842 454
seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	8 902 553	7 322 544	8 902 553	7 322 544
Elinkaarimallilla toteutettu Torkinmäen koulun palvelumaksu yhteensä 1 766 400 euroa vuoden 2036 loppuun asti	1 766 400	3 822 650	1 766 400	3 822 650
seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	147 200	294 050	147 200	294 050
Hankkeet	346 507	676 752	346 507	676 752
Kuntarahaosuudet	560 582	723 430	560 582	723 430
EU/kansalliset hankkeet	0	0	0	0
Kansalliset ohjelmat	0	0	0	0
Muut sopimusvastuut	134 580	0	0	0
Ympäristösopimus vastuu	0	700 000	0	700 000
Sopimusvastuut yhteensä	13 398 555	15 942 636	13 263 976	15 942 636
Arvonlisäveron palautusvastuu	22 383 945	19 107 611	9 728 866	10 182 689

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset yhteensä	376 867 267	319 395 147	305 000 000	231 500 000
Markkina-arvo yhteensä	6 731 595	14 811 740	3 832 526	10 259 135
1. Koronvaihtosopimus/Nordea 2474597/4655423				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 27.5.2027				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			15 000 000	0
Markkina-arvo			233 612	0
2. Koronvaihtosopimus/Nordea 2329058/4355102				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 13.12.2029				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			60 000 000	60 000 000
Markkina-arvo			1 280 180	2 048 940
3. Koronvaihtosopimus/Nordea 2403369/4492857				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 28.3.2031				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			40 000 000	40 000 000
Markkina-arvo			2 605 824	3 344 169
4. Koronvaihtosopimus/Nordea 2377735/4446704				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi ajalle 2026-2031.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			30 000 000	30 000 000
Markkina-arvo			491 621	495 956
5. Koronvaihtosopimus/Nordea 2482229/4669440				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 28.6.2027				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			10 000 000	0
Markkina-arvo			278 611	0
6. Reset Swap/Nordea 2482221/4669424				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi ajalle 2029-2033.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			60 000 000	0
Markkina-arvo			1 066 682	0
7. Koronvaihtosopimus/Nordea 2442508/4576318				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi ajalle 2027-2034. Sopimukseen sisältyy molempien osapuolten oikeus ennaikaiseen eräännyttämiseen 24.5.2034.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			20 000 000	0
Markkina-arvo			-207 998	0
8. Reset Swap/Nordea 2474163/4654666				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi ajalle 2031-2034. Sopimukseen sisältyy molempien osapuolten oikeus ennaikaiseen eräännyttämiseen 16.4.2034.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			40 000 000	0
Markkina-arvo			752 405	0
9. Koronvaihtosopimus/Nordea 2527625/4740380				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 15.10.2053				
Sopimukseen sisältyy molempien osapuolten oikeus ennaikaiseen eräännyttämiseen 24.5.2034.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			30 000 000	0
Markkina-arvo			-2 668 411	0
10. Puretut ja eräänntyneet koronvaihtosopimukset				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			0	101 500 000
Markkina-arvo			0	4 370 070

Korkokatto ja -lattiasopimukset				
Korkokatto- ja lattiasopimukset yhteensä	0		0	20 000 000
Markkina-arvo yhteensä	0		0	-759 835
1. Puretut korkoputkisopimukset				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			0	20 000 000
Markkina-arvo			0	-759 835

Koronvaihtosopimusten tarkoituksena on Kokkolan kaupungin lainakannan korkoriskien hallinta pitkällä aikavälillä. Koronvaihtosopimusten avulla pystytään hallitsemaan odotettavissa olevien korkojen nousun vaikutuksia kaupungin korkokustannuksiin. Lainakannan suojaaminen koronvaihtosopimuksilla on perusteltua huomioiden kaupungin korkea velkaantumisaste. Kaupunki suojaa koronvaihtosopimuksilla sekä olemassa olevia että tulevia lainoja ja suojaukset kohdistuvat koko lainasalkkuun. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa, eivätkä ne siten sisällä spekulatiivista arvoa tai riskiä. Yli 10-vuotisissa sopimuksissa on ehto valinnaisesta ennenaikaisesta eräännyttämisestä, joka antaa molemmille osapuolille oikeuden, mutta ei velvollisuutta eräännyttää johdannaissopimus markkinahintaan. Muilta osin sopimusten ehdoissa ole erityisklausuleja tai ehtoja. Korkosuojausten määrä on suhteutettu kokonaisvelkamäärään ja ajallisesti ne ulottuvat pitkälle eteenpäin, koska kaupungin velkamäärän odotetaan säilyvän myös tulevina vuosina korkeana.

Vuonna 2024 tehdyt muutokset: huhtikuussa koronvaihtosopimuksia muokattiin siten, että koronvaihtosopimukset #2395749, #2395751, #2403361 ja #2377734 purettiin ja niiden tilalle tehtiin uudet sopimukset #2442507, #2442508, #2444699 ja #2444700. Purettujen sopimusten markkina-arvot siirrettiin uusiin sopimuksiin. Muutos nostaa lainasalkun suojausastetta jaksolla 10/2028-9/2032. Vaikutus jaksolla oli noin 15 %-yksikköä. Toukokuussa koronvaihtosopimus #2444699 eräännyttiin. Sopimuksen markkina-arvo siirrettiin uuteen sopimukseen #2474613. Muutos nostaa lainasalkun suojausastetta jaksolla 5/2024-5/2027. Kesäkuussa päätettiin sopimus #2444700, jonka markkina-arvo siirrettiin uusiin sopimuksiin #2482221 ja #2482229. Muutos nostaa lainasalkun suojausastetta jaksolla 06/2024-06/2027. Elokuussa purettiin sopimus #2442507, jonka markkina-arvo siirtyi uuteen 20 vuotta pidempään sopimukseen #2491473. Muutos nostaa suojausastetta jaksolla 10/2024-10/2053. Syyskuussa päätettiin sopimus #2491473. Sopimuksen markkina-arvo siirrettiin uuteen sopimukseen #2527625. Muutoksella nosetataan suojausastetta jaksolla 10/2029-10/2053 ja saadaan alhaisempi kiinteä korko jaksolla 10/2024-4/2026.

Vuonna 2024 tehdyillä muokkauksilla koronvaihtosopimukset päivitettiin vastaamaan paremmin nykyistä korkotilannetta ja suojautumista tulevien vuosien korkojen nousua vastaan. Tilinpäätöshetkellä lainakannan suojausaste oli 99,1 %. Tilinpäätöshetkellä laskettuna korkotason nousu 100 korkopisteellä vastaa sopimusten markkina-arvon muutosta noin 16,6 miljoonalla eurolla ja lasku 100 korkopisteellä vastaa markkina-arvon muutosta noin -19,9 miljoonalla eurolla. Konserniyhteisöjen tarkemmat tiedot suojausasteista ja suojaavuudesta on esitetty niiden erillistilinpäätöksissä

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Hyödykejohtannaiset				
Sähköjohtannaiset				
Kaupungin Energia-konsernin emoyhtiö käy sähkön myynnin ja oston suojaamiseksi kauppa sähköjohtannaisilla hyväksytyyn riskipolitiikan mukaisesti. Sopimukset arvostetaan tp-hetken markkina-arvoon.				
Markkina-arvo	464 830	468 563		

Päästöoikeudet, tCO2	2024	2023
Käytävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1	5 472	-1 952
Päästöoikeuksien ostot -	20 000	30 000
Toteutuneiden päästöjen määrä -	-51 292	-64 162
Päästöoikeuksien myynnit	0	0
Vastiikkeetta saadut päästöoikeudet	38 668	41 586
Käytävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12	12 848	5 472

VAKUUSTALLETUKSET	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vakuustalletukset	180 540	3 850 334	816 931	1 734 580

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä	2024	2023
Tarkastuslautakunta	1	1
Keskusvaalilautakunta	0	0
Kaupunginhallitus	97	98
Ympäristöterveyslautakunta	39	33
Opetus- ja kasvatustalautakunta	1 556	1 481
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	133	144
Kaupunkirakennelautakunta	450	454
Rakennus- ja ympäristölautakunta	22	21
Kokkolan Vesi	35	35
Yhteensä	2 333	2 267
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	86 329 032	83 201 900
Henkilösivukulut	19 849 906	20 505 241
Eläkekulut	17 470 474	17 101 816
Muut henkilösivukulut	2 379 432	3 403 426
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	106 178 938	103 707 141
Aktivoitu käyttöomaisuuteen	990 397	770 590
HENKILÖSTÖKULUT yhteensä	107 169 335	104 477 731
Luontoisetujen raha-arvo	845 318	773 389

44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2024	2023
Kokkolan kokoomuksen kunnallisjärjestö	5 300	3 056
Suomen keskustan Kokkolan kunnallisjärjestö	8 011	5 515
Keskustan Keski-Pohjanmaan piiri ry	358	241
Kokkolan vasemmistoliitto	2 942	2 898
Krist.demokraterna i Finland sv.avd.	1 111	639
Kokkolan vihreät	6 128	3 734
Suomen kristillinen liitto Kokkolan paikallisosasto	1 019	704
Kokkolan sos.dem. kunnallisjärjestö	13 270	10 955
Svenska folkpartiet Karleby	1 954	1 253
Svenska folkpartiet i Gamlakarleby r.f.	150	122
Pohjanmaan sosiaalidemokraatit ry	100	84
Perussuomalaisten Kokkolan paikallisyhdistys	5 647	4 561
Kokoomuksen K-P:n Aluejärjestö	900	376
Perussuomalaisten 412	0	0
Finlands Svenska Socialdemokrater 413	0	0
Kristillisdemokraatit Keskipohjanmaa	0	0
Perityt ja tilitetyt yhteensä	46 890	34 138

45) Tilintarkastajan palkkiot	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
<u>Tarkastusyhteisö KPMG</u>				
Tilintarkastus	127 815	107 187	36 498	32 685
Tilintarkastuslain 1:1, 2§ tarkoitetut toimeksiannot	9 402	3 532	0	0
Veroneuvonta	0	11 461	0	0
Muut palvelut	4 238	39 368	0	6 732
Palkkiot yhteensä	141 455	161 548	36 498	39 417

46) Intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Sopimukset

Kaupunginjohtajan kanssa on 20.12.2023 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden rahapalkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Annetut takaukset

Kokkolan kaupunki on valtuuston päätöksellä myöntänyt tytäryhtiöidensä puolesta omavelkaisia takauksia. Näiden takausten yhteismäärä oli vuodenvaihteessa 103 825 434,00 euroa ja ne on myönnetty lähes poikkeuksetta tytäryhteisöjen ottamien lainojen takaisinmaksun ja koron maksamisen vakuudeksi lainanantajalle. Takauksista 44 544 592 euroa on sellaisia, joista ei vuodelta 2024 peritä takausprovisiota ja 59 280 840,00 euron osalta provisiota peritään.

Annetut avustukset

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta myönsi kulttuurilaitosten avustusta kaupungin tytäryhteisölle, Kokkolan kaupunginteatterin kannatusyhdistykselle 1 083 000 euroa.

Pääomalainat

Kokkolan kaupunki on myöntänyt OYL 12 luvussa säädettyjen edellytysten mukaisia pääomalainoja tytäryhteisöilleen seuraavasti:

Työplus Yhtiöt Oy 1 015 718,22 €, jäljellä 31.12.2024 565 718,22 €

Kokkolan Vuokra Asunnot Oy 126 477,33 €, jäljellä 31.12.2024 126 477,33 €

Kokkolan Satama Oy 5 000 000 €, jäljellä 31.12.2024 5 000 000 €

Nuorisokeskus Villa Elba Oy 167 100 €, jäljellä 31.12.2024 155 960 €

Kiinteistö Oy Kälviän Virastotalo 731 590 €, jäljellä 31.12.2024 731 590 €

KIP Infra Oy 1 093 221,52 €, jäljellä 31.12.2024 1 093 221,52 € (sulautumisessa KIP Infra Oy:lle siirtynyt

Kokkolan Teollisuuskylä Oy:n vanha v. 1995 myönnetty vakautettu laina, joka muutettu pääomalainaksi 2020)

4.6 Osakkeet ja osuudet

KOKKOLAN KAUPUNKI

* *kaupunki ja liikelaitokset

OSAKKEET JA OSUUDET

TYTÄRYHTEISÖOSAKKEET JA -OSUUDET

	Osake kpl	Muutos	Osake (kpl) 31.12.2024	31.12.2022	Lisäys Vähennys	31.12.2024	Rahasto- osuus
Kiinteistö Oy Tankkari	4 609		4 609	1 807 426,94		1 807 426,94	
Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate	1 512		1 512	1 512 000,00		1 512 000,00	
Kiinteistö Oy Kokkolan Pikkuruukki	2 500		2 500	34 892,33		34 892,33	
Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman				9 620 000,00	0,00	9 620 000,00	
Kokkolan Vuokra Asunnot Oy	2 176 928	0	2 176 928	7 553 596,20		7 553 596,20	1 161 028,84
Koivuhaan Palvelukeskus Oy	14 975		14 975	2 114 334,59		2 114 334,59	
Kokkolan Talohoito Oy	500		500	8 163,63		8 163,63	
Kokkolanseudun Kehitys Oy	4 650	0	4 650	438 500,00		438 500,00	
Kokkolan Matkailu Oy	1 459		1 459	252 284,26		252 284,26	
Nuorisokeskus Villa Elba Oy	43 270		43 270	920 100,00		920 100,00	100 000,00
Pohjoismainen Taidekoulusäätiö			0	0,00		0,00	
Asunto Oy Lohtajan Hakapuisto	2 005		2 005	95 093,45		95 093,45	
Kiinteistö Oy Kälviän Virastotalo	2 738		2 738	520 498,56		520 498,56	
Kokkolan Energia Oy	3 000 000		3 000 000	30 773 578,00		30 773 578,00	
Kokkolan Satama Oy	100		100	69 219 699,11		69 219 699,11	
Työplus Yhtiöt Oy	401		401	810 000,00		810 000,00	
Kokkolan Urheilupuisto Oy	100		100	4 776 952,78	10 000 000,00	14 776 952,78	
KIP Infra Oy	922,00		922	7 808 477,70	0,00	7 808 477,70	
				138 265 597,55	10 000 000,00	148 265 597,55	1 261 028,84

***) yhtiö fuusioitu KIP Infra Oy:hyn

OSAKKUUSYHTEISÖOSAKKEET JA -OSUUDET

	Osake kpl	Muutos	Osake (kpl) 31.12.2024	31.12.2022	Lisäys Vähennys	31.12.2024	Rahasto- osuus
Kiinteistö Oy Klan Palvelutalo	316	0	316	685 019,32	0,00	685 019,32	1 680 961,63
Kiinteistö Oy Sokoja kylätalo- Fastighet Ab Saka byagård	30		30	176 597,33		176 597,33	352 437,80
Kiinteistö Oy Kruunupyyn lentohalli Fastighet Ab Kronoby flyghangar	394		394	394 000,00		394 000,00	
Ekorosk Oy	484		484	407 014,78		407 014,78	
Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus	300		300	300 000,00		300 000,00	
Pohjanmaan Biokaasu Oy	680		680	68 000,00		68 000,00	
As Oy Kirkkovainio H4	80		80	50 288,19		50 288,19	
Kälviän Liiketalo Oy	10943		10 943	29 425,99		29 425,99	
KokkoPesu Oy	450		450	145 000,00		145 000,00	
Centria-ammattikorkeakoulu Oy	220		220	370 013,38		370 013,38	
Kokkolan Linja-autoasemakiinteistö Oy - Gamlakarleby Linjebilstationsfastighets Ab	229		229	49 422,69		49 422,69	
				2 674 781,68	0,00	2 674 781,68	2 033 399,43

MUUT OSAKKEET JA OSUUDET

	Osake kpl	Muutos	Osake (kpl) 31.12.2024	31.12.2022	Lisäys Vähennys	31.12.2024	Rahasto- osuus
Asunto Oy Aurinkomäentie II	400		400	27 562,55		27 562,55	
As Oy Chydeniuksenkulma	232	-232	0	65 593,30	-65 593,30	0,00	
Asunto Oy Hakalaxgatan 83	160		160	17 483,12		17 483,12	
Asunto Oy Pajutorni	1 495		1 495	34 175,79		34 175,79	
Asunto Oy Sanna-Sofia	628		628	32 148,82		32 148,82	
Asunto Oy Siltatalo	13 015		13 015	258 890,46		258 890,46	
Kiinteistö Oy Klan Isokatu 5	80		80	40 891,87		40 891,87	
As Oy Taskula	597		597	16 305,83		16 305,83	
As Oy Rantakumpula	589		589	13 663,92		13 663,92	
As Oy Rivikälviä	432		432	18 164,30		18 164,30	
As Oy Siltavoudintie	358	-358	0	8 140,30	-8140,3	0,00	
Asunto Oy Humupekka	187	0	187	472,57		472,57	
Kiinteistö Oy Rukapörssi	93		93	153 555,57		153 555,57	
CGI Oy	7 638		7 638	8 577,93		8 577,93	
Kuntarahoitus Oyj * *)	176 025		176 025	260 650,48		260 650,48	
OK Keskiakaista				134 140,00	7 960,00	142 100,00	
Lakea Oy	1 200		1 200	30 435,30		30 435,30	
Ab Det Finlanssvenska kompetenscentret inom det sociala området	5	-5	0	400,00	-400,00 €	0,00	
Nordic Option Oy	11 500		11 500	25 228,19		25 228,19	
Öjanjärven vesistön säännöstely-yhtiö - Regleringsbolaget för Öjasjöns vattendrag			0	132 868,46		132 868,46	
Osuuskunta Viexpo	3	50	53	420,46	5 000,00	5 420,46	
Osuusmaksu Metsäliitto				38 967,77		38 967,77	
Kuntien Tiera Oy	45 896		45 896	45 896,00		45 896,00	
Kälviän vesiosuuskunta			0	7 116,89		7 116,89	
Suomen Luotto-Osuuskunta	1		1	100,00		100,00	
Metsä Board Oyj	455		455	664,34		664,34	
Reka Industrial Oyj	40		40	336,38		336,38	
Metsä Group Oy			0	100,91		100,91	
Nivalan ravirata			0	84,09		84,09	
Arvo Sijoitusosuuskunta	60		60	9 577,88		9 577,88	
Vesiyhtymä Haapala-Korpi			0	1 513,69		1 513,69	
Ullavan vesiosuuskunta			0	600,00		600,00	
Keski-Pohjanmaan Matkailuyhdistys r.y.			0	672,76		672,76	
Kälviän Vesiosuuskunta	120		120	100,8		100,80	
Kälviän kunta kaukolämpöliittymä	1		1	6 862,56		6 862,56	
Waltti Solutions Oy	46 773		46 773	3 741,84		3 741,84	
Oy Komit Ab	1		1	500,00		500,00	
Monetra Oulu Oy	1		1	1 110,00	0,00	1 110,00	
Suomi-Rata Oy	5 000	-5 000	0	22 387,00	-22 387,00	0,00	
				1 420 102,13	-83 560,60	1 336 541,53	0,00
OSAKKEET JA OSUUDET yhteensä				142 360 481,36	9 916 439,40	152 276 920,76	3 294 428,27
				142 292 481,36	Kaupunki	152 208 920,76	
				68 000,00	Klan Vesi	68 000,00	
* *) Sulautuneen Kuntien Asuntoluotto Oyj:n osakkeet vaihdettu Kuntarahoitus Oyj:n osakkeisiin				142 360 481,36		152 276 920,76	

5 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

5.1 Liikelaitosten tilinpäätökset

Kokkolan Vesi

Tilinpäätös

Toimintakertomus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2024

Vesilaitosjohtokunta 18.2.2025 § 15

Sisällysluettelo

Katsaus kuluneeseen vuoteen.....	3
Kokkolan Veden strategia 2023 - 2025.....	4
Hallinto ja henkilöstö.....	4
Vesilaitosjohtokunta	4
Henkilöstö.....	4
Toiminnan kuvaus	6
Toiminta vuonna 2024	6
Riskienhallinta ja varautuminen	8
Sisäisen valvonnan toteuttaminen	9
Talous	9
Talousarviossa esitettyjen keskeisten toimenpiteiden toteutuminen	10
Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat ja näkymät vuodelle 2025 ...	11
Vesilaitosjohtokunnan esitys tuloksen käsittelystä	11

Katsaus kuluneeseen vuoteen

Kokkolan Veden kautta aikojen suurin hanke konkretisoitui toukokuussa, kun Patamäen uuden vedenkäsittelylaitoksen ja alavesisäiliön rakentaminen käynnistyi. Urakoitsijana hankkeessa toimii kokkolalainen Työyhteenliittymä Vesipata.

Vuoden alussa infravarasto siirrettiin kaupungilta Kokkolan Vedelle, ja samalla varastonhoitaja liittyi tiimiimme. Varaston myötä Kokkolan Veden huoltovarmuus parani huomattavasti. Tällä hetkellä käynnissä on varastonhallinta- ja kunnossapito-ohjelmien kilpailutus, joiden avulla omaisuuden hallinta saadaan entistä paremmalle tasolle.

Elo-syyskuussa asiakaspalvelua työllisti alv-korotuksen aiheuttamat muutokset laskutuksessa. Ruuhka asiakaspalvelussa jatkui koko loppuvuoden, mutta saatiin hallintaan vuoden vaihtuessa.

Varautuminen ja riskienhallinta olivat tärkeitä teemoja myös vuonna 2024. Erityisesti varauduttiin hybridivaikuttamiseen panostamalla mm. kyberturvallisuuteen. Aiheeseen liittyviä harjoituksia ja koulutuksia käytiin usealla eri kokoonpanolla.

Henkilöstö on työskennellyt koko vuoden suurella sydämellä ja ammattitaidolla, mikä näkyi myös hyvinä tuloksina kaupungin yrittäjille ja asukkaille suunnatuissa palvelutyytyväisyyskyselyissä. Organisaatiouudistus, selkeytetyt tehtävänkuvat ja panostus tiimityöhön ovat olleet keskeisiä tekijöitä Kokkolan Veden työhyvinvointikyselyn tulosten merkittävässä paranemisessa kaikilla osa-alueilla. Tämä taitava ja sitoutunut joukko on valmis vuoteen 2025.

Kokkolan Veden strategia 2023 - 2025

Kokkolan Veden strategia-asiakirjaan valitut arvot on työstetty yhdessä vesilaitosjohtokunnan 21.6.2022 ja koko henkilökunnan kanssa 11.11.2022 pidetyissä strategiatyöpajoissa. Henkilöstön sitoutumisen kannalta katsottiin tärkeäksi käydä arvokeskustelu mahdollisimman suurella joukolla, koska strategiaan tavoitteisiin sitoutumista edellytetään organisaation jokaisessa portaassa. Strategia hyväksyttiin johtokunnassa 20.12.2022 § 134. Strategian toteutumista on seurattu säännöllisesti osavuosisikatsausten yhteydessä.

Hallinto ja henkilöstö

Vesilaitosjohtokunta

Vesilaitosjohtokunta kokoontui vuonna 2024 kaksitoista kertaa ja käsitteli 120 pykälää (v. 2023 kymmenen kertaa, 101 pykälää). Vesilaitosjohtokuntaan ovat kuuluneet Jukka Ylikarjula puheenjohtajana, Johanna Laakso varapuheenjohtajana sekä muina varsinaisina jäseninä Katariina Tunkkari, Paula Pensaari, Simo Raudaskoski, Hannu Rekilä sekä Leo Byskata.

Henkilöstö

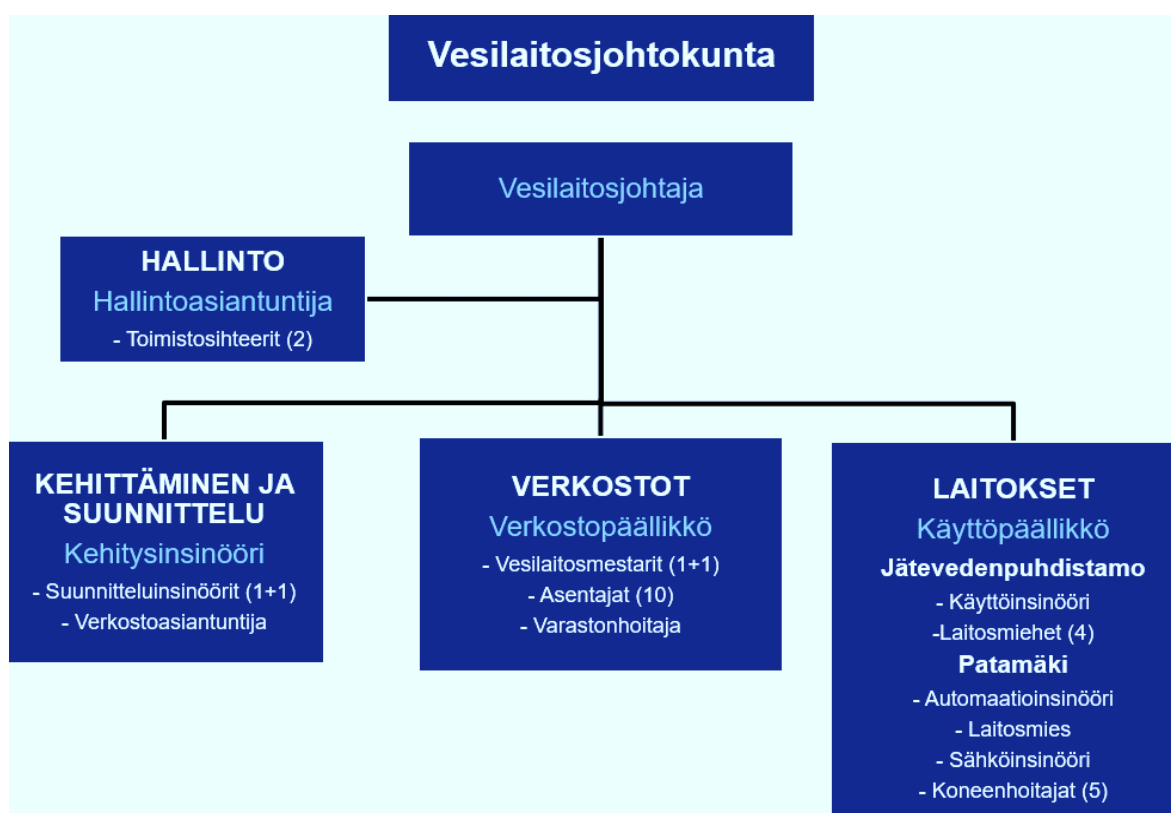
Kokkolan Veden organisaatorakenne ja toimenkuvat uudistettiin 1.4.2024 alkaen. Samalla taloushallintopalvelut ulkoistettiin Monetra Oulu Oy:lle. Uudistuksen jälkeen johtoryhmään kuuluvat vesilaitosjohtajan lisäksi käyttöpäällikkö, kehitysinsinööri, verkostopäällikkö ja hallintoasiantuntija. Toimintasäännön päivityk-

sessä määriteltiin myös koko henkilöstön toimivaltarajat ja päivitettiin työn vaatimuksen arvioinnit (TVA). Kokkolan Veden henkilöstömäärä oli vuonna 2024 yhteensä 34, joista 2 oli määräaikaista.

Henkilöstössä tapahtuneet muutokset vuoden 2024 aikana:

- Uusi käyttöpäällikkö aloitti virassa 2.1.2024
- Varastonhoitaja siirtyi kaupungilta Kokkolan Vedelle 1.1.
- Talous- ja hallintopäällikön virka lakkautettiin 1.4. alkaen
- Uusi vesilaitosmestari aloitti toimessa 1.4
- Jätevedenpuhdistamon uusi käyttöinsinööri aloitti toimessa 13.5.
- Uusi hallintoasiantuntija aloitti toimessa 1.8.

Muutokset organisaatiossa näkyvät myös henkilöstön työhyvinvoinnissa. Syksyn työhyvinvointikyselyn tulokset paranivat kaikilla osa-alueilla. Työntekijöiden suosittelemiseksi eNPS nousi +20:een (vuonna 2023 eNPS -22). Työhyvinvoinnin ja -ilmapiirin paraneminen vaikuttivat osaltaan myös sairauspoissaolojen väheneemiseen.

Sairauspoissaoloja oli yhteensä 235 kalenteripäivää (3,1 %), eli 6,92 kalenteripäivää / työntekijä. Vuonna 2023 sairauspoissaoloja oli yhteensä 476 kalenteripäivää (3,84 %), eli 14 kalenteripäivää / työntekijä. Vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli 616 kalenteripäivää (4,96 %), eli 18 kalenteripäivää / työntekijä.

Toiminnan kuvaus

Kokkolan Vesi toimii vesihuoltolain mukaisena kunnallisena vesihuoltolaitoksena, joka hankkii tulorahoituksen asiakkailta perittäville perus- ja käyttömaksuilla. Kokkolan Vesi toimittaa asiakkailleen kohtuulliseen hintaan hyvälaatuisia talousvettä ja vastaa jätevesien viemäroinnistä ja puhdistamisesta huolehtien osaltaan vesistöjen ja muun ympäristön säilymisestä puhtaina.

Vesilaitoksen omaa ydintoimintaa ovat mm.

- vedenhankinta ja vedenkäsittely
- vedenjakelu ja jätevesiviemärointi
- jätevedenkäsittely
- verkostojen suunnittelu ja rakennuttaminen
- verkostojen kunnossapito ja hallinta
- asiakaspalvelu ja vesilaskutus

Toiminta vuonna 2024

Kaikki raakavesi pumpattiin Patamäen raakavesikaivoista. Patamäen laitoksella vedenpuhdistus tapahtui ongelmitta ja kaikki sosiaali- ja terveysministeriön asettamat talousveden laatuvaatimukset saavutettiin.

Hopeakivenlahden jätevedenpuhdistamolla vesistöön johdetun käsitellyn jäteveden keskimääräiset jäännöspitoisuudet sekä puhdistustehot olivat pääosin lupaehtojen mukaisia kaikilla vuosineljänneksillä vuonna 2024. Ainoastaan kokonaisfosforin kok P jäännöspitoisuus ylitti toisen vuosineljänneksen keskiarvona lupaehtoisissa vaaditun raja-arvon, joka on 0,3 mg/l. Syynä kokonaisfosforin jäännöspitoisuuden ylittymiseen oli huoltotoimenpiteistä johtunut jätevesien ohijuokutus huhtikuussa.

Laitoksen toiminnallisia tunnuslukuja vuodelta 2024, vertailuvuotena vuosi 2023.

	2024	2023	Muutos% / %-yks.
Raakavesi, m3	2 486 704	2 367 399	5,0
Verkostoon pumpattu vesi, m3	2 329 397	2 188 689	6,4
Laskutettu vesi, m3	2 107 458	2 058 654	2,4
Hukkavesi, %	9,5	5,9	3,6
Jätevesi puhdistamolle, m3	2 799 552	3 523 883	-20,6
Laskutettu jätevesi, m3	1 960 626	1 960 995	-0,02
Vuotovesi, %	30,0	44,3	-14,3

Hopeakivenlahden jätevedenpuhdistamon lupaehtojen toteutuminen vuonna 2024, vertailuvuotena vuosi 2023.

Lupaehto	BOD, mg/l ja %		Kok P, mg/l ja %		Kiin.aine, mg/l ja %		COD, mg/l ja %	
	10	95	0,3	95	35	90	75	85
Tot. 2024 I	2,1	99,3	0,11	99,1	12	96	42	94
Tot. 2024 II	5,7	98,7	0,4	99,0	23	98	62	95
Tot. 2024 III	3,3	98,0	0,1	98,9	7,6	95	42	89
Tot. 2024 IV	2,3	98,0	0,16	98,0	10	93	38	89

Lupaehto	BOD, mg/l ja %		P, mg/l ja %		Kiin.aine, mg/l ja %		COD, mg/l ja %	
	10	95	0,3	95	35	90	75	85
Tot. 2023 I	2,8	98,8	0,16	99,1	15,0	96,0	53,0	91,0
Tot. 2023 II	3,4	98,6	0,16	98,9	13,0	97,0	48,0	92,0
Tot. 2023 III	2,5	98,0	0,20	98,0	10,0	95,0	38,0	90,0
Tot. 2023 IV	2,2	98,0	0,13	98,0	11,0	94,0	37,0	90,0

Hopeakivenlahden jätevedenpuhdistamon merialueelle aiheuttama kuormitus vuonna 2024, vertailuvuotena vuosi 2023.

	2024				2023			
	Tuleva kuormitus		Vesistö-kuormitus		Tuleva kuormitus		Vesistö-kuormitus	
	kg/d	t/a	kg/d	t/a	kg/d	t/a	kg/d	t/a
BOD ₇	2000	732	24	9	1 765	644	26	9,5
COD _{cr}	5300	1940	350	128	4 720	1 722	410	150
Kokonaisfosfori	140	51	1,3	0,48	144	53	1,5	0,55
Kokonaistyyppi	900	329	500	183	950	347	630	230
Kiintoaine	3400	1244	98	36	2 795	1 020	110	40
	m³/d	m³/a			m³/d	m³/a		
Virtaama	7 670	2 799 552			9 654	3 523 883		

Verkostoinvestoinneista uudisrakentamisen kohteena oli Puntusranta II:n infran rakentaminen yhteistyössä kaupungin kanssa. Kokkolan Veden omina hankkeina uusittiin mm. Kosilankadun vesi- ja viemäriinjat sekä jatkettiin Sokojan vesijohdon saneerausta.

Verkostoinvestoinnit vuodelta 2024, vertailuvuotena vuosi 2023.

Verkostoinvestoinnit	2024		2023	
	m	€	m	€
Vesijohto, yhteensä metriä / €	4074	699 072	3883	802 145
josta uudisrakentaminen m / €	1290	257 879	975	100 991
saneerattu m / €	2784	441 193	2908	701 154
Viemäri, yhteensä metriä / €	2413	498 084	1126	321 808
josta uudisrakentaminen m / €	1426	200 994	591	101 418
saneerattu m / €	987	297 090	535	220 390

Riskienhallinta ja varautuminen

Talousveden valvontaviranomainen, Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto, on hyväksynyt päivitetyn talousveden laadun valvontatutkimusohjelman ajalle 2023 – 2025. Lisäksi Kokkolan Vesi kuuluu Patamäen pohjavesialueen yhteistarkkailuun.

Jätevedenpuhdistamon valvova viranomainen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, hyväksyy jätevedenpuhdistamon tarkkailuohjelman. Nykyinen tarkkailuohjelma on voimassa 2025 – 2028. Jätevesien käsittelyn osalta Kokkolan Vesi kuuluu Kokkolan edustan merialueen ja Perhonjoen yhteistarkkailuun.

Pohjavesiin kohdistuvia riskejä arvioidaan Kokkolan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa. Suojelusuunnitelman laatimisesta vastaa kaupunki. Kokkolan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on hyväksytty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 10.4.2024 § 56.

Työriskien arvioinnit kenttäkohteille (pumppaamot, paineenkorottamot, vesitorni) aloitettiin syksyllä 2023. Arvioinnit suoritettiin loppuun keväällä 2024. Riskiarviointien perusteella suoritettiin kunnostustoimenpiteitä, mm. lisättiin turvakaiteita, varavoimayhteitä ja parannettiin valaistusta.

Kokkolan Veden varautumis- ja valmiussuunnitelma on päivitetty kesäkuussa 2022.

Vuoden 2024 aikana Kokkolan Veden henkilökunta osallistui useaan varautumisen harjoitukseen ja koulutukseen muun muassa kyberturvallisuuden osalta.

Kokkolan kaupungin infravarasto siirrettiin 1.1.2024 Kokkolan Vedelle. Oman varaston myötä vesilaitoksen huoltovarmuus tulee paranemaan. Varastotoiminnan kehittämiseen on perustettu työryhmä, johon kuuluu henkilöitä sekä hallinnosta, että verkostot-vastuualueen operatiiviselta puolelta.

Alkuvuodesta otettiin käyttöön Blue Idea- tekstiviestipalvelu, jota hyödynnetään häiriöviestinnässä sekä asiakaspalvelussa. Tekstiviestipalvelulla pyritään parantamaan tiedottamista mm. äkillisistä vuototilanteista tai suunnitelluista kunnossapitotöistä johtuvista vesikatkoista. Lisäksi palvelua voidaan hyödyntää kriisiviestinnässä.

Toukokuussa 2024 vesilaitosjohtaja osallistui alueelliselle maanpuolustuskursseille. Alueellisilla maanpuolustuskursseilla edistetään yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. Maanpuolustuskursseilla käsitellään ulko- ja turvallisuuspolitiikan ajankohtaisia ja keskeisiä kysymyksiä ja perehdytään eri alojen järjestelyihin, varautumiseen ja valmiuteen normaalioloissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Näkökulma on alueellisissa ja paikallisissa tehtävissä ja yhteistoiminnassa.

Lokakuussa Kokkolan Vesi osallistui Huoltovarmuuskeskuksen SUOKO-projektiin. Projektissa tunnistetaan ja arvioidaan suojattavia huoltovarmuuden kannalta kriittisiä kohteita yhtenevin periaattein eri toimialoilla. Työ toteutettiin Huoltovar-

muuskeskuksen valitseman konsultin vetämässä työpajassa. Työpaja lisäsi ymmärrystä vesihuollon huoltovarmuuskriittisyydestä ja tarjosi osaamista ja konkreettisia työvälineitä suojaavien kohteiden tunnistamiseen ja arviointiin.

Loppuvuodesta 2024 Kokkolan Vesi teetti yhteistyössä kaupungin IT-yksikön kanssa NIS2-direktiivin velvoitteita vastaavan nykytila-arvioinnin. Arvion tarkoituksena oli selvittää mitä hallinnollisia ja teknisiä tietoturvallisuuden osa-alueita tulisi kehittää vastaamaan NIS2-direktiiviä sekä direktiiviin liittyviä kansallisia lakeja. Analyysin keskeisten löydösten perusteella on laadittu tietoturvariskeille hallintatoimenpiteet.

Sisäisen valvonnan toteuttaminen

Kokkolan Veden toimintaa ohjaa Kokkolan kaupungin koko organisaatiota koskevat ohjeet ja säännöt sekä Kokkolan kaupungin hallintosääntö ja Kokkolan Veden toimintasääntö. Toimintasääntö päivitettiin keväällä 2024 ja siihen lisättiin henkilöstön hankintojen toimivaltarajat. Talouden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti. Osavuosikatsaus laaditaan kaksi kertaa vuodessa, huhti- ja elokuun tilanteesta. Niiden lisäksi johtokunnalle on raportoitu talouden toteutumisesta kokouksissa.

Sisäistä valvonnan tehostamista on jatkettu edelleen syksyllä 2021 havaittujen puutteiden johdosta. Kaupungin johdon ja vesilaitosjohtokunnan määrittelemät kehittämistoimenpiteet on suoritettu aikataulun mukaisesti.

Kokkolan Veden toiminnassa on panostettu vuoden 2024 aikana mm. seuraaviin sisäisen valvonnan toimenpiteisiin:

- sähköinen sopimusten hallinta
- koulutukset (mm. hankinta, kyberturvallisuus)
- työnohjauksen tehostaminen Buildie-ohjelmalla
- laskutusprosessit
- kulunvalvonta
- ylitöiden seuranta

Talous

Kokkolan Veden liikevaihto oli n. 8,61 milj. €. Tilikauden ylijäämä ennen satunnaiseriä ja varauksia oli 0,402 milj. € (v. 2023 ylijäämä 0,345 milj. €). Tilinpäätöksessä purettiin poistoeroa 189 429 € (v. 2023 189 429 €). Tilikauden ylijäämä oli n. 0,592 milj. € (v. 2022 ylijäämä n. 0,535 milj. €).

Kokkolan Vesi vastasi kaikista toiminta- ja investointimenoistaan sekä maksoi kaupungille peruspääoman tuottona 500.000 € (v. 2023 500.000 €). Käyttöomaisuuteen investoitiin n. 7,09 milj. € (v. 2023 2,035 milj. €). Suurimpana investointina oli uuden vedenkäsittelylaitoksen rakentamisen käynnistyminen. Lisäksi investointeja kohdistui verkostojen rakentamiseen ja uusimiseen sekä jätevedenpuhdistamon tulopumppaamoon.

Lainaa ei nostettu vuonna 2024.

Vesilaitosyhdistys (VVY) julkistaa jäsenlaitostensa taksatiedot 1.2. tilanteesta vuosittain. Seuraavaan taulukkoon on poimittu laitosten keskiarvotiedot sekä Kokkolan Veden tiedot.

	Kokkola 1.2.2024	Kaikki laitokset ka. 1.2.2024	Kokkola 1.2.2023	Kaikki laitokset ka. 1.2.2023
Veden käyttömaksu, €/m³				
Käyttömaksu	1,49	1,95	1,36	1,85
Vertailuhinta ok-talo	2,10	2,72	1,96	2,50
Vertailuhinta kerrostalo	1,70	2,12	1,57	2,01
Jäteveden käyttömaksu, €/m³				
Käyttömaksu	2,27	3,29	2,15	2,95
Vertailuhinta ok-talo	3,18	4,18	3,04	3,74
Vertailuhinta kerrostalo	2,57	3,52	2,44	3,16

Hinnat ovat verollisia. Vertailuhinta on hinta, jossa on huomioitu kaikki maksut (esim. liittymismaksut, perusmaksut ym.)

Talousarviossa esitettyjen keskeisten toimenpiteiden toteutuminen

Kokkolan Vesi on jatkanut vedenottohankkeen eteenpäin viemistä Lohtajan Karhinkankaan pohjavesialueella. Hankkeen tavoite on turvata Kokkolan Veden talousveden riittävyys tulevaisuudessa, sekä lisätä vesihuollon toimintavarmuutta alueellisesti (Kokkola, Lohtaja, Kälviä, Kannus). Aluehallintovirasto myönsi Karhinkankaalle vedenottoluvan keväällä 2024.

Karhinkankaalta saatujen lupaavien vedenkäsittelyn pilottikokeiden perusteella prosessin soveltuvuutta testattiin myös Patamäen ja Saarikankaan pohjavesillä. Uusi vedenkäsittelyprosessi mahdollistaa Patamäen hyödyntämisen talousveden valmistuksessa myös tulevaisuudessa. Tällä kahden laitoksen mallilla varmistetaan talousveden riittävyys sekä toiminta- ja huoltovarmuus pitkälle tulevaisuuteen. Patamäen uuden laitoksen toteutussuunnittelu käynnistyi lokakuussa 2022, vuosi 2023 käytettiin laitoksen lupaprosesseihin ja rakentaminen käynnistyi keväällä 2024. Rakennushanke on edennyt aikataulun mukaisesti.

Vesijohto- ja jätevesiverkostoja on saneerattu yhteishankkeina kaupungin kanssa sekä omina hankkeina. Vuoden aikana on panostettu erityisesti verkosto-omaisuuden kuntokartoituksiin ja analysointiin, jotka toimivat pohjana pidemmän aikavälin saneerausohjelmalle.

Vesihuollon huoltovarmuuteen on panostettu kehittämällä omaa varastoa sekä osallistumalla vesihuollon alueelliseen yhteishankkeeseen naapurikuntien kanssa.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat ja näkymät vuodelle 2025

Patamäen uusi vedenkäsittelylaitos ja alavesisäiliö valmistuvat syksyllä 2025. Laitoksen koekäytön ja biologisen prosessin käynnistymisen arvioidaan kestävän 1 – 5 kuukautta. Tämän jälkeen veden tuotanto siirtyy kokonaan uudelle laitokselle.

Jätevedenpuhdistamolla jatketaan purkuputkiselvitystä sekä valmistellaan ympäristölupamuutoshakemusta typen poiston osalta.

Kehittäminen ja suunnittelu- vastuualue jatkaa verkosto-omaisuuden analysointia mm. diplomityön avulla, jossa tutkitaan jätevesiverkoston vuotavuutta ja etsitään keinoja hulevesien pääsyn estämiseksi verkostoon.

Verkostot- vastuualue jatkaa huoltovarmuusvaraston kehittämistä. Parhaillaan valmistellaan varasto- ja kunnossapito-ohjelman kilpailutusta. Etäluettavien mittareiden vaihto jatkuu vastuualueen omana työnä.

Varautumisyhteistyötä tullaan jatkamaan ja syventämään Kokkolan seudun muiden vesihuoltolaitosten kanssa.

Vesilaitosjohtokunnan esitys tuloksen käsittelystä

- Tuloutetaan 189 429 euroa tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan.
- Tilikauden ylijäämä 591 562,54 euroa siirretään taseen omaan pääomaan kohtaan edellisten tilikausien ylijäämä.

Strategian toimeenpano

Vastuualueen toimenpide	Yksikkö	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Kehitetään vesi- ja jätevesiverkostoja yritystoimijat huomioiden	Kokkolan Vesi	Yritystoimintaa palvelevat verkostot <ul style="list-style-type: none"> vesijohto, metri jätevesiviemäri, metri Yrittäjien tyytyväisyys vesihuoltopalveluihin Hankintaosaamisen lisääminen <ul style="list-style-type: none"> henkilöstön hankintakoulutukset 	Vesijohtoa uudisrakennettu ja saneerattu yhteensä 4074 metriä. Jätevesiviemäriä uudisrakennettu ja saneerattu yhteensä 2413 metriä. Yrittäjätyytyväisyyskyselyssä Kokkolan Vesi sai arvosanaksi 3,8 (koko Kokkola ka 2,9) Henkilöstön hankintaosaamista syvennettiin mm. VVY:n koulutuksilla.	Toteutunut
Puhtaan talousveden saatavuuden varmistaminen sekä terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen jätevesihuolto.	Kokkolan Vesi	Vedenoton lisääminen <ul style="list-style-type: none"> Karhinkangas -> Vesilupahakemus jätetty Aluehallintovirastoon Patamäki -> Uuden laitoksen rakennusprojekti käynnissä Jätevedenpuhdistamon lupaehtojen täyttäminen <ul style="list-style-type: none"> Purkputkiselvitys käynnissä Häiriötön vesihuolto <ul style="list-style-type: none"> vedenjake-lun katkokset, kpl viemäriverkoston häiriöt, kpl 	Karhinkankaan vedenhankintalupa on lainvoimainen. Vedenottohankkeen tarkkailusuunnitelma on toimitettu hyväksyttäväksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon. Patamäen vedenkäsittelylaitoksen rakennushanke etenee aikataulun mukaisesti. Purkputken ja typen poiston osalta neuvottelut ovat käynnissä AVI:n ja ELY:n kanssa. Vedenjakelukatkoksia 22 kpl (2023 18kpl), 20 kpl runkovesijohtovuotoja (2023 18kpl), 3kpl tonttivesijohtovuotoja ja työmaakatkoksia 3kpl. Viemäriverkoston häiriöitä 7 kpl.	Toteutunut
Puhtaan talousveden saatavuuden varmistaminen sekä terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen jätevesihuolto.	Kokkolan Vesi	Kuntalaisten tyytyväisyys vesihuoltopalveluihin <ul style="list-style-type: none"> Alkukartoitus asukas-tyytyväisyyskyselyllä (2023), jonka jälkeen määritellään tavoitetaso: Ensimmäisen kyselyn tulokset eri osa-alueilla (laatu, häiriötön vedenjakelu, asiakaspalvelu, tiedottaminen) oli 	Kokkolan kaupungin palvelutyytyväisyyskyselyssä, joka suoritettiin syksyllä 2024 Kokkolan Vesi oli ensimmäistä kertaa mukana. Keskiarvo eri osa-alueille (laatu, vedenjakelun toimivuus, hinnoittelu, asiakaspalvelu, tiedottaminen) oli 3,7/5. Tapahtumapuistossa tapahtumia tuetaan siten, ettei veden käytöstä	Kesken

		<p>8,8/10 ja yleisarvosana 4,1/5.</p> <p>Kokkolan Veden vesihuoltopalvelut yleisillä alueilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • vesipostit / -pisteet • tapahtumien vesihuolto 	tule maksuja. Tuettuja tapahtumia on ollut yhteensä yhdeksän (9).	
Koulutus ja vesihuollon tietoisuuden lisääminen	Kokkolan Vesi	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluvierailut/työpajat ->vesihuollon opetus • Vierailut laitoksilla (Patämäki, Hopeakivenlahti) • Harjoittelupaikat • Stipendit / palkitseminen 	<p>Alkuvuonna puhdistamolla on ollut kaksi harjoittelijaa.</p> <p>Verkostopuolella on ollut yksi kesätyöntekijä.</p> <p>Patamäen vedenkäsittelylaitoksella on ollut kaksi nuorta koneenhoitajien kesälomatuuraajina.</p> <p>Alkuvuoden aikana on jaettu 3 stipendiä alan opiskelijoille.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>
Vuotovesien (hulevesien) määrän vähentäminen jätevesiverkostosta -> Viemärisaneeraukset sekä kiinteistöjen hulevesien ohjaaminen kaupungin hulevesiverkoston.	Kokkolan Vesi	<p>Tuleva jätevesi / laskutettu jätevesi</p> <p>(nyk.suhdeluku 1,50, tavoite 10 % pienenennys/vuosi)</p> <p>Kokkolan Veden päästövähennystoimenpiteet</p>	<p>2 799 552 m3 / 1 960 626 m3</p> <p>suhdeluku 1,43 (1,80 vuonna -23)</p> <p>Kokkolan Veden päästövähennystoimenpiteet hyväksyttiin vesilaitosjohtokunnassa 5.11.2024. Toimenpiteitä ovat mm. pumppaamojen ja paineenkorotusasemien saneerausohjelman laadinta, lämpöenergian lähteen vaihtaminen vähäpäästöisempään ja putkimateriaalien huomioiminen kilpailutuksessa.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>
Etäluettavien vesimittareiden vaihtaminen kotitalouksiin. Tällä tuetaan kotitalouksien omaehtoista vedenkulutuksen seurantaa.	Kokkolan Vesi	<p>Etäluettavien mittareiden määrä</p> <p>(Tavoite 1000 mittarin vaihto/vuosi)</p>	<p>Etäluettavia mittareita vaihdettu 377 kpl (vuonna 2023 vaihdettiin 183 kpl).</p>	<p>Kesken</p> <p>■</p>
Vastuullinen taloudenpito.	Kokkolan Vesi	<p>Talousarvion toteutumisen säännöllinen seuranta ja arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osavuositarkastukset / tilinpäätös <p>Käyttömaksut (vesi-, jätevesimaksut)</p>	<p>Käyttömaksut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • veden käyttömaksu 1,49 €/m3 (koko maan keskiarvo 2,11 €/m3) • jätevesimaksu 2,27 €/m3 (koko maan keskiarvo 3,13 €/m3) 	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>

		(Tavoite: Kokkolan Veden tavoitteena on vesihuollon käyttömaksuissa olla keskimääräistä edullisempi verrattuna VVY:n jäsenlaitoksiin) Perusmaksut	Perusmaksut (omakotitalo): <ul style="list-style-type: none"> • vesi 3,16 €/kk (koko maan keskiarvo 7,61 €/kk) • jätevesi 5,62 €/kk (koko maan keskiarvo 10,46 €/kk) 	
Sisäisen tiedonkulun parantaminen	Kokkolan Vesi	<ul style="list-style-type: none"> • Teams-ryhmät • Whatsapp-ryhmät • Sähköpostijakeluryhmät • Viikkopalaverit -> muistiot jakoon teamsissa • Koko henkilöstön tapaamiset kerran kuussa 	Koko henkilöstön työhyvinvointipaja pidetty 27.2. Tilaisuudessa laadittiin työhyvinvointisuunnitelma vuodelle 2024. Kevään tyhy-tapahtuma vietettiin 24.5. Syksyn tyhy-tapahtuma vietettiin 25.10.	Toteutunut
Avoin, keskusteleva johtaminen	Kokkolan Vesi	Käydyt kehityskeskustelut (tavoite 100 %)	Vuoden 2024 kehityskeskustelut käytiin 100 %:sti.	Toteutunut
Digitalisaation lisääminen verkosto-omaisuuden hallinnassa	Kokkolan Vesi	Käytössä olevat ohjelmistot/järjestelmät	<ul style="list-style-type: none"> • Esrin verkkotietojärjestelmän käyttöönoton 2.vaihe aloitettiin alkuvuodesta. Tarkoituksena on parantaa omaisuudenhallintaa tuomalla järjestelmään vesimittarien vaihdot ja data sekä verkostomittarien data. Tällä tiedolla pystytään tarkkailemaan verkoston kuntoa ja havaitsemaan alueelliset vuodot. • Blue Idea-tekstiviestipalvelu otettu käyttöön alkuvuodesta. Tekstiviestipalvelulla parannetaan tiedottamista sekä häiriöviestintää. Palvelun kautta laadittu 43 kpl tiedotteita ja lähetetty viestejä 1350 kpl. 	Toteutunut
Työhyvinvoinnin tukeminen mm. tyhy-toiminnalla	Kokkolan Vesi	Työhyvinvointikyselyn tulokset	Vuoden 2024 työhyvinvointikysely suoritettiin syksyllä.	Toteutunut

		<p>Työntekijäkokemuksen mittaaminen -> eNPS –indeksi (suosittelemisindeksi)</p> <p>(Tavoite: yli 20 Lähtötaso (koko kaupunki) v. 2020: +12 (0-20 hyvä tulos))</p>	<p>Kokkolan Veden työhyvinvointikyselyn tulokset paranivat vuodessa merkittävästi.</p> <p>Koko Kokkolan Vesi eNPS +20 (- 22 vuonna 2023), verkostovastuualueella jopa +50.</p>	
--	--	--	---	--

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

LIIKELAITOS
KOKKOLAN VESI

	TA 2024	TOTEUTUMA 31.12.2024	POIKKEAMA TP - TA	KÄYTTÖ %	TOTEUTUMA 31.12.2023	MUUTOS 2024- 2023	MUUTOS- %
LIIKEVAIHTO	9 259 100	8 610 429	648 671	93,0	7 919 079	691 350	8,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	53 000	58 358	5 358	110,1	60 999	-2 641	-4,3 %
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	8 000	55 776	47 776	697,2	13 617	42 159	309,6 %
<i>KULUT</i>							
MATERIAALIT JA PALVELUT							
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT							
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-1 159 877	-1 208 205	48 328	104,2	-1 117 688	-90 517	8,1 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 159 877	-1 208 205	48 328	104,2	-1 117 688	-90 517	8,1 %
PALVELUJEN OSTOT	-1 171 177	-1 471 757	300 580	125,7	-1 143 336	-328 421	28,7 %
MATERIAALIT JA PALVELUT	-2 331 054	-2 679 962	348 908	115,0	-2 261 024	-418 938	18,5 %
HENKILÖSTÖKULUT							
PALKAT JA PALKKIOT	-1 902 538	-1 912 014	9 476	100,5	-1 757 889	-154 125	8,8 %
HENKILÖSIVUKULUT							
ELÄKEKULUT	-391 374	-381 965	-9 409	97,6	-360 594	-21 371	5,9 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-69 952	-45 052	-24 900	64,4	-69 965	24 913	-35,6 %
HENKILÖSIVUKULUT	-461 326	-427 017	-34 309	92,6	-430 559	3 542	-0,8 %
HENKILÖSTÖKORV. JA MUUT KORVAUKSE	0	13 368	-13 368	#JAKO/0!	17 710	-4 342	-24,5 %
HENKILÖSTÖKULUT	-2 363 864	-2 325 662	-38 201	98,4	-2 170 738	-154 924	7,1 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 695 700	-2 807 194	111 494	104,1	-2 723 034	-84 160	3,1 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 695 700	-2 807 194	111 494	104,1	-2 723 034	-84 160	3,1 %
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT							
AVUSTUKSET YHTEISÖILLE		0	0		0	0	
VUOKRAT	-150 365	-151 958	1 593	101,1	-81 005	-70 953	87,6 %
MUUT LIIKETOIMINTAKULUT	-30 900	-5 720	-25 180	18,5	-43 404	37 684	-86,8 %
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-181 265	-157 679	-23 586	87,0	-124 409	-33 270	26,7 %
KULUT	-7 571 883	-7 970 497	398 614	105,3	-7 279 205	-691 292	9,5 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ(-ALIJÄÄMÄ)	1 748 217	754 066	994 151	43,1	714 490	39 576	5,5 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	80 000	167 084	-87 084	208,9	177 226	-10 142	-5,7 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	35 000	20 287	14 713		18 400	1 887	10,3 %
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-36 000	-38 936	2 936	108,2	-64 108	25 172	-39,3 %
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-500 000	-500 000	0	100,0	-500 000	0	0,0 %
MUUT RAHOITUSKULUT	0	-367	367		-571	204	-35,7 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-421 000	-351 932	-69 068	83,6	-369 053	17 121	-4,6 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENN. SATUNNAISIA	1 327 217	402 135	925 083	30,3	345 437	56 698	16,4 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENN. VARAUKSIA	1 327 217	402 135	925 083	30,3	345 437	56 698	16,4 %
POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS	189 500	189 429			189 429		
VARAUSTEN LISÄYS/VÄHENNYS						0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 516 717	591 563	925 083	39,0	534 866	56 697	10,6 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT							
Sijoitetun pääoman tuotto, %		1,8			1,8		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		1,8			1,7		
Voitto%		4,7			4,4		

	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
LIIKELAITOS			
KOKKOLAN VESI			
Toimintatuotot	9 320 100	8 724 562	-595 538
Toimintakulut	-4 884 235	-5 163 303	-279 068
	4 435 865	3 561 259	-874 606
Poistot	-2 695 700	-2 807 194	-111 494
LIKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 740 165	754 065	-986 100
Rahoitustuotot	115 000	187 371	72 371
Korkokulut	-36 000	-38 936	-2 936
Rahoituskulut	0	-367	-367
Korvaus peruspääomasta	-500 000	-500 000	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN	1 319 165	402 133	-917 032
Satunnaiset erät			
TILIKAUDEN TULOS	1 319 165	402 133	-917 032
Varausten muutos	189 500	189 429	-71
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 508 665	591 562	-917 103
INVESTOINNIT brutto	12 920 000	7 092 367	-5 827 633
UDET LAINAT	0	0	0
RAHOITUSLASKELMA			
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Likeylijäämä (-alijäämä)	1 740 165	754 065	-986 100
Poistot ja arvonalentumiset	2 695 700	2 807 194	111 494
Rahoitustuotot ja kulut	-421 000	-351 932	69 068
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0
	4 014 865	3 209 327	-805 538
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-12 920 000	-7 092 367	5 827 633
Rahoitusosuudet investointim	0	0	0
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot		0	0
	-12 920 000	-7 092 367	5 827 633
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 905 135	-3 883 040	5 022 095
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Muilta saat. pitkäaik.lainojen lis.+	0	0	0
Muilta saat. pitkäaik.lainojen väh.-	-800 000	-800 000	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutokset		-201 270	
Pitkä- ja lyhytaik. saam. muutokset kunnalta		3 979 087	
Pitkä- ja lyhytaik. saam. muutokset muilta		-342 438	-342 438
Korott. pitkä- ja lyhytaik.velk. muutos		1 166 688	1 166 688
Rahoituksen rahavirta	-800 000	3 802 066	4 602 066
Rahavarojen muutos	-9 705 135	-80 974	9 624 161
		0	
Rahavarojen muutos		-80 974	
Rahavarat 31.12.		43 226	
Rahavarat 1.1.		-124 200	
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Investointien tulorahoitus, %	31,1 %	45,3 %	
Laskennallinen lainanhoitokate	29,8	23,4	
Lainanhoitokate	4,8	3,9	
Kassan riittävyys, pv	0	0	
Mikäli kassan riittävydessä otetaan huomioon sisäinen yhdistili, kassan riittävyys on, pv		370	
Kassastamaksut	19 140 235	13 594 973	
Rahavarojen muutos		-3 979 087	
Sisäinen yhdistili, rahavarat 31.12.		13 727 110	
Sisäinen yhdistili, rahavarat 1.1.		-17 706 197	

INVESTOINNIT

LIKELAITOS KOKKOLAN VESI	TA 2 024	Toteuma 1.1.-31.12.2024	Ali/yli	%- osuus	Toteuma 1.1.-31.12.2023
Vesilaitos					
Uusinvestoinnit					
Menot	560 000	257 964			100 991
Tulot					0
Netto	560 000	257 964			100 991
Korvausinvestoinnit					
Menot	10 550 000	6 153 861			1 333 552
Tulot					5 161
Netto	10 550 000	6 153 861			1 328 391
Investoinnit yhteensä					
Menot	11 110 000	6 411 825	-4 698 175	57,7 %	1 434 543
Tulot	0	0	0		5 161
Netto	11 110 000	6 411 825	-4 698 175	57,7 %	1 429 382
Poistot	978 500	1 078 961	100 461	110,3 %	1 006 416

Viemärlaitos					
Uusinvestoinnit					
Menot	510 000	202 534			167 240
Tulot					
Netto	510 000	202 534			167 240
Korvausinvestoinnit					
Menot	1 300 000	478 008			433 154
Tulot					
Netto	1 300 000	478 008			433 154
Investoinnit yhteensä					
Menot	1 810 000	680 542	-1 129 458	37,6 %	600 394
Tulot	0	0	0		0
Netto	1 810 000	680 542	-1 129 458	37,6 %	600 394
Poistot	1 717 200	1 728 233	11 033	100,6 %	1 716 617

KOKKOLAN VESI					
Uusinvestoinnit					
Menot	1 070 000	460 498			268 231
Tulot	0	0			0
Netto	1 070 000	460 498			268 231
Korvausinvestoinnit					
Menot	11 850 000	6 631 869			1 766 706
Tulot	0	0			5 161
Netto	11 850 000	6 631 869			1 761 545
Investoinnit yhteensä					
Menot	12 920 000	7 092 367	-5 827 633	54,9 %	2 034 937
Tulot	0	0	0		5 161
Netto	12 920 000	7 092 367	-5 827 633	54,9 %	2 029 776
Poistot yhteensä	2 695 700	2 807 194	111 494	104,1 %	2 723 033

Poistojen tulee Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kattaa ainakin korvausinvestoinnit.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI

TULOSLASKELMA

	2024	2023
LIIKEVAIHTO	8 610 428,76	7 919 078,74
Valmistus omaan käyttöön	58 357,65	60 998,89
Liiketoiminnan muut tuotot	55 775,52	13 617,45
Materiaali ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 208 205,05	-1 117 687,51
Palvelujen ostot	-1 471 756,64	-1 143 335,53
	<u>-2 679 961,69</u>	<u>-2 261 023,04</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 912 013,69	-1 757 889,31
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-381 964,52	-360 594,25
Muut henkilösivukulut	-31 684,02	-52 254,70
	<u>-2 325 662,23</u>	<u>-2 170 738,26</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 807 193,98	-2 723 033,60
	<u>-2 807 193,98</u>	<u>-2 723 033,60</u>
Liiketoiminnan muut kulut	-157 678,77	-124 410,57
LIIKEYLIJÄÄMÄ	754 065,26	714 489,61
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	167 084,43	177 226,34
Muut rahoitustuotot	20 287,18	18 400,18
Muille maksetut korkokulut	-38 935,66	-64 107,82
Peruspääoman tuotto	-500 000,00	-500 000,00
Muut rahoituskulut	-367,24	-570,94
	<u>-351 931,29</u>	<u>-369 052,24</u>
YLIJÄÄMÄ ENN. SATUNNAISIA ERIÄ	402 133,97	345 437,37
YLIJÄÄMÄ ENN. VARAUKSIA	402 133,97	345 437,37
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	189 428,57	189 428,57
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	591 562,54	534 865,94
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,8	1,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,8	1,7
Voitto, %	4,7	4,4

LIKELAITOS KOKKOLAN VESI

RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	754 065,26	714 489,61
Poistot ja arvonalentumiset	2 807 193,98	2 723 033,60
Rahoitustuotot ja kulut	-351 931,29	-369 052,24
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-5 161,29
	<u>3 209 327,95</u>	<u>3 063 309,68</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 092 366,75	-2 034 936,97
Rahoitusosuudet investointim	0,00	0,00
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	5 161,29
	<u>-7 092 366,75</u>	<u>-2 029 775,68</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 883 038,80	1 033 534,00
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen väh.muilta-	-800 000,00	-800 000,00
	<u>-800 000,00</u>	<u>-800 000,00</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-201 270,19	-102 417,68
Saamisten muutos kunnalta	3 979 086,89	-405 811,21
Saamisten muutos muilta	-342 439,29	65 583,65
Korottomien velkojen muutos	1 166 687,62	49 898,00
	<u>4 602 065,03</u>	<u>-392 747,24</u>
Rahoituksen rahavirta	3 802 065,03	-1 192 747,24
Rahavarojen muutos	-80 973,77	-159 213,24
Rahavarojen muutos	-80 973,77	-159 213,24
Rahavarat 31.12.	43 225,97	124 199,74
Rahavarat 1.1.	-124 199,74	-283 412,98
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	45,3	150,5
Laskennallinen lainanhoitokate	23,4	14,6
Lainanhoitokate	3,9	3,6
Kassan riittävyys, pv	0	0
Mikäli kassan riittävydessä otetaan huomioon sisäinen yhdystili, kassan riittävyys on, pv	370	818

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI
T A S E

	31.12.2024	31.12.2023
V A S T A A V A A		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
1. AINEETTOMAT OIKEUDET	821 440,31	988 360,59
2. TIETOKONEOHJELMISTOT	7 586,67	11 380,00
3. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	0,00	8 825,15
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET yhteensä	<u>829 026,98</u>	<u>1 008 565,74</u>
II AINEELLISET HYÖDYKKEET		
1. MAA- JA VESIALUEET	89 247,47	87 868,44
2. RAKENNUKSET	5 276 912,39	5 712 163,37
3. KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	26 399 557,91	26 858 105,80
4. KONEET JA KALUSTO	124 679,45	186 608,68
6. ENNAKKOM. JA KESKENER. HANK.	5 419 060,60	0,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET yhteensä	<u>37 309 457,82</u>	<u>32 844 746,29</u>
III SIIJOITUKSET		
1. OSAKKEET JA OSUUDET	68 000,00	68 000,00
SIIJOITUKSET YHTEENSÄ	<u>68 000,00</u>	<u>68 000,00</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT yhteensä	<u>38 206 484,80</u>	<u>33 921 312,03</u>
B VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I VAIHTO-OMAISUUS		
1. AINEET JA TARVIKKEET	303 687,87	102 417,68
VAIHTO-OMAISUUS yhteensä	<u>303 687,87</u>	<u>102 417,68</u>
II SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
1. MYYNTISAAMISET	710 201,24	368 031,66
3. SAAMISET KUNNALTALTA	13 727 109,82	17 706 196,71
4. SIIRTOSAAMISET	269,71	0,00
LYHYTAIKAINEN yhteensä	<u>14 437 580,77</u>	<u>18 074 228,37</u>
SAAMISET yhteensä	<u>14 437 580,77</u>	<u>18 074 228,37</u>
IV RAHAT JA PANKKISAAMISET	43 225,97	124 199,74
RAHAT JA PANKKISAAMISET yhteensä	<u>43 225,97</u>	<u>124 199,74</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä	<u>14 784 494,61</u>	<u>18 300 845,79</u>
V A S T A A V A A	<u>52 990 979,41</u>	<u>52 222 157,82</u>
V A S T A T T A V A A		
A OMA PÄÄOMA		
I PERUSPÄÄOMA	22 826 576,47	22 826 576,47
IV EDELLISTEN TILI-/ALIJÄÄMÄ	24 445 228,01	23 910 362,07
V TILIKAUDEN TILI-/ ALIJÄÄMÄ	591 562,54	534 865,94
OMA PÄÄOMA yhteensä	<u>47 863 367,02</u>	<u>47 271 804,48</u>
B POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
1. POISTOERO	2 961 428,58	3 150 857,15
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR. Yhteensä	<u>2 961 428,58</u>	<u>3 150 857,15</u>
D VIERAS PÄÄOMA		
I PITKÄAIKAINEN		
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	0,00	400 000,00
9. MUUT VELAT	31 616,16	31 616,16
PITKÄAIKAINEN yhteensä	<u>31 616,16</u>	<u>431 616,16</u>
II LYHYTAIKAINEN		
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	400 000,00	800 000,00
7. OSTOVELAT	1 339 575,19	269 596,81
9. MUUT VELAT	6 706,51	4 198,53
10. SIIRTOVELAT	388 285,95	294 084,69
LYHYTAIKAINEN yhteensä	<u>2 134 567,65</u>	<u>1 367 880,03</u>
VIERAS PÄÄOMA yhteensä	<u>2 166 183,81</u>	<u>1 799 496,19</u>
V A S T A T T A V A A	<u>52 990 979,41</u>	<u>52 222 157,82</u>

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	95,9	96,6
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	25,0	22,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	25 037	24 445
Lainakanta, 1 000 €	432	1 232
Lainat ja vuokravastuut 31.12.; 1000 €	432	1 240
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	9	26
Lainasaamiset 31.12. 1 000 €	0	0
Quick ratio-maksuvalmius	6,78	13,30

Liikelaitoksella on oma pankkitili (8/2015 alk.) Kunnan ja liikelaitoksen rahaliikennettä seurataan sisäisellä yhdystilillä, joka kuuluu taseen erään Muut saamiset.

Tilin saldo 31.12. oli	13 727 109,82	17 706 196,71
------------------------	---------------	---------------

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon, josta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kokkolan Vesi otti oman varaston käyttöön 1.1.2024 alk. Tilikauden 2024 aikana suoritettujen tilapäisvarastojen inventointien johdosta on kirjanpitoon varaston lisäyksenä kirjattu 83.840,98 eur.

Rahoitus-omaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Varaston muutoksena (lisäyksenä) on tilikaudelle 2024 kirjattu 83.840,98 eur.
Muilta osin tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia edelliseen vuoteen verrattuna.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT

	2024	2023
Vesimaksut	2 511 632,60	2 264 939,86
Jätevesimaksut	3 668 744,36	3 394 566,53
Veden perusmaksut	401 181,05	410 093,68
Jäteveden perusmaksut	669 540,66	664 093,63
Veden liittymismaksut	303 244,85	275 616,96
Jäteveden liittymismaksut	438 798,38	403 759,65
Sprinklerimaksut	17 020,00	11 440,00
Pohjanmaan Biokaasulta laskutetut	331 527,51	279 112,04
Sekalaiset tulot	268 739,35	215 456,39
Liikevaihto	8 610 428,76	7 919 078,74
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	55 775,52	13 617,45
Valmistus omaan käyttöön	58 357,65	60 998,89
TOIMINTATUOTOT yhteensä	8 724 561,93	7 993 695,08
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 807 193,98	2 723 033,60
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	2 807 193,98	2 723 033,60
POISTOERON VÄHENNYS	189 428,57	189 428,57
POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS	189 428,57	189 428,57

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Pysyvien vastaavien poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston 28.10.2013 § 108 ja kaupunginhallituksen 13.1.2014 § 9 ja 21.6.2016 § 139 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	5 vuotta	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
ATK-ohjelmat	3 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset	2-5 vuotta*	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakeluverkosto	35 vuotta	Tasapoisto
Viemäriverkosto	35 vuotta	Tasapoisto
Vesilaitoksen laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	23 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	12 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	Tasapoisto

*) Erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluiksi.

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

	2024	2023
Tilintarkastuspalkkiot	2 590,50	3 960,00
Palkkiot yhteensä	2 590,50	3 960,00

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI
TASEEN LIITETIEDOT
TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET
Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	
Poistamaton hankintameno 1.1.	988 360,59	11 380,00	8 825,15	1 008 565,74
Lisäykset	184 877,44	0,00	0,00	184 877,44
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 173 238,03	11 380,00	8 825,15	1 193 443,18
Tilikauden poisto	-351 797,72	-3 793,33	-8 825,15	-364 416,20
Poistojen vähennys				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	821 440,31	7 586,67	0,00	829 026,98

	Aineelliset hyödykkeet		
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet
Hankintameno 1.1.	87 868,44	5 712 163,37	26 858 105,80
Lisäykset	1 379,03	1 539,39	1 470 735,29
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	89 247,47	5 713 702,76	28 328 841,09
Tilikauden poisto	0,00	-436 790,37	-1 929 283,18
Kirjanpitoarvo 31.12.	89 247,47	5 276 912,39	26 399 557,91

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.	186 608,68	0,00	0,00	32 844 746,29
Lisäykset	14 775,00	0,00	5 419 060,60	6 907 489,31
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	201 383,68	0,00	5 419 060,60	39 752 235,60
Tilikauden poisto	-76 704,23			-2 442 777,78
Kirjanpitoarvo 31.12.	124 679,45	0,00	5 419 060,60	37 309 457,82

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet	
	Osakkeet osakkuus- ja muut omistusyht.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	68 000,00	68 000,00
Lisäykset	0,00	0,00
Rahoitusosuudet		0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	68 000,00	68 000,00

SIJOITUKSET**Osakkeet ja osuudet**

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet

	Osake (kpl) 31.12.2010	2024	2023
Pohjanmaan Biokaasu Oy	680	68 000,00	68 000,00

SAAMISET**Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset		710 201,24	368 031,66
Yhteensä		710 201,24	368 031,66

SAAMISET KUNNALTA

Sisäinen yhdistili		13 727 109,82	17 706 196,71
--------------------	--	---------------	---------------

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMA PÄÄOMA	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	22 826 576,47	22 826 576,47
Peruspääoma 31.12.	22 826 576,47	22 826 576,47
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	24 445 228,01	23 910 362,07
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	24 445 228,01	23 910 362,07
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	591 562,54	534 865,94
OMA PÄÄOMA yhteensä	47 863 367,02	47 271 804,48
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	2 961 428,58	3 150 857,15
Yhteensä	2 961 428,58	3 150 857,15
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	400 000,00
Liittymismaksut	31 616,16	31 616,16
Yhteensä	31 616,16	431 616,16
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400 000,00	800 000,00
Yhteensä	400 000,00	800 000,00
Ostovelat yhteensä	1 339 575,19	269 596,81
Muut velat	6 706,51	4 198,53
Siirtovelat yhteensä	388 285,95	294 084,69
SIIRTOVELAT		
<u>Olellaiset erät</u>		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	287 784,13	288 834,12

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Leasingvastuut

Leasingvastuut, kopiokoneet, Danske Finance Oy	395,60	8 115,01
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	59,60	7 106,94

MUUT LIIKELAITOSTA KOSKEVAT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

- Yhteistyö- ja kumppanuussopimus, Pohjanmaan Biokaasu Oy:n operointi, tuloja vuodessa n. 320 000 €
- Käytöstä poistettavien jätevedenpuhdistamoiden (Lohtaja ja Marinkainen) maisemointi, kuluja yhteensä 20.000 €
- Sopimus talousveden toimittamisesta KIP Servicen ja Kokkolan Veden välillä
- Vanhan jätevedenpuhdistamon (tasearvo n. 120 680 €) purkamis- ja maisemointikulut yhteensä arviolta 50 000 €
- Työyhteinliittymä VesiPata on toimittanut Kokkolan Vedelle Tryg Garantin myöntämän 1 796 500 euron toimitus- / työaikaisen takauksen koskien Patamäen uuden vesilaitoksen rakentamista.
- Jätevedenpuhdistamon purkuputken vaihtoehtoisten sijaintipaikkojen selvitys on käynnissä ja valmistuu vuoden 2025 aikana. Purkuputken tämänhetkinen kustannusarvio on miljoona euroa yhtä kilometriä kohden.

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2024	2023	Muutos%
HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ yhteensä	34	34	0,00 %

HENKILÖSTÖKULUT	2024	2023	Muutos%
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	1 912 013,69	1 757 889,31	8,77 %
Henkilösivukulut	413 648,54	412 848,95	0,19 %
Eläkekulut	381 964,52	360 594,25	5,93 %
Muut henkilösivukulut	54 318,16	76 039,75	-28,57 %
Henkilöstökorvaukset ja muut korj.erät	-22 634,14	-23 785,05	-4,84 %
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 325 662,23	2 170 738,26	7,14 %
Aktivoitu käyttöomaisuuteen	141 310,40	161 174,07	-12,32 %
HENKILÖSTÖKULUT yhteensä	2 466 972,63	2 331 912,33	5,79 %

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

KOKKOLAN VEDEN JOHTOKUNTA

Kokkola 18.2.2025

Puheenjohtaja Jukka Ylikarjula

Johanna Laakso

Katariina Tunkkari

Paula Pensaari

Simo Raudaskoski

Hannu Rekilä

Leo Byskata

vesilaitosjohtaja Minna Väisänen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kokkolassa ___/___2025

KPMG Oy Ab

Elina Pesonen
JHT, KHT

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Voitto%:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen varauksia/ liikevaihto})$. Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

Sijoitetun pääoman tuotto, %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluku mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta ottaen huomioon sekä oman että vieraan pääoman ehtoisen sijoitetun pääoman.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitoksen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto prosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuotto prosenttiin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli/alijäämämäärät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %:

= $100 \times \text{Vuositake} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus- tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista (käyttöomaisuusinvestoinnit – investointien rahoitusosuudet) on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

$(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia veloitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman erään Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä lisätään korkokulut ja poistot ja arvonalentumiset ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan liikelaitoksen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Liikelaitos voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate:

= $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos liikelaitoksen lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Kassan riittävyys (pv):

= 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kassan riittävyys kuvaa maksuvalmiutta päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kassavaroilla.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %:

= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää liikelaitoksen keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee liikelaitoksen merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= 100 x (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot (Sisältää sis.tulot)

Suhteellinen velkaantuneisuus- % kertoo kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnilta/kuntayhtymiltä)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla, osto-, siirto- ja muilla veloilla sekä korottomilla veloilla kunnilta/kuntayhtymiltä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut Velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liikelaitoksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätös-vuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Quick ratio – maksuvalmius:

= (Rahat + pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot). Suhteutetaan yrityksen rahoitusomaisuus lyhytaikaisiin velkoihin. Quick ratio kuvaa miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1.

5.2 Yhteenveto liikelaitoksista

LIKELAITOS KOKKOLAN VESI

	TALOUSARVIO 2024	TOTEUTUMA 2024	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %	TOTEUTUMA 2023
LIKEVAIHTO	9 259 100	8 610 428,76	648 671	93,0	7 919 078,74
Valmistus omaan käyttöön	53 000	58 357,65	-5 358	110,1	60 998,89
Liiketoiminnan muut tuotot	8 000	55 775,52	-47 776	697,2	13 617,45
Muut tuet ja avustukset	0	0,00	0	0,0	0,00
MATERIAALIT JA PALVELUT					
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT					
Ostot tilikauden aikana	-1 159 877	-1 292 046,03	132 169	111,4	-1 220 105,19
Varastojen lisäys/vähennys	0	83 840,98	-83 841	-100,0	102 417,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 159 877	-1 208 205,05	48 328	104,2	-1 117 687,51
Palvelujen ostot	-1 171 177	-1 471 756,64	300 580	125,7	-1 143 335,53
MATERIAALIT JA PALVELUT	-2 331 054	-2 679 961,69	348 908	115,0	-2 261 023,04
HENKILÖSTÖKULUT					
Palkat ja palkkiot	-1 902 538	-1 898 645,69	-3 892	99,8	-1 734 104,26
HENKILÖSIVUKULUT					
Eläkekulut	-391 374	-381 964,52	-9 409	97,6	-360 594,25
Muut henkilöstökulut	-69 952	-45 052,02	-24 900	64,4	-76 039,75
HENKILÖSTÖKULUT	-2 363 864	-2 325 662,23	-38 201	98,4	-2 170 738,26
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 695 700	-2 807 193,98	111 494	104,1	-2 723 033,60
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 695 700	-2 807 193,98	111 494	104,1	-2 723 033,60
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT					
Avustukset yhteisöille		0,00	0	100,0	-1 000,00
Vuokrat	-150 366	-151 958,47	1 592	101,1	-81 004,51
Muut liiketoimintakulut	-30 900	-5 720,30	-25 180	18,5	-42 406,06
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-181 266	-157 678,77	-23 587	87,0	-124 410,57
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 571 883	-7 970 496,67	398 614	105,3	-7 279 205,47
LIIEKEYLIJÄÄMÄ(-ALIJÄÄMÄ)	1 748 217	754 065,26	994 152	43,1	714 489,61
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	80 000	167 084,43	-87 084	208,9	177 226,34
Muut rahoitustuotot	35 000	20 287,18	14 713	58,0	18 400,18
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0,00	0	0,0	0,00
Muille maksetut korkokulut	-36 000	-38 935,66	2 936	108,2	-64 107,82
Korvaus peruspääomasta	-500 000	-500 000,00	0	100,0	-500 000,00
Muut rahoituskulut	0	-367,24	367		-570,94
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-421 000	-351 931,29	-69 069	83,6	-369 052,24
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA	1 327 217	402 133,97	925 083	30,3	345 437,37
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 327 217	402 133,97	925 083	30,3	345 437,37
Poistoeron lisäys/vähennys	189 500	189 428,57	71	100,0	189 428,57
Varausten lisäys/vähennys					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 516 717	591 562,54	925 155	39,0	534 865,94
	1 516 717	591 562,54	925 155	39,0	534 865,94

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto %	1,8	1,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto %	1,8	1,7
Voitto %	4,7	4,4

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI	TA2024	TP2024	TP2023
RAHOITUSLASKELMA			
Toiminnan rahavirta			
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 740 165	754 065,26	714 489,61
Poistot ja arvonalentumiset	2 695 700	2 807 193,98	2 723 033,60
Rahoitustuotot ja kulut	-421 000	-351 931,29	-369 052,24
Tulorahoituksen korjauserät	0	0,00	-5 161,29
	4 014 865	3 209 327,95	3 063 309,68
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-12 920 000	-7 092 366,75	-2 034 936,97
Rahoitusosuudet investointim	0	0,00	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot		0,00	5 161,29
	-12 920 000	-7 092 366,75	-2 029 775,68
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 905 135	-3 883 038,80	1 033 534,00
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen väh.muille -	-800 000	-800 000,00	-800 000,00
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutokset		-201 270,19	-102 417,68
Saamisten muutos kunnalta		3 979 086,89	-405 811,21
Saamisten muutos muilta		-342 439,29	65 583,65
Korottomien velkojen muutos muilta		1 166 687,62	49 898,00
Rahoituksen rahavirta	-800 000	3 802 065,03	-1 192 747,24
Rahavarojen muutos	-9 705 135	-80 973,77	-159 213,24
		0,00	0,00
Rahavarojen muutos		-80 973,77	-159 213,24
Rahavarat 31.12.		43 225,97	124 199,74
Rahavarat 1.1.		-124 199,74	-283 412,98
Yhdystilin saldo			
Saldo 31.12		13 727 109,82	17 706 196,71
Saldo 1.1.		-17 706 196,71	-17 300 385,50
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toiminnan ja inv.rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000€)		860	6 056
Investointien tulorahoitus, %	31,1 %	45,3 %	150,5 %
Laskennallinen lainahoitokate	29,8	23,4	14,6
Lainanhoitokate	4,8	3,9	3,6
Kassan riittävyys, pv		370	818
Asukasmäärä	48 250	48 368	48 299

LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ		
T A S E	31.12.2024	31.12.2023
V A S T A A V A A	Vesilaitos	Vesilaitos
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
1. AINEETTOMAT OIKEUDET	821 440,31	988 360,59
2. TIETOKONEOHJELMISTOT	7 586,67	11 380,00
3. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	0,00	8 825,15
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET yhteensä	829 026,98	1 008 565,74
II AINEELLISET HYÖDYKKEET		
1. MAA- JA VESIALUEET	89 247,47	87 868,44
2. RAKENNUKSET	5 276 912,39	5 712 163,37
3. KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	26 399 557,91	26 858 105,80
4. KONEET JA KALUSTO	124 679,45	186 608,68
6. ENNAKKOMAKSUT JA KESKENER. HANKINNAT	5 419 060,60	0,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET yhteensä	37 309 457,82	32 844 746,29
III SJOITUKSET		
1. OSAKKEET JA OSUUDET	68 000,00	68 000,00
SJOITUKSET yhteensä	68 000,00	68 000,00
PYSYVÄT VASTAAVAT yhteensä	38 206 484,80	33 921 312,03
B VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I VAIHTO-OMAISUUS		
1. AINEET JA TARVIKKEET	303 687,87	102 417,68
VAIHTO-OMAISUUS yhteensä	303 687,87	102 417,68
II SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
1. MYYNTISAAMISET	710 201,24	368 031,66
3. SAAMISET KUNNALTA	13 727 109,82	17 706 196,71
5. SIIRTOSAAMISET	269,71	0,00
LYHYTAIKAINEN yhteensä	14 437 580,77	18 074 228,37
SAAMISET yhteensä	14 437 580,77	18 074 228,37
IV RAHAT JA PANKKISAAMISET	43 225,97	124 199,74
RAHAT JA PANKKISAAMISET yhteensä	43 225,97	124 199,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä	14 784 494,61	18 300 845,79
V A S T A A V A A	52 990 979,41	52 222 157,82
V A S T A T T A V A A		
A OMA PÄÄOMA		
I PERUSPÄÄOMA	22 826 576,47	22 826 576,47
IV EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	24 445 228,01	23 910 362,07
V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	591 562,54	534 865,94
OMA PÄÄOMA yhteensä	47 863 367,02	47 271 804,48
B POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
1. POISTOERO	2 961 428,58	3 150 857,15
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR. yhteensä	2 961 428,58	3 150 857,15
D VIERAS PÄÄOMA		
I PITKÄAIKAINEN		
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	0,00	400 000,00
9. MUUT VELAT	31 616,16	31 616,16
PITKÄAIKAINEN yhteensä	31 616,16	431 616,16
II LYHYTAIKAINEN		
2. LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	400 000,00	800 000,00
7. OSTOVELAT	1 339 575,19	269 596,81
9. MUUT VELAT	6 706,51	4 198,53
10. SIIRTOVELAT	388 285,95	294 084,69
LYHYTAIKAINEN yhteensä	2 134 567,65	1 367 880,03
VIERAS PÄÄOMA yhteensä	2 166 183,81	1 799 496,19
V A S T A T T A V A A	52 990 979,41	52 222 157,82
	0,00	0,00
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	95,9 %	96,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	25,0 %	22,7 %
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista %	25,0 %	22,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	25 037	24 445
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	518	506
Lainakanta, €/asukas	9	25
Lainakanta 31.12., 1 000 €	432	1 232
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	432	1 240
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Asukasmäärä	48 368	48 299

LIIKELAITOS							
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN				1.1.-31.12.2024			
	TA 2024	TA MUUTOS	TA YHTEENSÄ	TOTEUTUMA 2024	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %	TOTEUTUMA 2023
VESILAITOS INVESTOINNIT							
MENOT	-11 110 000	4 097 000	-7 013 000	-6 411 825	-601 175	91,4 %	-1 429 381
TULOT	0	0	0	0	0		0
NETTO	-11 110 000	4 097 000	-7 013 000	-6 411 825	-601 175	91,4 %	-1 429 381
VIEMÄRILAITOS INVESTOINNIT							
MENOT	-1 810 000	850 000	-960 000	-680 542	-279 458	70,9 %	-600 395
TULOT	0	0	0	0	0		0
NETTO	-1 810 000	850 000	-960 000	-680 542	-279 458	70,9 %	-600 395
YHTEENSÄ							
MENOT	-12 920 000	4 947 000	-7 973 000	-7 092 367	-880 633	89,0 %	-2 029 776
TULOT	0	0	0	0	0		0
NETTO	-12 920 000	4 947 000	-7 973 000	-7 092 367	-880 633	89,0 %	-2 029 776

	LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILIKAUDEN TULOKSEEN				
	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonais-
	Talousarvion toteutuminen				tarkastelu
	Kaupunki	Liikelaitokset	Kaupunki	Liikelaitokset	Liikelaitokset
	sisäiset	ulkoinen+sisäinen	sisäiset	sisäiset	ulkoinen
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	23 903 336,26	8 610 428,76	-23 903 336,26	-396 565,24	8 213 863,52
Maksutuotot	158 823,56	54 094,51	-158 823,56	0,00	54 094,51
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokratuotot	29 425 740,48	1 681,01	-29 425 740,48	-2 346,12	-665,11
Muut toimintatuotot	671 492,31		-671 492,31	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT yhteensä	54 159 392,61	8 666 204,28	-54 159 392,61	-398 911,36	8 267 292,92
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	58 357,65	0,00		58 357,65
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot		-1 898 645,69			-1 898 645,69
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		-381 964,52			-381 964,52
Muut henkilösivukulut		-45 052,02			-45 052,02
Henkilöstökulut yhteensä		-2 325 662,23			-2 325 662,23
Palvelujen ostot	-24 176 833,90	-1 471 756,64	24 176 833,90	233 232,46	-1 238 524,18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-463 523,98	-1 208 205,05	463 523,98	7 395,69	-1 200 809,36
Avustukset	0,00	-600,00	0,00		-600,00
Muut toimintakulut	-29 548 652,82	-157 078,77	29 548 652,82	128 665,12	-28 413,65
TOIMINTAKULUT yhteensä	-54 189 010,70	-5 163 302,69	54 189 010,70	369 293,27	-4 794 009,42
TOIMINTAKATE	-29 618,09	3 561 259,24	29 618,09	-29 618,09	3 531 641,15
VEROTULOT					
VALTIONOSUUDET					
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot		167 084,43		-159 402,00	7 682,43
Korvaus peruspääomasta liikel.	500 000,00	-500 000,00	-500 000,00	500 000,00	0,00
Muut rahoitustuotot		20 287,18		0,00	20 287,18
Korkokulut	-159 402,00	-38 935,66	159 402,00		-38 935,66
Muut rahoituskulut		-367,24			-367,24
VUOSIKATE	310 979,91	3 209 327,95	-310 979,91	310 979,91	3 520 307,86
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					0,00
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 807 193,98			-2 807 193,98
Kertaluonteiset poistot		0,00			0,00
SATUNNAISET ERÄT					0,00
Satunnaiset tuotot		0,00			0,00
Satunnaiset kulut		0,00			0,00
TILIKAUDEN TULOS	310 979,91	402 133,97	-310 979,91	310 979,91	713 113,88
POISTOERON LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)		189 428,57			189 428,57
VARAUSTEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)					0,00
RAHASTOJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)					0,00
TILIKAUDEN YLIJAAMA (ALIJAAMA)	310 979,91	591 562,54	-310 979,91	310 979,91	902 542,45

Liikelaitosten
osuus kaupungin
virallisessa
tuloslaskelmassa

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen Kaupunki sisäiset	Vesilaitos ulk./sis.	Kaupunki sisäiset	Vesilaitos sisäiset	Vesilaitos ulkoinen
RAHOITUSLASKELMA					
Toiminnan ja investointien netto					
Tulorahoitus					
Vuosikate	310 979,91	3 209 327,95	-310 979,91	310 979,91	3 520 307,86
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset		0,00			0,00
Investointien rahavirta					
Investointimenot		-7 092 366,75			-7 092 366,75
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00			0,00
Pysyvien vastaavien myyntituotot		0,00			0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	310 979,91	-3 883 038,80	-310 979,91	310 979,91	-3 572 058,89
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennys					
Antolainasaamisten lisäys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-800 000,00			-800 000,00
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys	-3 979 086,89		3 979 086,89		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Liittymismaksujen muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutokset		-201 270,19			
Saamisten muutokset kunnalta		3 979 086,89		-3 979 086,89	0,00
Saamisten muutokset muilta		-342 439,29			-342 439,29
Korottomien velkojen muutos		1 166 687,62			1 166 687,62
Rahoituksen rahavirta	-3 979 086,89	3 802 065,03	3 979 086,89	-3 979 086,89	-177 021,86
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 668 106,98	-80 973,77	3 668 106,98	-3 668 106,98	-3 749 080,75

liikelaitosten osuus
kaupungin virallisessa
rahoituslaskelmassa

5.3 Muut eriytetyt laskelmat

5.3) Muut eriytetyt laskelmat

Kokkolan kaupunki toimii kilpailussa markkinatilanteessa myydessään konserniyhteisöille palkkahallinto palveluja sekä tiloihin liittyviä vuokraus-siivous- ja tilaustyö palveluja.

Kilpailulla toimialoilla toimiminen ei ole kaupungissa ollut kirjanpidollisesti liikelaitokseksi tai taseyksiköksi eriytettyä, mutta eriytetyt tuloslaskelmat ovat johdettavissa kaupungin kirjanpidosta.

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla.

Siivous- ruokapalvelut, tilaustyöt sekä vuokraustoiminta	Vuokraustoiminta	Vuokraustoiminta	2024 Toteutuma	2023 Toteutuma
	2024 Toteutuma	2023 Toteutuma		
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot			85 574,22	78 016,54
TOIMINTATUOTOT yhteensä	3 757 961,38	2 869 600,00	85 574,22	78 016,54
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			0,00	0,00
TUOTOT yhteensä	3 757 961,38	2 869 600,00	85 574,22	78 016,54
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot			-21 483,05	-20 935,81
Henkilösivukulut				
Eläkekulut			-3 405,69	-3 365,09
Muut henkilösivukulut			-554,19	-803,85
Henkilöstökulut yhteensä			-25 442,93	-25 104,75
Palvelujen ostot			-903,51	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			-53 618,31	-44 943,92
Avustukset			0,00	0,00
Muut toimintakulut			-49,76	-162,40
TOIMINTAKULUT yhteensä	-3 456 645,45	-2 616 288,78	-80 014,51	-70 211,07
TOIMINTAKATE	301 315,93	253 311,22	5 559,71	7 805,47
VUOSIKATE	301 315,93	253 311,22	5 559,71	7 805,47
TILIKAUDEN TULOS	301 315,93	253 311,22	5 559,71	7 805,47
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	301 315,93	253 311,22	5 559,71	7 805,47

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	108,7 %	109,7 %	106,9 %	111,1 %
--------------------------------	---------	---------	---------	---------

Palkanlaskenta palvelut

	2024	2023
	Toteutuma	Toteutuma
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	52 726,28	55 754,47
Maksutuotot	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	0,00	0,00
Vuokratuotot	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT yhteensä	52 726,28	55 754,47
TUOTOT yhteensä	52 726,28	55 754,47
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-23 140,59	-26 345,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3 841,49	-5 705,11
Muut henkilösivukulut	-629,80	-115,00
Henkilöstökulut yhteensä	-27 611,88	-32 166,07
Palvelujen ostot	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00	0,00
Avustukset	0,00	0,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT yhteensä	-27 611,88	-32 166,07
TOIMINTAKATE	25 114,40	23 588,40
VUOSIKATE	25 114,40	23 588,40
TILIKAUDEN TULOS	25 114,40	23 588,40
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	25 114,40	23 588,40
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	191,0 %	173,3 %

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kokkola, 31.3.2025

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kokkolassa __.__.2024

KPMG Oy Ab

tilintarkastusyhteisö

Elina Pesonen

JHT, KHT

7 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Kuvaus	Tapahtumanumerosta	Tapahtumanumeroon
Salaiset asiakaslaskut	10320000000	10320999999
Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua) suorakirjaus	100000000	109999999
Jaksotukset	110000000	119999999
Kassatapahtumat	120000000	129999999
Pääkirjatapahtumat (työnkulkua)	1300000	1399999
Alkutase	150000	159999
Pääkirjatapahtumat (työnkulkua) kirjaus	180000000	189999999
Käyttöomaisuustapahtumat	190000001	199999999
Toimittajalaskut	200000000	209999999
Ostolaskut	210000000	219999999
Asiakaslaskut	10300000000	10309999999
Korkolaskut	10310000000	10319999999
Muistutukset	320000000	329999999
Luottotappiot	330000000	339999999
Vesilaskut	10400000000	10409999999
Lims-laskut	10420000000	10429999999
Webtimmi-laskut	10430000000	10439999999
Hellewi-laskut	10440000000	10449999999
Maanvuokra-laskut	10450000000	10459999999
TOPII-ulkoiset laskut	10460000000	10469999999
Xcity-laskut	10470000000	10479999999
Abilita-laskut	10480000000	10489999999
Hulevesilaskut	10500000000	10509999999
VATI-laskut	10510000000	10519999999
Primus -laskut	10520000000	10529999999
Sonet Varasto	600000000	609999999
Populus Palkat ja Matkalaskut	620000000	629999999
WebTimmi sisäiset	630000000	639999999
TOPII-sisäiset laskut	640000000	649999999
Nomentia Banking	650000000	659999999
Ceepos palvelukassa	660000000	669999999
Basware GC konserni	680000000	689999999
Vesikanta sisäiset	710000000	719999999

TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT / Kaupunki		
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista	36,4	22,4
Vuosikate % poistoista	152,8	161,0
Vuosikate, €/asukas	479,9	432,5
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT / Kaupunki ja liikelaitokset		
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista	21,2	12,7
Vuosikate % poistoista	146,7	156,7
Vuosikate, €/asukas	543	506
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT / Kaupunki		
Toiminnan ja inv.rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000)	-2 957	-16 703
Investointien tulo-rahoitus-%	101,4	124,3
Laskennallinen lainahoitokate	0,8	0,7
Lainanhoitokate	0,3	0,1
Kassan riittävyys (pv)	31	25
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT / Kaupunki ja liikelaitokset		
Toiminnan ja inv.rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000 €)	-3 098	-3 265
Investointien tulo-rahoitus-%	105,4	129,5
Laskennallinen lainahoitokate	0,9	0,8
Lainanhoitokate	0,4	0,6
Kassan riittävyys (pv)	36	28
TASEEN TUNNUSLUVUT / Kaupunki		
Omavaraisuus-%	42,1	40,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	116,4	67,3
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	24 216	14 280
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	501	297
Lainakanta 31.12., 1000 €	231 292	233 633
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 789	4 878
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	283 941	292 249
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	5 879	6 084
Lainasaamiset 31.12. 1 000 eur	8 162	8 244
TASEEN TUNNUSLUVUT / Kaupunki ja liikelaitokset		
Omavaraisuus-%	46,7	45,1
Suhteellinen velkaantuneisuus %	133,9	71,8
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	48 661	38 190
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	1008	795
Lainakanta 31.12., 1000 €	232 491	235 633
Lainat 31.12. €/asukas	4 814	4 905
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	285 149	294 290
Lainat ja vuokravastuut 31.12. €/asukas	5 904	6 126
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	8 162	8 244
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus-%	36,5	32,1
Lainakanta 31.12. 1000 €,	394 306	450 458
Lainat 31.12. €/asukas	8 164	9 377
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000€	464 385	535 563
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	442	345
Asukasluku 31.12.	48 299	48 039

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista:

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina. Kokkolassa rahoitetaan veroilla ja valtionosuuksilla % toimintakuluista.

Vuosikate % poistoista:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$

Vuosikate €/asukas:

Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään väestölaskennan mukaista asukaslukua tilikauden lopussa.

LIIKELAITOSTEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Voitto %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen varauksia/liikevaihto})$

Sijoitetun pääoman tuotto %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluku mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta ottaen huomioon sekä oman että vieraan pääoman ehtoisen sijoitetun pääoman.

Kunnan sijoitetun pääoman tuotto %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluku mittaa liikelaitoksen kannattavuutta kunnan sijoittaman pääoman suhteen.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus- tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista (käyttöomaisuusinvestoinnit – investointien rahoitusosuudet) on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä viideltä vuodelta, euroa

Toiminnan ja investointien rahavirta- välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen.

Lainanhoitokate:

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun arvo jää alle yhden.

Laskennallinen lainanhoitokate 31.12.

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainalyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv):

= 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

TASEEN TUNNUSLUVUT**Omavaraisuusaste, %:**

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70%:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot (sisältää sis.tulot)}$

Suhteellinen velkaantuneisuus- % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä parempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin noin 30 %.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat €/asukas

= Lainakanta 31.12. / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut Velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT**Konsernin omavaraisuus (%):**

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Konsernin lainakanta 31.12.:

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainat €/asukas

= Konsernin lainakanta 31.12. / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset